

Tava'u **Vaikala lamana**

Lavuku ane 'o mua'aloXu mimii latala e Lataua mukoinu mukalusi. Anu musokou la mua'aloXu a'alosou lialia ilou loxotolo mo mua'aloXa'a ta mitema misoko sou mipaa no lia 'o a loxovaa, mo mua'aloXu tava'u susu ilou tu'utu'umaxu xe navunavu e muxali no lia 'o. Mo mua'aloXu vote'i ma'ia Lataua molu mu'oxonusinge nenge ta mitema iouiou no lialia 'o mukalusi.

No nano no anu lavuku 'o, mikalipalanu la muxali la'oluxu ta tamei.

(1) No anu mautunu 1-11 la, a'alosou lialia ilou loxotolo xe a'alosou mimii latala muxali no lialia 'o tatei no mine ta mitema mixali no lialia 'o. Mo a'alosi'a Adamu ilee Iva ilo'a ta 'ili'a Kaini ilou Aveli mo a'alosou Noa ilou alipaa toxoxa'a muxali no lialia 'o, xe a'alosou tani veveeni mulai teitexi ne Vaviloni.

(2) Ta tameisou musoko no anu mautunu 12-50 la, a'alosou ta mutu ovuxa'a ta Isilaeli. Musoko noXou Avalaamu anu itema sou utaloxolixu sou umulinu masaxa noXou Lataua xe mumuxaxu tanu noXou Lataua maninasou. Anu mulosienge ta mitema sou tamuxaxu tanenge maninasou. Mo mulosienge ta mitema sou tamuxaxu tanenge maninasou. Mo a'alosou Aisaki ilou 'olu Iakovo ilo'a ta 'olu mavulovexa mulu'e lia tamei e mixalixu mata noxi'a ta Isilaeli. Mo a'alosou Iosepu kalumo no mine muxolu ne Aixiputo xe a'alosi'a ta Isilaeli no mine mixolu ne Aixiputo. Lavuku ane 'o mua'aloXu a'alosi'a ta mitema tavu'alo, ia mii mutila manina ane a'alosou mimii tavu'alo Lataua mukoinu. Tei manina la Lataua mukoinu

mimii mukalusi xe ili'i no mine ta mitema misokou sou mi'oxonu 'ili'ilixo masumasua, la Lataua mukalusi'a no anu alipaa toxoxa'a, ia Noa ilee semau xe ta 'olu ane'isisi mimauli. Xe ili'i la Lataua musosovosou Avalaamu la musakiinu vaikala noxou lexe u'oxonu laixe noxou xe noxi'a ta xaixasou xe ta 'ilu'ilusunu ili'i.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Lataua mukoinu mimii latala mukalusi xe ta mitema 1:1–2:25

Susu ilou tu'utu'umaxu musoko 3:1-24

Nana musoko noxou Adamu mulai muxali noxou Noa 4:1–5:32

A'alosou Noa xe alipaa toxoxa'a 6:1–10:32

Tani veveeni ne Vaviloni 11:1-9

Nana musoko noxou Semu mulai muxali noxou Avalaamu 11:10-32

Ta Isilaeli ta 'ilu'ilusune'i: Avalaamu, Aisaki xe Iakovo 12:1–35:29

Nanasi'a Esau ta xaixasou 36:1-43

Iosepu ilo'a ta vimovimou 37:1–45:28

A'alosi'a ta Isilaeli no mine mixolu ne Aixiputo 46:1–50:26

Lataua Mukoinu Mimii Latala Mukalusi

¹ Tatei manina no voxo ane Lataua musokou sou mukoinu mimii latala loxo loxotolo ilou lia 'o, ² la lia 'o ne, loxo tamaisou vaimomo 'o uasi. Mux-olu muxovulaulau vitanisi mo xalusousi. Isivoxo musu'asou lexa toxoxa'a ia Lataua Uleenusi mux-ixaoxao no loxou lexa ne. ³ ✧ Ioxe, Lataua muavuti la muvikala aloxo 'o, “Lamana upaa!”, la lamana muxali. ⁴ Anu mumaisou la muxali laixe mis-evile. Xe muavuti la mukalipala'ane'i lamana ilou isivoxo. ⁵ Lamana mumoxo'u lexe “Aso” xe

✧ 1:3: 2Ko 4:6

isivoxo lexe “'Olovoxo”. 'Olovoxo xe kakau la anu voxo vile a mukalu ne.

⁶ ✧Xe ili'i la, la Lataua muvikala aloxo 'o, “Vimelu vile upaa no lexa lixinu mo ukali-pala'anu lexa ulai no xalee tamei.” ⁷ La anu vimelu ane ne, muxali vitanisi. Lataua mu'oxonu vimelu ane ne sou utaluxu lexa teitexi xe lexa no lia. ⁸ Anu mumoxo'u vimelu ne lexe, “Loxotolo”. 'Olovoxo xe kakau la anu voxo tamei a mukalu ne.

⁹ Xe ili'i, la Lataua muvikala aloxo 'o, “Lexa no laaxu loxotolo ulai upita no xalee vile mo sou tani 'esi'esi upaa.” La anu tani 'esi'esi mupaa muxali vitanisi. ¹⁰ Tani 'esi'esi ne, anu Lataua mumoxo'u lexe “Lia” xe lexa ane mulai mutavo no xalee vile 'ole ne, mumoxo'u lexe “Luaki”. Xe Lataua mumaisou la muxali laixe. ¹¹ Xe Lataua muavuti, la muvikala aloxo 'o la, “Lia uxalixu ia'eia'e ilou kamakala xe ovuovu iouiou ane unene'a la uxalixu ngiangiaxu xe tematemanu.” La mimii ane ne, lia muxalixu mukalusi. ¹² Xe anu mumaisou la muxali laixe. ¹³ 'Olovoxo xe kakau la anu voxo tatalu a mukalu ne.

¹⁴ Xe ili'i la, la Lataua muvikala aloxo 'o, “Ta mimii sou ikaakaa ipaa teitexi no loxotolo sou ikalipala'a aso ilou 'olovocho xe sou ivikala-nengexu voxo iouiou mo voxovoxo mo tauutauu ie. ¹⁵ Ta mimii ane ne ipaa no loxotolo sou ikaa ulu'e no lia.” La ta mimii ane ne ane'i mixali. ¹⁶ Lataua muxalixa'a ta mii tamei sou iiei. Vile uiei no aso xe vile sou uiei no 'olovocho. Anu muxalixa'a ta oto kalumo. ¹⁷ Anu mumulaxa'a ta mii ane ne teitexi no loxotolo sou ikaa ulu'e no lia ¹⁸ xe sou isaxila'a aso ilou 'olovocho xe sou ikalipala'ane'i lamana ilou isivoxo. Xe Lataua

mumaisi'a la mixali laixe. ¹⁹ 'Olovoxo xe kakau la anu voxo tami'a a mukalu ne.

²⁰ Xe ili'i la, la Lataua muovikala aloxo 'o, la “Ta mimii iouiou ane sou lexa tanu no nano, ipaa no lexa sou imauli ukalusi mo ta ngiala iouiou ixali sou iyavava teitexi.” ²¹ La sou Lataua mukoine'i ta mimii ta toxotoxoxa'a sou luaki xe mukoine'i ta mimii se'i la ane maui uxolu noxi'a kalumo sou lexa. Mo ta ngiala iouiou. Xe mumaisi'a la mixali laixe. ²² Xe anu Lataua muavuti la mualusi'a ta mimii ane ne la muovikala aloxo 'o,

“Ta mimii iouiou 'o ipaa tavu'alo sou i'ana'ana no luaki. Mo ta ngiangiala ipaa tavu'alo kalumo.”

²³ 'Olovoxo mulai mukalu xe kakau la anu voxo ta'uve a mukalu ne.

²⁴ Xe ili'i la, la Lataua muovikala aloxo 'o, “Ta mimii iouiou ane maui uxoo noxi'a ipaa no lia 'o. Ane'i ane ta temene mo ane'i ane ta vova ta tatila mo ta kitukitu'a mo ane'i ane ixalaxala.” La ane'i ta mimii ane ne mixali. ²⁵ Xe mumaisi'a la mixali laixe.

²⁶ ✧Xe ili'i, la Lataua muovikala aloxo 'o la, “Toxe, nenge takoine'i ta mitema mo ixali loxo nenge. Tamuxaxa'a sou isaxila'a ta sinana ilo'a ta ngiala mo ta mimii iouiou latala ane ta temene mo ta vova mo ta mimii iouiou ane ixalaxala no lia.” ²⁷ ✧ ✧Mukoine'i la mixali loxo anu, Lataua. Mukoine'i ta mulu xe ta sema aloxo anu nesi. ²⁸ Lataua mualusi'a la muovikala aloxo 'o, “Ngapalaane'i ta 'ilinge tavu'alo mo i'ana'ana no xalexalee lia mo ngasaxisaxila'a ta sinana ilo'a ta ngiala mo ta mimii iouiou ane imauli no lia 'o.” ²⁹ Xe Lataua muavuti la muovikala aloxo 'o la, “Eni aitingenge kamakamakala iouiou

✧ **1:26:** 1Ko 11:7 ✧ **1:27:** Mat 19:4; Mak 10:6 ✧ **1:27:** Tav 5:1-2

mo ovuovu iouiou ane unene'a la ngiangiaxu xe tematemanu ne lexe ngingi la'ilalingenge ane. ³⁰ Mo eni aitixa'a ta mimii iouiou ane imauli no voxosila ilo'a ane'i ane ixaxalaxala no lia mo ta ngiala ia'eia'e iouiou mo ovuovu iouiou volovoloxu mo seseseenu.” La ta mimii ane ne mixali aloxo Lataua muvikala ne. ³¹ Lataua mumaisi'a ta mimii ane anu molusi mukoine'i la mixali laixe. 'Olovoxo mulai mukalu xe kakau la voxo muxatele vile a mukalu ne.

2

¹ Lataua mukoinu loxotolo ilou lia mo ta mimii latala aloxo ne mukalu. ² ✧ ✧ Xe no voxo muxatele tamei la anu muma'ila xo anu mukalusou xaixai noxou. ³ Musosovosou voxo muxatele tamei ne lexe anu voxo tavuna noxou xo anu mukalusou xaixai noxou xe no voxo ane ne la sou anu muma'ila.

Adamu Ilee Iva

⁴ Nana sou Lataua mukoinu loxotolo ilou lia ne aloxo 'o.

No voxo ane Lataua IAUE* mukoinu loxotolo ilou lia, la ⁵ mimii iouiou ane uleleme no lia loxo ia'eia'e xe kamakala ne, uleme uao. Xo anu ukalanu la'iua ulu'e no lia mo itema vile sou uxaxai no lia kalumo uao. ⁶ Tani pitapita'usi xo lexa a uxalixali utetelo no lia latanusi o.

⁷ ✧ Io ili'i la sou Lataua IAUE mukoinu itema vile no anu lia. Xe mutauu tauuxu sou mauili mu'unalai no kusunou, la sou itema ne anu mutulu.

⁸ Xe ili'i la sou Lataua IAUE muxalixu ovuovu lailaixe no xale lia ne Eden no xalee mulai loxo no

✧ 2:2: Eva 4:4, 10 ✧ 2:2: Mul 20:11 * 2:4: IAUE ne anu Lataua ualasou e ane'i ta Iutaia imoxou'u aloxo ne. ✧ 2:7: 1Ko 15:45

xalee ane aso uxaxali utelo no anu. Itema e anu mukoinu ne, anu mulai mu'italonu no xalee lia ane ne. ⁹ ✧ Anu muxalixu oвуovu iouiou lailaixe muleme no nano no lia xalee ane ne la munene'a la muxalixu tematemanu lailaixe misevile sou ta'o'ou. Ovu ane ulosinge maui xe ane sou ulosinge lavulavu sou talavu no anu mimii ma'ia ane laixe xe mii ma'ia ane masua.

¹⁰ Lexa luuxu vile mupaa ne Eden sou u'oxonu mimii no xale lia ane ne uleme laixe. Lexa ne musiali mulai va'axu la sou mukalipala'a la muxalixu lexa aiinu tami'a. ¹¹ Vile ilemele lexe Pisoni, ane misiali mixixaoxao tuala vile tila ilemolu lexe Avila. ¹² Lavo'o ilemolu lexe “xoulu” mo vile ne laulauoinu, ilemo lexe “onikisi”, mixalisou no lia xalee ane ne. Ta mii tamei ne lamolisi'a tatila misevile. Ovu vile kalumo muleme lai ne. Luuxu ne tuma'u lailaixe misevile.

¹³ Lexa tamei sou ne ilemele lexe Xioni, ane misiali mixixao tuala vile tila ilemolu lexe Kusu. ¹⁴ Lexa tatalusi'a ne ilemele lexe Taixilisi. Ane misiali milai loxo no xalee ane aso uxaxali utelo no anu ne Asiria. Xe tami'asi'a ne ilemele lexe Iupileitisi.

¹⁵ Xe ili'i la sou Lataua IAUE mulai mu'italonu itema ne no xalee lia ne Eden sou uxoxoo uxaxai ane xe usaxisaxila'u xalee lia ane ne. ¹⁶ Lataua muavuti la muvikalano aloxo 'o, “Ovuovu ane muleme no xalee lia 'o ne, nini na'ou ngiangiaxu ukalusi, ¹⁷ ia oву ane sou ulosou itema vile lavulavu no anu mimii ma'ia laixe xe mimii ma'ia ane masua ne, na'ou uasi. Xo maasi xe nini na'ou la nini nasoli manina.”

¹⁸ Xe ili'i la, la Lataua IAUE muvikalala aloxo 'o, “Itema anusisi uxoxoo loxo la laixe uasi.

✧ 2:9: Pal 2:7; 22:2, 14

Eni akoinu menexu vile sou ilou ixoxolu sou usu'usu'ulinu.”¹⁹ La sou anu muno'u lia 'o sou mukoine'i ta mimii iouiou ane imauli no voxosila mo ta ngiangiala no anu. Mukoine'i mukalu la sou muno'a milai noxou itema ne sou anu molu mumoxo'u ualaualasi'a vilevilesi. Ta mimii iouiou ane ne ilo'a ta ngiangiala vilevilesi ualaualasi'a ne anu itema molusi mumoxo'a no anu.²⁰ Anu itema mumoxo'u ualaualasi'a ta mimii iouiou ne ilo'a ta ngiangiala mukalu, ia vile noxi'a ne uxali menexu sou usu'usu'ulinu uasi.

²¹ Ioxe, IAUE Lataua muavuti la mu'oxonu itema ne la muai ne muva'ava'amimi avile. Muai muva'ava'amimi aloxo ne, io ulavu ua. Lataua mune'e mulaanu alamanu vile no vainu. Mulaanu mukalu, la musovolou xiasinu ilou alamanu tanixu no vainu itema ne,²² io muno'u alamanu ne mulai sou mukoine sema vile no anu. Mukoine mukalu la muno'e milai noxou mulu ne.²³ Xe anu iou movaxa loxo 'o la sema eie mine'e mixali noxou 'o. Xe anu muavuti la muvikala aloxo 'o,

“Anu! Mukalu soxu! Eni tangaxo maninasou ane.

Xine ilou xiasine ne molu ane noxilo 'osi.

Lataua muno'u ane noxilo 'o la sou ane Anu mukoine no anu.

Eni amoxoe lexe ‘sema’, xo ane mipaa ne no anu xilelisi.”

²⁴ ✧Tava'u aloxo ne la sou ane, itema u'umesi'a momu ilee nenu sou ulai ilee semau ixolu ipita sou ixali vilesisi.²⁵ Ane'i ilou itoxu uasi ilou mixoo vitanisi, ia ilou imaela uasi.

3

Mulu Ilee Sema Ilomuxu Lataua Vaikalau Uasi

✧ **2:24:** Mat 19:5; Mak 10:7-8; 1Ko 6:16; Ep 5:31

¹ ✨IAUE Lataua mukoine'i ta mimii iouiou ane imauli no voxosila mo ane'i ane ixaxalaxala mo ane'i ane ivavava 'o ukalusi, ia vile noxi'a ne umomomo noxou sinana veveeni uasi, xo anu mulavu misevile.

No voxo vile la anu sinana veveeni ne mulai muxali noxie sema la mutali'isie aloxo 'o, "Manina lexe Lataua mupela'inge ngongou lexe ngongou ngaxoxoolu la mamu ngongou ngao'u ovu se'i muleme no nano no xalee lia 'o ngiangiaxu uasi?" ² Ane miavuti la mikolinu aloxo 'o, "Ovuovu ane muleme no nano no xalee lia ano 'o ne, nexi ta'ani'ani ngiangiaxu ukalusi, ³ ia vilesisi e ututulu no nixi 'ole ne anu mupela'ixe lexe nexi ta'ou ngiaxu uasi. Xo maasi xe nexi tano'u sou ta'ou, la nexi tasoli. Anu Lataua muvikalanexi aloxo ne." ⁴ Xe sinana veveeni muavuti la mukolinu vaikalaie aloxo 'o, "Vaikala ane ne manina uasi. Ngongou ngasoli manina uasi. ⁵ Lataua mulavusou lexe maasi xe ngingi ngongou nga'ou, la iengi ngongou lamana la ngaxali loxo anu Lataua. La ngalavu no anu mimii ma'ia ane laixe xe ma'ia ane masua. Tava'u aloxo ne la sou ane Anu mu'apingengexu ne."

⁶ Xe aliku 'o iei mulai mutukumusou ovu ne nigangiaxu, la lailaixe misevile. Lailaixe loxo ta'o'ousi. La sou xavutalaie muvikala lexe, "Manina, lexe eni a'ou ovu ne ngiaxu, la eni ano'u lavulavu no anu mimii piena misevile." La aliku 'o minanavaa 'o, milutu 'o la milai mi'elexu ovu ne ngiaxu sou mi'ou. Xe miitixu mulue sou anu mu'ou kalumo. ⁷ Xe alaxu vilesisi 'o la ilou ie'i lamana xe mixamuli loxo 'o, la ane'i ilou i'a mii

✨ **3:1:** Pal 12:9; 20:2

loxo 'o sou utaluxu vasime'a uasi. La sou ilou milai mixatelexu ovu vile volovoloxu loxo xalupe sou ilou mitoxu'u.

⁸ Xe no 'olo'olovoxo mine tani lelemesou, la ane'i ilou mixamulinu IAUE Lataua mine muamua'i no nano no xalee lia ane ne, la ilou milai mitalume no ovu tavatava'u. ⁹ Xe IAUE Lataua mune'e la mukamuline'i ilou la sou mu'avalou itema "Nini a ne'ei?" ¹⁰ Xe anu muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Elomusine ia e'ume mo eni ane atatalume 'o, xo eni xeni mii vile sou ataluxu vasimelo no anu uasi, mo eni ane axoxoolu vitanisi 'o." ¹¹ Xe IAUE Lataua muavuti la mutali'isou aloxo 'o, "'Ena'ei muvikananeni lexe nini meni mii vile sou nataluxu vasimene no anu uasi? Loxovaa, ne'ou ovu ngiaxu e epela'inexu lexe na'ou uasi 'ole?" ¹² Anu muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Sema e nini nekoine ka nene'ene noxilo lexe menexilo ane, ane mele mino'u ovu ne ngiaxu la milosilo la ane eni e'eu ne." ¹³ ✧Xe IAUE Lataua muxiu vaxa la mutali'isie sema ne aloxo 'o, "Tava'u loxovaa ane nini ne'oxo mii ano 'o?" Ane mikolinu aloxo 'o, "Sinana veveeni mu'oxo loloxo la mukalavoileli, la sou ane eni eno'u la e'eu."

¹⁴ Xe IAUE Lataua muavuti la muvikananu sinana veveeni aloxo 'o,

"Tava'u xo nini neolexa'a ta tamei 'o,
 la nini nano'u navunavu tatila loxo 'o.
 Navunavu ane eni alosine ne,
 anu toxoxa'a no anu navunavu noxi'a ta
 mimii iouiou ane imauli no voxosila
 mo ane'i ane ixaxalaxala mo ta ngiangiala
 kalumo.

✧ 3:13: 2Ko 11:3; 1Ti 2:14

Usoko ane vaimomo 'o mo ulai utalo avile ili'i
ne,
nini nalalaave no oponenisi, mo 'ani'anixene
ane lialia.

15 ✧Sema uluaie ane nini xe nini uluameni ane
ane.

Mo ane'i ane ipaa ili'i noxine xe noxie sema
ne aloxo ne kalumo.

Xe ane'i imaloxo'u kisine la nini nakikatu sou
navalinu anaxene une'e sou nangaasou
tava'a.”

16 Ioxe, IAUE Lataua muxiu vaxa la movikalane
sema aloxo 'o,

“Ulai xe nini oponeni la nini naxamulinu navu-
navu tatila.

Xe navo'o 'iline la nano'u navunavu mine
tatila loxo.

Navunavu ane ne molu noxilosi.

Nini namasaxa lexe nasaxila'u mulumeni, ia
uasi.

Anu molu usaxila'ine xo nini kisine ane anu.”

17-19 ✧Xe muxiu vaxa la movikalanu Adamu
aloxo 'o,

“Tava'u xo nini nelomuxe semameni,

la ne'eu ovu ngiaxu ane eni e'apixenexu lexe
na'ou uasi ne,

la eni a'oxo masua lia 'o.

Nini mene xavineni sou naxaxai no vox-
ovoxo

ane nini namamaulixu mo natotouxene
la'ilali.

Ovuovu ngiangiaxu mo ia'eia'e ane auauexu
mo ane upalapasinge

mo mimii ane anaanaxu la ukalukalusinge
ne ileme no lia no xaixene kalumo.

Naxoxoolu xe nasolixene la namolo ovuovu
 ngiangiaxu
 ilou ovuovu se'i volovoloxu la na'ou.
 Naxaxai xavineni mo sou sasaieni upaapaa
 la sou lia e natotou mimii no anu 'o ne,
 uxalixu la'ilali sou na'ou xo mole
 nini nalivu ulai no lia e nini nepaa no anu 'o.
 Xo eni ekoineni no anu lia.
 Anu aloxo ne la sou ane nini nalivu nalai
 naxali loxo lia la.”

²⁰ Adamu mumoxoe semau ualasio lexe Iva. Xo
 ane ta mitema ukalusi neni'a ane ane. ²¹ Ioxe,
 ili'i la sou IAUE Lataua molu muvau vile noxi'a ta
 mimii sou musulukinu sosou ka mulailixu noxi'a
 ilou sou misakiinu.

²² ✧Ioxe, ili'i la, la IAUE Lataua muvikala aloxo
 'o, “Vaimomo 'o, itema anu muxali loxo nenge,
 mo anu mulavu no anu mii ma'ia ane laixe xe
 mii ma'ia ane masua. La sou nenge tamaxa
 lexe anu uno'u ovu ane sou ulosinge mauli ne
 ngiaxu mo u'ou sou uxolu mo mauli kaluxu
 uasi, uasi.” ²³ La sou IAUE Lataua mukusau muat-
 ulai muxexesou xalee lia ne Eden, la muvikalanu
 sou uxaxai no lia ane anu Lataua muxalixu no
 anu. ²⁴ Xe no xalee mulai loxo aso uxali utelo
 no anu ne, IAUE Lataua mumuxaxa'a ta angelo
 xe viso vile ukakaakaa ia uxixaoxao uxalixaliliou
 pa'upa'umolu xalee lia ne sou ilo'a ta angelo
 isaxila'u xo loxo 'o io, evile une'e 'alai no anu ovu
 sou mauli kaluxu uasi.

4

Kaini Ilou Aveli

¹ Xe ili'i la sou Adamu mulai noxie semau la
 opoone. Xe ili'i la ane mivo'onu 'ilie e oposou

✧ 3:22: Pal 22:14

la mivikala aloxo 'o, “IAUE musu'ulileli mole ane eni eno'u 'alixe mulu 'o.” La sou mimoxo'u ualasu lexe Kaini.* ² Xe ili'i la mivo'onu 'ilie mulu vile la. Mimoxo'u ualasu lexe Aveli anu itema sou usaxisaxila'a ta sipsip. Xe Kaini anu itema sou xai.

³ Mixoxoolu mo mixaxai xoo xe, ili'i la Kaini mulai mumolo la'ilali no xaixu, ka mutavulenu mulai sou mu'elaxu mulai noxou IAUE Lataua. ⁴ ✧Xe Aveli kalumo ne mulai muno'a ta sipsip ta 'ili'a se'i ta laixe misevile ta lapolaxu, ka mupalepeine'i sou mu'elaxa'a milai noxou IAUE Lataua. IAUE Lataua mumaisou la mumasaxau mo mu'osasu Aveli ne ilou lolovolo noxou misevile. ⁵ Ia Kaini ne uasi. Xe Kaini mulavu aloxo ne la, iou ne masua loxo. La'iaxu misevile. ⁶ IAUE Lataua muavuti la muvikalanu Kaini aloxo 'o, “Nini la'iaxene mamu. Mo ieni ututuma loxo ne mamu. ⁷ Alexe nini namulinu mo na'oxonu 'ilixu ane mulapu, la ano 'o ne nini na'osa'osasi. Ia tava'u xo nini ne'oxo 'ilixu masua, la sou anu 'ilixu masua ne ane anu ungiuleleine mo a ulolooxene ne. Anu umasaxa lexe utaloxolixene mo uatasine ulu'elai. Ia nini xavineni mo nat-aloxolixu ulu'elai.”

⁸ ✧Ia Kaini ne opoonu lelemesou uasi manina. No voxo vile la mu'avalou vimou Aveli la muvikalanu aloxo 'o, “Nane'e mo nengei talai taxixaoxao.” Ilou milalai xoo xe, Kaini muavuti vaxa la muvau vimou Aveli musoli ne.

⁹ Xe ili'i la IAUE Lataua mutali'isou Kaini aloxo 'o, “Vivine Aveli 'ava?” Kaini mukolinu aloxo 'o, “Eni alavusou uasi. Xo ma'i, eni amitema sou

* **4:1:** No anu vaikala Evalaio, uala e Kaini o tamaxu loxo “eno'u”. ✧ **4:4:** Eva 11:4 ✧ **4:8:** Mat 23:35; Luk 11:51; 1Ioa 3:12

saxisaxila'u sou vivilo ne?" ¹⁰ ✨Xe IAUE Lataua muxiu vaxa la mutali'isou, "Loxovaa ane nini ne'oxonu 'ilixo masua ane ne? Eni elavu lexe nini vivine sialuxu munixi mulu'e no lia 'o mo sialuxu ne loxo itema mukatuleli sou lexe nini nano'u navunavu tatila sou lakoli 'ilixo masua ane nini ne'oxonu ne. ¹¹ Ioxe, eni vaimomo 'o eni alosine tu'umaxu vile aloxo 'o, umomomo sou nini naxaxai mo natotou mimii ulu'e no lia 'o la uasi, xo lia ne muua mo muixu vivine sialuxu no voxo ane nini nevau no anu. ¹² Ulai xe nini natovo mo lexe natotou mimii toxotoxosou ne la ulemeieni uasi. Xe nini ne sine tuala mo tani sou naxolu talo no anu uasi. Naxixaoxao no lia 'o vitavitanisi, ia naxoo talo uasi."

¹³ Xe Kaini muavuti vaxa la mukoli vaikalau IAUE Lataua aloxo 'o, "Tu'umaxu ane nini nelosilo 'o ne tatila misevile. Eni amomomo no anu uasi. ¹⁴ Mo nini a nakusailo 'o sou eni alai axolu va'axu, ia axolu no lia no pa'umene 'o la uasi. Mo silo tuala mo tani sou axolu no anu la ua, axixaoxao mo avavaxa anene'e aloxo nesi, ia axoo talo no lia 'o la uasi. Itema vile uxalisilo ne la uvelosi mole asoli." ¹⁵ Ioxe, IAUE Lataua muavuti la muvikalanu lamana aloxo 'o, "Eville umomomo sou uvene uasisi manina. Ia lexe evile uvene xe nasoli la eni alosou navunavu tatila lakolineni." La sou IAUE mumuxaxu sosovo vile noxou Kaini sou lexe ta mitema imaisou la ivau uasi. ¹⁶ Ioxe, Kaini muavuti la mu'umesou IAUE sou mulai muxolu no lia xalee vile ilemo lexe "Nod". Lia xalee ane ne muxolu no xale lia ne Eden loxo aso uxaxali utetelo no anu.

¹⁷ Xe ili'i la Kaini mutaula'i, la sou ilee semau mipalaa 'ili'a vile mulu la mimoxo'u ualasou lexe Enoko. Xe ili'i la, la Kaini mu'ilii tuala

vile tatila la mumoxo'u tuala ne ualasou noxou 'olu ualasou. ¹⁸ Enoko mupalaa 'olu vile la mumoxo'u ualasou lexe Ielati. Ielati mupalaanu Meusaleli. Meusaleli mupalaanu Metusaeli. Metusaeli mupalaa Lameki. ¹⁹ Xe Lameki muavuti la mu'uluxa'a ta sema tamei, eiae Ada ilee Sila. ²⁰ Lameki mulai noxie Ada xe opoone, la sou mivo'onu 'ilie vile la mimoxo'u ualasou lexe Iavala. Iavala anu 'ilusune'i ta mitema ane ilavusou isaxila'a ta kau xe ixoxoo no tani alelaxu. ²¹ Xe vimou luvalu ane anu 'ilusune'i ta mitema ane ilala'ati xe itatau iuxoxo. ²² Sila opoone la mipala'alixu Tuvala-Kaini. Anu mukoinu mimii iouiou ane sou taxaxai no anu. Mu'oxonu no anu kopa ilou aen. Anu Tuvala-Kaini ne vimou sema ane Naama. ²³ Xe Lameki muavuti la muvikalane'i ta semasemau tamei ne aloxo 'o, “Ada, ngongie Sila ngalomu une'e noxilo.

Eni evau mauulu vile mo musoli xo anu muvelo.

²⁴ ✧ Ia lexe evile uxalisou Kaini xe uvau usoli la IAUE Lataua ulosou navunavu tatila. Mo eni kalumo ne lexe evile uvelo asoli la IAUE Lataua ulosou navunavu toxoxa'a misevile.”

²⁵ Adamu ilee semau mipalaa 'ili'a mulu vile la, la Iva mivikala aloxo 'o, “Lataua mulosilo 'o sou lakolisou Aveli e Kaini muvau musoli.” Ane mimoxo'u ualasou lexe Seti.

²⁶ Seti mutaula'i la ilee semau mipalaa 'ili'a vile mulu, la mumoxo'u ualasou lexe Enosi. No tauu ie ane ne, la ta mitema misokou sou mi'ava no anu ualasou IAUE anu uala tavuna no nano no anu xoluxolu noxi'a no anu lalotu.

✧ 4:24: Mat 18:22

5

Ualaualasi'a Adamu ta Xasoxasou Ilo'a ta Tlu'ilusunu

¹ ✧Nanasi'a Adamu ta xasoxasou ilo'a ta 'ili'ilisunu a ano. No voxo ane Lataua mukoine'i ta mitema la mixali aloxo anu Lataua. ² ✧Mukoine'i ta mulu xe ta sema ka mualusi'a. Ka mumoxo'a lexe “ta mitema”. ³ Adamu mumaulixu tauu ie itemaxu ta'uve mo mavulovexa tatalu (130) mukalu, la mupalaa 'olu mulu vile la. La 'olu ne, maulixu loxo momu manina. La mumoxo'u ualasou lexe Seti. ⁴ Adamu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a (800) la. No nano no anu tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. ⁵ Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa tatalu (930), la sou anu musoli.

⁶ Xe 'olu Seti ne mumaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo ta'uve (105) mukalu, la mupalaa 'olu mulu, ualasou lexe Enosi. ⁷ Seti muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo muxatele tamei (807) la. No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. ⁸ Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa vile mo mulelia tamei (912), la sou anu musoli.

⁹ Enosi mumaulixu tauu ie loxo mavulovexa muxatele tami'a (90) mukalu, la mupalaa 'olu mulu. Mumoxou ualasou lexe Kenan. ¹⁰ Io, anu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo mavulovexa vile mo mulelia ta'uve (815) la. No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. ¹¹ Xe tauu

iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo ta'uve (905), la sou anu musoli.

¹² Kenan mumaulixu tauu ie loxo mavulovexa muxatele tamei (70) mukalu la mupalaa 'olu vile mulu. Mumoxou ualason lexe Maalaleli.

¹³ Kenan muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo mavulovexa tami'a (840) la. No nano no tauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. ¹⁴ Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa vile (910), la sou anu musoli.

¹⁵ Maalaleli mumaulixu tauu ie loxo mavulovexa muxatele vile mo ta'uve (65) mukalu la mupalaanu 'olu vile mulu, la mumoxo'u ualason lexe Ielati. ¹⁶ Io, anu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo mavulovexa tatalu (830) la. No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la.

¹⁷ Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo mavulovexa muxatele tami'a mo ta'uve (895), la sou anu musoli.

¹⁸ Xe Ielati tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele vile mo tamei (162), la mupalaanu 'olu vile ualason lexe Enoko.

¹⁹ Io, anu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a (800) la. No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. ²⁰ Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele vile mo tamei (962), la sou anu musoli.

²¹ 'Olu Enoko ne, tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele vile mo ta'uve (65), la sou mupalaa 'olu Metusela. ²² Xoluxolu ilou toxotoxo noxou mulai noxou Lataua pumuxu no nano no

tauutauu ie aloxo itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve (300). No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. ²³ La sou anu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele vile mo ta'uve (365). ²⁴ ✧Xoluxoluxu mo mua-mua'ixu ne, ilou Latauasi. Aloxo ne la sou ane Lataua mupasikinoxu mole tasiauxusi, io usoli mo imaisou uasi.

²⁵ Metusela mumaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tatalu mo muxatele tamei (187) mukalu, la sou anu mupalaa 'olu vile ualasou lexe Lameki. ²⁶ Ka muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tatalu mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tatalu mo tamei (782) la. No nano no tauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. ²⁷ Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele vile mo muxatele tami'a (969), la sou anu musoli.

²⁸ Ioxe, xe Lameki tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tatalu mo tamei (182), la sou mupalaa 'olu vile la, ²⁹ muvikala aloxo 'o, “No anu lia ane IAUE mu'oxo masuanu 'o, la molomolo ano 'o sou ukalusou 'au'au toxoxa'a noxinge,” la sou mumoxo'u 'olu ne ualasou lexe Noa. ³⁰ Lameki mumaulixu tauutauu ie se'i la loxo itemaxu mavulovexa tamei mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tami'a mo ta'uve (595). No nano no tauu ie ane ne, la anu mupalaane'i ta 'olu se'i la, ³¹ xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tatalu mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tamei mo muxatele tamei (777), la sou anu musoli.

✧ 5:24: Eva 11:5; Iud 1:14

³² Noa muxolu mo tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tamei mo itemaxu ta'uve (500), xe ili'i la sou mupalaane'i ta 'olu ta mulu tatalu ualaualasi'a lexe Semu ilou Amu mo Iapeti.

6

La'iua Toxoxa'a

¹ ✧Xe ili'i noxi'a ane'i nenge tenanasi'a mukalu 'o, la ta mitema mitautaula'i la, la mipalaane'i ta 'ili'a tapiena mole itiitisi'a mu'oki'oki tani mo mi-taasou xalexalee tuatuala mukalu. Mipalaane'i ta 'ili'a ta sema xe ta mulu. ² Lataua ta 'olu ta mulu mimaisi'a ta sema ne, la ta mitema ta 'ili'a ta sema ne ta lailaixe misevile, la sou milutu vaxa sou mino'a ane ane'i mimasaxai'a sou mi'uluxa'a. ³ Anu aloxo ne la sou IAUE muavuti la muvikala aloxo 'o, “Eni umomomo sou amasaxai'a ta mitema 'o ixolu mo imauli maulixa'a veveeni la uasi, xo ane'i ta mitemasi, ta mitema sou isoisolisi. Usoko ane vaimomo 'o mo ulai avile ili'i, ane'i imaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa tameisi (120).”

⁴ ✧No nano no voxovoxo ane tatei mo ili'i, ta mitema mipalaane'i ta 'ili'a, la ta toxotoxoxa'asi. Ta mitema ane ne, ane'i ta 'ilusulusune'i ta sema ane mi'uluxa'a Lataua ta 'olu ta mulu. Ane'i ta mitema sou xavi. Ta mitema no xalexalee tuatuala milavusi'a manina.

⁵ ✧Xe IAUE mumaisou lexe no voxovoxo utotomu ne, ta mitema ane mitaasou xalexalee tuatuala mukalu ne, misusu misevile no anu 'ili'ilixo masumasua ane ane'i mi'oxo'oxonu mo xavutalai'a umasaxau 'ili'ilixo masumasuasi. ⁶ La

✧ **6:1:** Iop 1:6; 2:1 ✧ **6:4:** Iti 13:33 ✧ **6:5:** Mat 24:37; Luk 17:26; 1Pi 3:20

tanuxa'a misevile mo tanu u'elai'a, xo Anu molusi mupaalixa'a sou mimauli no lia 'o, ⁷ la sou muvikala aloxo 'o, “Eni akalusi'a ta mitema ane eni melo ekoine'i 'o mo ta mimii iouiou ane ta vova mo ane ta temene ilo'a ta mimii ane ixaxalaxala, ane'i ane ilalave, mo ane'i ane ivavava mo ta ngiangiala. Eni talelix'a xo eni melosi ekoine'i.” ⁸ Ia, itema vilesisi no taine'i nesi ane, anu IAUE opoonu laixeu misevile. Itema ane ne, ualasou lexe Noa.

⁹⁻¹⁰ ✧ Nana ano 'o sou Noa. Noa mutaula'i la mupalaane'i ta 'olu tatalu, ualaualasi'a lexe Semu ilou Amu mo Iapeti. Noa ne, anu itema vile mulapu. Mo mii vile ususu no anu xoluxoluxu uasi. Mo muamua'i noxou ne, ane ilou Latauasi. ¹¹ Ia ta mitema tavu'alo ne, 'ili'ilix'o masumasua loxo, 'oto'oto mo ialivula tuala, mo ivau itema usoli ne, mu'oki'oki tani mo mu'ana'ana no xalexalee tuatuala mukalu. Lataua mumaisou mo mulavusou 'ili'ilix'o masumasua noxi'a ne mukalu. ¹² Iou mulu'e no xalexalee tuatuala 'o, la masua misevile. Ta mitema mi'oxo masuanu mukalu no anu 'ili'ilix'o masumasua noxi'a.

¹³ La sou anu muvikalanu Noa aloxo 'o, “Eni emaisou mo elavusou 'ili'ilix'o masumasua noxi'a ta mitema loxo 'oto'oto mo ialivula tuala mo ivau itema usoli mukalu, mo eni amasaxa lexe akalusi'a ukalusi, xo 'ili'ilix'o masumasua noxi'a mu'ana'ana no xalexalee tuatuala mukalu. ¹⁴ Eni emasaxaine lexe natulusou lasipi vile tatila. Naxexeta ovu xopa, ka navalavala alealelaxu la sou natulusou no anu. Natulusou ukalu, la nakaviutunu no nano ka naluluu koluta no nano xe no ale no vasimolu. ¹⁵ Nalovaxu nasokou no ta'u ulai uxali no kusunou limaxu itemaxu mavulovexa vile

✧ 6:9-10: 2Pi 2:5

mo itemaxu ta'uve (300). Xe no anaxu pa'umolu vile ulai uxali xalee vile limaxu mavulovexa ta'uve (50). Xe no lia no ta'u ulai teitexi, limaxu mavulovexa tatalu (30). ¹⁶ Natulusou lasipi ne laxa'u loxo tani 'o, ia laxa'u ne une'e utalo vaxa no lasipi pa'upa'umolu uasi. Namuxaxu taiinu ilimaxu vile no nixi no laaxu xe no pa'upa'umolu. No nano no tanu, la nasia'u lavalataxu no nano loxo tani lavalata tatalu. Vile no lia, vile no nixi xe vile teitexi. Ukalu, la sou namuxaxu aitenga vilesisi no xalee vile.

¹⁷ Xo eni asou a'oxo la'iua toxoxa'a usili sou uxalixu kupa tatila loxo luaki 'o sou unononu xalexalee tuatuala mo u'unane'i ta mitema latala ilo'a ta mimii iouiou latala ane mimauli no xalexalee tuatuala 'o mo isoisoli ukalusi, ¹⁸ ia eni emasaxa lexe asakiinu vaikala sou opo vilesisi, ia apala'alixu noxine ili'i o. Ngongi'a ta 'iline ilo'a neni'a mo ta ua'aua'aneni nga'unalai no nano no lasipi ne. ¹⁹ Ta mimii iouiou ta temene mo ta vova, ane'i ane ixaxalaxala mo ane'i ane ivavava mo ta ngiangiala iouiou 'o ne, ²⁰ nano'u mulu vile xe sema vile noxi'a vilevilesi sou napamauline'i. ²¹ Mo nano'u ngenge ngongi'a la'ilali iouiou kalumo.” ²² ✧ Noa mulomuxu vaikala noxou IAUE la mimii piena e muvikananuxu lexe u'oxo ne, mu'oxonu mukalusi.

7

¹ Xe ili'i la, la IAUE muvikananu Noa aloxo 'o, “Ngongi'a ta 'iline ilo'a neni'a mo ta ua'aua'aneni nga'unalai no nano no lasipi ne, xo eni elavu-sou lexe ninisisi itema vile mulapu no taine'i ta

✧ 6:22: Eva 11:7

mitema ane mimauli no xalexalee tuatuala 'o.
² Nano'a ta mimii iouiou latala ane ta temene mo ta vova ane ngingi ngalavusou nga'i'a, tangatangaxa'a muxatele tamei noxi'a vilevilesi, sema xe mulu. Xe ane'i ane ngingi ngalavusou nga'i'a uasi ne, la nano'a tangatangaxa'a vilevilesi, sema xe mulu ikalusi. ³ Xe ta ngiangiala latala iouiou 'o ne, nano'a tangatanga muxatele tamei noxi'a vilevilesi kalumo. Na'oxo aloxo eni elemolu ne, xo ta mimii ane ne imauli sou ulai ili'i, la ipalaa la sou ixali tapiena, la i'ana'ana no xalexalee tuatuala ukalusi la. ⁴ Voxo muxatele tameisi a uxolu sou eni apalusou la'iua toxoxa'a sou usili aso xe 'olovoxo mavulovexa tami'a sou u'unane'i ta mitema latala ane eni ekoine'i ilo'a ta mimii iouiou latala ane ta temene mo ta vova mo ane'i ane ixaxalaxala, mo ane'i ane ivavava mo ta ngiangiala iouiou ne ukalusi.” ⁵ Noa mulomuxu vaikala noxou IAUE mo mimii piena ane anu muvikananuxu lexe u'oxonu ne, mumulinu mo mu'oxonu mukalusi.

⁶ No tauu ie ane Noa tauu iexu muxali loxo itemaxu mavulovexa tatalu (600) mukalu, la sou la'iua toxoxa'a musokou sou musili. ⁷ ✧ Anu ilee semau mo ta 'olu ilo'a ta semasemai'a mi'unalai no lasipi mo sou mamu iulua. ⁸⁻⁹ Ta mimii iouiou latala ane anu IAUE muvikananu Noa lexe uno'a sou itelo no lasipi ne, ane'i mitelotelo kalumo. ¹⁰ Mi'unalai mo mixoo no nano voxo muxatele tamei mukalu xe ili'i la sou voxo sou la'iua ne muxali.

¹¹ ✧ No tauu ie ane Noa tauu iexu muxali loxo itemaxu mavulovexa tatalu (600), no voxo mavulovexa mo mulelia ta'uve mo muvaxa simi

✧ 7:7: Mat 24:38-39; Luk 17:27 ✧ 7:11: 2Pi 3:6

tamei no anu so'io tamei, la lexa luuluuxu no lia no xalexalee tuatuala muopuopu mutelo mukulukupeu lialia ilou lavolavo'o sou musiali loxo lexa u'ani, xe lexa ane no loxotolo 'ole taxataxa-sou kalumo mua'a sou la'iua tatila muxauxaumu mulu'e no lia. ¹² La'iua ane ne musisili aloxo ne aso xe 'olovoxo mavulovexa tami'a.

¹³ No voxo ane ne, la Noa ilee semau mo ta 'olu tatalu, Semu, Amu mo Iapeti ilo'a ta semasemai'a mi'unalai no lasipi. ¹⁴ Ta mimii iouiou latala ane ta temene mo ane'i ane ta vova ta toxotoxoxa'a mo ta kitukitu, ane'i ane ixaxalaxala mo ane'i ane ivavava, mo ta ngiangiala iouiou latala ne mi'unalai kalumo no lasipi tanu.

¹⁵⁻¹⁶ Ta mimii iouiou latala e IAUE muvikalalanu Noa lexe uno'a ne, vile pa'usou uasi, muno'u sema vile xe mulu vile noxi'a vilevilesi mukalusi. Ilo'a mi'unalai mukalu, la sou Lataua molu mutatusou lasipi aitengaxu.

¹⁷ No nano no anu aso mo 'olovoxo mavulovexa tami'a ne, lexa mupaapaa mutetelo ne mole mutetelo ne. Mo la'iua kalumo muxauxaumu mululu'e ne mo mululu'e ne, ia uxoxoto uasisi manina. ¹⁸ Lautu tatila mole lasipi asou upuati no kupa loxo'u. Kupa lautuxu munononu xalexalee tuatuala mole lasipi ne mupuati no loxo'u lexa. ¹⁹ Lexa lautuxu mutelai mutelai xoo mole mua'ulixu mo mutaasou laxalaxa'ilu no xalexalee tuatuala mukalu. ²⁰ Ia musoxo mususuku mutetelai mo mutetelai la loxo lima mavulovexa vile mo mulelia ta'uve. ²¹⁻²² Ta mimii iouiou latala ane maui muxolu noxi'a mimauli no lia no xalexalee tuatuala 'o ne, misoisoli mukalu. Ta ngiangiala iouiou ilo'a ta mimii iouiou latala ane ta temene mo ta vova mo ane'i ane ixaxalaxala mo ta mitema latala ne misoisoli

mukalusi. ²³ Ta mimii iouiou latala ane maui muxolu noxi'a mimauli no lia no xalexalee tuatuala 'o mo ta ngiangiala latala iouiou ilo'a ta mimii iouiou ane latala ta temene mo ta vova mo ane'i ane ixaxalaxala mo ta mitema latala ne misoisoli mukalusi. Anu IAUE molusi mukalusi'a avile. ²⁴ Lexa lautuxu ne usii ulu'elai palea uasi, mutavo muxoxoo aloxo ne voxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa ta'uve (150).

8

¹ Noa ilo'a ta 'olu mo semau ilo'a ta ua'aua'ane'i ilou, mo ta mimii iouiou ane muno'a sou mitelo no lasipi kalumo ne, Lataua iou si'isi'a uasi, anu mupalusou atume sou muili, la sou lexa lautuxu loxo luaki ne, musokou sou musii se'isisi mulu'elai. ² Lexa luuluuxu no lia no xalexalee tuatuala mo lexa ane no loxotolo taxataxasou ne musovosovo mukalusi, la sou la'iua muxoto. ³ No nano no anu voxo aloxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa ta'uve (150), la lexa mine lautuxu loxo luaki ne musii se'isisi mululu'elai. ⁴ Xe no voxo mavulovexa vile mo mulelia ta'uve mo tamei no anu so'io muxatele tamei, la lasipi mulai mu'oso no laxa'ilu vile kisou no laxalaxa'ilu ne Alalati mole mutulu avile ane. ⁵ Lexa musii mululu'elai ne mo mululu'elai ne. Xe no voxo vile voxosou so'io mavulovexa, la laxalaxa'ilu kisokisou mupaapaa mukalu ⁶ xe voxo mavulovexa tami'a mukalu la, la Noa mukisiinu aitengasou no lasipi ⁷ sou mupalusou 'ola mulai sou ukili lexe lexa musii mukalu, la ua. Anu muvavava muvavaxa mulai muxixaoxao xoo mole lexa musii mo lia ne mutala. ⁸ Noa uutiti lexe 'ola ulivu une'e la uasi, la sou mupalusou utu sou mulai mukili lexe lexa

a musii mulu'elai. La uasi. ⁹ Lexa a mutasou xalexalee tuatuala sio mole anu mii vile sou uxolu no anu uasi, la movava mulivu mune'e no lasipi. Noa mukalanu avolu muatulai sou muxolu no anu, la sou mu'unalaixu no nano. ¹⁰ Noa muxolu no nano no lasipi sou muxoomaiou lexa sou usii ulu'elai voxo muxatele tamei, xe ili'i la sou mupalusou utu ne mulai la. ¹¹ No 'olo'olovoxo no voxo ane ne, la utu mulivu mune'e noxou Noa mu'alavevenu lovo voloxu vile alavua no anaxu. Noa mumaisou la mulavu lexe lexa a usisii ulu'elai sio. ¹² Ioxe, anu mulavusou lexe lexa usii manina mo tani utala manina uao, la ane'i ilo'a mixolu no nano ne, voxo muxatele tamei la. Ia utusi ane anu mupalusou mulai sou mukili la. No voxo ane ne, la ulivu une'e la ua, mulai muxolu avile.

¹³ No voxo vile sou so'io vile no anu tauu ie ane, Noa tauu iexu muxali loxo itemaxu mavulovexa tatalu mo vile (601), la lexa musii mukalu avile. Xe muavuti la mulokenu lasipi laxa'u sou anu mulai mutulu teitexi sou musu'anu iou mulu'e no xalexalee tuatuala. Iou mulu'e la mumaisou lexe lexa a musii mukalu, ia tanisi a utala laixe uao. ¹⁴ Ilo'a mixoxoo no nano ne la, xe no voxo itemaxu vile mo ta'uve mo muxatele tamei (27) sou so'io tamei, la tani mutala mukalu.

¹⁵ La sou Lataua movikalanu Noa aloxo 'o, ¹⁶ “Ngongie semameni mo ta 'ilinge ngongou ilo'a ta semasemai'a ngauatulai no ale. ¹⁷ Ngano'a ta ngiangiala ilo'a ta mimmii iouiou ane ngongi'a ngexoo no nano ne mo ngongi'a ngalai no ale, mo sou ane'i ilai ixolu no tuala alavua sou ipalaa mo ixalixa'a ta 'ili'ili'a tapiena mo itasou xalexalee tuatuala ukalusi.” ¹⁸ Ioxe, ane'i miavuti la milutu

sou milalaa miuatulai. ¹⁹ Ta ngiangiala iouiou ilo'a ta mimii iouiou ne ane'i mikalikaline'i sou milalaa milai no ale kalumo.

²⁰ Milalaa mukalu, la Noa mutaxu lavo'o sou muta'olunu mupita sou muxali loxo valovalo xe mukalu la muno'a ta mimii iouiou ilo'a ta ngiangiala ane'i ane ilavusou i'i'a vilevilesi noxi'a sou ilee semau ilo'a ta 'ili'ili'a mo ta ua'aua'ane'i mi'elaxa'a mulai noxou Lataua mukalusi. ²¹ Anu IAUE mumaisou mo mutuma'u ne, la mu-masaxau la mu'osasonu misevile. La sou tanu muvikalalo aloxo 'o, "Eni ulai ili'i la a'oxo masuanu xalexalee tuatuala aloxo eni e'oxonu 'o, tava'u no anu 'ili'ilixu masumasua noxi'a ta mitema la ua, xo eni elavusou lexe no mine ane'i uao ta maumaulu mo ta vuavuanga 'o, la ane'i imasaxa lexe i'oxo 'ili'ilixu masumasua ulalai ne. Mo eni akalusi'a ta mimii iouiou ane mimauli no lia, ilo'a ta ngiangiala iouiou mo ta mitema la ua. Mukalu ano 'o. ²² Ia vaimomo 'o, mo ulai utalo ili'i manina no anu voxo ane xalexalee tuatuala ukalu no anu ne, voxo uxolu sou ixaxai mo itotou mimii mo ikookooli. Voxo se'i, la ixamuli tani lelemesou xe tani ialuxu. Voxo se'i, la aso xe la'iua xe aso xe 'olovoxo, ia ukalu uasi, xo xalexalee tuatuala 'o ne, uxolu aloxo ne."

9

Muloxu Lele'e ne Anu Sosovo sou Vaikala sou Opo Vilesisi Lataua Musakiinu Noxou Noa

¹ ✧Xe Lataua muavuti, la mualusi'a Noa ilo'a ta 'olu, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngapalaa mo ta 'ilinge ixali tapiena mo sou ta xasixasinge ilo'a ta 'ilu'ilusungengi ixali tavu'alo sou i'ana'ana no

✧ 9:1: Tav 1:28

xalexalee tuatuala ukalusi. ² Ta mimii iouiou ane ta temene mo ta vova mo ane'i ane ixalaxala mo ta ngingiala iouiou ilo'a ta sinana ne, i'umenge. Ia ane'i ixolu no avonge. ³ Ngingi ngamasaxai'a lexe nga'i'a, la sou ngave'a sou nga'i'a. Mo kamakamakala iouiou ne, ngainixu sou nga'ou kalumo xo eni emuxaxa'a lexe ngingi la'ilalingenge ane. ⁴ ✧Ia, mii vilesisi lexe mamu nga'ou ane, mii xiasi siasialuxu o. Eni emasaxaing lexe mamu nga'ou, xo sialuxu ne mauli a uxoo no anu sio. ⁵ Io, ta mii ane ta temene mo ta vova ivau itema vile usoli, la eni ave'a isoli kalumo. Xe itema ane uvau itema vile usoli, la akalusou maulixu mitema ane ne kalumo. ⁶ ✧Ta mitema ne, Lataua mukoine'i, la mixali loxo anu Lataua. La sou lexe itema vile uvau menexu vile, la vile une'e ukolinu ane musoli ne sou uvau. ⁷ ✧Emasaxa lexe ngapalaane'i ta 'ilinge tapiena, mo sou ta xasixasinge ilo'a ta 'ilu'ilusungengi ixali tavu'alo sou i'ana'analixu xalexalee tuatuala 'o ukalusi.”

⁸ Xe Lataua muavuti la muvikalane'i Noa ilo'a ta 'olu aloxo 'o, ⁹ “Vaimomo 'o eni apala'alixu vaikala sou opo vilesisi eni asakiinu noxinge. Mii ane eni alemolu 'o, uxolu mo umauli noxinge mo noxi'a ta xasixasinge ilo'a ta 'ilu'ilusungengi ane ipaa ili'i ¹⁰ mo ta mii iouiou latala ane ngongi'a ngelalaa muatu no lasipi 'o. ¹¹ Vaikala sou opo vilesisi eni asakiinu noxinge aloxo 'o, eni umomomo sou a'oxo masuane'i mo a'unane'i ta mitema ilo'a ta mimii iouiou 'o mo xalexalee tuatuala la ua. ¹² Sosovo ane eni amuxaxu 'o sou

✧ **9:4:** Liv 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Lap 12:16, 23; 15:23 ✧ **9:6:** Tav 1:26; Mul 20:13 ✧ **9:7:** Tav 1:28

u'oxo tu'umaxu sou opo vilesisi ane eni esakiinu noxinge ngongi'a ta mimii iouiou e ngongi'a ngaxoxolu vaimomo 'o xe noxi'a ane'i ane ixali ili'i. ¹³ Muloxu lele'e eni e'oxonu muxolu no tamuxala ne anu sosovo sou opo vilesisi eni esakiinu ulai noxi'a ta mitema no xalexalee tuatuala no lialia ukalusi ane. ¹⁴ Lexe eni asu'asou loxotolo no anu tamuxala xe lele'e muloxu upala'a, ¹⁵ la eni axavutalanu vaikala sou opo vilesisi eni esakiinu noxinge, lexe mamu la eni a'oxo masuanu mo a'unanu xalexalee tuatuala mo ta mitema ilo'a ta mimii iouiou ane ixoo sou imauli no anu tauu ano 'o, mo ulai avile ili'i. ¹⁶ Lexe eni amaisou muloxu lele'e uxali no anu tamuxala, la eni axavutalanu vaikala sou opo vilesisi e eni esakiinu noxinge. Vaikala sou opo vilesisi e eni esakiinu ane ne, uxolu aloxo nesi mo kaluxu uasi manina.

¹⁷ Muloxu lele'e ne, anu sosovo sou vaikala sou opo vilesisi ane eni esakiinu mulai noxinge ngongi'a ta mimii mukalusi e ixoxolu imaumauli no lia 'o.”

¹⁸ Noa ta 'olu tatalu e ilo'a milalaa muatu no lasipi ano, eiae Semu ilou Amu mo Iapeti (Amu ne, anu Kanani momu). ¹⁹ Ta mitema ane mimauli no xalexalee tuatuala 'o ne, ta mutu'u ovuxa'a ane Noa ta 'olu tatalu ne.

²⁰ Noa ne, anu itema sou xai. Anu itema ane musokou sou mutou ovu uaini tei ane. ²¹ Voxo vile, la anu muixeu uaini se'i la xavutalau ne muxovulaulau, mole ulavu ua. Muavuti la muxexenu lavalavau ia, muai vitanisi no nano no taasou. ²² 'Olu Amu mu'unalai la mumaisou momu muai loxo nesi, xe muatu la mua'aloi'a ta vimovimou ta tamei 'ole. ²³ La sou Semu

ilou Iapeti mino'u lavalava vile sou mixavulalanu ia mitetelisu ili'i no laxasi'a, io sou ane'i ilou mimuamua'i tumali'a mulai loxo noxou mami'a uai 'ole sou milai misu'asou. Ia ilou ie'i uxiu ulai no tumali'a sou imaisou mami'a uasi. ²⁴ Ili'i xe Noa mutulu, la sou tanu tema la mulavu no anu mii e anu 'olu Amu mu'oxonu noxou. ²⁵ Xe anu mami'a muavuti la muvikala aloxo 'o,
 “Eni elavu lexe Latausi ulosou Kanani navu-
 navu.

Ili'i la anu uxali itema vile vitanisi no laaxa'a ta vimovimou sou ipalupalusousi.

²⁶ Ia nenge ta'iti ualasou IAUE, Lataua noxou Semu.

Kanani ne uxolu no laaxu Semu sou upalupalusou.

²⁷ Lataua molu ualusou Iapeti sou ta 'olu ixali tavu'alo

sou ilo'a ta mitema noxou Semu ixolu xoluxoluxa'a vilesisi.

Kanani ne, uxolu no laaxu Iapeti sou upalupalusou.”

²⁸ Xe ili'i no anu la'iua toxoxa'a te mu'unane'i ta mitema ilo'a ta mimii iouiou 'o mukalu, la Noa muxolu sou mumaulixu tauu ie itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa ta'uve (350) la. ²⁹ Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa ta'uve (950) la sou musoli.

10

Noa ta Xasoxasou Ilo'a ta Tlu'ilusunu Ualaualasi'a

¹ Xe ili'i no anu la'iua toxoxa'a ne, la anu Noa ta 'olu ne mipalaa la mixalixa'a ta 'ili'ili'a.

Nanasi'a mulai aloxo 'o. ² Iapeti mupalaa, la muxalixa'a ta 'olu ta mulu la ualaualasi'a aloxo 'o, Xomeli, Maxoxu, Matai, Iavani, Tuvalu, Meseki mo Tilasi. ³ Xomeli ta 'olu mo ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ane mixalixa'a ta tema tuala ne Asikena, mo ne Lipata mo ne Toxama. ⁴ Xe Iavani noxou ane mixalixa'a ta tema tuala ne Elisa mo ne Tasisi, ne Saipasi xe ne Lotan. ⁵ Ane'i ta mitema ane ne, ta xasixasi'a ta mitema ane mixolu mimauli no la'ola'olu xe no luaki pa'umolu. Ane'i ta mitema ane ne, ane'i Iapeti ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu. Ane'i mikalikaline'i no anu matamata noxi'a sou milai mixolu no tuatualasi'a vilevilesi. Mo ivivikala no anu vaivaikalai'a vilevilesi.

⁶ Xe Amu mupalaa, la ta 'olu ualaualasi'a ano 'o, Kusu, Aixiputo, Livia xe Kanani. ⁷ Kusu mupalaane'i ta 'olu ta mulu, la ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou tuala ne Siva, ne Avila, ne Savata, ne Lama xe ne Savateka. Lama mupalaane'i ta 'olu, la ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou tuala ne Seva xe ne Tetan. ⁸ Kusu mupalaa 'olu vile la mumoxo'u ualasou lexe Nimuloti. Nimuloti muxali tei loxo anu itema sou xavi manina no lia no xalexalee tuatuala. ⁹ No anu xavi mo su'uli noxou IAUE, anu muxali loxo itema sou paipaa. Anu aloxo ne la sou ane ta mitema ivikala lexe, "IAUE molu ualusine mo sou naxali namitema sou paipaa loxo Nimuloti." ¹⁰ Anu musaxila'u tuala tami'a tei, Vaviloni, Eliki, Akati xe Kalune. Anu tuala tami'a mixolu no nano no tuala tila ne Vaviloni. ¹¹ Mulu tu lai ne la sou mulai ne Asiria sou mu'ilii tuala tila ne Ninive, xe ne Leovotia ne Kala xe ¹² ne Leseni. Leseni ne mixoo no nixi ne Ninive xe tuala tila ne Kala.

¹³ Aixiputo ta 'olu, mo ta xasoxasou mo ta

'ilusulusu mixalixa'a ta mitema ane ta tema tuala sou tuala ne Litia mo ne Anama, ne Leavu mo ne Naputu. ¹⁴ Ne Patulusi, ne Kasulu xe ne Kilita. Ta mitema ne Pilisutain ne, ta 'ilusulusune'i mitulu ane ne Kilita.

¹⁵ Kanani ta 'olu ualaualagi'a aloxo 'o, Saidoni lapolaxu xe Ketu. ¹⁶ Kanani ta 'ilu'ilusunu ane mixalixa'a ta mitema sou tuala ne Ievusi, ne Amolu, ne Xilixasi, ¹⁷ ne Ivi, ne Alikete, ne Sini, ¹⁸ ne Aluvati, ne Semari xe ne Amati. Ta Kanani mixali tavu'alo la mikalikalipala'a sou milai mixolu no xalexalee tuatuala tavu'alo. ¹⁹ Pilixaxa'a musokou ane ne Saidoni la sou mulai mutalo ane ne Xasa no xalee ne Xelalu. Xe no xalee mulai loxo aso uxali utelo no anu mulai mutalo ne Sodomu, xe ne Xomola, ne Atama xe ne Sevoimu ulai ne Lasa. ²⁰ Ane'i ane ne, ane'i mixali noxou itema vilesisi ane, Amu. Ane'i mikalikaline'i no anu matamata noxi'a sou milai mixolu no tuatualasi'a vilevilesi mo ivivikala no anu vaivaikalai'a vilevilesi.

²¹ Semu, anu Iapeti vimou tila, anu muxalixa'a Eve ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilusulusunu.

²² Semu ta 'olu ane, Elamu, Asulu, Apasata, Litia xe Alamu. ²³ Alamu ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou tuala ne Usu, ne Ulu, ne Xelete mo ne Meseki.

²⁴ Apasata 'olu ane Sela. Xe Sela 'olu ane Eve.

²⁵ Xe Eve mupalaa la sou muxalixa'a ta 'olu tamei, vile ualasou lexe Pelexi, xo no anu imamanu ane ne la ta mitema no xalexalee tuautala 'o mikalipala'a, xe 'olu vile ualasou lexe Iokutani.

²⁶ Iokutani ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou tuala ane, ne Alamota, ne Selepi, ne Asamaveti, ne Iela,

²⁷ ne Atolamu, ne Usala, ne Tikala, ²⁸ ne Ovala, ne Avimaele, ne Seva, ²⁹ ne Opili, ne Avila xe ne Iovavu. Ta mitema no tuatuala ane ne, mixali

noxou itema vilesisi ane, Iokutani. ³⁰ Lia xalee ane ane'i mixolu no anu ne, molu ane ne Mesa la mulai mutalo ane ne Sepa no laxalaxa'ilu no xalee mulai loxo aso utelo no anu. ³¹ Ane'i ta mitema ane ne, mipaa noxou itema vilesisi ane Semu. Ane'i mikalikaline'i no anu matamata noxi'a sou mixolu no tuatualasi'a vilevilesi mo mivivikala no anu vaivaikalai'a vilevilesi.

³² Ane'i ta mitema ane ane'i ta matamata noxi'a Noa ta 'olu tatalu ne. Xe ili'i no anu la'iua toxotoxoxa'a, la Noa ta 'olu mixalixa'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi. Ane'i ta mitema ane ne, ane'i ta matamata noxi'a manina.

11

Tani Veveeni ne Vavelu

¹ Tei, la ta mitema ane mimauli no lia no xalexalee tuatuala 'o ne, vaikalai'a vilesisi. Vaivaikala maumautunu ane ane'i ivivikala no anu ne vilesisi kalumo. ² Mixixaoxao no xalexalee lia mulai loxo no xalee ane aso uxali utelo no anu, la sou milai mixali no latia vile ne Vaviloni sou mixolu ane. ³ Xe miavuti la mivikalane'i ngato'o aloxo 'o, "Laixe nenge taulalumenge pilika maumautunu ka ta'elaxu mo sou uxali pekia'u loxo lavo'o." La sou ane'i mino'u pilika maumautunu loxo ulaluu ia pekia'u sou mitulusou tani no anu. Miteitei koluta sou mutetelisu pekia'u. ⁴ Ioxe, ane'i miavuti la mivikala aloxo 'o, "Vaimomo, 'o nenge ta 'iliisinge tuala vile tatila mo tatulusou tani vile veveeni utelai utalo teiteixi no loxotolo mo sou nenge ualasinge utelai. Mo nenge taxolu tapita vilesisi ano 'osi, ia tapaxele mo talai taxolu va'axu no xalexalee tuatuala se'i la uasi."

⁵ Xe ili'i, la IAUE Lataua mulu'e sou mumaisou tuala ilou tani e ta mitema mitulusou ne, ⁶ la muvikala aloxo 'o, "Ta mitema ano 'o ne, ane'i ta mitema vilesisi mo vaikalai'a vilesisi. Ane'i a misokou 'o sou imasaxa lexe imulinu masaxa noxi'a sou lexe ixotataone'i. Ili'i xe ane'i ie'isou la, xe imasaxa lexe i'oxonu mii vile la, la ane'i i'oxonusi. ⁷ Laixe nenge talu'elai mo ta'inanu vaikalai'a no anu vaivaikala piena mo sou mamu ane'i ivivikala no anu vaikala vilesisi." ⁸ IAUE Lataua muavuti la mukalipala'ane'i sou milai mixolu va'ava'axu no xalexalee tuatuala mole tuala ilou tani e mitutulusou ne musu'a. ⁹ Tuala ne milemolu ualasou lexe Vavelu xo IAUE Lataua mu'inanu vaikalai'a xe mukalipala'ane'i sou milai mixolu va'ava'axu ane.

¹⁰ Ioxe, nanasi'a ta mitema ane Semu muxalixa'a aloxo 'o. Tauu ie tamei mukalu ili'i no anu, lexa mu'unanu xalexalee tuatuala, la Semu tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve (100), la anu mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Apasata. ¹¹ Xe ili'i la anu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tamei mo itemaxu ta'uve (500) la. No nano no tauutauu ie ane ne, la anu mupalaane'i ta 'olu se'i la, ka musoli.

¹² Xe Apasata tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu mo ta'uve, la mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Sela. ¹³ Anu muxolu mumaulixu tauutauu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tamei mo tatalu (403), la anu mupalaane'i ta 'olu se'i la, ka musoli.

¹⁴ Xe Sela tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu, la mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Eve. ¹⁵ Xe ili'i, la mupalaane'i ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo

itemaxu mavulovexa tamei mo tatalu (403), la sou anu musoli.

¹⁶ Xe Eve tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu mo tami'a, la mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Pelexi. ¹⁷ Xe ili'i la, la mupalaane'i ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tamei mo mavulovexa tatalu (430), la sou anu musoli.

¹⁸ Xe Pelexi tauutauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu, la sou anu mupalaanu 'olu lapolaxu ualasou lexe Leu. ¹⁹ Xe ili'i, la mupalaane'i ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tamei mo muxatele tami'a (209), la sou anu musoli.

²⁰ Xe Leu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu mo tamei, la sou mupalaanu 'olu lapolaxu ualasou lexe Seluxu. ²¹ Xe ili'i, la mupalaane'i ta 'olu se'i la, xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa vile mo muxatele tamei (207), la sou anu musoli.

²² Xe Seluxu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu, la mupalaanu 'olu lapolaxu ualasou lexe Naola. ²³ Xe ili'i, la mupalaane'i ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa vile (200), la sou anu musoli.

²⁴ Xe Naola tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu vile mo muxatele tami'a, la sou mupalaanu 'olu lapolaxu ualasou lexe Tela. ²⁵ Xe ili'i, la mupalaane'i ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo muvaxa simi tami'a (119), la sou anu musoli.

²⁶ Xe Tela tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele tamei (70), la sou anu mupalaane'i Avalamu ilou Naola mo Alani.

27 Ioxe, nanasi'a ane'i ta mitema ane Tela muxalixa'a ano 'o. Tela mupalaane'i Avalamu ilou Naola mo Alani. Xe Alani, la mupalaanu eiae Loto. 28 Xe ili'i, la sou musoli no tualasou ne Ulu no nano no xalee lia tila ne Vaviloni. Alani musoli, ia momu Tela ne usoli palea uasi, anu muxoxoolu 'o. 29 Xe ili'i, la sou Avalamu mu'uluxe Salai, xe Naola mu'uluxe Milika, Alani 'olu sema mo 'olu mulu vile kalumo ualasou lexe Isika. 30 Ia Avalamu semau Salai ne ipalaa uasi.

31 Tela mukasi noxou 'olu Avalamu xe xasou Loto eiae Alani 'olu, xe ua'anu Salai, Avalamu semau, la ilo'a mivulasou tualasi'a ne Ulu no nano no xalee tila ne Vaviloni sou ilai ixolu ne Kanani. Milai mixali no tuala ne Alani la mixolu ane, 32 la sou Tela, Avalamu momu tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa vile mo ta'uve (205), la sou musoli.

12

IAUE Mu'avalou Avalamu

1 ✧Ioxe, IAUE muavuti la muvikalanu Avalamu aloxo 'o,

“Mamine ta minuminu ixoo no tualasinge ngongi'a

mo lialiangenge ngongi'a ne,

ia nini nalutu mo nalai no lia xalee ane eni melo alosienixu sou nalai no anu.

2 Lexe nini nalomuxo mo na'oxo aloxo ne,

la nini naxalixa'a ta mitema tapiena aso vile mo eni aalusine

sou nini naxali itema vile toxoxa'a mo itema sou lavuluti.

✧ 12:1: Apo 7:2-3; Eva 11:8

Ualasine kalumo ne, uxali tatila sou ta mitema tapiena ilavusine.

La sou ualasine upala'a no anaxa'a ane'i ane ialusi'a aso vile ili'i.

Ivikala aloxo 'o, 'Lataua ualusinge loxo mualusou Avalamu.'

³ ✧ Eni aalusi'a ane'i ane ialusine.

Ta mitema ane i'oxo masuaneni ne,

eni akolineni la a'oxo mausane'i kalumo.

Eni aalusi'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi no anu vote'i vilesisi.

Vote'i ane ne, anu nini Avalamu.”

⁴ La sou anu mulutu muxexesie Alani loxo IAUE movikalanu sou mulai. No anu voxo ane ne, anu Avalamu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele tamei mo ta'uve (75). Loto kalumo ne, mumulinu sou ilou milai.

⁵ Mulutu la muno'e Semau Salai xe vimou 'olu, ualalous lexe Loto. Ta mitemau mo ta miumiu ane usasaxila'a loxo ta kau ilo'a ta sipsip, mo ta mee mo lavulavuluti iouiou ne, mukaoline'i mukalusi sou ilo'a milai no xalee lia ne Kanani. ⁶ Avalamu mumuamua'i mu'unalai no nano no lia xalee ane IAUE mupalusou lexe ulai no anu xoo la, mulai muxali no tuala vile sou la lotu noxi'a ta mitema ne Kanani. Tuala ane ne, ilemolu lexe Sikemu. Ovu tavuna vile a muleme no tuala ane ne ilemo lexe More. No voxo ane ne, la ta mitema sou tuala ne Kanani, ane'i mixoxoolu no tuala ane ne sio. ⁷ ✧ IAUE mupala'a noxou Avalamu, la movikalanu aloxo 'o, “Tuala e lexe eni alosi'a ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ane.” La sou Avalamu muavuti la muta'olunu lavolavo'o sou muxali loxo valovalo sou mu'elaxa'a ta sipsip mulai noxou IAUE. ⁸ Xe ili'i la anu musuku mulai

ili'i no laxalaxa'ilu no xalee mulai loxo aso uxaxali utelo no anu no tuala tila ne Veteli. Veteli ne mixolu no xalee mulai loxo aso ulololo no anu. Xe ne Ai no xalee mulai loxo aso uxaxali utelo no anu. Mulai muxolu ane no nixi no tuala tamei ne. Xe muavuti la muvalovalo no lavo'o alaxu vile la sou mu'elaxa'a ta sipsip se'i mulai noxou, xe mulotu mulai noxou IAUE. ⁹ Xe muavuti la musukusukululu no tuatuala mulalai loxo ne Nexevu.

Avalamu Mulai ne Aixiputo

¹⁰ Xe ili'i, la soli muxali ne Nexevu, mole ta mitema ne xa'a la'ilali uasi manina. Soli mukipakikine'i manina. La sou Avalamu mulu'e 'alalai ne Aixiputo sou muxolu ane, ia uxolu maxuveni lai ne uasi, xo anu u'unalai ne Aixiputo ne uao. ¹¹ Ioxe, anu alalai sou lexe uaalasou pilixa sou u'unalai ne Aixiputo, la mupela'e semau aloxo 'o, "Eiseo, nini ne nini sema laixe misevile, ieni ne lailaixe misevile. ¹² Maasi xe ta Aixiputo imaisine la ane'i ilavusi lexe eni semaxe ane nini, la ane'i ivelo asoli, ia ninisi naxolu, ia ivene uasi. ¹³ ✧Maasi xe nenge nengei ta'unalai no tuala ne Aixiputo ne, xe itali'isine la navikalane'i lexe eni vivilo sema ane nini ne. Mo sou ane'i iei' uvaxailosi mo i'oxo laixe noxilosi."

¹⁴ Xe ilee semau mimuamua'i mi'unalai ne Aixiputo, la ta Aixiputo mimaisie Salai la miisuxe. ¹⁵ Ta mitema se'i ta tatila noxou tatananu tuala vile ne Aixiputo ne mimaisie kalumo la milai mivikalanu tatananu tuala ne Aixiputo lexe sema vile iei lailaixe misevile a ilou mulu vile mixali. Anu muavuti la mupalusi'a sou milai mine'ene milai noxou. ¹⁶ Xe mumaisie la mumasaxaie

✧ **12:13:** Tav 20:2; 26:7

misevile. Mulue Avalamu ne, iou muvaxausi mo mu'oxo laixe noxousi. Xe muavuti la muitiu ta sipsip mo ta mee mo ta kau mo ta donki mo ta kameli mo ta mitema sou upalupalusi'a.

¹⁷ Ia ili'i, la IAUE muxalixu pipiena ilou navu-navu iouiou noxi'a tatananu tuala ne Aixiputo ilo'a ta mitema noxou xo tatananu tuala ne, muno'e Salai mo mulai sou mu'uluxe. ¹⁸ Aloxo ne la sou anu mu'avalou Avalamu sou mulai noxou sou mutali'isou aloxo 'o, “Loxovaa ane nini ne'oxo 'ilixi ano 'o noxilo loxo 'o? Navikalaleli lamana lexe Salai ane semameni ua, ¹⁹ nevikala lexe vivine ane ane, la sou ane eni eno'e lexe semaxeni 'o. E'e, semameni ane nalivulixe ilai noxine mo ngongou ngauatulai ane alalae 'osi.”

²⁰ Tatananu tuala ne muvikalanu aloxo ne xe mukalu, la sou mupalusi'a ta tatila noxou sou mino'a Avalamu ilee semau mo mi'ami'a sou miuatulailixa'a sou milaa mixexeesou tualasou.

13

Avalamu Ilou Loto Mikalipala'a

¹ Ioxe, Avalamu mulaa molu ne Aixiputo mutu la mulai no xalee ne Nexevu, ilee semau. Mi'ami'a latala ne mino'u mukalusi. Loto kalumo ne ilo'a milai. ² Avalamu anu itema sou lavuluti. Ta sipsipou mo ta meeou mo ta kauou ne tavu'alo misevile. Lamoliou kalumo tavu'alo misevile.

³ Xe ili'i la anu musukusou tuala ane ne sou mulai loxo ne Veteli. Mulai xoo la mulai muxali no tuala vile no nixi no tuala tila tamei ne Veteli xe ne Ai. ⁴ Anu mune'e muxali no valovalo ane anu mutulusou sou muxolu tei ane, sou mulotu mulai noxou. ⁵ Loto kalumo ne miumiu piena misevile aloxo Avalamu mo ta mitemau kalumo tapiena

misevile. ⁶ Ilo'a ikekei sou isukusuku ilalai aloxo ne la sou ta meei'a ilo'a ta sipsipi'a mo ta kaui'a ne tapiena misevile la ia'eia'e latilatasou mine tatatila ne, ia i'ou la ukalasi'a uasi. ⁷ La sou anu, 'oto'oto muxali no nixi noxi'a ta mitema sou isaxisaxila'a ta meei'a ilo'a ta sipsip mo ta donki mo ta kau. No tauu ie ane ne, ta Kanani ilo'a ta Peresi mixoxoolu no xalee lia ane ne 'o.

⁸ Ioxe, Avalamu muavuti la muvikalanu Loto aloxo 'o, “Nenge nengei 'o ne, nenge nengei vile-sisi, mamu ta mitema noxinge nengei i'oto'oto loxo 'o. ⁹ Natulu mo namaisou lia xalee toxoxa'a e no talanenge 'o. Laixe nenge nengei takalipala'a. Lexe masaxa noxine aloxo ne, la sou nini mene nalemolu xalee ane nini namasaxa lexe nini nalai no anu. Lexe nini nalai no xalee ano 'ole, la eni alai no xalee ano 'ole.”

¹⁰ ✨Xe Loto muavuti la mutulu sou musu'asu'a iou xoo la mumaisou vanunuxe Ioridani mulai muxali ne Soalu lexe anu lia xale ane ne, lexalex-asou piena loxo xalee lia noxou IAUE xe loxo lialia ne Aixiputo. ¹¹ Aloxo ne, la sou Loto muilou sou mumasaxau Ioridani vanunuxe lexe anu ulai no anu. La sou anu mulutu sou mulai no anu no xalee mulai loxo no xalee ane aso uxaxali utelo no anu. Anu a'alosou kalipala'a noxi'a ilou aloxo ne.

¹² Io, anu Avalamu ne muxolu ane ne Kanani ne, ia Loto ne mulai muxolu no nixi no tuatuala se'i no vanunu ne sou mu'ilii tualasou 'alai ne Sodomu. ¹³ Ta mitema sou tuala ane ne, ane'i ta mitema masumasua misevile. Ane'i ilavusou i'oxo'oxo 'ili'ilixo iouiou masumasua misevile no iou IAUE utotomu.

14 Ioxe, Loto mulai io, IAUE muvikalanu Avalamu aloxo 'o, “Natulu ane naxoxoo no anu ne, mo nasu'asu'a ieni ulai no xalexalee lialia 'o ukalusi. 15 ☆Lialia no xalexalee tuatuala ane ne, eni alosine ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni mo kaluxu uasi. Lialia ane ne ngingi nga'angingi ukalusi avile. 16 Eni axalixa'a ta 'ilusulusuneni tavu'alo misevile mo ixali tapiena loxo io'iio'i no tasi'i la evile umomomo sou uitisi'a uasi. 17 Ioxe, nalutu mo nalai nakilolou lia xalexalee ane ne ukalusi, xo eni aitixene ukalusi.”

18 La sou Avalamu musukunu taasou sou mulai mutulusou 'alai no oву tavuna ne Mamule no tuala ne Ebulon, la sou muvalovalo no lavo'o sou mu'elaxa'a ta sipsip se'i mulai noxou IAUE.

14

Avalamu Mulivunoxu Loto

1-9 Ioxe, no tauu ie ane Bera, anu tatananu tuala ne Sodomu xe Bilusa anu tatananu tuala ne Xomola, xe Sinap anu tatananu tuala ne Atama, xe Semevelu anu tatananu tuala ne Sevoimu, xe tatananu tuala ne Bela, tuala ane ne ilemolu kalumo lexe Soalu. Kedolulaome anu tatananu tuala ne Elamu. Anu musaxila'a ta tatananu tuala no xalee ne Sodomu mo ne Xomola mo ne Atama mo ne Sevoimu mo ne Bela. Anu musaxila'a tauu ie mavulovexa mo mulelia tamei. Xe no anu tauu ie mavulovexa mo mulelia tatalu la ane'i ilomuxu vaikalau Kedolulaome uasi. Ioxe, no anu tauu iexu mavulovexa vile mo mulelia tami'asou, la sou anu mu'avalu'a ta menexu tatalu, eiae Amulapelu anu tatananu tuala ne Vaviloni, Alioku anu

☆ 13:15: Apo 7:5

tatananu tuala ne Elasa mo Taitalu anu tatananu tuala ne Xoimu. Ane'i ta tatananu tuala tami'a ne, ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a milai sou ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou Lepaimu ne Asutelo-kananimu sou ilo'a mi'oto, la ane'i tami'a ne mitaloxolixa'a Lepaimu ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou. La mitaloxolixa'a ta Sus ne Amu mo ta Emu ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a no latia ne Kiliataimu. Xe mitaloxolixa'a ta Xori no laxa'ilu ne Seiru ka milelemuline'i milai mitalo no tuala ne Elu-paran 'alai no xalee lia vitanisi. Ka sou mixiu sou mixixao milivu mine'e ne Kadesi. Mitaloxolixa'a ta mitema sou mive'ave'a no xalee lia ne Ameleki mukalusi. Ka ilo'a ta Amolu ne Asason-tama mi'oto la ane'i mitaloxolixa'a mukalusi. Xe ili'i, la ta tatananu tuala ta'uve ne Sodomu ilee Xomola mo ne Atama mo ne Sevoimu mo ne Bela mino'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a sou milai no vanunu ne Sitimu sou ilo'a ta tatananu tuala ne Elamu mo ne Xoimu, mo ne Vaviloni mo ne Elasa mi'oto. Ane'i ta mitema sou 'oto'oto noxi'a ta tatananu tuala ta'uve ne, ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a ta tatananu tuala tami'a ualasi'a lexe, Amulapelu ilou Alioku mo Kedolulaome xe Taidalu, ilo'a mi'oto.

¹⁰ Vanunu ne Sitimu ne, koluta taxataxasou mu'ana'ana no anu. Ioxe, ta tatananu tuala ne Sodomu ilee Xomola iexe lexe i'ume loxo 'o la ua, ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a se'i mitalotaloxo milu'e no taxataxa, ia tavu'alo noxi'a ne mi'ume milai no laxalaxa'ilu. ¹¹ Kedolulaome ilo'a ta menexu tatalu ne, mitaloxolixa'a ane'i ta'uve ne mole mi'unalai ne Sodomu ilee Xomola. Mi'unalai xe miuatu sou milai, la mitavule mimii no nano ne mukalusi, mo mitavule la'ilali kalumo. ¹² Loto ne, anu muxolu ne Sodomu, mole ane'i mi'una la mino'u kalumo mo mixumixu.

¹³ Ia itema vile noxi'a ane ne, ane'i mi'oto la anu mu'ume mulai noxou Avalamu anu itemasie Evalaio la mua'alou sou eiae Loto, xo anu Avalamu ne mulai muxolu 'alai no oву tavuna noxou Mamule itemasie Amolu. Mamule ilo'a ta vimovimou eiae Esikolu ilou Anelu. Ane'i tatalu ne Avalamu ta menexu. ¹⁴ Ioxe, anu Avalamu mulomu lexe vimou 'olu, Loto ane ta mitema mino'u ne, la sou mu'avali'a ta mitema sou 'oto'oto noxou itiitisi'a muxali loxo itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa vile mo ta'uve mo muxatele tatalu (318) sou milelemuline'i Kedolulaome ilo'a ta menexu tatalu mole milai mixali ne Den. ¹⁵ Milai xe milai mixali ne Den, la Avalamu mukalipala'ane'i ta mitema noxou la'oluxa'a tamei. Xe no 'olovoxo la mialivulane'i la mitaloxolixa'a moso mukalusi. Milelemuline'i xoo mole milai mixali ne Ova ne Temasukasi. Tuala ane ne muxolu no paxa sevile ne Temasukasi. ¹⁶ Mi'ume mimii e ane'i mino'u mo milivunoxu Loto ilo'a ta sema mo ta mitema noxou mo mi'ami'a kalumo.

¹⁷ Milivu mixali, io ili'i no anu 'oto'oto ane ne, la tatananu tuala ne Sodomu mulai sou mualaxu Avalamu no vanunu vile ilemolu lexe Save. Ilemolu vanunu ane ne kalumo lexe “Vanunu Noxou Tatananu Tuala”. ¹⁸ ✧Xe Melikisateki tatananu tuala ne Salemu, anu itema sou u'elaxa'a ta sipsip ulai noxou Lataua Manina Teitexi. Muno'u la'ilali xe uaini sou mulai noxou Avalamu. ¹⁹ Mulai muxali noxou, la mualusou, muvikala aloxo 'o, “Lataua Manina Teitexi anu ane mukoinu mimii latala loxo loxotolo ilou lia ualusine! ²⁰ Anu molu mulosine xavi sou netaloxolixa'a ta mitema sou 'oto'oto ane ngongi'a nge'oto ne. Laixe nenge ta'itinu Lataua ualasou.” Xe Avalamu muavuti

✧ **14:18:** Eva 7:1-10

la muta'olunu mimii ane anu mulai mu'umenu mulivunoxu ne, la'oluxu mavulovexa vile. Xe muavuti la mulosou Melikisateki la'oluxu vile.

²¹ Xe tatananu tuala ne Sodomu muavuti la muvikalanu Avalamu aloxo 'o, "Mimii piena e ne'umenu mulivu ne, natetelidou mo uai noxine ne, ia ta mitema noxilo ne, nalivulixa'a ine'e noxilo ukalusi." ²² Xe Avalamu muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Eni atulu no iou IAUE Lataua Manina Teitexi, Anu molu mukoinu loxotolo mo lia, mo eni avikala manina aloxo 'o. ²³ Eni umomomo sou atetelidou mo ano'u mii vile uai noxine uasi, loxo 'o io nini navikala lexe ninisi ane, nini neitixeni mimii la ane eni exali itema sou lavuluti 'o. ²⁴ Mo eni umomomo sou eni ano'u mii vile uasi. Mimii ane ta mitema noxilo mino'u, ane eni opoleli musexelaxusi. Ia ta vivilo tatalu e Anelu ilou Esikolu mo Mamulesi ane lexe nini nalosi'a na'a."

15

Lataua Musakiinu Vaikala sou Opo Vilesisi Noxou Avalamu

¹ Xe ili'i la sou IAUE muxali noxou Avalamu no anu loxo aipiepiena, la mulomusou IAUE muvikalanu aloxo 'o, "Avalamu, na'ume mamu, xo eni xaliausine sou asaxila'ine no anu tu'utu'umaxu ane lexe uxali noxine, mo nini naxali itema tila manina." ² Ioxe, Avalamu muavuti la mukolinu aloxo 'o, "IAUE Lataua noxilo, mii ma'ia ane nini nalosilo loxo alu e nelosilo no anu. Eni ulai la asoli io, apalaa 'alixe vile sou eni ualasilo ulai ili'i la ilemolemo ua. Eliaselu sie Temasukasi ane anu sou ulai xe eni asoli, la anu ualasou utelo no anu mimii noxilo. ³ Nini naxalixa'a ta 'ali'alixeni mo ta xasixasilo uasi, mo 'alixe vile eni apalaanu sou lexe eni

asoli la anu ualasou utelo no anu mimii noxilo uasi.”

⁴ IAUE mukolinu Avalamu la muvikalanu aloxo 'o, “Eliaselu e uxoxoolu noxine sou napalupalu-sou ne, ulai ili'i la anu ualasou utelo no anu mimii noxine uasi, 'iline vile manina ualasou utelo no anu.” ⁵ ✧Xe ili'i la sou IAUE muno'u anu Avalamu ne sou mulailixu no ale sou muvikalanu aloxo 'o, “Teni utelai no loxotolo mo natovo lexe naitisi'a ta oto 'o ukalusi, xo ulai ili'i la ta 'iline mo ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni ixali tavu'alo aloxo ne.”

⁶ ✧Avalamu mumuxamuxaxu tanu noxou IAUE, la IAUE mumoxo'u lexe anu itema mulapu. ⁷ La sou IAUE muvikalanu aloxo 'o, “Eni IAUE ane elaalixene ne Ulu no xalee lia ne Vaviloni mo elosine lia ano 'o lexe na'a nini.” ⁸ Xe Avalamu muavuti la mutali'isou Lataua aloxo 'o, “Lataua IAUE noxilo, eni alavu a loxovaa lexe lia ano 'o ulai la eni na'a xeni?” ⁹ Anu mukolinu aloxo 'o, “Nano'e kau sema vile mo mee sema vile mo sipsip mulu vile tauu iexa'a tatalusi. Nano'a ine'e noxilo. Nano'u utu vile mo kuau vile kalumo.”

¹⁰ Avalamu muavuti la muno'a ta mimii ane ne milai noxou IAUE, ka anu molu muxotone'i tamomone'i tamei ka sou muta'olune'i tangatanga tametamei, ia ta ngiala ne uvalane'i uasi. ¹¹ Ta nenusuluvi se'i mivava mulu'e sou lexe itokixa'a mo ilai i'ou la ua. Avalamu mukusai'a milai.

¹² ✧Xe no 'olo'olovoxo mine aso ululu'elai 'o la, Avalamu iou muvuvuvu la muai. Anu muai ne la muaipiepiena lexe isivoxo toxoxa'a mutasou mukalu. La mu'olo'olo la mu'ume. ¹³ ✧Xe IAUE muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Ulai aso vile

✧ 15:5: Rom 4:18; Eva 11:12 ✧ 15:6: Rom 4:3; Xal 3:6; Iak 2:23

✧ 15:12: Iop 4:13-14 ✧ 15:13: Mul 1:1-14; Apo 7:6

la ta 'ilu'ilusuneni ne ixolu no tuala vile mo. Mo ilai ixolu no tuala vile va'axu mo. Mo ta mitema imuxaxa'a sou ipalupalusi'asi no tuala ane ne. Xoluxoluxa'a kalumo ne masuasi no nano no anu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tamei (400). ¹⁴ ✧Ia ta mitema ane i'oxo 'ilixō aloxo ne ulai noxi'a ne, eni alosi'a navunavu, ia ta 'ilusulusuneni ne no voxo ane ane'i i'umesou tuala ane ne, la itavulei'a lavuluti piena misevile sou ilailixu. ¹⁵ Xe nini ne, naxoxoo namauli laixe xoo mole nalai naaululu manina mole namua-mua'i la ua. Naxoxoo laixe loxo ne ia, oponeni uavuti sou la'iaxeneu mii vile uasi manina xoo mole nasoli la i'asixene. ¹⁶ Ta 'ilu'ilusuneni ne ilivu ilai palea uasi xo ta mitema ne Amolu ne, eni umomomo sou eni akusai'a ilai palea uasi. Ixoxoo ane 'o mo lexe 'ili'ilixō masumasua noxi'a ne lexe u'oki'oki tani, la sou eni alosi'a navunavu, xe la sou akusai'a ilai. Ia ane'i ta 'ilu'ilusuneni ne ilivu ine'e lexe tauu ie itemaxu mavulovexa tamei ukalu.”

¹⁷ IAUE muvikalā aloxo ne mukalu, la aso mulu'elai mole tani isivoxo. Lasopeni vile sou navu xe telu vile ne mukaa mu'okinu, ilou mipaa vitanisi ka ilou miiave vaxa no taiinu la'ola'oluxu mimii ane anu Avalamu musu'a la'oluxu ne. ¹⁸ ✧No voxo ane ne, la IAUE ilou Avalamu misaki-inu vaikalā sou opo vilesisi la IAUE muvikalānu Avalamu aloxo 'o, “Eni aitixa'a ta 'ili'iline ilo'a ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni lialia e pilixasou musokou no lexa ne Aixiputo la mulai mutalo ne lexa tila ne Iupileitisi. ¹⁹ Lialiaxa'a ta Kenan ilo'a ta Kenisi mo ta Kademon ²⁰ mo ta Keti ilo'a ta Peresi mo ta Lepaimu ²¹ ilo'a ta Amolu mo ta

✧ **15:14:** Mul 12:40-41; Apo 7:7 ✧ **15:18:** Apo 7:5

Kanani ilo'a ta Xilixasi mo ta Ievusi ne, eni alosi'a ukalusi.”

16

Axali Ilou 'Ilie Isimaeli

¹ Avalamu semau e Salai ne ipapaala uasi. Ane'i ilou muluesi xe semasie Aixiputo vile ualasio lexe Axali ane ane'i ilo'a mixoxoolu ne. Salai mino'e Axali ne sou ixoo noxie sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo mimii. ² No voxo vile, la Salai miavuti la mivikalanu mulue Avalamu aloxo 'o, “Tila noxilo, IAUE molu mumasikalaleli mole umomomo sou eni avo'o uasi. Nini nalai mo ngongie Axali ngaai. Male nini na'oxo aloxo ne la sou ane ivo'onuxeni keakea vile.” Avalamu mulomu aloxo ne, la xavutalau mumasaxau xavutalaie semau ne. ³ La sou ane mino'e Axali sou milailixe noxou Avalamu. Avalamu muxolu ne Kanani tauu ie mavulovexa mukalu, ⁴ la Axali milai mixolu noxou Avalamu la sou anu mulai noxie la sou ane opoone.

Ioxe, ili'i xe ane Axali milavu lexe ane a opoone, la ane mi'osa misevile la milevetesie tila noxie. ⁵ La sou Salai miavuti la mivikalanu mulue Avalamu aloxo 'o, “Nini namoosou e ne'oxo la sou Axali milevetesilo ane. Eni elavu lexe eni melo e'italone milai noxine, ia no voxo ane, ane milavu lexe ane a opoone, la ane mixamaile misevile la milevetesilo. Ia eni avikalaneni, anu mii noxou IAUE. Anu molu uvikalanenge lamana lexe 'ena'ei noxinge nengei ane anu mususu xe 'ena'ei uasi.”

⁶ Avalamu muavuti la mukolinu vaikalaie aloxo 'o, “Anu laixesi, Axali ne ane mixoxoo ane noxinge nengei 'o sou nini napalupalusie. Ane mixoo no anu saxisaxila'u noxingesi. Namasaxa

lexe na'oxone a loxovaa, la anu mii noxinesi.” No voxo ane ne, la xoluxolu noxie Axali ne laixe la ua. Salai imolomolosilane sou ilalavixe utotomusi la sou ane mi'ume.

⁷ Xe ili'i la sou angelo noxou IAUE mulai mux-alisie Axali ne no lexa luuxu vile no lexa uxaxali utetelo no anu no xalee lia vitanisi no vote'i ulai loxo ne Suru la mutali'isie aloxo 'o, ⁸ “Axali, sema noxie Salai, mene ne'ei? Ia, nalalai loxo ne'ei?” Ane mikolinu angelo ne aloxo 'o, “Eni e'umele Salai sema tatila noxilo, la sou ane ene'e 'o.”

⁹ Xe angelo muavuti la movikalane aloxo 'o, “Nalivu ulai noxie mo ipalupalusinexu mimii sou na'oxo'oxo loxo nexoo noxie tei la ne'oxo'oxonu.” ¹⁰ Ka movikalane aloxo 'o la, “Ulai ili'i la eni axalixa'a ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ixali tapiena, la evile umomomo sou uitisi'a uasi.

¹¹ Keakea e uxoxoo no nano no oponeni ne, nini navo'onu la mulu.

La namoxo'u ualasou lexe Isimaeli, xo IAUE mulomusou tamaxene sou tu'umaxu ane muxali noxine ne.

¹² Ia 'iline ne uxali itema vile sou la'ia loxo donki vova.

Anu uluai'a ta mitema ukalusi mo ane'i ta mitema ukalusi ne, uluai'a ane anu. Mo ta vimovimou kalumo ne, ilo'a ixoo ipita uasi.”

¹³ Xe Axali miavuti la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo 'o, eni emaisou Lataua anu ulavusou umaisilo.” La sou ane miavuti la mimoxo'u IAUE lexe, “Lataua anu Lataua sou umamaisilo.” ¹⁴ La sou ane ta mitema vaimomo 'o ilemolu lexa iou mi'asou no nixi ne Kadesi xe ne Bereti lexe,

“Lexa noxou anu ane mauli muxolu noxou mo umamaisilo.”

¹⁵ ✧Xe ili'i la sou Axali mivo'onu 'ilie mulu la sou momu mumoxo'u ualasou lexe Isimaeli, aloxo angelo mulemolu noxie. ¹⁶ No tauu ie ane ne, la Avalamu tauu iexu muxali loxo itemaxu tami'a mo muxatele vile (86).

17

Lataua Musakiinu Vaikala sou Opo Vilesisi Ane Lexe Xooxoo Ungaasi'a ta Mulu Ukalusi

¹ Xe no tauu ie ane Avalamu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele tami'a mo muxatele tami'a (99), la IAUE muxali mupala'a noxou la movikalanu aloxo 'o,

“Eni Lataua ane xaviinu misevile.

Nini nalomuxo mo namulinu masaxa noxilo mo na'oxonu 'ili'ilixo ane lailaixesi no ieli utotomu.

² Nenge nengei tasakiinu vaikala sou opo vilesisi.

La eni axalixa'a ta 'iline mo ta xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni ixali tavu'alo aso vile.”

³ Xe Avalamu muavuti la mutangatulu mulu'elai iou mulai no lia, la sou Lataua movikalanu aloxo 'o,

⁴ “Nenge nengei tasakiinu vaikala sou opo vilesisi 'o,

la sou avikalaneni lexe ulai aso vile,

la nini mutu'uovuxa'a ta mitema tavu'alo.

⁵ ✧Maasi la ualasine lexe Avalamu la ua, amoxoine lexe Avalaamu,

xo eni aalusine sou nini naxali mutu'uovuxa'a

ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi.

6 Eni axalixa'a ta xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni tapiena misevile, mo sou seli noxi'a ixali loxo ta tatananu tuala. 7 ✧Eni apala'alixu vaikala sou opo vilesisi ne aloxo 'o. Ta 'ilu'ilusuneni ne ixali tavu'alo misevile la ixalixa'a ta mitema iouiou sou xalexalee tuatuala ukalusi. Vaikala sou opo vilesisi eni esakiinu noxine ne, uxolu mo umauli no nixi noxinge nengei, mo no nixi noxi'a ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ane ipaa ili'i mo kaluxu uasi. Eni Lataua noxine mo noxi'a ta 'ilu'ilusuneni kalumo. 8 ✧Lia ane nini nene'e nexolu no anu 'o nga'a ngingi ngongi'a uasi, xo ngingi ngene'e ngexolu no anu 'o loxo ta aasilasi, ia eni aitingenge ngongi'a ta 'ilu'ilusuneni lialia ne Kanani ne ukalusi. Ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni liaxa'a manina ane, mo eni axali Lataua noxinge ngongi'a manina.”

9 Xe Lataua muavuti la muvikalanu Avalaamu aloxo 'o la, “Vaikala sou opo vilesisi ane nenge nengei tasakiinu ne, nini mo ta 'ili'iline ilo'a ta xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni ane ipaa aso vile ili'i imulinusi. 10 ✧Vaikala sou opo vilesisi nengei tasakiinu aloxo 'o. Ta mulu noxinge ukalusi ne xooxoo ungasia'a ukalusi. Vaikala sou opo vilesisi ane nenge nengei tesakiinu 'o ne nga'oxonu xe ngamulinu. 11-12 Usoko ane vaimomo 'o mo ulai ili'i ngatetelisu 'ilixu sou xooxoo ungasia'a ta mulu, xo anu sosovo sou vaikala sou opo vilesisi ane nengei tesakiinu. Xooxoo ungaasi'a ta keakea ta mulu ane ta neni'a mivo'one'i mo voxosi'a uao ta'uvesi mo muxatele tatalu. Ta mitema ane ngeno'a sou mine'e mixolu noxinge

✧ 17:7: Luk 1:55 ✧ 17:8: Apo 7:5 ✧ 17:10: Apo 7:8; Rom 4:11

sou ngapalupalusi'a ne ta 'ili'ili'a ilo'a ane'i ane ngelotone'i no xalexalee tuala se'i va'axu ne ta 'ili'ili'a kalumo. ¹³ Ta mulusinge ne, xooxoo un-gasi'a ukalusi. Mo sou sosovo ane ne upala'alixu vaikala sou opo vilesisi nenge tesakiinu. Vaikala sou opo vilesisi ane nenge tesakiinu ne uxoo aloxo ne mo umomomo sou ukalu uasi. ¹⁴ Ia lexe vile no nixi noxinge ne xooxoo ungasou uasi, la anu ane ne anu noxilo uasi, xo anu umulinu mo utetelidou vaikala sou opo vilesisi ane eni esakiinu uasi.”

¹⁵ Xe ili'i la, la Lataua muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, “Maasi la nini namoxoe semameni lexe Salai la ua, vaimomo 'o mo ulai avile ili'i ne namoxoe lexe Sala. ¹⁶ Eni aalusie la sou ane ivo'onumeni keakea mulu vile xe ane ixali ta mitema no xalexalee tuatuala neni'a. Ta xaxisasie ilo'a ta 'ilu'ilusune ne ulai ili'i la se'i noxi'a ixali ta tatananu tuala no xalexalee tuatuala aso vile.”

¹⁷ Xe Avalaamu mulomu noxou Lataua aloxo ne mukalu, la muxola'u tava'u tamei sou mutulu no tava'u vo'uvo'uxu ka sou mutangatulu mulu'elai no lia sou motoxonu ia mukeke xo tanu muvikalala lexe, itema vile tauu iexu uxali loxo itemaxu ta'uve (100), ia upalaa loxovaa 'o? Xe Sala ne, ane tauu iexe muxali loxo mavulovexa muxatele tami'a (90), ia ane ipalaa loxovaa? ¹⁸ Xe Avalaamu muavuti la muvikalanu Lataua aloxo 'o, “Eni emasaxa lexe Isimaeli ne uxolu no anu saxisaxila'u noxine.” ¹⁹ Xe Lataua muavuti la mukolinu vaikalau aloxo 'o, “Uasi. Semameni Sala ne, ivo'onumeni keakea mulu la sou nini namoxo'u ualasou lexe Aisaki. Eni apala'alixu vaikala sou opo vilesisi eni esakiinu noxine 'o uxolu noxou xe noxi'a ta 'olu ilo'a ta

xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu, mo kaluxu uasi manina. ²⁰ Eni elomusou xavutala noxine sou eiae Isimaeli ne. La eni aalusou mo sou anu upalaane'i ta 'olu tavu'alo la sou ane'i ixalixa'a ta xasoxasou ilo'a ta 'ilu'ilusunu tavu'alo aso vile. Anu uxali ta mitema ta tatila sou isaxila'a ta mitema noxi'a vilevilesi, mavulovexa vile mo tamei mami'a. Anu upalaane'i la sou ixalixa'a ta mitema tavu'alo ane evile umomomo sou utalox-olixa'a uasi. ²¹ Ia, lexe Sala ivo'onu Aisaki no anu tauu ie alavua, la nexi noxousi tasakiinu vaikala sou opo vilesisi ne.”

²² Lataua muvikala aloxo ne noxou Avalaamu mukalu, la mulai. ²³ Xe no voxo ane ne, Avalaamu mulomuxu vaivaikala noxou Lataua la muno'u 'olu Isimaeli sou xooxoo mungaasou ilo'a ta mitemau mo ta mitemau sou upalupalusi'a ta mulu ane anu mulotone'i ilo'a ta mitemau ta 'ili'ili'a ta mulu kalumo. ²⁴ Xe no voxo ane Avalaamu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele tami'a mo muxatele tami'a (99), la sou xooxoo mungaasi'a ilou 'olu Isimaeli. ²⁵ No voxo ane ne la Isimaeli tauu iexu muxali loxo mavulovexa vile mo tatalu. ²⁶⁻²⁷ Mo ta mitemau no taasou kalumo. Ane'i ane mixoxoo noxou tatei mo ane'i ane mulotone'i ne, xooxoo mungaasi'a kalumo no voxo vilesisi ane.

18

Ta Mitema Tatalu Mixali Noxou Avalaamu

¹ Xe ili'i la, no voxo vile la IAUE muxali mupala'a noxou Avalaamu no ovu tavuna ilemolu lexe Mamule. No voxo ane ne la, aso ialuxu

misevile la sou Avalaamu muatu muxolu no aitenga sou taasou. ² ✧Xe mumalei mutelo loxo 'o la mumaisi'a ta mitema tatalu a itutulu, xe muavuti la muiave mulai noxi'a sou mualaxa'a. Muxali noxi'a la mutangatulu mulu'elai sou mutoxone'i ³ la sou movikalane'i aloxo 'o, "Ta tatila, lexe ngingi opongengi usexelaxo la mamu ngingi ngapolopepee tualasilo. ⁴ Eni apalusou itema vile sou utau lexa mo une'e mo nga'uinu tavainge no anu mo ngane'e ngama'ila no maimaixu ovu 'o. ⁵ Eni ano'ungenge la'ilali sevile une'e sou ulosinge xavi sou ngingi ngasolo muamua'i noxinge. Laixe musuku xo ngingi ngene'e noxilo." Ane'i ilo'a mikolinu vaikalau aloxo 'o, "Laixe musuku noxine, nexi oponexi mu'osasou 'ilixou laixe ane ne."

⁶ Muvikalane'i ilo'a aloxo ne mukalu la muiave mulai no taasou la movikalane Sala aloxo 'o, "Napalea nano'u palaua tivasou sene mo napuinu veleti se'i mo napalea naxaumusou ane alalae 'osi." ⁷ Xe muavuti la muiave mulai no taasi'a ta kau sou muno'u kau 'olu vile lailaixe ka muno'u mulai noxou itema sou xaixai noxou sou mupalepeinu ka muxutulalau. ⁸ Muxutulalau mukalu la mu'ele'elexu sou muxutuxu. Muxutuxu mukalu la anu Avalaamu muno'u ilou susu lovoxu mo susu sou molu mulai mulosi'a no ovu tava'u e ixoxoo no anu sou mi'ou. Ane'i mi'ani'ani, ia Avalaamu ne mututulu sou muxoxoomaie'i no ovu tava'u 'alal noxi'a.

⁹ Mi'ani mukalu la mitali'isou aloxo 'o, "Semameni Sala ane 'ava?" Anu movikalane'i lexe, "Ane a ixoxoo no tani." ¹⁰ ✧Xe vile noxi'a muavuti la movikala aloxo 'o, "Usoko vaimomo mo ulai

utalo no anu so'io ano 'o no tauu ie alavua xe eni alivu alu'e manina la ane ivo'o 'ilie vile mulu manina.” Sala ne a itutulu ili'i no tumalou no aitengaxu taasi'a mo ane a ilolomu kalumo.

¹¹ Anu Avalaamu ilee semau ne ane'i ta aululu, mole semau ne ikukulukemele la ua. ¹² ✧ Mole ane milomu aloxo ne la ane mikeke la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo 'o ne, eni a aululu mo xavileli la ua, taleli u'osa mo umasaxau muluxeni loxovaa la? Xo anu kalumo ne anu aululu.”

¹³ Xe ili'i la IAUE mutali'isou Avalaamu, “Tava'u loxovaa la Sala mikeke ka mivikala lexe umomomo sou ane ivo'onu keakea vile mine ane a aululu 'o? ¹⁴ ✧ Mii ma'ia ane pekia'u noxou IAUE? Anu aloxo eni elemolu ne, so'io ano 'o tauu ie alavua la eni alivu une'e, la Sala ivo'onu 'ilie vile mulu.” ¹⁵ Tava'u xo Sala mi'ume, la ane misingi lexe ane ikeke uasi. Ia anu muvikala lexe, “Manina, nini nekekeiou vaikala ane ne.”

¹⁶ Xe ili'i la ane'i ta mitema tatalu ne milai no xalee vile sou ilai itulu teitexi sou ie'i ulu'elai sou imaisou tuala ne Sodomu. Avalaamu mumuline'i sou musaxane'i milai. ¹⁷ Xe IAUE muavuti la tanu muvikalanu aloxo 'o, “Mamu eni atalumeu mii e eni emasaxa lexe eni a'oxonu. ¹⁸ Ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ixali tavu'alo mo ane'i ta mitema sou xavi sou tuala. Vote'i ane noxou 'osi, la sou eni aalusi'a ta mitema iouiou no xalexalee tuatuala 'o ukalusi. ¹⁹ Eni melosi esosovosou mo sou anu uulaxune'i ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu mo sou ta mitema imuli masaxa noxou Lataua mo imuli 'ili'ilixo ane lailaixe mo ane manina. Lexe ane'i imulinu aloxo eni emasaxau ne, la eni mimii e epala'alixu noxou lexe eni a'oxonu ulai noxou ne, eni a'oxo ukalusi.”

²⁰ Ioxe, xe ili'i la, la IAUE muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, “A'alo piena musuku eni elomusou lexe tuala tamei e Sodomu ilee Xomola ne mixali masua. Ta mitema sou tuala tamei ne, 'ili'ilixo masumasua noxi'a ne mu'oki'oki tani misevile. ²¹ Eni alai mo ataxuu a'alo sou xoluxolu noxi'a ne mo alomu laixe lexe anu vaivaikala ane ne manina.”

²² IAUE muvikala aloxo 'o ne mulai noxou Avalaamu mukalu, la sou ta mitema tamei e ilo'a miki ne, ilou milutu sou milai loxo ne Sodomu, ia IAUE nesi, anu muxolu noxou Avalaamu. ²³ Xe Avalaamu muavuti la musuku mulai 'alai noxou IAUE la mutali'isou, “Loxovaa, maasi la nini nakalusi'a ta mitema ane milapu ilo'a ane'i ane ta masua ukalusi? ²⁴ Loxovaa, lexe ta mitema mavulovexa ta'uve ane milapu ixoo no nano no tuala tila ane ne, nini nakalusi'a kalumo mo ilo'a tualasi'a iulua ukalusi? Tanenixu tuala tila ne mo, uxolusi mo sou ta mitema mavulovexa ta'uve ne iulua uasi? ²⁵ Manina, eni elavu lexe nini umomomo sou nakalusou maulixa'a ane'i ane milapu ilo'a ane'i ane ta masumasua uasi. Anu ane ne, umomomo no anu xavutala uasi. Umomomo sou nini na'oxo loxo ne uasi. Anu ane ne masua. Laixe nini namulinu xavutala ane mulapusi, ka sou nini na'oxo aloxo nini nemasaxa lexe na'oxonu noxi'a ta mitema ukalusi.”

²⁶ Xe IAUE muavuti la mukolinu Avalaamu vaikalau aloxo 'o, “Lexe eni axalisi'a ta mitema mavulovexa ta'uve ane milapu no nano ne Sodomu ne, la eni akalusou tuala uasi, xo ane'i ta mitema milapu ane ne, ixoo no nano no tuala ne, ia iulua uasi.”

²⁷ Ioxe, Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o la, “IAUE, mamu nini la'iaxeneilo sou vaikala

ilou tali'i piepiena noxilo 'o. Xo eni itema vile vitanisi, eni amomomo sou avikalanenixu mii vile sou nini na'oxonu uasi. ²⁸ Ia lexe ta mitema mavulovexa ta'uve ane milapu uasi ixoo no tuala ne uasi, ia mavulovexa tami'a mo ta'uvesi a ixoo, la loxovaa nini nakalusou tuala ane nesi?" Xe IAUE muavuti la mukolinu tali'iiou Avalaamu aloxo 'o, "Lexe eni amaisi'a ta mitema mavulovexa tami'a mo ta'uve ane milapu, la eni akalusou tuala ne uasi."

²⁹ Xe Avalaamu muavuti la mutali'i aloxo 'o la, "Lexe nini namaisi'a ta mitema mavulovexa tami'a ane milapu ixolu, la loxovaa noxi'a ane'i ane ne?" Anu IAUE mukolinu aloxo 'o, "Lexe eni amaisi'a aloxo nini nelemolu ne, la eni amomomo sou akalusou tuala ne uasi."

³⁰ Xe Avalaamu muavuti la muvikalanu IAUE aloxo 'o la, "Mamu la'iaxenenilo, xo eni amasaxa lexe avivikala ulai noxine la. Ioxe, lexe ititisi'a ulu'e loxo mavulovexa tatalusi la ane ne loxovaa?" La Lataua mukolinu lexe, "A lexe eni amaisi'a xe ititisi'a muxali aloxo ne, la eni amomomo sou akalusi'a uasi."

³¹ Xe Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o la, "IAUE, mamu la'iaxeneilo sou talitali'i ilou vaivaikala piepiena te a'oxo'oxonu une'e noxine 'o, xo eni amasaxa lexe atali'isine la. Ia lexe ititisi'a ulu'e loxo itemaxu vile, la ane ne loxovaa noxine?" Anu muavuti la mukolinu tali'i noxou Avalaamu aloxo 'o, "A lexe ititisi'a loxo itemaxu vile, la ane ne eni amomomo sou akalusou tuala tile ne uasi."

³² Xe Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o la, "IAUE, mamu la'iaxene. Eni amasaxa lexe atali'i kaluxusou la. Lexe ititisi'a ulu'elai loxo mavulovexa vile, la loxovaa no anu ane ne?"

Anu mukolinu aloxo 'o, “Lexe eni amaisou lexe ta mitema mavulovexasi milapu a ixolu, la eni amomomo sou akalusou tuala tila ne uasi.”

³³ Ilou mivivikala aloxo ne mukalu la, IAUE mulai xe Avalaamu mulivu mulai no taasou.

19

Sodomu Ilee Xomola

¹ No voxo ane ta angelo tamei e ilo'a IAUE milai mixali noxou Avalaamu mine'e mixali ne Sodomu, la anu 'olo'olovoxo. Loto mulai mo a uxoxoo no aitengaxu vimelusou tuala tila ne Sodomu, mole anu mumaisi'a mine mitelo, la anu mutulu sou mulai noxi'a ilou sou muxali noxi'a ilou la muxola'u tava'u sou mutulu no tava'u vo'uxu sou mutangatulu mulu'elai no tala'axa'a ilou sou mutoxone'i, ² la muvikalane'i ilou aloxo 'o, “Ae, ta menexilo, eni sou asu'ulingengi ngongou. Ngongou ngane'e mo nenge'a talai no tani noxilo mo ngongou nga'uinu tavainge mo nenge'a taai, xe ne'ielai no kakau la sou ngongou ngasolonu laingenge ngongou ulai no xalee ane lexe ngongou ngalai no anu.”

Ia, ane'i ilou miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, “Uasi, nexi talai taai no tilovolovo.”

³ Ia uasi, Loto pekia'u mole, ane'i ilou mamalaxa'asi la ilou mimulinu sou ilo'a milai no tani noxou. Xe muavuti la mupalusi'a ta mitema sou xaixai noxou sou mixutuxu veleti se'i vitanisi, ia iisi sou uasi. Xe mukalu la, mi'oxoxa'a la'ilali mine lailaixe loxo 'o. Milalaxi la'ilali ne mukalu la mi'avali'a sou mine'e mi'ou.

⁴ Olovoxo, ia ta aasilaxu Loto ne ilo'a iaai uao. Ta mulusie Sodomu mine'e mixaliliu tani e ane'i mixoxoo no anu ne. Ta mulusie Sodomu

ne mine'e mukalusi, ta maumaulu mo ta tatila mo ta auaululu ne mine'e mukalusi. ⁵ ✧ Mine'e mitulutulu no ale, io sou mi'ava mu'unalai sou mitali'isou Loto aloxo 'o, “Ta mitema tamei e mine'e mi'una no tani noxine no 'olo'olovoxo sou ngongi'a ngaai maasi no 'olovoxo 'o 'ava? Nano'a iuatu noxixe!” Ane'i mine'e mitalitali'isi'a loxo ne, xo imasaxa lexe i'oxo 'ilixo masua sou ilai noxi'a.

⁶ Xe Loto muavuti la mukisiinu aitenga sou muatulai. Muatulai mukalu la mutatusi'a pekia'u.

⁷ Io sou muvikalane'i ta mulusie Sodomu ne aloxo 'o, “Ta menexilo, eni alingainge aloxo 'o, nga'oxo 'ilixo ane ne mamu! ⁸ Ngalomu, eni ta 'alixe ta sema ta vuanga tamei a ixoxoo no nano no tani. Evile ulai noxi'a uao. Eni alai ano'a iuatu mo ngingi ngakalusou masaxa noxinge noxi'a ilou. Ia mamu nga'oxo masua noxi'a ta mitema tamei 'o, xo eni ta aasilaxeni ane, eni atatusi'asi mo ixoxoo a no nano ne.”

⁹ Ia, uasi. Ane'i la'iaxa'a la mikaikaitolonu Loto, “Vavalau sou tani, naxexesixe. Nini nene'e 'o loxo aasila vile, ia nini navivikala loxo itema tila lai 'o. Naxexesixe, loxo 'o io nexi ta'oxonu masuaneni tila, ia ane'i ne ta'oxo masuane'i xolosi.” Xe miavuti, la misounu Loto mulai ili'i no tumali'a, io sou ane'i misuku mulai no aitenga sou lexe imamulonun tatusou aitenga. La ua.

¹⁰ Ta mitema tamei no nano ne mipasipaa la mikisiinu aitenga sou milapunu palea mu'una no nano, io sou ilou mitatu. ¹¹ ✧ Xe ilou miavuti la ilou mi'oxonu ta mitema latala ne ie'i seleveenu mukalasi mole umomomo sou imaisou aitenga la ua.

¹² Xe ilou miavuti la mivikalanu Loto aloxo 'o, “Lexe nini ta minemineni se'i loxo ta 'ili'iline ta mulu mo ta sema, ta leualeuaneni mo ta tulatulaneni se'i kalumo a ixoo no nano no tuala ano 'o, la nalailixa'a ilai no ale. ¹³ Xo nexi asou takalusou tuala ano 'o. IAUE mulomusou vaivaikala sou 'ili'ilixo masumasua noxi'a mukalu ne, la sou ane anu mupalusixe tene'e sou lexe takalusou tualasi'a 'o.”

¹⁴ Xe Loto muavuti la mulutu mulai noxi'a ta mitema tamei e lexe i'uluxa'a ta 'olu ta sema tamei la muvikalane'i aloxo 'o, “Ngapalea mo ngaxexesou tuala ano 'o mo nga'ume ulai va'axu, xo IAUE anu asou ukalusou tuala ano 'o!” Ia ane'i milomu aloxo nesi ka mixolu xo ane'i miexe lexe anu umomolo vila'i.

¹⁵ Xe no maxasesela, la ta angelo mitulusou Loto sou mipalusou mo upalea u'umesou tuala ne Sodomu. Mivikalanu aloxo 'o, “Nano'e semameni mo ta 'iline ta sema tamei ne, mo ngapalea mo ngalaa ane alalae 'osi mo sou mamu ngaulua!”

¹⁶ ✧ Loto mulomu aloxo ne la mu'ume, ia ulutu mo ilee semau ilo'a ta 'olu i'ume palea uasi. Ia, IAUE tanuxu la sou ta angelo mikasi vaxa no avo'a ilee semau mo ta 'olu sou mitila'a milaalixa'a milai no ale no tuala ne. ¹⁷ Xe angelo vile muavuti la muvikalane'i aloxo, “Tangengixu maulingenge mo ngaiave avilesi. Ia iengi uxiuxiu mo ngatulu sou ngama'ila no vanunu vile uasi. Ngaiave utelai no laxalaxa'ilusi mo sou mamu ngaulua.”

¹⁸ Xe Loto muavuti la mukatunu aloxo 'o, “Ae, mamu na'oxonexi tamulinu aloxo nelemolu ne. ¹⁹ Xo nini tanenixo mo a nelaalixo 'o mo sou eni aulua uasi, ia nalomu, laxalaxa'ilu e nelemolu

lexe nexi tatelai no anu 'ole ne, no paxa misevile. Nexi tapalea loxovaa la talai taxali ne. Loxo 'o io nexi taulua ane no lia 'osi, io talai taxali ne ua. ²⁰ Namaisou tuala kitu'a se 'ole. Anu 'alaisi lexe nexi talai mo lexe taxali ane, la nexi taulua uasi.”

²¹ Anu mukolinu vaikalau Loto aloxo 'o, “Toxe, anu laixesi, eni amulinu masaxa noxine. Eni akalusou tuala se ne uasi. ²² Ia napalea! Naiave! Eni umomomo sou a'oxo mii vile palea uasi mo lexe nini nalai mo lexe naxali ane.” Tava'u xo Loto mulemele tuala se ne lexe kitu'a, la sou ane'i milemele lexe Soalu.

²³ Xe aso muxali mutelo la Loto mulai muxali ne Soalu. ²⁴ ✧Xe alaxu vilesisi 'o la, IAUE mu'italo navu mulu'e loxo la'iua sou mu'elaxu tuala tamei, eiae Sodomu ilee Xomola. ²⁵ Navu mu'elaxu tuala tamei mo vanunu ne mukalu. Ta mitema mo mimii latala loxo kamakamakala ne mu'ela mukalu avilesi. ²⁶ ✧Ia Loto semau ne, ivaxasi mo imuli mulue ilaisi ua. Iei muxiu sou lexe imaisou tuala tamei nesi, la mixali loxo lavo'o au, mole mitulu ane.

²⁷ No kakau la Avalaamu mulutu mulai no tanixa'a ilou IAUE e ilou mitutulu no anu, ²⁸ sou iou mulu'elai ne Sodomu ilee Xomola. Iou mulu'elai, la vanunu ne navu iauxuxu mutomu mo a uiiauxu utetelo. ²⁹ No voxo ane Lataua mu'elaxu tuala tamei no vanunu e Loto muxoo ne la, xavutalau a muxoo noxou Avalaamu, la sou ane anu tanuxu Loto sou mu'oxonu vote'isou sou mupamaulinu.

Loto Ilo'a ta 'Olu ta Sema Tamei

³⁰ Xe ili'i la, Loto umasaxa lexe anu uxolu ne Soalu uasi, xo anu u'ume. La sou ilo'a ta 'olu ta

✧ **19:24:** Mat 10:15; 11:23-24; Luk 10:12; 17:29; 2Pi 2:6; Iud 1:7

✧ **19:26:** Luk 17:32

vuanga tamei ne mi'ume mitelai no laxalaxa'ilu sou milai mixolu mitalume no taxa vile no tava'u maea.

³¹ No voxo vile, la 'olu lapolaxu mivikalane vimoe aloxo 'o, “Maminge nengei soxu a sou aululu, ia ta mulu sou i'ulunenge sou nenge'a taxalixa'a ta 'ilinge uasi, xo ta mulu sel'i ixoo no xalexalee tuatuala 'o uasi. ³² Ia maasi la nenge nengei ta'oxo vote'i vile aloxo 'o. Nengei taienu la sou nenge'a taai la sou anu upalaane'i ta 'olu noxinge nengei mo sou ta xasoxasou ilo'a ta 'ilu'ilusunu ne ipaa ili'i.” ³³ Ilou mivikala aloxo ne, xe no 'olovoxo la ilou milosou uaini sou muixu. La sou 'olu lapolaxu milai noxou sou anu mulai noxie, ia mamie ne muie mu'oki mole ulavu ua. ³⁴ Xe loxo ne'ielā no kakau, la 'olu lapolaxu ne mivikalane vimoe aloxo 'o, “Mei no 'olovoxo ne elai noxou mo noxou teai, ia maasi no 'olovoxo, la nenge nengei taienu la mo sou nini nalai ngongou ngaai, la sou nenge nengei tapalaa ta 'ilinge. Maminge nengei molu uxalixa'a noxinge nengei.” ³⁵ Xe no 'olovoxo la ane'i ilou mienu mami'a la. Anu muie mu'oki mole ulavu ua. 'Olu mipasipaa la mine'e sou ilou miai sou anu mulai noxie.

³⁶ Vote'i ane ane'i ilou mino'u opo noxou mami'a a'alosou aloxo ne. ³⁷ 'Olu lapolaxu ne mivo'o, la 'ilie mulu. La mimoxo'u ualasou lexe Moabu. Anu Moabu ne, mutu'u ovuxa'a ta mitema ta Moabu ane mipaa ili'i mo mimauli vaimomo 'o. ³⁸ Xe vimoe ne mivo'o, la 'ilie mulu kalumo, la mimoxo'u ualasou lexe Veni-ami. Anu mutu'u ovuxa'a ta mitema ne Amoni ane mipaa ili'i mo mimauli vaimomo 'o.

20

Avalaamu Ilou Avimeleki

¹ Avalaamu muavuti la movulasou tuala ne Mamule sou mulai ili'i no xalee ne Kanani. Mulai muxolu no nixi ne Kadesi xe ne Suru. Xe ili'i, la sou ilou misuku milai mixolu ne Xelalu. ² ✧ La anu movikalane'i lexe Sala ne anu vimou sema. La sou tatananu tuala ne Xelalu ualasu lexe Avimeleki muno'e Sala milai noxou. ³ Xe no 'olovoxo la anu muaipiepiena lexe Lataua muxali noxou la movikalanu aloxo 'o, "Maasi la nini nasoli, xo nini neno'e sema ane ne, ane mitaula'i."
⁴ Xe Avimeleki muavuti la movikalanu Lataua aloxo 'o, "IAUE, eni asusu uasi, ia loxovaa ane nakalusixe noxi'a ta mitema noxilo ane ane'i isusu uasi?" ⁵ Anu Avalaamu molu movikala lexe anu vimou ane, mo ane kalumo mivikala aloxo ne. Eni xavutalaxeni movikala lexe anu mii vile masua no anu uasi, la sou eni eno'e semau, ia eni a'oxo 'ilixu vile masua noxie uasi." ⁶ Xe Lataua muavuti la mukolinu vaikalau aloxo 'o, "Ani, manina. Eni elavusou xavutalamenti la sou ane eni e'oxo xavutalamenti ne mutulu pekia'u mo sou mamu nini nasusu no ieli. Mole ane nini nalai 'alai noxie sou na'oxonu 'ilixu vile masua noxie ua. ⁷ Ia maasi 'o, nano'e sema ne mo nalivulixe ilai noxou mulue. Mulue ne, anu itema sou usova vaikala noxou Lataua. Anu umaisine lexe nini nalivulixe semau ne, la sou anu ulingaine mo sou mamu nini nasoli. Ia lexe nini nalivulixe uasi, la eni avikalaneni lamana aloxo 'o, nini mo ta mitema noxine ne, ngongi'a ngasoisoli manina."
⁸ Xe no kakau no mine loxo taai tatutulu 'o la anu Avimeleki mupasipaa la mu'avali'a ta mitema sou xaixai noxou sou movikalane'ixu

✧ **20:2:** Tav 12:13; 26:7

vaivaikala e Lataua muvikalanaxu no anu aipiepiena noxou no 'olovoxo. Ane'i milomusou la mimama'u misevile. ⁹ Xe muavuti la mu'avalou Avalaamu sou mutali'isou, "Ilixo mii ma'ia ane nini ne'oxo mune'e noxixe loxo 'o? Susu ma'ia ane eni e'oxo mulai noxine la sou ane nini ne'oxo tu'umaxu ano 'o muxali noxixe noxi'a ta mitema noxilo 'o? Evile ulavusou u'oxo 'ilixo vile aloxo 'o une'e noxilo uasi. ¹⁰ Ia loxovaa la nini ne'oxo loxo 'o?"

¹¹ Xe Avalaamu muavuti la mukolinu tali'i noxou Avimeleki aloxo 'o, "Eni eloxomale lexe ta mitema lai 'o ne itoxonu Lataua uasisi manina, la loxo io ivelo asoli io sou ane'i i'umene semaxeni. ¹² Xe, Sala ne ane vivilo sema manina, mamixe noxie vilesisi. Ia ane nenie vile mo, la sou ane eni e'uluxe ne. ¹³ No voxo ane Lataua mupalusilo sou e'umesou mamilo taasou sou elai no tuala va'axu, la eni e'unaa noxie Sala aloxo 'o, 'Lexe nini namasaxailo manina, la nini namaxa'u taneni noxilo aloxo 'o, lexe nenge nengei ta muamua'i xe ta mitema itali'isine, la nini navikalane'i lexe nini vivine ane eni.' "

¹⁴ Xe Avimeleki muavuti la mulivulixe Sala milai noxou Avalaamu. Xe mukalu la muitiu ta sipsip, ta kau xe ta mitema sou upalupalusi'a. ¹⁵ Xe muavuti la muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, "Namaisou, lialia ano 'o ne noxilo mukalusi, namasaxa lexe nalai na'iliisine tuala sou naxolu no anu a ne'ei ne la, mii noxinesi." ¹⁶ Xe muavuti la muvikalane Sala, "Vaimomo 'o, eni alosou vivine Avalaamu lamoli siliva itemaxu mavulovexa ta'uve (1,000). Anu umomomo no anu tu'umaxu ane muxali noxine. Ta mitema imaisou la ilavu lexe uasi manina, nini nasusu uasi. Ane'i latala ne, ilavu aloxo ne lexe nini

na'oxo 'ilixoxo vile masua uasi.”

¹⁷⁻¹⁸ Ioxe, tava'u xo anu Avimeleki muno'e Sala milai noxou, la sou IAUE mumasikalane Avimeleki semau ilo'a ta sema sou upalupalusi'a noxou no tuala ne mole vile noxi'a ne umomomo sou upalaa uasi. Ioxe, Avalaamu muavuti, la mulinga sou Avimeleki, la sou Lataua mupamaulinu. Lataua mupamauline semau mo ta sema sou upalupalusi'a noxi'a ilee semau, sou ipalaa ta 'ili'a.

21

Sala Mivo'onu Aisaki

¹ Xe ili'i la IAUE mune'e sou musu'uline Sala aloxo anu mulemolu tei, ² ✧ la sou ane opoone. Xe ili'i la sou ane mivo'onu 'ilie mulu no mine momu Avalaamu ne anu itema tila maninanu. Mivo'onu ne no voxo ane anu Lataua molu musosovosou lexe nenu ivo'onu no anu. ³ Xe momu muavuti la mumoxo'u ualasou lexe Aisaki, ⁴ ✧ xe voxo sou muxatele tatalu mukalu, la sou xooxo mungaa-sou aloxo Lataua mulemolu lamana tei. ⁵ No voxo ane Avalaamu tauu iexu loxo itemaxu ta'uve, la Aisaki nenu mivo'onu. ⁶ Xe nenu miavuti la mivikala aloxo 'o, “Lataua molu mulosilo 'osa'ila mo keke. Ta mitema ane ilomusou a'alosou mii ane muxali noxilo 'o, la ane'i kalumo i'osa mo ikeke.” ⁷ Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, “Eville uvikalanu Avalaamu lexe ulai ili'i la semau ne ipalaa ta 'ilie uasi. Ia Avalaamu anu soxu ane, itema tila mukalu 'o, eni evo'onu iu keakea mulu 'o.”

✧ 21:2: Eva 11:11 ✧ 21:4: Tav 17:12; Apo 7:8

8 Aisaki muleme tatila mupasipaa loxo. Xe no voxo ane anu mu'italonu susu, la momu mu'oxonu la'ilali toxoxa'a.

Sala Mikusai'a Axali Ilou 'Ilie Isimaeli

9 No voxo vile, la Isimaeli e Axali semasie Aixiputo, Avalaamu mulai noxie la mivo'onu, muvikala masua mulai noxou Aisaki, Sala 'ilie. 10 ✧Xe Sala milomusou la mivikalanu Avalaamu aloxo 'o, “Napalusi'a Axali ilou 'ilie ne mo ilai. 'Ilie ne umomomo sou ualasou utelo no anu mimii se'i noxine uasi. Mimii ne eni 'alixe Aisaki miumiu ukalusi.”

11 Avalaamu mulomusou vaikala ane ne, la uai laixe no opo uasi, xo Isimaeli ne anu 'olu kalumo. 12 ✧Ia Lataua muavuti la muvikalanu Avalaamu, “Taneni utamasi'a 'iline ilee nenu ne mamu. Namuli vaikalaie Salasi, xo ulai ili'i, la ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni ixali tavu'alo ane noxou Aisaki 'osi, aloxo eni epala'alixu noxine ne. 13 Isimaeli kalumo ne eni axalixa'a ta 'olu mo ta xasoxasou mo ta 'ilusulusunu tavu'alo aso vile, mo sou ane'i mata ane ne ixali tavu'alo. Anu Isimaeli ne nini 'iline kalumo.”

14 Miai xe mitulu no kakau ne la, Avalaamu muno'u la'ilali se'i sou mulai mulosie Axali ilou lexa mutavulenu no anu mee sosou. Xe mulutu vaxa la muvo'onu 'olu Isimaeli sou mu'italonu vaxa noxie nenu tumalie, io sou mupalusi'a ilou milai. Ane'i ilou 'ilie soxu milutu mole milai. Milai mixixaoxao mivaxa mine'e ne Beru-seva. Xalee lia ane ne, xalee vitanisi. Ovuovu ilou ia'eia'e ne uleme u'oki uasi, vilevilesi. Xalee se'i la tani taxulunusi. Lavolavo'o mo io'iio'isi. Lexa kalumo uasi. 15 Xe no voxo ane lexaxa'a ilou

mukalu la, ane milai mi'italonu 'ilie ne no ovu soxo vile maimaixu, ¹⁶ ia ane milai mixolu no paxa seville, io ane mixavuxavutala, la mivikala aloxo 'o, “Eni elavu lexe umomomo sou eni amaisou 'alixeni usoli uasi.” Ane mixolu sou mixavuxavutala aloxo ne la mitatama. ¹⁷ 'Ilie kalumo ne mutatama xe Lataua mulomusou mine ane itatama, la sou angelo noxou Lataua teitexi no opoonu loxotolo mutali'isie Axali aloxo 'o, “Ma'ia ane nini oponeni uai no anu laixe uasi ne, Axali? Na'ume mamu, xo Lataua mulomusou molomolo e utatama ne. ¹⁸ Natulu mo nalai mo navo'onu, mo naxolixolinu. Xo ulai ili'i la eni axalixa'a ta 'olu mo ta xasoxasou mo ta 'ilusulusunu ixali tavu'alo sou ixali ta mitema sou mata vile toxoxa'a.” ¹⁹ Xe Lataua musu'uline la sou ane iei mukaa lamana laixe, la sou ane mimaisou lexa iou uopuopu utetelo no taxasou. Ane milutu milai sou mitau no anu tavulu e Avalaamu mulosi'a ilou sou miieniu Isimaeli.

²⁰ Lataua muxolu noxou Isimaeli la sou anu muleme toxoxa'a. Ilee nenu mixolu no xalee lia vitanisi ne Paran mole anu muxali itema vile sou uvau mii manina no anu pasiko ilou tavi. ²¹ Xe nenu miavuti la milai mino'e semasie Aixiputo vile sou mine'e mu'uluxe.

Avalaamu Ilou Avimeleki Misakii Xavutalai'a

²² ✧ No tauu ie ane ne, la Avimeleki ilou Pikolu itema tila sou uulaxune'i ta mitema sou 'oto'oto noxou anu Avimeleki milai mixali noxou Avalaamu, la mivikalanu aloxo 'o, “Lataua a uxoo noxine mo no anu xaixai noxine ukalusi, ²³ anu aloxo ne la sou alalae 'o, eni amasaxa lexe nini napala'alixu taneni no iou Lataua mo navikala

✧ **21:22:** Tav 26:26

lamana lexe nini ulai la nini namomomo sou nakalavoinexi noxi'a ta 'ali'alixeni mo ta xasix-asilo mo ta 'ilu'ilusuleli uasi. Xo eni esu'ulineni mo asusu no anu 'ilixo vile masua no ieni uasi. Ia lexe nini kalumo napala'alixu taneni lexe nini kalumo nini tanenixo mo nasu'ulileli no xalee tuala ane nini nene'e naxoxoo no anu 'o.”²⁴ Xe Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Eni a'oxo aloxo nini nelemolu ne.”²⁵ Xe muavuti la, la musolo vaivaikalau mulai noxou Avimeleki sou mukalapuusou lexa iou anu mu'asou lexe anu ilo'a ta minuminu na'a, ia ta mitema sou xaixai noxou anu Avimeleki mivukosou lexe ane'i lexaxa'a iou ane.²⁶ Xe Avimeleki muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Eni alavu no anu mii ane nini nalemolu 'o uasi. Mo alavusi'a ta mitema ane mi'oxo 'ilixo ane ne uasi. Nini navikalalelixu lamana uasi, ia uao eni alomusou 'o.”

²⁷ Xe Avalaamu muavuti la muiuiu Avimeleki ta sipsip ilo'a ta kau se'i xe mukalu la sou ane'i ilou misakiinu xavutalai'a ilou lexe, ane'i ilou maasi, la xoluxoluxa'a ilou ne vilesisi, ia mii vile loxo 'oto'oto la uasi.²⁸ Xe Avalaamu mulutu la mulai no taasi'a ta sipsip noxou sou mukalipala'ane'i ta sipsip ta 'ili'ili'a ane ta sema sou muno'a muxatele tamei no nano no la'oluxa'a sou mulai muta'olune'i va'axu.²⁹ Avimeleki muavuti la mutali'isou, “Loxovaa ane nini ne'oxo loxo ne?”³⁰ Xe Avalaamu muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Maasi 'o la oponeni u'osasi, mo nano'a ta sipsip ta 'ili'ili'a muxatele tamei 'o. Nini nano'a mo sou nini napala'alixu lexe eni amoosou lexa iou e'asou ano.”

³¹ La sou lia xalee se ne ane'i mipotongalelee

lexe Beru-seva.* Xo ane'i ilou misakiinu xavux-avutalai'a ane. ³² Mukalu la sou anu Avimeleki ilou Pikolu milivu milai no tualasi'a ne Pilistia. ³³ Xe ili'i la sou Avalaamu mutounu ovu vile ne Beru-seva ne sou mulotu mulai noxou IAUE anu Lataua kaluxu uasi. ³⁴ Avalaamu muxolu no xalesi'a ta Pilistia ne, maxuvee misevile.

22

Lataua Mutovonu Avalaamu

¹ ✧ Mixoxoo ne, xe alaxu vile la Lataua mutovonu Avalaamu, la mu'avalou, "Avalaamu!" La Avalaamu mukolinu, "Ma'ia, eni 'a!" ² ✧ "Nano'u 'iline soxu vilesisi e Aisaki, nini tanetanenixu mo namasaxau misevile, mo ngongou ngalai no xalee lia e ilemolu lexe Moria. Ngalai ne la sou eni alosiengixu laxa'ilu vile lai ne, sou nini navau mo na'elaxu Aisaki ukalusi une'e noxilo."

³ Ioxe, no kakau no mine uao sivosivo se 'o, la Avalaamu mutulu sou muvalavala ovu sou ulai u'elaxu 'olu Aisaki loxo Lataua muvikananuxu. Muvotunu ovu e musiasia'u ne, ka muiti mutelo noxou donki, xe mukalu la sou muno'a Aisaki ilo'a ta mitema sou xaixai noxou tamei sou ilo'a milai ne Moria loxo Lataua mupela'uxu. ⁴ Ilo'a mimuamua'i voxo vile mo tamei xe tatalusou, la Avalaamu iou mulai mutukumusou laxa'ilu e Lataua muvikananuxu 'ole. ⁵ Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou aloxo 'o, "Donki a, mo ngongi'a ngaxoxoolu 'o, ia nexi noxou soxu 'o talai 'ole mo, ka sou nexi noxou talivu une'e noxinge."

* **21:31:** Beru-seva laaxu lexe lexa iou muxatele tamei. ✧ **22:1:** Eva 11:17-19 ✧ **22:2:** 2A'a 3:1

6 Avalaamu muvikalanu Aisaki sou mutavule ovu tavalanu, xe anu sou muno'u viso ilou navu mu'ani'ani no totou sou anu umuxaxu navu iou sou utauxu no anu. ⁷ Ilou mimuamua'i mikei milai xoo, xe Aisaki muavuti la muvikala momu, “Mamilo,” la momu mukolinu, “Ma'ia, 'alixeni?” Aisaki muavuti la mutali'isou momu aloxo 'o, “Eni emaisou lexe nini ovu tavalanu mo navu mo momoiou ano 'o, ia sipsip 'ilie sou ta'elaxu ukalusi uali noxou Lataua 'ava?” ⁸ Momu muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Lataua molu ukamuli vile la sou ulosinge.” Ilou mi-vivikala aloxo ne la, ane'i ilou mimuamua'i mikei milalai. ⁹ ✧ Ilou mimuamua'i xe mixali no laxa'ilu e Lataua mupela'uxu Avalaamu, la sou anu Avalaamu muta'olunu lavo'o musokou no lia mulai muxali teitexi sou muxali loxo valovalo. Xe mukalu la muta'olunu ovu vaxa. Xe muavuti la mukasi vaxa noxou 'olu ka musakisakii. Mukalu la mu'itinu sou mumuxaxu vaxa no ovu latanu e muta'olunu vaxa. ¹⁰ Xe mukasi vaxa no viso sou lexe uvau usoli, la ua. ¹¹ Angelo noxou IAUE mu'ava teitexi molu no opo loxotolo mulu'e noxou sou muvikalanu aloxo 'o, “Avalaamu, Avalaamu!” Avalaamu mukolinu, “Ma'ia, eni 'a.” ¹² “Navila'isou 'iline sou navau usoli mamu. Vaimomo 'o, eni elavusou lexe lolomu a muxoo noxine maninanu mo nini netaxaa Lataua manina, la sou ane nini tanenixu 'iline soxu e vilesisi 'o mo na'apisou noxou uasi.”

¹³ Xe Avalaamu muavuti la iou muxixao laxa'ilu kulutitinoxu se anu ututulu no anu ne la iou mulai mutukumusou sipsip 'ilie mulu vile ne sikiliu mu'oso no ovu soxo vile avoavolu. Aliku 'o mupasipaa 'o la mulai muno'u sou muvau

✧ 22:9: Iak 2:21

musoli, ka sou mu'elaxu mukalusi. Ia 'olu ne, Avalaamu uvau usoli uasi, xo anu muvau sipsip 'ilie mulu vile. ¹⁴ Xe Avalaamu muavuti la mu-moxo'u laxa'ilu kulutitinoxu se ne lexe, “IAUE Ulosinge”. Vaimomo 'o ne, ta mitema ilemolu lia xalee se ne lexe, “No laxa'ilu noxou Lataua e anu ulosinge.”

¹⁵ Xe angelo noxou IAUE muavuti la muvikala molu no opo loxotolo alaxu tameisou mulai noxou Avalaamu aloxo 'o, ¹⁶ ✧ “No ualasilo, eni avikalaneni manina lexe, eni IAUE ane avivikala 'o, tava'u xo nini na'apisou 'iline soxu vilesisi ne uasi. ¹⁷ ✧ Nelomuxosi, la eni aalusine. Eni evikala lamana noxine mo epala'alixu masaxa noxilo lexe eni axalixa'a ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni tavu'alo mo ixali i'oki'oki loxo ta oto no loxotolo 'o mo loxo io'iio'i no tasi'i. Mo ulai ili'i la ta mitema sou 'oto'oto imomomo sou italo-xolixa'a uasi manina. ¹⁸ ✧ Eni aalusi'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi no anu vote'i vilesisi. Vote'i ane ne, nini ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ane. Xo nini nelomuxu vaikala noxilo manina misevile.”

¹⁹ Iou mivikala mukalu, la Avalaamu ilou 'olu Aisaki milivu milai noxi'a ta mitema sou xaixai noxou e ilo'a mine'e sou ilo'a milivu milai ne Beru-seva xe muxolu no anu.

Naolu ta 'Olu

²⁰ Avalaamu muxoxoo xe ili'i la mulomu lexe, “Milika a mipalaa mo ta 'ilie se'i. Milika ne eiae Naola semau. Anu Naola ne nini vivine. ²¹ Naola ilee Milika ta 'ili'a ualaualasi'a ano 'o, Usu, anu lapolaxu. Vusu mo Kemueli eiae Alamu momu.

22 Mo Keseti mo Kaso mo Piludasi mo Itilapu mo eiae Betueli.” 23 Betueli ne Liveka mamie. Milika ilou Naola mipalaane'i ta 'ili'a ta mulu ane muxatele tatalu ne. 24 Xe Leuma mipalaane'i ane eiae Teva ilou Xaamu mo Taasi mo Maaka. Leuma ne eiae Naola semau ane ili'i ane.

23

Sala Misoli

1 Sala mixoo mo mimaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa tamei mo muxatele tamei (127), la sou misoli. 2 Misoli ne Ebulon no xalee ne Kanani, la mulue Avalaamu muxolu sou mutamasie.

3 Xe muavuti la semau xalusie muai ne, ia anu mulutu mulai noxi'a ta Ketu sou muvikalane'i aloxo 'o, 4 ☆“Eni 'o sou tuala vile va'axu mo a, ia eni ene'e exoo no nixi no taingengi 'o. Emasaxa lexe aloto lia xalee seville noxinge mo a'asixe semaxe no anu.”

5 Xe ane'i miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, 6 “Nalomu une'e noxixe, nexi telavu lexe nini toxo tila vile maninanu, la anu mii vile uasi, na'asixe semameni no anu taxa no maea tava'u lai 'o. Nini nasosovosou vile ane nini namasaxau. Vile noxixe 'o opo u'osa mo lexe ui'talonu taxa vile sou nini na'asixe no anu, la anu mii vile uasi.”

7 Xe Avalaamu muavuti la, muxola'u tava'u sou mutulu no tava'u vo'uxu ka mutangatulu mulu'elai no laxune'i sou mutoxone'i sou 8 muvikala aloxo 'o, “Lexe ngingi opongingi mu'osasi mo ngemasaxa lexe eni a'asixe Sala lai 'o, la eni emasaxa lexe ngingi ngatali'isou Ebulon, eiae Sokaru 'olu, 9 lexe umasaxa la eni alotonu

☆ 23:4: Apo 7:16; Eva 11:9, 13

taxa Makapela noxou. Taxa ne mi'asou muxoo ane no liaxu pa'umolu. Ngatali'isou mo sou lexe anu umasaxa la eni alotonu noxou no anu lapee toxoxa'a umomomo no anu ane alalae no iengi 'osi, mo sou anu lia xalee ane ne eni na'axeni sou a'asixa'a ta mitema no anu.”

¹⁰ Epulon to a uxoxoolu ulolomu no taine'i ta menexu no anu pita ane ne no aitagaxu vimelusou tualasi'a ne. Xe muavuti soxu la muvikala no ie'i ane'i ta tatila ilo'a ta menexu sou mukolinu tali'i noxou Avalaamu aloxo 'o, ¹¹ “Ae, nalomu. Eni alosine lia xalee ane ne ukalusi mo taxa e mi'asou muxolu no nano no anu ne, kalumo. Eni avivikala 'o, la ta mitema noxilo ane ita'ota'olu ilolomusilo eni avikala no iengi ngongi'a 'o. Eni alosine vitanisi sou nini na'asixe Sala no anu.”

¹² Xe Avalaamu muavuti la mutangatulu sou mutoxone'i no ie'i ta Ketu ane mine'e mipita ne sou ¹³ mukolinu vaikalau Epulon mo sou ane'i latala ne ilomusou, “Epulon, eni alingaine lexe nini nalomu une'e noxilo. Eni masaxa noxilo tila lexe alotonu lia xalee ane ne ukalusi. Xavutalamenti u'osasou masaxa noxilosi mo sou eni a'asixe semaxeni ane.”

¹⁴ Xe Epulon muavuti la muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, ¹⁵ “Ae, lia ne mumomomo no anu lamoli siliva alelaxu* loxo itemaxu mavulovexa tamei (400). Ia anu mii vitanisi no nixi noxinge nengei. Nalai naasixe semameni no anusi.”

¹⁶ Avalaamu mulomu aloxo ne, la mulavu lexe lapee ane ne, anu mumomomo aloxo Epulon mulemolu la sou mulosou lamoli no ie'i ta Ketu ane mine'e mipita no voxo ane ne.

* **23:15:** Siliva alelaxu vile tu'umaxu loxo 11.5 gramus.

¹⁷ La sou anu lia xalee ane ne ilou taxa ne, anu Epulon na'u, ia Avalaamu mulotonu noxou mole anu na'u. Lia xalee ane ne, muxolu ne Makapela no xalee ane aso uxaxali utelo no anu ne Mamule. Lia ane Avalaamu mulotonu noxou Epulon ne a'alosou aloxo ne. Mulotonu taxa mo ovuovu ma'ima'i a ane muleme no lia ane ne mukalusi. ¹⁸ Ta mitema ta Ketu ane mine'e mixolu no anu pita ane ne, ane'i milavu lexe lia xalee ane ne, anu Avalaamu na'u. ¹⁹ Xe vaivaikalasou lia mukalu, la sou Avalaamu mulai muluvone semau sou mune'e mu'asixe no taxa ne Makapela alai ne Mamule. Lia xalee ane ne muxolu no nano no lia tila ne Kanani. ²⁰ La sou lia xalee ane anu Avalaamu mulotonu ne, ta Ketu na'a la ua, anu na'u. Mo lia xalee ane sou i'asixa'a ta mitema no anu ne, anu Avalaamu na'u.

24

Aisaki Ilee Liveka

¹ Avalaamu mumaulixu tauu ie piena xoo mole, anu aululu mukalu. Miii piepiena ane anu mu'oxonu ne, IAUE mualusouxu no anu mukalusi. ² Xe muavuti la mu'avalou itema sou xaixai noxou vile. Anu itema ane ne anu itema tila kena. Anu sou usaxisaxila'u miii noxou Avalaamu mukalusi. Muvikalanu aloxo 'o, "Namuxaxu avone vaxa no laaxu poxo'ilo mo navikalaleli manina. ³ Eni emasaxaine lexe navikala manina no ualasou IAUE anu Lataua sou loxotolo mo lia, lexe mamu nini nasosovosie sema vile iu 'alixeni noxi'a ta mitema lai ne Kanani 'o. ⁴ Laixe nini nalivu ulai no tuala noxilo mo nano'e sema vile iu 'alixeni Aisaki noxi'a ta milemileli lai ne."

⁵ Xe anu itema ne muavuti la mutali'isou Avalaamu, “Lexe eni alai xe axalisie sema vile iu 'iline xe eni avikalane, xe imulileli ine'e 'o uasi la ane ne loxovaa? Eni apalusou Aisaki ulivu ulai no tuala nini ne'umesou?”

⁶ Avalaamu muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Mamu nini napalusou 'alixeni ulivu ulai ne, naxavutalanu ane ne laixe. ⁷ IAUE Lataua sou opo loxotolo muno'ilo no tualasou mamilo mo no lia liaxa'a ta milemileli mo anu muvikala manina lexe lialia ano 'o ne anu ulosi'a ta 'ali'alixe ilo'a ta xasixasilo mo ta 'ilu'ilusuleli. Anu molu upalusou angelo noxou sou uulaxuneni sou nini naxalisie sema vile iu 'alixeni. ⁸ Lexe nini naxalisie sema vile, xe imulineni sou ngongou ngane'e uasi, la vaikala eni evikalanenixu ne umomomo sou utaluxene uasi. Ia nalailixu 'alixeni ulivu ulai no tuala noxilo ne uasi.” ⁹ Ioxe, anu itema sou xaixai noxou ne muavuti la mumuxaxu avolu vile ne no laaxu Avalaamu poxo'u sou muvikala manina lexe anu umulinu aloxo anu Avalaamu mulemolu ne.

¹⁰ Xe itema sou xaixai noxou anu Avalaamu muavuti la muno'a ta kameli mavulovexa noxou anu Avalaamu ne, xe muno'u mimii piena lailaixe kalumo. Muno'u mimii ane ne mukalu, la sou anu mulutu sou mulai noxou Naola ne Mesopotamia. ¹¹ Mulai xe muxali, la muta'olune'i ta kameli 'alai no lexa iou no ale no tuala ne sou mita'olu no lia. Anu asou 'olo'olovoxo mole ta sema ane'i sou ine'e itau lexa. ¹² Xe muta'olune'i ta kameli mukalu, la sou anu mulinga, “IAUE, nini Lataua noxou tatila noxilo Avalaamu. Nini menesi na'oxo mii ano 'o manina noxilo vaimomo 'osi. Mo namaxa'u alauna noxine noxou itema tila noxilo Avalaamu. ¹³ Namalei, eni ane atutulu

no pa'umolu lexa iou 'o, mo ta mitema no tuala 'o, ta 'ili'ili'a ta vuanga ane inene'e sou itau lexa. ¹⁴ Ia lexe eni avikalane vile aloxo 'o, 'Eiseo, namuxaxu lexaxene netau ne no lia mo eni aie.' Xe ane ivikala lexe, 'Ioxe, amula 'o, ka sou naie. Xe naie ukalu, la sou eni aiene'i ta kameli kalumo.' Eni emasaxa lexe ane sema ane nesi ane nini mene nesosovosie lexe itema sou xaixai noxine Aisaki semau. Lexe anu masaxa ane ne uxali manina, la eni alavusi lexe nini nemaxau alauna noxine noxou itema tila noxilo."

¹⁵ Anu a ulilinga mo ukalu uao, ia Liveka mitavulenu lexaxe vexasou no laxasie mine'e mixali. Liveka ne Betueli 'olu sema. Betueli ne momu ane Naola, eiae Avalaamu vimou. Xe semau ne Milika. ¹⁶ Liveka ne vuanga 'o, iei ne lailaixe misevile mo ilou mulu vile iai uao. Mine'e la milai avile no lexa iou sou mitau lexa, xe mukalu la milivu mitelo.

¹⁷ Xe itema sou xaixai noxou Avalaamu ne mupasipaa 'o la muiave mulai noxie la muvikalane aloxo 'o, "Naiele no anu lexaxene mo aie sevile."

¹⁸ Xe ane miavuti la mivikalanu aloxo 'o, "Ioxe, Naie." La sou ane mitaloxolixu lexa vexasou mititilonu ne mulu'e mitetelisu sou mitelixu sou muie. ¹⁹ Xe muie mukalu la ane mivikalanu aloxo 'o, "Neie mukalu, ia eni alai mo aiene'i ta kamelimeni mo ane'i iie kalumo." ²⁰ Xe ane miavuti la milai minixi'u lexa pa'usou no lupexa'a ta kameli io milai sou mitauxa'a lexa la. Miiene'i xoo mole, ta kameli tavu'alo ne mikalusi'a. ²¹ Ia itema ne anu iou a ulalai noxie sou uutiei, ia uvivikala uasi. Anu umasaxa lexe umaisou Lataua IAUE uxaxai no anu mii ane ne mo lexe uxali maninasou loxo mulingau mulai noxou.

²² Xe ane miiene'i mukalu, la anu muno'u suva xoulu vile ne tu'umaxu muxali loxo gramu ta'uve sou mulilixu no kusinei xe mukalanu lasa xoulu tamei tu'umaxu muxali loxo gramu itemaxu ta'uve (100) no avole. ²³ Xe mukalu la mutali'isie aloxo 'o, “Maula se, navikalaleli, mamine 'ena'ei? Mo lovoxaa tani noxou ne tila sevile sou nexi noxi'a ta mitema noxilo noxi'a taai no anu maasi?”

²⁴ Xe ane miavuti la mikolinu aloxo 'o, “Mamilo ne ualasou lexe Betueli, eiae Naola ilee Milika 'ili'a. ²⁵ Mo nexi ta kameli taasi'a lailaixe a uxolu mo la'ilalixa'a kalumo piena misevile a uai sou i'ou mo tani a uxolu sou ngaxolu no anu.”

²⁶ Xe itema ne muavuti la muxola'u tava'u vo'uxu sou mutulu no anu sou mutangatulu mulu'elai sou mulotu mulai noxou IAUE. ²⁷ Muvikala aloxo 'o, “Eni a'iti ualasmine IAUE, nini Lataua noxou tila noxilo Avalaamu. Nini nemaxau alauna noxine noxou itema tila noxilo mo nini ne'oxo maninasou vaikala noxine ane nini nevikalanu no anu. Vaimomo 'o, nini menesi neoleleli mole ane eni emuamua'i elapu ene'e noxi'a ta minuminu 'o.”

²⁸ Xe sema miavuti la miiave alaxu vilesisi milai noxie nenie taasie sou mia'aloi'a ta mine-mine. ²⁹ Liveka vimoe vile mulu ualasou lexe Lavani, anu mulomu la muiave muatulai no ale sou mulai avile no lexa iou e itema sou xaixai noxou Avalaamu mune'e muxalisie vimou no anu. ³⁰ Lavani mumaisou suva noxie vimou kusinei xe lasa no avole, xe mulomusou vaivaikala e itema sou xaixai noxou Avalaamu muvikalanexu, la anu mulai noxou. Anu itema ne a ilo'a ta kameli itutulu no lexa iou pa'umolu.

³¹ Lavani mulai xe muxali noxou, la muvikalanu aloxo 'o, “Nane'e mo nengei talai no tani. Lataua

IAUE tanuxene mo mualusine. Ia loxovaa ane nini natutulu loxo 'o? Eni epaipou taasine no taasilo mukalu, mo ta kameli ne taasi'a kalumo a muxolu.”

³² Xe itema sou xaixai noxou Avalaamu mulomu aloxo ne xe mukalu la mumulinu Lavani mulai no tani. Ilou milai xe mixali no tani, la Lavani muvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou sou misu'uline'i sou milu'enu mimii ne no latane'i ta kameli, xe mukalu la miitixa'a ia'eia'e mo la'ilali sou mi'ou. Xe mukalu la mino'u lexa mulai noxou itema sou xaixai noxou Avalaamu ilo'a ta mitemau sou i'uinu tava'a.

³³ Mino'u la'ilali mine'enu sou i'ou, la anu itema sou xaixai noxou Avalaamu ne muvikala aloxo 'o, “Eni umomomo sou a'ani palea uasi, lexe eni avikala lamana no anu mii ane eni ene'e lexe alemolu lamana noxinge, la sou eni a'ani.” Xe Lavani muavuti la mukolinu vaikalau aloxo 'o, “Ioxe, navivikala.”

³⁴ Xe anu muavuti la muvikala musokou aloxo 'o, “Eni itema sou xaixai noxou Avalaamu, ³⁵ IAUE Lataua mualusou tatila noxilo Avalaamu misevile, mo mu'oxonu muxali itema sou lavuluti. Muitiu ta sipsip mo ta mee mo ta kau, siliva mo xoulu. Ta mitema ane sou upalulapusi'a, ane'i ane ta sema xe ta mulu. Muitiu ta kameli mo ta donki kalumo. ³⁶ Sala e tatila noxilo semau, ane aululu, ia ane mivo'onu 'ilie vile mulu. Tatila noxilo Avalaamu muiiu mimii noxou latala ne mukalusi. ³⁷ Anu muvikala pekia'u noxilo aloxo 'o, ‘Eni axoxoo lai 'o ne Kanani, ia mamu nini nasosovosie sema vile noxi'a ta Kanani lexe 'alixe semau, uasi. ³⁸ Nini nalai noxi'a mamilo ta temanu tuala sou mo nakamuli iu 'alixeni sema ane.’ Anu muvikala aloxo ne la sou eni evikala lamana manina lexe eni amulinu vaikala anu

muvikalalelixu ne. ³⁹ La sou eni evikalanu tatila noxilo aloxo 'o, 'Lexe sema ane ne, imasaxa lexe imulileli ine'e uasi, la ane ne loxovaa?' ⁴⁰ La anu muvicala aloxo 'o la, 'Eni amitema sou alolomu mo amulinu vaikala noxou IAUE. Anu molu upalusou angelo noxou sou umulineni sou mii e nini nalai na'oxo ne, anu uxali laixesi. La sou nini namomomo sou nano'e iu 'alixe sema vile noxi'a ta mitema noxou mamilo. ⁴¹ Lexe nini na'oxo aloxo, ne la vaikala ano 'o umomomo sou utaluxene la uasi. Mo lexe nini nalai noxi'a ta milemileli xe, ilomuxu vaikalameni uasi, la anu aloxo nesi, vaikala eni evikalanenixu ne umomomo sou utaluxene uasi.'

⁴² Vaimomo 'o eni ene'e exali no lexa iou la elinga aloxo 'o, 'IAUE, Lataua noxou tatila noxilo Avalaamu, nini mene na'oxo xaixai ane eni ene'e lexe a'oxonu 'o mo uxali manina. ⁴³ Eni a axoxoo 'alai no lexa iou, ia lexe sema vuanga vile ine'e itau lexa, la eni avikalane aloxo 'o, "Eiseo, natauxenixo lexa une'e mo aie." ⁴⁴ Xe ane imasaxa, xe imasaxa sou iieneli ta kameli xe kalumo, la ane sema e nini nesosovosie lexe tatila noxilo 'olu semau ane.' ⁴⁵ Eni akalusou lingalinga noxilo uao, ia Liveka mine'e mixali. Mitavulenu lexa vexasou no laxasie milu'elai no lexa iou sou itau lexa. Xe eni eavuti la evikala aloxo 'o, 'Eiseo, natauxenixo lexa sevile une'e mo aie.' ⁴⁶ Xe ane mipasipaa 'o la milu'enu lexa vexasou no laxasie la mivikala lexe naie. La sou mitelixu sou eie. Xe miavuti la mivikala lexe eni alai mo aiene'i ta kamelimeni kalumo. ⁴⁷ Xe eni elutu vaxa la etali'isie, 'Mamine 'ena'ei?' Ane miavuti la mikolinu tali'ixeni lexe, 'Eni mamilo ualasou lexe Betueli, eiae Naola ilee Milika 'ili'a.' Eni elomu aloxo ne, xe eavuti la eno'u suva

vile ka ekelelixu no kusinei xe lasa no avole tamei. ⁴⁸ Xe eavuti la exola'u tava'ilo vo'uxu sou etulu no anu sou elotu mulai noxou IAUE. Evikala laixe mo e'iti ualasou Lataua IAUE, anu Lataua noxou tatila noxilo Avalaamu. Anu molu mupaamuxale mune'e noxou tatila noxilo vimou mole ane eni ene'e exalisie sema vuanga 'o sou i'uluxu tatila noxilo 'olu. ⁴⁹ Ia ngingi alalae 'osi ne lexe ngingi ngamaxa'u alauna ulai noxou tatila noxilo mo nga'oxo 'ilixo laixe ulai noxousi, la ngavikala lamana noxilo, xe uasi la ngavikala lamana kalumo, mo sou eni atovo xavutala vile la.”

⁵⁰ Xe Lavani ilou Betueli miavuti la mikolinu vaikalau itema ne aloxo 'o, “Nexi telavusou lexe mii ano 'o molu noxou IAUE Lataua, la anu umomomo sou nexi tamuli xavutala vile la uasi. ⁵¹ Ia Liveka ano, nano'e mo nalailixe sou tatila noxine 'olu u'uluxe aloxo masaxa noxou IAUE.”

⁵² Xe itema sou xaixai noxou Avalaamu mulomu aloxo ne la mutangatulu mulu'elai sou mulotu mulai noxou IAUE. ⁵³ Xe muavuti la mulaasou lavuluti ane anu mutaataa no tivaxu sou mulosie Liveka. Muno'u mimii se'i loxo siliva ilou xoulu mo lavalava sou mulosie Liveka xe mulosou vimoe ilee nenu lavuluti se'i ane lailaixe kalumo.

⁵⁴ Ilo'a mivikala mo mulosi'a mimii ne mukalu, la sou anu ilo'a ta mitemau mi'ani mo miie. Xe mukalu la milai mii. Xe mitulu no kakau, la anu movikala lamana noxi'a aloxo 'o, “Eni emasaxa lexe alivu ulai noxou tatila noxilo.”

⁵⁵ Xe Liveka vimoe ilee nenu miavuti la mivikala aloxo 'o, “Ngingi ngongi'a ta mitema noxine ngalai, ia Liveka ne lexe ixolu voxo mavulovexa vile, ka sou ilai.”

⁵⁶ Ia anu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Mamu nga'oxonexi sou taxolu la. IAUE molu musu'ulileli mo xaixai noxilo ane munene'a 'o. Ia nga'apixo mamu, nga'italoleli mo alivu ulai noxou tatila noxilo.” ⁵⁷ Xe ane'i miavuti la mivikala lexe, “Ta'avalie ine'e mo tatali'isie 'o.” ⁵⁸ La sou mi'ava Liveka milai sou mitali'isie lexe, “Loxovaa, nemasaxa lexe namulinu itema 'o?” La ane mikolinu lexe, “Ani, eni emasaxa lexe alai.”

⁵⁹ La sou nenie ilou vimoe mipalusie ilee sema tila milai sou mimulinu itema sou xaixai noxou Avalaamu ilo'a ta mitema noxou. ⁶⁰ Xe miavuti la mialusie no anu vaivaikala ano 'o, “Vivixe sema, ulai ili'i la tavu'alo misevile neni'a ane nini. Ulai aso vile la ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni italoXolixa'a ta uluai'a.” ⁶¹ La sou Liveka ilo'a ta sema sou xaixai noxie mitaxusou mi'ami'a sou mimulinu itema sou xaixai noxou Avalaamu ilo'a ta mitema noxou sou milai.

⁶² No voxo ane ne, Aisaki mu'umesou xalee lia vile, ia no nano no xalee lia ane ne lexa iou vile a uxolu. Ilemo lexe, “Lexa Noxou Lataua Ane Mauli Muxolu Noxou Mo Umamaisilo”. Xe anu muxoxoolu ne Nexevu. ⁶³ No 'olo'olovoxo no voxo ane ne, la anu mulutu sou mukilaka no tani tatatexa xe iou mulai la iou mutukumusi'a ta kameli inene'e loxo noxou. ⁶⁴ Xe Liveka mimaisou la mitaloxo noxou kamelie milu'e no lia, ⁶⁵ xe miavuti la mitali'isou itema sou xaixai noxou Avalaamu, “Itema 'ena'ei e ualanenge umumuamua'i unene'e ne?” Anu muxiu vaxa la muvikalane lexe, “Ua, tatila noxilo ane.” Xe ane milomu aloxo ne, la ane mipasipaa misu'asou iei no anu lavalava sou kisie.

⁶⁶ Aisaki mune'e muxali noxi'a la sou itema sou xaixai noxou mua'aloxu muamua'i noxou mo mii ane muxali no anu muamua'i noxou.

⁶⁷ Aisaki muavuti sou muno'e mi'unalai no taasie nenu Sala, la sou anu mu'uluxe semau ne. Anu umasaxaie misevile mole tanutanuxe nenu la ua.

25

Avalaamu Musoli

¹ Sala misoli la Avalaamu mu'uluxe sema vile la, ualasio lexe Ketula. ² La sou ilou mipalaane'i ta 'ili'a la ualaualasi'a ano 'o, Simulani, Iokusani, Medani, Midiani, Isivaki xe Sua. ³ Iokusani mupalaane'i ta 'olu ane Seva ilou Tetan. Tetan ta 'olu ane mixalixa'a ta mitema sou tuala ne Asulu mo ta mitema ne Letusi mo ne Leumi. ⁴ Xe Midiani ta 'olu ta mulu ane Epa ilou Epe mo Kanoko mo Avita mo Eluda. Ane'i ane ne Ketula ta 'ili'ilie ilo'a ta xasixasie.

⁵ Avalaamu mu'italonu lavuluti noxou mukalusi mulai noxou 'olu Aisaki. ⁶ Xe no mine anu uao uxoxoolu o, la lavulavuluti se'i ne mui'a ta 'olu ane noxi'a ta semasemau ane ili'i. Mulosi'a mukalu la mupalusi'a sou milai mixolu va'axu noxou Aisaki no lia xalee ane aso uxaxali utelo no anu.

⁷ Avalaamu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tamei mo ta'uve (175), ⁸ mole anu aululu soxu manina. Muxoxolusi xe mulapuu tauuxu kaluxu alaxu vilesisi loxo 'osi la musiyita soxu. Anu aululu manina vile xo mumaulixu tauu ie piena misevile. Xe no voxo ane anu musoli no anu ne, la uleenu mulu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. ⁹ Ta 'olu tamei eiae Aisaki ilou Isimaeli mitavule sou milai mi'asixu ne Makapela. Makapela ne muxoo no xalee mulai loxo aso uxaxali utelo no anu ne Mamule. Tei la lia xalee ane ne, Epulon liaxu. Epulon ne itemasie tuala ne Keti, momu

ualasou lexe Sokaru. ¹⁰ ✧Avalaamu molu mulo-tonu lia ane ne noxi'a ta mitema ne Ketu. Milai mi'asixu anu Avalaamu no pa'umele semau Sala ane. ¹¹ Avalaamu musoli io Lataua muavuti la mualusou 'olu Aisaki. Aisaki mulai muxolu 'alai no lexa iou vile ilemolu lexe, "Lexa Noxou Lataua Ane Mauli Muxolu Noxou Mo Umamaisilo".

Isimaeli ta 'Olu

¹² Ioxe nanasou Isimaeli ano 'o. Isimaeli ne, Avalaamu mupalaanu noxie Axali semasie Aixiputo e Sala mino'e sou mixoo noxie sou ipalupalusie ne. ¹³ Mupalaane'i la ta 'olu ualauulasi'a ano 'o. Musokou noxou ane lapolaxu la mulai muxali noxou soxu ane kaluxusi'a. Lapolaxu ane Nevaiote ka Kedaru, Atibelu, Mipusamu, ¹⁴ Misima, Tuma, Masa, ¹⁵ Kadati, Tema, Ieturu, Napisi xe Kedema. ¹⁶ Ane'i, ta mitema e mavulovexa mo mulelia tamei ne, Isimaeli ta 'olu ta mulu ane. Ualauulasi'a ne, mimoxo'u tuatualasi'a ilou tanitanixu maulixa'a no anu. Ane'i Isimaeli ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou mata noxi'a vilevilesi. ¹⁷ Xe Isimaeli tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa tatalu mo muxatele tamei (137) la sou anu musoli. Xe no voxo ane anu musoli no anu ne, la uleenu mulu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. ¹⁸ Ta xasoxasou ilo'a ta 'ilusulusunu ne milai mixolu no lia xalee no nixi ne Avila xe ne Suru no vote'i mulai ne Asulu 'alai ne Aixiputo. Ane'i milai mixolu va'axu noxi'a Avalaamu ta xasoxasou ilo'a ta 'ilusulusunu ane noxou 'olu Aisaki.

Iakovo Ilou Esau

¹⁹ Avalaamu 'olu e ualasou lexe Aisaki, nanasou aloxo 'o. ²⁰ Aisaki tauu iexu mulai loxo

itemaxu tamei (40) la sou anu mu'uluxe Liveka eiae Betueli 'olu. Betueli anu sou tuala ne Alamu no xalee ne Mesopotamia. Vimoe mulu ualasou lexe Lavani. ²¹ Aisaki mu'uluxe semau Liveka ne, ia ipalaa uasi, la sou mulinga mulai noxou IAUE la sou ane opoone. ²² Opone ne la ta 'ilie tamei a mixolu no nano, la ilou i'oto'oto. La sou ane miavuti la mitali'i aloxo 'o, “Loxovaa ane mii ano 'o muxali noxilo loxo 'o?” Xe miavuti imasaxa lexe ilavu no anu tava'u 'oto'oto noxi'a ta keakea tamei ne. La sou mele mitali'i no anu linga noxie mulai noxou IAUE. ²³ ✧ La sou IAUE mukolinu tali'i noxie aloxo 'o,

“Ta mutu'u ovuxa'a ta mitemta tamei ane ixoxoo no nano no oponeni ne,

ulai ili'i, la sou nini navo'one'i, ia ulai ili'i la ixolu ipita uasi, ikalipala'a.

Vile xaviinu xe vile ne xaviinu uasi.

Ane kitu'a e uxali la ulu'e ili'i ne, ulai la anu usaxila'u anu ane nini navo'onu tei.”

²⁴ Xe no voxo ane sou Liveka mivo'o, la mivo'one'i ta 'ilie ta vunaxa'a ta sema ta mulu tamei. ²⁵ Ane mulu'e tei ne, vasimolu lauolauoinu xe laxulaxusou. La sou mimoxo'u ualasou lexe Esau. ²⁶ Xe ane mulu'e ili'i ne mulu'e la avolu muteteli noxou ane muuli ne tava'u ulu'u. La sou mimoxo'u ualasou lexe Iakovo. No tauu ie ane, ane Liveka mivo'one'i ta 'ilie tamei ne la Aisaki anu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele vile (60).

²⁷ Ta 'olu ta tamei ne mileme mipalea loxo 'o. Esau ne muxali itema vile sou paipaa manina. Mulavu laixe misevile sou uvau mii. Ia Iakovo ne anu itema vile sou uxoxoo se'isisi sou u'ole'ole no tualasi. ²⁸ Aisaki umasaxau Esau misevile xo anu

✧ 25:23: Rom 9:12

u'osasou taataa e unono'u anu u'o'ou utotomu. Xe Liveka ne ane imasaxau Iakovo misevile.

²⁹ No voxo vile la Iakovo uxuxutuxu la'ilali se'i ne se'isisi. Xe Esau mulai mupaipaa xe muxali, la musolixu. ³⁰ Xe muavuti la muvikalanu vimou Iakovo aloxo 'o, "Eni esolixo misevile, naitixo la'ilali lauoinu e naxuxutuxu ne se'i." La sou ane ane'i mimoxo'u Esau ualasou vile lexe Edomu.*

³¹ Ioxe, anu Iakovo muavuti la mukolinu vaikalau Esau aloxo 'o, "Lexe nini nalosilo ualasine lexe nini laposalaxu ne, la sou eni aitixene la'ilali 'o."

³² Xe Esau muavuti la muvikala aloxo 'o, "Anu mii vile uasi. Eni a 'alalai sou asoli. Uala ane ne, anu mii vitanisi, umomomo sou uxalixu mii vile noxilo uasi." ³³ ✧Xe Iakovo muavuti la muvikalanu vimou ne lexe, "Ia lexe nini navikala maninasou lexe nini nemasaxa manina lexe na'italo uala ane ne une'e noxilo." Esau muavuti la muvikala maninasou, la sou mulosou uala ne lexe anu Iakovo anu laposalaxu. ³⁴ Xe Iakovo muavuti la sou muitixu vimou Esau ne, veleti ilou la'ilali se'i ane anu muxuxutuxu ne. Mu'ani mo muie mukalu, la sou mulutu sou mulai. No anu xavutala ane Esau mumulinu sou muxexeenu ualasou lexe anu laposalaxu mulai noxou vimou ne, anu lamana lexe anu uala ane ne, anu mii vitanisi noxou anu Esau.

26

Aisaki Ilou Avimeleki

¹ Tauu vile sou soli muxali ne Kanani la loxo ane muxali no tauu ane Avalaamu muxoxoolu 'o, la sou Aisaki mulai noxou Avimeleki, anu tatananu tuala noxi'a ta Pilistia no tuala tila ne

* **25:30:** Edomu laaxu lexe lauoinu. ✧ **25:33:** Eva 12:16

Xelalu. ² IAUE mupala'a noxou no voxo ane ne la muvikalanu aloxo 'o, "Nalu'elai ne Aixiputo uasi, naxolu no xalee lia ane eni melo avikalaneni sou naxolu no anu. ³ ✧Naxolu no lia xalee ane ne la eni kalumo axolu noxine mo aalusine. Lia xalexalee ano 'o eni alosinge ngongi'a ta 'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ukalusi, aloxo 'o eni elemolu lamana noxou mamine Avalaamu. ⁴ Eni axalixa'a ta 'ili'iline mo ta xaisxasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ixali tavu'alo loxo ta oto teitexi no loxotolo. Mo sou a'italonu lia xalexalee no anu lia lololinu ano 'o noxi'a. Xe ulai ili'i, la eni aalusi'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi no anu vote'i vilesisi. Vote'i ane ne, nini ta xasixasine ilo'a ta 'ilusulusuneni, ⁵ xo Avalaamu anu mulomuxo mo mumulinu masaxa noxilo mo vaivaikala noxilo laixe mukalusi. Tava'u aloxo ne, la sou ane eni a'oxonu 'ilixu laixesi ulai noxine." ⁶ Aisaki mulomusou vaivaikala lamana noxou IAUE mukalu, la sou anu muxolu ane ne Xelalu.

⁷ ✧Xe no voxo ane ta mitema sou tuala tila ne Xelalu mitali'isou sie semau Liveka ne, la anu muvikalane'i lexe, Liveka ne, anu semau uasi, vimou ane. Muxavutala lexe utalumeie'i ilou aloxo ne xo loxo io anu upala'alixe lexe anu semau ane, la ane'i ivau. Xo ane Liveka ne iei lailaixe misevile.

⁸ Aisaki muxoxoolu no xalee tuala ane ne max-uveeni misevile, xe no voxo vile la Avimeleki tatananu tuala noxi'a ta Pilstia mutulu no aitenga sou atume no taasou la iou mulaiiou Aisaki mine usa'asa'avunoxe Liveka. ⁹ Avimeleki mu-maisou Aisaki aloxo ne mukalu, la mu'avalou mulai noxou la muvikalanu aloxo 'o, "Aisaki,

✧ 26:3: Tav 22:16-18 ✧ 26:7: Tav 12:13; 20:2

vaimomo 'o eni elavu, sema e ngongou ngaxoxoolu ne, nini semameni ane, ia loxovaa la nini nevikala lexe nini vivine sema ane?" Xe Aisaki muavuti la mukolinu tali'i noxou Avimeleki aloxo 'o, "Eni xavutalaxeni mu'ume xo loxo 'o io maasi xe eni apala'alixe lexe ane semaxe ane, la ta mitema ine'e ivelo asoli io sou ine'e ino'e la ilai i'uluxe."

¹⁰ Xe Avimeleki muavuti, la muvikalanu aloxo 'o la, "Nini nesusu toxoxa'a. Lexe itema vile noxixe 'o ilee semameni miai, la anu susu ane vaikalasou utelo noxixe. Ia ano 'o ne uasi, anu susu ane muxali no nano 'o ne, vaikalasou utelo ane noxinesi." ¹¹ Xe ili'i la sou anu Avimeleki ne molu muavuti sou muvikala pekia'u sou mupeletotosi'a ta mitema noxou mukalusi. Muvikalane'i aloxo 'o, "Lexe itema vile u'oxo susu vile noxou itema ano 'o ilee semau, la tava'u itema ane ne mo usoli."

¹² Aisaki muxoxoo ne xe ili'i la sou muxaxai sou mutounu la'ilali se'i mulu'e no lia no xai ane anu muxaisou ne. No tauu ie ane ne, la'ilali no xai ane ne, temanu piena misevile, xo IAUE mualusou anu Aisaki. ¹³ Aisaki muxali loxo itema tila vile maninasou lavuluti tavu'alo mo lavulutiu mu'oki'oki tani manina. ¹⁴ Anu itema vile toxoxa'a manina. Ta sipsipou ilo'a ta kau mo ta mitemau sou ixaxaixu ne tavu'alo misevile, la sou ta Pilistia opone'i masuau. ¹⁵ Xe miavuti la lexa taxataxasou e ta mitema sou xaixai noxou momu Avalaamu mi'asou mine anu Avalaamu uxoxoolu ne, misovosovolou mukalusi no anu lialia.

¹⁶ Xe Avimeleki muavuti la muvikalanu Aisaki aloxo 'o, "Eni emasaxa lexe nini naxoo no lia 'o la uasi. Naxexesou tualasixe 'o mo nalai naxoo

va'axu, xo nexi tamomomo noxine la uasi. Nini xavineni misevile.” ¹⁷ Aisaki mulomu aloxo ne mukalu, la mulutu sou mulai. Mulai xoo la mu'ilii tualasou alavua no vanunu ne Xelalu ne sou mutulusou taasou ane. ¹⁸ Tatei la Avalaamu muxoxoolu ane, mo mu'asou lexa iou sou miie no anu, ia ili'i no anu soli noxou la ta Pilistia mis-ovolou lexa taxataxasou ne mukalusi. Ia Aisaki mulutu xe mulai muxolu ane, la anu mu'asou lexa taxataxasou ne la. Mu'asou mukalu la mumoxo'u ualaulasi'a aloxo momu mumoxo'u no anu tei.

¹⁹ Alaxu vile la ta mitema sou xaixai noxou Aisaki mi'asou lexa iou vile no vanunu e ane'i milai mixolu no anu ne. ²⁰ Xe ta mitema sou isaxisaxila'a ta kau ne Xelalu ne miavuti la ilo'a ta mitema sou isaxisaxila'a ta kau noxou Aisaki mi'otosou lexa iou ane ne. Ta mitema sou isaxisaxila'a ta kau ne Xelalu miavuti la mivikala lexe, “Lexa iou ane ne, nexi na'anexi.” Xe ili'i la sou Aisaki mumoxo'u lexa iou ane ne lexe, “'Otosou”. ²¹ Ioxe, ta mitema sou xaixai noxou Aisaki miavuti la mi'asou xa'a lexa iou vile la. Xe ili'i la 'oto'oto muxali no anu la. La sou Aisaki mumoxo'u lexa iou ane ne lexe, “Ulua”.

²² Xe Aisaki muavuti la musukusou xalee lia ane ta mitema sou xaixai noxou mi'asou lexa iou no anu ne, ia musuku mulai no xalee vile sou mu'asou lexa iou vile alavua la. Xe mumalei la ta mitema i'otosou uasi, la mumoxo'u lexa iou ane ne lexe, “Xoluxolu laixesi”, xo anu muvikala aloxo 'o, “Vaimomo 'o IAUE mulosinge tuala laixe sou taxolu laixesi no anu, mo ulai ili'i la nenge mimii tavu'alo ne anu molu ulosinge no anu xoluxolu noxinge no anu lia xalee ano 'o.”

²³ Xe ili'i la anu Aisaki mutelai ne Beru-seva.

²⁴ Xe no 'olovoxo la IAUE mupala'a noxou la

muvikalanu aloxo 'o, “Eni Lataua noxou mamine Avalaamu. Na'ume mamu, xo eni axoo noxine, mo aalusine mo sou ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ixali tavu'alo xo eni emasaxau itema sou xaixai noxilo Avalaamu misevile.”²⁵ Aisaki muavuti la muvalovalo no anu lavo'o sou mutauuxu navu sou mu'elaxa'a ta sipsip sou mulinga no anu IAUE ualasou noxou IAUE. Xe muavuti la mu'ilii tuala sou mutulusou taasou no xalee lia ane ne. Xe ta mitema sou xaixai noxou miavuti la mi'asou lexa iou vile kalumo a no xalee lia ane ne.

²⁶ ✧ No voxo vile la Avimeleki molu no tuala ne Xelalu sou mulai mumaisou Aisaki, la eiae Ausate e anu itema vile sou ulolosou Avimeleki xavuxavutala mo Pikolu anu itema vile toxoxa'a sou uuli noxi'a ta mitema sou 'oto'oto noxou Avimeleki ne ilou mimulinu sou milai noxou Aisaki. ²⁷ Ilo'a mimuamua'i xe milai mixali noxou Aisaki la mutali'isi'a aloxo 'o, “Tatei la ngelavixo la ngekusailo la exexeesou liangenge, ia loxovaa la ngingi ane a ngane'e ngaxali noxilo 'o la?” ²⁸ Xe ane'i tatalu ne miavuti la mikolinu tali'iiou aloxo 'o, “Vaimomo 'o nexi telavu lexe IAUE anu a uxoo noxine. La sou nexi temasaxa lexe nenge nenge'a tasakii xavutala vile no nixi noxinge nenge'a. ²⁹ Xavutala ane nenge nenge'a tasakiinu 'o aloxo 'o, Mamu nini na'oxo masua une'e noxixe xo nexi ta'oxo masua noxinge uasi. Nexi te'oxo laixesi mulai noxingesi. Mo no voxo ane nini ne'umesou lianexe, la nexi iexi muvaxainesi mole nelai opoone lelemesousi, ia la'iaxene uasi. La sou nexi temaisou lexe IAUE musu'ulineni laixe misevile.”

³⁰ Xe Aisaki muavuti la mu'oxoxa'a la'ilali toxoxa'a sou mi'ou xe miie. ³¹ Ilo'a miai xe

✧ 26:26: Tav 21:22

mi'emo la ilo'a mixalixu masaxa vile toxoxa'a lexe usoko ane vaimomo mo ulai utalo ili'i ne ane'i ilo'a xoluxoluxa'a vilesisi. Misakii xavutala ane ne mukalu, la Aisaki musaxane'i sou milai, ia oponē'i muai se'isisi.

³² No anu voxo ane nesi la ta mitema sou xaixai noxou anu Aisaki ne mine'e mixali noxou la mivikalanu aloxo 'o, “Nexi te'asou lexa iou vile la lexa muxali mutelo no anu.” ³³ Xe Aisaki muavuti la mumoxo'u lexa iou ane ne lexe, “Seva (tavu'alo)”. La sou musoko no voxo ane ne mole mune'e vaimomo 'o ne, ane'i mimoxo'u tuala ane ne lexe Beru-seva.

³⁴ Ioxe, Esau tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu tamei (40), la mu'uluxe eiae Iudi, Beri 'olu sema. Beri anu itemasie Keti. Xe muavuti la mu'uluxe Basemati, eiae Eloni 'olu. Eloni kalumo anu itemasie Keti. ³⁵ Aisaki ilee Liveka ixoxolu xe ie'i uvavaxai'a ta sema tamei ne la, tane'i navuxui'a misevile.

27

Aisaki Mualusou Jakovo

¹ Aisaki mumaulixu tauu ie piena misevile mole anu aululu manina. Iou ne isivoxo mole uma-malei la ua. No voxo vile, la anu mu'avalou 'olu laposalaxu Esau mune'e noxou la muvikalānu aloxo 'o, “Esau, 'alixeni. Nini 'ava?” La Esau mukolinu la muvikala lexe, “O! Eni a axoxoolu 'o.” ² Xe momu muavuti la muvikala aloxo 'o, “'Alixeni, eni a amitema tila mukalu, mole eni alavusou voxo ane sou eni asoli no anu uasi. ³ La sou eni emasaxaine lexe nano'u pasikomēni ilou tavimēni mo nalai napaipaa mo navau xenixo miposi. ⁴ Xe naxali la naxutulala'u ukalu la naxutuxu xenixo la'ilali tu'axu lailaixe loxo nexutuxu

e'ou. La'ilalixo ne uxutu ukalu la nano'u une'e noxilo. Eni a'ou ukalu xe ili'i la sou eni aalusine kaluxusou ka sou eni asoli.”

⁵ No voxo ane Aisaki upepela'u 'olu Esau aloxo ne la Liveka a ilolomu. Xe Esau mulutu la mulai mupaipaa. ⁶ Xe ane Liveka milomu aloxo ne xe milutu la milai mivikalanu 'ilie Iakovo aloxo 'o, “'Alixeni, nalomu. Alalae se 'o elomusou mamine upepela'u 'olu Esau aloxo 'o, ⁷ 'Nalai napaipaa mo navau xenixo miposi mo naxutuxu xenixo la'ilali tu'axu lailaixe loxo nexutuxu e'ou. Xe a'ou ukalu la sou eni aalusine kaluxu no talaxu IAUE ka sou eni asoli.’ ⁸ 'Alixeni, nalomu noxilo. Mii ma'ia ane avikalanenixu lexe na'oxo alalae 'o, la namulinu vaikalaxenisi mo na'oxonu. ⁹ Nalai no kalesi'a ta mee 'ole mo nano'a tamei ta lailaixe ane uao ileleme utetelo o mo ine'e axaumusi'a, xe axutuxuxou mamine la'ilalixu e umasaxau utotomu, ¹⁰ la sou nano'u ilou ulai noxou sou u'ou, la sou anu ualusine xe ili'i la sou anu usoli.”

¹¹ Ia Iakovo soxu ne muavuti la muvikalane nenu aloxo 'o, “Atie, nini nelavu lexe Esau ne anu vasimolu laxulaxusou, ia eni 'o ne, vasimelo muvelisi. ¹² Loxo 'o io anu uvava'ou vasimelo xe ukasilo, la anu ulavusi lexe enisi ane a'oxo loloxu ne, la u'oxo masualeli io ualusilo ua.”

¹³ Xe nenu miavuti la mikolinu vaikala aloxo 'o, “Mii masua ma'ia ne une'e utelo ane noxilo eni anenine 'o, ia nalaisi mo na'oxo mii e elemolu noxine.”

¹⁴ Anu mulomuxu vaikalaie nenusi mole mulai muno'a ta mee loxo nenu mimasaxai'a la mune'ene'i noxie sou mi'oxo xou momu la'ilali tu'axu lailaixe loxo anu mumasaxau. ¹⁵ Liveka mixutuxu la'ilali ne mukalu, la milai mino'u Esau tokolomou lailaixe e muai no taasi'a ne sou mitoxu'u 'ilie Iakovo no anu. ¹⁶ Xe mino'u

mee sosou, ia laxulaxusou ka misakisakii muvaxa no avolu xe no xolanu xo tokolomou vimou e mutaa ne, utaluxu xolanu uasi. ¹⁷ Xe miavuti la misulu veleti muvaxa noxou sou muno'u ilou la'ilali tu'axu lailaixe mulai noxou momu.

¹⁸ Mumuamua'i xe mulai muxali noxou momu la muvikala aloxo 'o, "Mamilo o!" "Ma'ia?" Momu mutali'i mulivu mulai noxou aloxo ne. Xe momu muavuti la muvikala aloxo 'o, "Ngingi ta 'ali'alixe ne tamei, ia 'ena'ei noxinge ngongou ane une'e u'avalilo 'o?" ¹⁹ Xe anu Iakovo muavuti la mukolinu momu aloxo 'o, "Eni Esau, 'iline lapolaxu. Natulu mo natalupexa mo na'ou la'ilalixene eno'u mune'e noxine 'o. Xe ukalu la sou naalusilo."

²⁰ Xe Aisaki muavuti la mutali'isou, "Alixeni, nepalea loxovaa?" Iakovo mukolinu la muvikalanu momu lexe, "Lataua IAUE noxine musu'ulileli la sou eni exalisou palea." ²¹ Xe Aisaki muavuti la muvikala lexe, "Alixeni, nasuku une'e 'alai mo sou eni akasine mo axamulinu vasimene. Loxovaa nini Esau manina?"

²² Iakovo muavuti la musuku mulai 'alai noxou momu sou mukasou sou muxamulinu vasimolu. Xe muavuti la muvikalanu 'olu aloxo 'o, "Xolineni loxo Iakovo xolinu, ia avone maumautunu 'o examulinu la laxulaxusou loxo noxou Esau."

²³ Muvikala aloxo ne, ia utongonu uasi xo vasimolu ne laxulaxusou loxo Esau. Xe muavuti, la lexe ualusou la ua, ²⁴ muavuti la mutali'isou la, "Loxovaa, nini Esau manina?" La anu mukolinu lexe, "Ani, eni manina."

²⁵ Xe Aisaki muavuti la muvikalanu 'olu aloxo 'o, "Ioxe, nano'u la'ilali se'i e nexutuxu ne une'e mo a'ou. Xe ukalu la sou aalusine." Iakovo muavuti la muno'u la'ilali ne mulai noxou momu

sou mu'ou. Muno'u xou uaini lumamo sou muiemolu kalumo. ²⁶ Xe ili'i la sou Aisaki muvikananu 'olu aloxo 'o, "Alixeni, nasuku une'e 'alai noxilo mo na'aulaxo mo natimunu xaleleli."

²⁷ ✧ Iakovo muavuti la musuku mulai 'alai manina noxou momu pa'umolu sou mu'aulaxu xe mutimunu momu xalenu, la momu mutuma'u tokolomou la tuma'u lailaixe misevile, la sou mualusou. Muvikala aloxo 'o,

"Alixeni tokolomou ilou vasimolu 'o tuma-tuma'u lailaixe loxo xai vile IAUE mualusou.

²⁸ Laixe Lataua molu ulosine ta oto kui'a sou usilisou liaxene mo sou liaxene ne utuxu piena la la'ilalixene uleme laixe.

Anu molusi uitixene la'ilali ilou uaini piena.

²⁹ ✧ Ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi ne ixali loxo

ta mitema sou xaixai noxinesi.

Mo ta mitema sou xalexalee tuatuala ne'eine'ei ne ixolu no lia no laaxenesi.

Ta viivine ne ixolu no laaxenesi. Nini menesi nasaxila'a.

Ane'i kisi'a ane nini. Mo nenine ta xasixasie ilo'a ta 'ilusulusune

ane'i kalumo ne aloxo ne.

Ulai xe ta mitema imasaxa lexe ilingau

Lataua sou

ulosine tu'umaxu sou u'oxo masuaneni,

la anu mii ane ne ulivui'a la.

Xe ane'i ane imasaxa lexe Lataua u'oxo laixe noxinesi mo ualusine,

la anu Lataua kalumo u'oxo laixe noxi'asi mo ualusi'a kalumo."

³⁰ Xe Aisaki mualusou Iakovo mukalu mo mulaa mulai, io ili'i se la, la Esau e mulai mupaipaa xou momu 'ole mulivu muxali. ³¹ Anu kalumo muxutuxu xou momu la'ilali tu'axu lailaixe mo anu a unene'e noxou. Mu'unalai noxou momu la muvikalanu aloxo 'o, "Mamilo, natulu mo natalupexa mo na'ou la'ilalixene o se'i. Eno'u mune'e sou lexe na'ou ukalu la sou naalusilo." ³² Xe momu muavuti la mutali'i, "Nini 'ena'ei ne?" "Ua, eni Esau e 'iline laposalaxu o.", anu Esau mukolinu tali'iiou momu aloxo ne.

³³ Xe Aisaki mulomu aloxo ne la mukuluke, la vasimolu mu'olo'olo. Xe muavuti la mutali'i, "Ia 'ena'ei e muvau miposi mo muno'u la'ilali mune'e eno'u 'o? Nini naxali uao ia eni e'ou la'ilali ne, mo alu kaluxusou ane elosou ne. Alu ane ne, uxolu noxou aloxo ne xo anu na'u mukalu." ³⁴ Xe Esau mulomu aloxo ne la la'iaxu misevile. La sou mutaloxu iii mii e toxoxa'a loxo 'o, sou mutama. Xe muavuti la muvikala tamatama mulai noxou momu aloxo 'o, "Naalusilo kalumo, eni kalumo naalusilo, mamilo soxu!" ³⁵ Momu muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Vivine ane mune'e mukalavoileli o. Mo alu lexe eni aalusine no anu ane muno'u ne."

³⁶ ✧Xe Esau muavuti la muvikala aloxo 'o, "Mukalavoileli alaxu vile ka tameisou ano 'o la. Uala ane Iakovo ne, laaxu mumomomo noxou manina. Eni 'o ne, eni laposalaxu, ia anu mune'e mukalavoileli la muno'u uala laposalaxu ne mulai noxou. Ka une'e u'umenu alusilo 'o la. Ia loxovaa, alu sevile la sou naalusilo no anu la uasi?" ³⁷ Xe momu muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Eni emuxaxu lexe anu uxali loxo tila noxine ne, mo ta minuminu ne ulai ili'i la ixolu loxo ta

mitema sou upalupalusi'a noxou. Mo evikalanu lexe ulai ili'i la la'ilalixu tavu'alo misevile, mo uaini kalumo. Ia 'alixeni, eni mii vile la sou alosine la uasi."

³⁸ ✧Xe Esau muavuti la mulingau momu la, "Mamilo, lexe alu noxine vile a uxoo noxine o, la naalusilo no anu. Naalusilo kalumo." Aliko soxu 'o mutaloxu iii sou mutama alaxu vile la noxou momu. ³⁹ ✧Xe momu muavuti la muvikalanu aloxo 'o,

"Ulai ili'i la liaxene ne, lia laixe uasi.

Natounu la'ilalixene la uleme laixe uasi.

Mo ta oto kui'a umomomo sou usilisou xaixene uasi.

⁴⁰ ✧Visomeni uulaxuneni no anu voxo ane lexe nini na'oto sou nakamulinixene la'ilali.

Vivine ne anu tila noxine.

Nini naxoo no laaxu sou anu upalupalusine sou na'oxo'oxo mixumixu.

Ia ulai ili'i la nini la'iaxene, la anu umomomo sou usaxila'ine la ua."

Iakovo U'ume Ulai Noxou Lavani

⁴¹ Ia Esau ne la'iaxu mo tanu masuau Iakovo misevile, xo momu mualusou laixe, ia anu uasi. Xe muxoxoolu la xavutalau ukakamuli vote'i sou uvau vimou. Xe muavuti la muvikala aloxo 'o, "Ala'alai sou mamilo asou usoli. Usoli ukalu mo ta'asixu xe ili'i la sou eni avau vivilo Iakovo ne."

⁴² Xe Liveka neni'a ilou milomu aloxo ne la mikalaa anaxeu 'ilie Iakovo sou mune'e noxie. Mune'e muxali la ane mivikalanu aloxo 'o, "Nalomu, vivine Esau la'iaxu mo umasaxa lexe uvene nasoli. ⁴³ Nalomu mo na'oxo aloxo eni alemolu noxine o. Nalutu ane alalae 'osi mo na'ume ulai noxou iameni Lavani, eni vivilo, anu

✧ 27:38: Eva 12:17 ✧ 27:39: Eva 11:20 ✧ 27:40: Tav 36:8; 2Ta 8:20

a uxoxoolu ne Alani. ⁴⁴ Nalai naxoo noxou ne mo lexe vivine tanu lelemesou ⁴⁵ mo lexe iou si'isou mii e ne'oxo noxou, la sou eni apalusou vile sou ulai uno'ine une'eneneni. Xo eni amasaxa lexe ngingi ta 'alixe tamei 'o mamu ngakalu no voxo vilesisi.” ⁴⁶ Alaxu vile la Liveka mivikalanu mulue Aisaki aloxo 'o, “Eni amamaisi'a Esau ta semasemau tamei 'o la opoleli laixui'a uasi, mo etotosa noxi'a. Male lexe Iakovo kalumo u'uluxe sema vile noxi'a ta Keti la, la male eni ne asolisi.”

28

¹ Xe Aisaki muavuti la mu'avalou 'olu Iakovo mulai noxou sou mualusou la muvikalanu pekia'u aloxo 'o, “Mamu na'uluxe semasie Kanani vile. ² Nalai ne Mesopotamia no tuala noxou xasine mo sou na'uluxe sema vile lai ne, iameni Lavani 'olu. ³ Lataua anu xaviinu misevile, molu uxolu noxine mo molu ualusou taula'ixene mo molu ulosine ta 'iline tavu'alo mo sou ulai ili'i la ta mitema tavu'alo no xalexalee tuautala ne'eine'ei ne mami'a ane nini. ⁴ ✧ Anu molusi ualusinge ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni aloxo anu mualusou Avalaamu. La sou ulai ili'i la nini natatananu lia ane nini nexoo no anu 'o. Lia ano 'o Lataua mu'italonu noxou Avalaamu.” ⁵ Aisaki muvikalanu 'olu Iakovo aloxo ne mukalu la mupalusou sou mulai ne Mesopotamia noxou Lavani. Lavani momu ane Betueli. Anu itemasie Alamu. 'Olu sema ane Liveka, eiae Iakovo ilou Esau neni'a.

⁶ No voxo ane Esau mulomu lexe momu Aisaki mualusou vimou Iakovo mo mupalusou mulai ne Mesopotamia sou ulai u'uluxe sema vile lai

✧ 28:4: Tav 17:4-8

ne, la anu mulavu kalumo lexe no voxo ane anu Aisaki mulingau Lataua sou uxoo noxou Iakovo, la anu mupela'u lexe mamu ulai ili'i la u'uluxe sema vile ne Kanani. ⁷ La mulavu kalumo lexe vimou Iakovo mulomuxu vaikala noxi'a momu ilee nenu la sou ane anu mulai ne Mesopotamia ne. ⁸ Tava'u aloxo ne la sou anu Esau mulavu lexe momu Aisaki umasaxai'a ta semasie Kanani uasi. ⁹ Ioxe, anu soxu muavuti la mulutu mulai noxou Isimaeli e Avalaamu 'olu ilo'a ta 'olu. Mulai muxolu ane la sou mu'uluxe sema vile la. Ualasio lexe Makaleti, Isimaeli 'olu. Vimoe mulu ualaso lexe Nevaiote.

Iakovo Muaipiepiena ne Veteli

¹⁰ Iakovo mulutu ne Beru-seva sou mulai ne Alani, ¹¹ la mumuamua'i xoo mole anu asou 'olo'olovoxo. Mumuamua'i mulai xe aso mulolo, la muxali no lia xalee vile, la mutalupexa sou muai ane. Muavuti la muno'u lavo'o vile sou mutixalaxu. ¹² ✧No 'olovoxo, la muaipiepiena lexe mumaisou teetelo vile mutulu no lia la mulai muxali avile teitexi no loxotolo, mo ta angelo noxou Lataua ilulu'e itetelo no anu. ¹³ ✧Xe iou movaxa la mumaisou Lataua mune'e mutulu no pa'umolu. Xe muavuti la muvikala aloxo 'o, “Eni IAUE, Lataua noxou Avalaamu ilou Aisaki. Ulai ili'i la eni alosinge ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni lia ane nini naai no latanu 'o. ¹⁴ ✧Ta 'ili'iline ilo'a ta xaisxasine mo ta 'ilu'ilusuneni ne itiitisi'a uxali tavu'alo loxo lialia no lia 'o. Xe ulai ili'i, la sou ane'i isukusukunu pilipilixasou lialiaxa'a 'o ulai umomoxu atume iou tami'a o sou ilai ixolu no anu. Eni aalusi'a

✧ **28:12:** Ioa 1:51 ✧ **28:13:** Tav 13:14-15 ✧ **28:14:** Tav 12:3; 22:18

ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi no anu voteli vilesisi. Voteli ane ne, nini ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni. ¹⁵ Mo nalomu la, eni axolu noxine mo asaxila'ine no anu muamua'ixene no xalexalee tuatuala ane nini nalai no anu. Xe ili'i, la alivulixene une'e no lia 'o. Umomomo sou eni a'umesine uasi, axoo noxine mo sou mimii e eni elemolu lexe eni a'oxo noxine ne uxali maninasou.”

¹⁶ Aliku 'o mukuluke xe mutulu la mutalupexa xe tanu tema, la sou muvikala aloxo 'o, “Manina, IAUE a uxoo no lia xalee se ane eni eai mo ane axoxoo no anu 'o, ia eni alavusou uasi.” ¹⁷ Mumama'u misevile, la sou muavuti la muvikala aloxo 'o, “Eni emama'u misevile xo tuala ano 'o, iou vilemo. Anu Lataua taasou ano 'o, mo aitengasou ane mukisi mulai teitexi no opo loxotolo e emaisou 'o.”

¹⁸ Muai ne xe mutulu no kakau no sivo, la muno'u lavo'o e mutixalaxu no 'olovoxo sou mulaanu mulu'elai no lia, loxo atola sou sosovo. Mutulusou mukalu la munixi'u ovu vile lexaxu no latanu sou musosovosou tani ano 'o lexe Lataua na'u. ¹⁹ Xe ili'i, la sou mumoxo'u lia xalee ane lavo'o kisou mutulu no anu ne lexe Veteli. Tei la ilemolu tuala xalee ane ne lexe Lusu. ²⁰ Xe Iakovo muavuti la mupala'alixu tanu mulai noxou Lataua, la muvikala aloxo 'o, “Lexe nini naxoo noxilo mo nasaxila'ilo no anu muamua'i noxilo ano 'o, mo naitixo la'ilali ilou tokolomo ²¹ mo lexe eni alivu mo alai axali noxou mamilo taasou, la sou nini Lataua noxilo manina. ²² Lavo'o kisou e e'asixu ne, anu sosovo lexe nini taasine ane. Xe ulai ili'i la mimii ma'ima'i ane nini nalosilo mo naitixo ne, eni akalipala'anu la nini na'a nini pa'usou sevile loxo vile no anu

mavulovexa ane eni alosine ulivu ulai noxine.”

29

Iakovo Muxali Noxou Iau Lavani

¹ Iakovo muvikala aloxo ne sou mupala'alixu tanu mulai noxou Lataua mukalu, la sou anu muavuti sou musokou muamua'i noxou sou ulai. Mumuamua'i ne, la mulalai aloxo no xalee lia ane aso uxaxali utetelo no anu. ² Mumuamua'i mulalasi xe musu'a iou loxo 'osi la mumaisi'a ta sipsip la'oluxa'a tatalu ane misu'a la'oluxa'a miai mixaliliou iou lexa vile. Ta sipsip ne, mine'ene'i sou iiene'i ane, ia mine'ene'i la iiene'i palea uasi xo lavo'o toxoxa'a te ipipalopalo'u sou uxexesou taxa e lexa uxaxali utelo no anu ne uao. ³ Ta mitema sou isaxisaxila'a kalumo a ixoxoomaie'i. No voxo ane sou ta mitema sou isaxisaxila'a ta sipsipi'a ine'e sou iiene'i, la ane'i ipipalo'u lavo'o to ne uxexesou lexa iou sou ta sipsipi'a iie. Xe ukalu la sou ane'i ipipalo'u ulivu no tanixu la. ⁴ Iakovo mumuamua'i musuku mulai 'alai manina noxi'a sou mutali'isi'a aloxo 'o, “Ta vivilo, ngingi sou tuala ne'ei?” Ane'i mikolinu la mivikala lexe, “Nexi sou tuala ne Alani.” ⁵ Xe anu muxiu vaxa la mutali'isi'a la, “Ia ngingi ngelavusou itema e ualasou lexe Lavani o? Eiae Naola 'olu.” “Ani, nexi telavusou.” Ane'i mikolinu aloxo ne. ⁶ Xe muavuti la mutali'isi'a la aloxo 'o, “Ia loxovaa, anu laixenusi?” “Ani, anu laixenusi. Namalei, 'olu sema Lakeli ane inene'ene'i ta sipsip noxou 'ole.” Ane'i mikolinu aloxo ne la. ⁷ Xe anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, “Aso a uao teitexi 'o mo umomomo sou ngingi ngalivulixa'a ta sipsip ilai no nano no taasi'a palea uasi, ia nganavaa e ngaiene'i palea

mo sou ukalu la ngalailixa'a sou i'ani ia'eia'e ua o?" ⁸ Xe ane'i miavuti la mivikalanu lamana aloxo 'o, "Nexi talavusou ta'oxo loxo ne uasi. Nexi taxoomaie'i ta menexixe mo lexe ane'i ixalixa'a ta sipsipi'a no lexa iou 'o ukalusi, la sou nexi tapipalo'u lavo'o uxexesou lexa 'o taxanu, la sou ta sipsipmexi 'o ne, ilu'e sou iie alaxu vilesisi."

⁹ Anu Iakovo ilo'a ane'i ane miuli mine'e no lexa iou ne, ivivikala ia Lakeli ane mipasipaa mo mine'e mixalixa'a mamie ta na'u ta sipsip no lexa iou ne. Xo ane ilavusou isaxisaxila'a ta sipsip noxou mamie. ¹⁰ Xe aliku 'o iou movaxa loxo 'o la iau 'olu ane mine'ene'i ta sipsipou 'o, xe muavuti la molu mulai sou mupipalo'u lavo'o muxexesou lexa iou sou muiene'i. ¹¹ Xe muavuti la mutimunu xalene tei 'o sou movikala "aso laixe" mulai noxie mo mutaloxu tama xo anu mu'osasio. ¹² Xe ili'i la sou movikalane lamana, "Eni vivilo tavuna ane nini 'o, iaxe ane mamine Lavani ne, xo mamine vimou sema e ualasio lexe Liveka, ane eni atie." Xe sema 'o miavuti no lia 'o la ane miiave milai noxou mamie sou mia'alou. ¹³ Lavani mulomu lexe iau ane mune'e muxali 'o xe, muavuti la muiave mulai mualaxu sou mu'osasou. Muavuti vaxa la mu'aulaxu ka mutimunu xale. Xe mukasi vaxa no avolu la muno'u mu'unalailixu no taasou. Xe ili'i, la sou anu movikalanu iau lamana noxi'a momu ilee nenu mo vimou, xe mua'alouxu mimii ane muxali noxou no anu muamua'i noxou. ¹⁴ Xe Lavani mulomu noxou iau aloxo ne xe mukalu, la movikala aloxo 'o, "Manina musuku, nini ne noxilo manina. Nenge nengei ienge lavo'o vilesisi." La sou Iakovo muxoo noxou iau ne, so'io vile.

Iakovo Mu'uluxa'a Lea Ilee Lakeli

¹⁵ Xe no voxo vile, la Lavani muvikalanu Iakovo, “Nini naxoxoo noxilo 'o sou nasu'usu'ulilelixu mixomixo vitanisi loxo 'o uasi. Loxo 'o io nini xavutalamenti uexe lexe, eni alotoneni uasi o xo, nini noxilosi. Uasi, eni emasaxa lexe alotonenixu xaixai e nini nasu'usu'ulilelixu 'o. Nemasaxa lexe alotoneni no anu ta'ei?” ¹⁶ No tauu ie ane Iakovo mulai muxoo noxou iau ne la iau ta 'olu ta sema tamei ne, ane'i ta vuanga. Ane laposalaxu ne, ualasio lexe Lea, xe ane no talie Lea ne ualasio lexe Lakeli. ¹⁷ Lea ne, iei laixe malaxo uasi, ia Lakeli nesi, iei laixe misevile. ¹⁸ Xe Iakovo muavuti la mukolinu tali'i noxou iau Lavani aloxo 'o, “Eni emasaxa lexe axoo noxine 'o tauu ie muxatele tamei mo axaxaixene, lexe nini nemasaxa lexe eni a'uluxe Lakeli.” ¹⁹ Iau Lavani muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Anu mii vile uasi, eni a'italone noxine sou na'uluxe, xo 'ena'ei ane uxoxoo noxilo 'o sou uxaxaixo la sou eni a'italone noxou sou u'uluxe?” ²⁰ Anu muxolu xe muxaxaixu iau tauu ie muxatele tamei sou u'uluxe Lakeli ne. Tanu mu'oxoxe la tauu ie muxatele tamei ne loxo, voxo moso tatalusi no xavutalau.

²¹ Muxolu sou muxaxaixu iau ne, xe tauu ie muxatele tamei mulai mukalu, xe mulutu la mulai muxali noxou iau, la muvikala aloxo 'o, “Nano'e 'iline ine'e mo a'uluxe, xo tauu ie eni elemolu lexe eni axoo sou axaxaixene no anu ane mukalu ne.” ²² Xe Lavani muavuti la mu'oxonu la'ilali sou iau ilee 'olu Lakeli taula'ixa'a. Mukala anaxu mulai noxi'a ta mitema no nano no tuala ne, sou mine'e no anu la'ilali ane ne mukalusi. ²³ Xe no 'olovoxo la Lavani uno'e Lakeli ilai noxou iau loxo mulemolu tei 'ole ua, mukasivaxa noxie

vimoe tila Lea mole mulailixe noxou sou ilou miai no 'olovoxo ne. ²⁴ Lavani muno'e sema vile noxi'a ta sema e ixoxoo noxou sou upalupalusi'a sou i'oxo'oxo mixumixu ne sou ie 'olu Lea. Sema ne ualasio lexe Silipa. ²⁵ Miai xe mitulu no kakalu xe, Iakovo iou muvaxa loxo 'o, la ano 'o Lea mo ane ilou miai 'o. Xe aliku 'o muavuti la mulai muxali noxou iau la muvikalanu aloxo 'o, “Lox-ovaa ane nini ne'oxo 'ilixo ano 'o mune'e noxilo loxo 'o? Eni exaxaixene 'o sou lexe eni ano'e Lakeli, ia loxovaa la, nini ne'oxo loloxo loxo 'o?” ²⁶ Xe iau muavuti la muvikalanu lamana aloxo 'o, “Lai noxixe 'o, nexi talavusou tavaitaula'ine'i ta 'ilixe ta sema ane mipaa no tali'a ta laposalaxu tei uasi. Ta laposalaxu ane nexi tavaitaula'ine'i tei. ²⁷ Ia naxolu 'o mo voxo sou taula'i ano ulai usivita no anu voxo muxatele tameisou 'o ka sou eni ano'e Lakeli ilai noxine, lexe nini namasaxa lexe naxolu tauu ie muxatele tamei la sou naxaxaixo. Xo eni masaxa noxilo aloxo ne.”

²⁸ Xe Iakovo muavuti la muvikalanu iau lexe, “Anu mii vile uasi.” Xe voxo sou taula'i ane mi'oxo tei 'ole mulai musivita, la sou Lavani muno'e 'olu Lakeli sou mulailixe noxou iau Iakovo sou mu'uluxe. ²⁹ Ka muno'e Vila mulailixe noxie 'olu Lakeli ne sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo mixemixe. ³⁰ Iakovo muno'e Lakeli kalumo sou milai ilou miai. Anu mumasaxaie Lakeli misevile noxie Lea. Xe muavuti la mumulinu masaxa noxou iau sou muxolu tauu ie muxatele tamei la sou muxaxaixu.

Iakovo ta 'Olu

³¹ Iakovo ilo'a ta semasemau tamei ne ixoxoolu, la anu ulai ilee Lea ixoxoo malamalaxo uasi, ia Lakelisi ane ilou itautinane'i misevile. Xe IAUE mumalei la mumaisou aloxo ne, la tanuxe Lea

la sou musu'uline la ane opoone. Ia Lakeli ne uasi. ³² Ilo'a mixoxoo xe ili'i la sou Lea mivo'o 'ilie vile mulu. Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, "IAUE mulavusou tu'umaxu ane muxoo noxilo. Anu manina lexe muluxeni umasaxailo manina." La sou mimoxo'u ualasou lexe Luven. ³³ Xe ili'i la, la Lea opoone la mivo'onu 'ilie mulu vile la. Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, "IAUE muitixeni keakea mulu 'o xo anu mulavusou lexe Iakovo ne umasaxailo malaxo uasi." La sou mimoxo'u ualasou lexe Simeoni. ³⁴ Xe ili'i la, ane opoone la. La mivo'onu 'ilie vile mulu la. Xe miavuti la mivikala aloxo 'o la, "Vaimomo 'o eni elavu lexe eni muluxeni maasi la anu masaxa noxou utila une'e noxilo mo unene'e noxilo sou noxi'a ilo'a ta 'olu taxoo tapita utotomu, xo eni ane evo'one'i ta 'olu tatalu ta mulu 'o." La sou 'ilie ane ne, ane mimoxo'u ualasou lexe Levi. ³⁵ Xe ili'i la, ane opoone la. La mivo'onu 'ilie vile mulu la. Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, "Vaimomo 'o eni a'iti IAUE ualasou sou molomolo ano 'o la." La sou ane mimoxo'u ualasou lexe Iuda. Io, ili'i la ane ivo'o la ua.

30

¹ Leasi ane ipapalaa loxo ne, ia Lakeli uasi, la opoone masuaie vimoe Lea ne misevile. La sou milutu milai noxou Iakovo la mivikalanu aloxo 'o, "Eni emasaxa lexe apalaa ta 'alixe kalumo. Xe uasi, la eni emasaxa lexe asolisi." ² Xe mulue la'iaxu la muvikala toxoxa'a noxie aloxo 'o, "Nalavusou lexe Lataua molusi ane mumasikalani eni uasi? Eni Lataua sou axalixu keakea no oponeni uasi. Anu molusi mumomomo sou u'oxonu ane ne." ³ Xe Lakeli miavuti la mivikalanu mulue

aloxo 'o, “Ioxe, nano'e Vila, sema sou xaixai noxilo 'o mo, ilai ngongou ngai la sou ane ivo'onuxeni keakea. Keakea e ane ivo'onu ne, nenu ane eni 'o.” ⁴ Mivikalanu mulue aloxo ne, xe ili'i la sou milai mivikalane Vila lamana no anu masaxa noxie ane, ane mipala'alixu noxou mulue ne. Xe ili'i la sou mino'e Vila ne milai noxou Iakovo sou ilou miai loxo semau. Mulai noxie ⁵ la sou opoone xe ili'i la sou mivo'onu keakea mulu noxou Iakovo. ⁶ Xe Lakeli miavuti la mivikala aloxo 'o, “Lataua mumaisou mo mulavu no anu tu'umaxu ane Lea mi'oxo'oxonu mune'e noxilo la sou mulomuxu linga noxilo la ane muitixeni keakea mulu 'o.” La sou ane mimoxo'u ualasu lexe Den. ⁷ Xe ili'i la Vila opoone la, la mivo'onu keakea vile la. ⁸ Xe Lakeli miavuti la mivikala aloxo 'o, “Nexi noxie Lea te'oto'oto xoo mole, vaimomo 'o eni euli.” La sou ane mimoxo'u keakea ne ualasu lexe Napitali.

⁹ Lea mixoxoolu xe milavu lexe ane imomomo sou ipalaa la ua la sou ane miavuti kalumo sou mino'e sema sou xaixai noxie ualasio lexe Silipa sou milailixe noxou Iakovo. Silipa milai mixolu noxou Iakovo loxo semau. ¹⁰ Ilou mixoxoolu ne, xe ane mulai noxie xe opoone, la sou mivo'onu keakea vile mulu. ¹¹ Xe Lea miavuti la mivikala aloxo 'o, “Voxo laixe muxali.” La sou ane mimoxo'u keakea ne ualasu lexe Xati. ¹² Ilo'a mixoxoolu xe ili'i la, la Silipa mivo'onu 'ilie tameisou mulu. ¹³ Xe Lea miavuti la mi'osa misevile la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo 'o, eni 'osa'ila toxoxa'a manina uxoo noxilo. Ulai ili'i, la ta sema tavu'alo ivikala lexe eni asema sou 'osa'ila.” La sou mimoxo'u keakea ne ualasu lexe Aselu.

¹⁴ No tauu ie ane ne la, uiti munene'a mole

Luven, Lea 'ilie laposalaxu ne, mulai no xai, la iou mulai mutukumusou ovu vile seseenu. Ngiaxu ne sou i'oxoxa'a ta sema mii no anu. Muavuti la mulai mu'elesou ngiangiaxu ne sou mulailixu noxie nenu no tuala. Muno'u xe muxalixu noxie la nenu kokope Lakeli ne mimaisou, la milai noxie vimoe Lea la mivikalane aloxo 'o, “Loxovaa umomomo sou naitixeni se'i?” ¹⁵ Xe Lea miavuti la mivikalane aloxo 'o, “Neno'u muluxeni mo a ulai uxoxoo noxine ne ia, nini a nene'e 'o sou lexe nano'u 'alixe miu 'o la, ne?” Xe Lakeli miavuti la mikolinu vimoe vaikalaie aloxo 'o, “Lexe nini nalosilo mii ne, la eni avikala Iakovo la ngongou ngaai maasi no 'olovoxo.” ¹⁶ Mixoxoo xe 'olo'olovoxo, la Lea mialaxu Iakovo. Milai xe mixalisou mine ulilivu une'e no tuala, la mivikalane aloxo 'o, “Maasi no 'olovoxo la nane'e sou nengei taai, xo eni elotoneni noxie Lakeli no anu ovuxa'a ta sema ngiaxu e Luven 'alixe miu ne molu muno'u no xai.” Iakovo mulomuxesi mole no 'olovoxo la mulai noxie sou ilou miai. ¹⁷ Xe ili'i, la Lea milinga noxou Lataua la anu tanuxe la sou ane opoone. Mixoxoo xe voxo sou ivo'o 'ilie ne muxali, la sou mivo'onu 'ilie mulu ta'uvesou. ¹⁸ Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, “Eni e'italone Silipa sema sou xaixai noxilo milai noxou muluxeni la sou ane Lataua tanuxo la mulosilo keakea soxu e lailaixe 'o.” La sou mimoxo'u ualasou lexe Isikali. ¹⁹ Isikali muxoxoo xe tila, la sou nenu ne opoone la, la mivo'onu 'ilie mulu muxatele vile sou la. ²⁰ Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, “Lataua mulosilo mii vile toxoxa'a 'o la. Iakovo vaimomo 'o ne anu u'osa misevile mo u'iti ualasilo mo utoxoleli xo eni evo'one'i ta 'olu muxatele vile.” La sou mimoxo'u ualasou keakea ne lexe Sevulon. ²¹ Xe Sevulon

mulai muxali tila, la Lea opoone la. Mixoxoo xe voxo muxali sou mivo'o, la mivo'one 'ilie sema vile. La sou mimoxo'u ualasio lexe Tina.

²² Tauu ie piena mulai mukalu, ia Lakeli ne ipalaa uasi manina. Ia vaimomo 'o, Lataua tanuxe la sou mulomuxu linga noxie la sou molu mululusie. Mululusie ne, la anu maxuveni la ua, ane opoone. ²³ Mixoxoo xe voxo muxali sou ivo'o no anu, la sou mivo'onu 'ilie vile mulu. Xe aliku 'o miavuti la 'osa'ila misevile, la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo 'o, eni a'osa xo Lataua tanuxo mo molu mukalusou tu'umaxu noxilo, mole eni umomomo sou amaela no anu mii vile la uasi. ²⁴ Mo eni emasaxa lexe anu molu uitixeni keakea mulu vile la.” Xe miavuti la sou mimoxo'u keakea ane, ane mivo'onu ne lexe Iosepu.

Ta Temene Noxou Iakovo Mixali Tavu'alo

²⁵⁻²⁶ Lakeli mivo'o Iosepu mukalu, xe ili'i la momu Iakovo mulai muxali noxou iau Lavani la muvikananu aloxo 'o, “Eni ene'e exoo noxine 'o mo exaxaixene piena misevile sou lailotosi'a ta sema tamei 'o mo ta 'ili'ili'a. Mo nelavusou lexe exaxaixene laixe misevile. Ia vaimomo 'o eni emasaxa lexe na'italonexi noxi'a ta semasemaxeni ilo'a ta 'ili'ilixe noxi'a mo talivu uali no tualasilo.” ²⁷ Lavani muavuti la mukolinu vaikalau iau Iakovo aloxo 'o, “Laixe no anu vaikalameni, ia loxo nalomu 'o mo eni alemolu mii 'o. Eni exoxoo la emaisou aloxo 'o, IAUE tanuxo la musu'ulileli xo nini ane nene'e nexoo noxilo 'o. ²⁸ Ia navikalaleli laixe no anu mii ane nini namasaxau, la sou eni alosine sou nini naxolu la, sou naxaxaixo.” ²⁹ Xe Iakovo muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Nini nelavu no anu xaixai ane eni ene'e exolu 'o la e'oxo'oxonu. Mo nini

nelavusou kalumo lexe eni esaxila'a ta sipsipmeni lailaixe misevile, mole ane vaimomo ane'i mixali tapiena misevile. ³⁰ Tatei la ta sipsipmeni ne tavu'alo uasi, ta ta'ei mososi. Ia musoko no tauu ie ane eni ene'e exoo noxine mo mune'e mutalo vaimomo 'o ne, ta sipsipmeni mipaa tavu'alo misevile. Xo IAUE muxolu noxilo sou musu'ulileli no anu xaixai noxilo la sou anu musu'ulineni. Ia vaimomo 'o eni emasaxa lexe nexi mexi mii se'i sou nexi mexe tasaxila'u va'axu mo." ³¹ Xe iau muavuti la mutali'isou aloxo 'o, "Ia mii ma'ia ane eni alosine?" Xe Iakovo muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Nalosilo mii vile mamu. Ia lexe na'oxo aloxo eni alemolu 'o, eni axolu la mo alai aolene'i ta sipsipmeni mo asaxila'a. ³² Alai maasi, la ieli uiloi'a laixe mo sou asosovosi'a laixe. Asosovosi'a ta sipsip ta 'ili'ili'a ane ta muximuxi mo ane matomatovine'i ilo'a ta mee ane matomatovine'i kalumo. Ane'i ane ne eni ano'a ukalusi loxo lailotosou xaixai tapiena e eni ene'e exoo noxine la e'oxo'oxonu ane. ³³ Ulai ili'i xe nini nane'e sou nataxune'i laixe xe namaisi'a lexe eni eno'a aloxo eleme'a noxine ne, la lexe eni evikala manina. Xe nane'e xe namaisi'a se'i vasime'a loxo eni eleme'a noxine uasi, la lexe ane'i ane ne epakaline'i ane." ³⁴ "Anu laixesi. Tamulinu aloxo nelemolu ne." Lavani mukolinu iau Iakovo vaikalau aloxo ne. ³⁵ Xe muavuti la no voxo ane nesi ne, mulai muno'a ta mee ta mulu xe ta sema latala e ta kea ia matomatovine'i ilo'a ta sipsip ta muximuxi ne sou ta 'olu misaxila'a. ³⁶ Xe ili'i la sou mumuline'i ta 'olu sou ilo'a milailixa'a ta meei'a ilo'a ta sipsipi'a ne. Mimuumua'ilixa'a voxo tamei xe tatalu sou la sou mixalixa'a no xalee lia ane lexe ane'i ilailixa'a no anu ne. Ia Iakovo muxolixa'a pa'usi'a ne sou musaxila'a.

³⁷ Iakovo muxoxoolu ne, xe ili'i la sou mulai muxoxola ovu iouiou se'i avoavolu ka muvili'isou ovu avoavo ne sou kalaxa'a keakea no nano 'ole mupala'a, ia usuluki uasi. ³⁸ Xe muavuti la mutavulenu ovu avoavolu ne mulai sou mulaalaa no pa'umolu lexaxa'a ne sou lexe ane'i ine'e sou iie la lexe ovu avoavolu ne a ututulu no talaxa'a sou imamaisou. Xe ine'e sou iie ³⁹ la ivavailo no pa'umolu ovu avoavolu e mulaalaa ne, la sou isulune'i ta 'ili'a la xooxoolaxa'a aloxo ne. ⁴⁰ Xe Iakovo muavuti, la muno'a ta sipsip ilo'a ta 'ili'ili'a ane ngolangola'a sou milai mixolu va'axu, ia ta sipsip ilo'a ta mee ane ngolangola'a mo ane ta muximuxi ta mulu ilo'a ta sema noxou Lavani ne mixolu ne sou ane ta mulu ivavaialone'i ane ta sema. Mu'oxo vote'i ane ne, la ta sipsip ilo'a ta mee ane misulune'i alavua ne anu ta na'usi, ia upitane'i ilo'a ta mee ane noxou Lavani uasi. ⁴¹ Uxoxoo xe umalei lexe ta sipsip ilo'a ta mee ane xavine'i mo ta lailaixe ialuxa'a xe ine'e sou iie xe umalei lexe ane'i a sou ivaialo, la anu upasipaa ulai uno'u ovuovu avoavolu 'ole sou une'e ulaa no talaxa'a sou ane'i ivavaialo la imamaisou, ⁴² ia ane'i ane ta lailaixe mo xavixavine'i uasi ne, anu iou uvaxa'iasu. La sou mulai ili'i la ta sipsip ilo'a ta mee ane ta laixe mo xavine'i musuku ane anu ta na'u. Xe ane'i ane xavine'i uasi, ane Lavani ta na'u. ⁴³ Anu mu'oxo aloxo ne la sou ane, anu muxali itema vile toxoxa'a manina. Miumiu piena misevile. Ta sipsipou ilo'a ta mee mixali tavu'alo misevile. Ta mulu ilo'a ta sema sou upalupalusi'a sou i'oxo'oxo mixumixu ne tavu'alo misevile, mo ta kameli ilo'a ta donki kalumo.

31

Iakovo Mu'ume Mulai

¹ Ilo'a mixoxoo ne xe alaxu vile, la Iakovo mulomu lexe iau, Lavani ta 'olu ta mulu misu'anu vaikala vile. Mivikala aloxo 'o, "Iakovo to ne mune'e la, iu mimii uasi ia, mune'e muxolu noxinge nenge'a maminge mole ane mutaxu-sou maminge miumiu mukalu 'o. Mole ane anu muxali itema sou lavuluti vile manina."

² Mami'a kalumo ne, iau Iakovo umamaisou, la iou la'ila'iaxu mo uvivikalanu lailaixe loxo tei uasi, muxiu mo loxo iou ututumasi. ³ Xe IAUE muavuti la movikalanu Iakovo aloxo 'o, "Naxoxoo 'o uasi, nalutu mo nalivu ulai no lialiaxa'a mamine ilo'a ta minemineni xo eni kalumo alai axoo ane sou axoo noxine sou asaxila'ine." ⁴ Xe Iakovo muavuti la mukalanu anaxui'a Lakeli ilee Lea sou milai noxou e uxoxoolu sou usaxisaxila'a ta sipsip ilo'a ta mee no anu. ⁵ Ilou milutu xe milai mixali noxou, la movikalane'i ilou, "Emaisou maminge ngongou, la maulixu muxiu. Tei, la nenge'a ta'osa'osasinge ngato'o mo uvivikalanenge nenge'a ne lailaixe loxo 'o, ia vaimomo 'o ne uasi manina, emaisou iou ne, la iou masuailosi. Ia Lataua noxou mamilo Aisaki ane uxoxoo noxilo 'o. ⁶ Ngingi ngongou ngelavu lexe, eni exaxai misevile xou maminge ngongou, ⁷ ia anu mukalavoileli alaxu mavulovexa la ulotoleli uasi. Mu'oxo 'ilixu ane ne noxilo ia umomomo sou u'oxo 'ilixu vile masua une'e noxilo uasi xo Lataua a uxolu noxilo. ⁸ Muvikalaleli lexe ta sipsip ilo'a ta mee ane tolotolone'i ne eni ta na'axeni. Ioxe, ane'i isulu xe tolotolone'i ukalusi, la anu uxixunu la lexe eni ta na'axeni ane misa'esa'eutu. ⁹ La sou ane Lataua muno'a maminge ngongou

ta sipsipou ilo'a ta meeu la ane mune'e muitixeni 'o. ¹⁰ No tauu ane ta mee ta mulu ane'i sou ivaialone'i ta mee ta sema, la eni eaipiepiena lexe emaisi'a ta mee ta mulu ane tolotolone'i mo ane'i ane misa'esa'eutusi ane mivaialone'i ta mee ta sema ne. ¹¹ Xe angelo noxou Lataua muavuti la mu'avalilo, 'Iakovo,' la eni ekolinu 'O! Ma'ia?' ¹² La anu musolonu vaikala la, 'Natulu mo namalei ta mee ta mulu ane tolotolone'i mo ane ngolangola'a mo ane'i ane misa'esa'eutusi ane ivavaialone'i ane'i ane ta sema. Eni emaisou 'ili'ilixo e Lavani mu'oxo'oxo noxine ne mukalu, la sou ane eni e'oxo vote'i ano 'o sou usu'ulineni. ¹³ ✧Eni e avivikalaneni 'o, eni Lataua e epala'a noxine ne Veteli, anu lia xalee ane nini nelaa lavo'o e netixalaxu ka nenixiu ovu vile lexaxu no latanu sou nepala'alixu taneni mune'e noxilo. Ia, alalae 'osi ne, nataxusou mimemimeni mo nalivu ulai no liaxene.' ” ¹⁴ Lakeli ilee Lea milolomu noxou mului'a ilou aloxo ne mukalu, la ilou mikolinu, “Nexi umomomo sou tano'umexi mimii se'i noxou mamixe miumiu 'o uasi. ¹⁵ Xo anu mu'oxonexi loxo nexi ta 'olu uasi, nexi ta sema sou tuala va'axu mo a. Muno'u 'ulusixe ne ia musu'a mukalu ne. ¹⁶ Mimii tavu'alo e Lataua muxexe noxou mamixe avolu ne, une'e nexi noxi'a ta 'ili'ilixe mii mexi ukalusi. La sou nexi umomomo sou tamulesine uasi. Namuli aloxo Lataua muvikanalaneni ne.”

¹⁷ Xe ili'i la sou anu mutelone'i ta semase-mau ilo'a ta 'ili'ili'a noxi'a ta kameli. ¹⁸ Anu mutelone'i mukalu la muolene'i ta sipsip ilo'a ta mee sou muulaxune'i sou milai. Lavulavuluti'a e muno'u ne Mesopotamia ne, mutavulenu kalumo sou mulailixu ne Kanani noxou Aisaki. ¹⁹ Lavani

✧ **31:13:** Tav 28:18-22

ne ulavu uasi, xo mulai no paxa mo a uxoxotosou ta sipsip laxusi'a. Lakeli miavuti la milai mipakaline'i ta miiu e mupuine'i sou isaxila'u taasou sou mino'a milailixa'a. ²⁰ Itemasie Alamu kena Lavani ne, 'ei muvikala lamana no anu lailutu ane ne. Iakovo xavutalau lexe, ane'i ipasikisi mo ilai. ²¹ Mitaxusou mi'ami'a tavu'alo ne mukalu, la mipasikisi mole milai. Mimuumua'i xoo xe, milai la mixisa'isou lexa toxoxa'a Iupileitisi. Mixisa'isou mukalu la sou mimuumua'i milai loxo no laxalaxa'ilu ne Xileati.

Lavani Mumulinu Iakovo

²² Iakovo ena milai mo voxo tatalu mupolo, ia ili'i la sou ta mitema se'i milai mivikalanu Lavani lexe Iakovo ane mupasiki mo mu'ume mulai ne.

²³ Xe Lavani mulomu aloxo ne, la mutaxusi'a ta minuminu se'i sou ilo'a mimuline'i. Mimuline'i milalai xoo xe, voxoxa'a muxatele vile mukalu xe muxatele tamei sou, la sou mixalisi'a no laxalaxa'ilusie Xileati. ²⁴ Mixali xe 'olovoxo la ilo'a miai. Lavani muai la muaipiepiena lexe Lataua muxali noxou la muvikalanu aloxo 'o, "Nelelemulinu Iakovo mo a nene'e nexalisou 'o, ia mamu nini navikala vile loxo 'o noxou uasi!"

²⁵ Iakovo ena miuli la milai mixolu ane no laxalaxa'ilu ne Xileati sou mitulusi'a tani, la sou ane Lavani ilo'a ta minuminu mine'e mixalisi'a ne. Lavani kalumo muavuti la mutulusou tani vile ane no laxalaxa'ilu ne, no pa'umolu Iakovo. ²⁶ Xe ili'i, la sou Lavani mulai noxou Iakovo la muvikalanu aloxo 'o, "Loxovaa ane nini ne'oxo loloxo la nelaveneni ta 'alixe tamei 'o ilo'a ta xasixasilo loxo ta motu ilulutu sou ilai ialivula no tuala vile 'o? ²⁷ Loxovaa ane nini ne'oxo loloxo mo nepasikisi ia navikalaleli

lamana ua 'o? Lexe nini navikala lamana tei noxilo la nenge nenge'a taxolu tapita mo ta'ani seville ka tavalivali kulumiso mo talala'ati sou talelexe mo talelei, ka sou nexi tasaxangengi la sou ta'italongengi ngalai. ²⁸ Ano 'o ne ua, nini netalumeie'i ta xasixasilo ilo'a ta neeni'asi mole ne'umene'i 'o ia, eni asaxane'i laixe mo atimu no xalexalene'i mo aioone'i ka sou i'umesilo ilai uasi. Nexovulaulau misevile. ²⁹ Eni umomomo sou akalusine ane alalae 'o ia, umomomo la uasi xo no 'olovoxo la Lataua noxou mamine mumulesilo la muvikalaleli lexe, 'Nene'e nexalisou Iakovo ne ia mamu nini navikala vile loxo 'o noxou uasi!' ³⁰ Eni elavu lexe nini taneni mutulu pekia'u lexe na'umesilo mo nalivu ulai no tualasine, ia loxovaa la nalutusi mo nalaisi ua ia, nelutu la nepakaline'i ta mimii e epuine'i sou isaxila'u taasilo?" ³¹ Xe Iakovo muavuti la muvikalanu iau Lavani aloxo 'o, "Ua, lexe avikalaneni lamana ia, emama'u xo loxo io maasi xe eni avikalaneni lamana, la nini na'apixa'a ta 'iline 'o pekia'u la na'umene'i ilivu ilai noxine. ³² Ia avikalaneni aloxo 'o, nakamuline'i ta mimii noxine alalae 'o, xe naxalisi'a no tivaxu vile noxixe 'o la anu ane ne usoli ane alalae 'osi. Nexi noxi'a ta molomolo noxilo ilo'a ta neeni'a mo ta mitema sou xaixai noxilo mo, ane'i ane ngongi'a ngene'e 'o ane, nexi noxi'a tatutulu 'o ia nini mene na'una no taataasixe ne mo nalulusou tivativanexe ne mo namalei lexe naxalisi'a. Lexe naxalisi'a la nalaasi'a mo nano'a, ia nexi latala 'o tatulu mo tautiieni." Iakovo uvivikala Lavani loxo ne ia, ulavu uasi. Mii ne, semau Lakeli mipakali noxou mamie taasou mo a itatalumeiou ne. ³³ Lavani muavuti la mulai mu'unalai noxou Iakovo taasou tei sou mukamuli. Mukamuli xe uasi, la musuku

mulai noxie Lea no tani. Mu'unalai mukamuli xe uxalisou mii vile uasi, la mulaa muatu. Xe muavuti la musuku mulai no tani noxi'a Silipa ilee Vila, la uasi. Xe musuku la mulai noxie 'olu Lakeli no tani. ³⁴⁻³⁵ Ane moosou e mipakaline'i ta miiu mamie ane. Ane miavuti la mitaane'i mu'una no anu tixalasou ixolu no anu kameli la ixolusou mo milai mixolusou. Mamie mune'e xe mu'una no taasie, la ane mipasipaa mivikalanu lamana aloxo 'o, "Tila, na'una mo nakamuli, ia nalavixo uasi, xo eni ekulukemelo mo umomomo sou eni atulu sou asukusine uasi." Mamie mu'una la ukakamuli no nano no tivativaxe xoo mole ua, la mulaa. ³⁶ Iakovo ne la'iaxu misevile. Xe muavuti la muasaxau iau Lavani ne sou mutali'i xatixati vaxa noxou. "Ae! Susu ma'ia ane eni e'oxonu la sou ane nini nelelemulileli, nene'e avone muxaixai mimemimexi mukalu 'o? ³⁷ Ioxe, lexe nexalisou mii vile, la namuxaxu ulu'e no talanexe nexi latala e tatutulu 'o, mo sou ta mitema noxilo 'o ilo'a ane'i ane noxine imaisou kalumo, la sou ane'i imomosou vaikalasou no nixi noxinge nengei. ³⁸ Xo nalomu, eni elai exolu noxine tauu ie mavulovexa tamei, la ta sipsipmeni ilo'a ta meemeni ne isusulu utotomu lailaixesi ia ixotoxoto uasi. Mo avau sipsipmeni mulu vile mo a'ou uasi. ³⁹ Mo no 'olovoxo ane, ta mii seli ine'e ipakaline'i ta sipsipmeni sou ive'a i'i'a, mo ane ive'a mo i'i'a pausi'a uai ne, eni ano'u mo ane'e amaxa'u noxine uasi. Eni melo axiu vaxa la, akoli mii e tasiauxu ne la. Xe naavuti la, navikala pekia'u une'e noxilo misevile sou melo akolinu mii ane ta mitema ipakali no aso xe no 'olovoxo kalumo. ⁴⁰ Voxo piena musuku aso ulakaisilo xo mole kisilo ne lexe uvala. Xe

no 'olovoxo la sivo ukasilo mole aolopipi loxo 'o. Mo aai laixe uasi manina. ⁴¹ Nengei texolu tepita tauu ie mavulovexa tamei, la e'ausou ane sou exaxaixene nesi. Exaxaixeni tauu ie mavulovexa vile mo mulelia tami'a xo eni e'uluxa'a ta 'iline ta sema tamei 'o. Xe ili'i la exolu sou exaxaixene tauu ie muxatele vile sou lexe ano'axeni ta sipsip sei noxine sou lailoto sou xaixai latala ne la ua. Nini nekalakalavoilelisi alaxu mavulovexa vile. ⁴² Ia, lexe Lataua noxou mamilo, mo Lataua noxou Avalaamu uxoo noxilo uasi, la male eni alivu vitanisi, ia mii vile sou ano'u no avolo uasi. Ia tava'u xo Lataua mumaisou mo mulavusou xaixai tapiena e eni e'oxoxene, mo tu'utu'umaxu ane muxoo noxilo 'o, la sou ane anu muxali noxine no 'olovoxo sou movikala pekia'u noxine ne.”

⁴³ Xe Lavani muavuti la mukolinu vaikala noxou Iakovo aloxo 'o, “Lea ilee Lakeli ne, eni ta 'ali'alixe ta sema ane. Mo ta 'ili'ili'a ilou ne, eni ta xasixasilo ane, mo ta sipsip ilo'a ta mee kalumo ne, eni ta miixe ane. Mo namalei, mimii tavu'alo 'o ne, molu ane noxilosu, ia a'oxo mii vile noxi'a Lea ilee Lakeli mo ta 'ili'ili'a uasi.” ⁴⁴ Xe anu Lavani molu muavuti la movikalanu Iakovo la, “Eni emasaxa lexe ane alalae 'osi 'o, nane'e mo nengei tasakiinu vaikala sou opo vilesisi pumuxu sou usakinenge nenge'a no anu. Xe ili'i la sou nenge'a tasu'a la'oluxu lavo'o no lia 'o sou loxo sosovomenge. Ili'i xe nenge tane'e tamaisou, la nenge taxavutalanu vaikala e nenge taxalixu alalae 'o.” ⁴⁵ Xe Iakovo muavuti no lia 'o, la mulai mutavulenu lavo'o to vile veveeni ka mune'e mulaa loxo atola pumuxu mulu'elai no lia, ⁴⁶ ka movikalane'i ta 'olu ilo'a ta

mitema noxou sou milai mitavule lavo'o se'i la, sou mine'e mita'olunu vaxa muxaliliou ane anu mulaa tei. Xe mukalu, la sou ane'i ilo'a mi'ani ane no lavo'o la'oluxu pa'umolu ne. ⁴⁷ Xe mi'ani mukalu, la Lavani mulemolu lavo'o la'oluxu ane ne lexe, “Iaxaru Sa'aduta” no anu vaikala noxou, xe Iakovo kalumo mulemolu lexe Xaleti no anu vaikala noxou. ⁴⁸ Xe Lavani muavuti la muvikalanu Iakovo aloxo 'o, “Lavo'o la'oluxu ano 'o, anu uxolu loxo sosovo sou nenge nengei taxavutalanu vaikala ane nenge nengei tasakiinu ili'i.” La sou ane ane'i mimoxo'u lavo'o la'oluxu ne lexe Xaleti. ⁴⁹ Xe Lavani muavuti la muvikalalo aloxo 'o la, “IAUE molusi umaisinge nengei mine nenge nengei takalipala'a.” La sou lavo'o la'oluxu ane ne, milemolu kalumo lexe Misipa. ⁵⁰ Xe Lavani muavuti la muvikalanu Iakovo la, “Ia, lexe nini nasaxila'a mo na'oxo laixe noxi'a ta 'alixeni ta sema tamei 'o uasi, mo male nalai na'uluxa'a ta sema se'i va'axu, ia eni alavu uasi ne, ia anu laixe nini naxavutalanu lexe Lataua a umamaisinge nengei. ⁵¹ Lavo'o ane eni elaanu mo ane eni esu'a la'oluxu no tava'u ane, eni elaanu no nixi noxinge nengei ne, ane uxolu 'o. ⁵² Uxolu sou nenge tamaisou aso vile, la taxavutalanu vaikala ane nenge nengei tasakiinu. Eni amomomo sou aalasou pilixa ano 'o sou avenge mo ngingi umomomo sou ngaalasou sou ngavelo uasi. ⁵³ Lataua noxou Avalaamu mo Naolu molusi umaisinge, la sou ulavu no anu 'ili'ilixu noxinge nengei.” Xe no ualasou Lataua anu Lataua noxou Iakovo momu Aisaki, anu Iakovo muavuti la mu-pala'alixu tanu lexe anu utetelisu mo umulinu vaikala ane ne. ⁵⁴ Xe muavuti la muve'a ta sipsip

se'i sou mu'elaxa'a mulai noxou Lataua teitexi no laxa'ilu ne. Xe ili'i la sou mu'avali'a ta mitema noxou mine'e ilo'a mi'ani. Mi'ani mukalu, la miai 'olovoxo vile la, teitexi no laxa'ilu ne. ⁵⁵ Xe no kakau manina, la sou Lavani mulai noxi'a ta 'olu tamei ne ilo'a ta 'ili'ili'a sou mutimutimunu xalexalene'i ka mualusi'a io sou mu'italone'i ia anu mulivu mulai no tualasou.

32

Iakovo Musosovosi'a ta mimii Noxou Vimou Tila Esau

¹ Lavani mulutu sou mulivu mulai, la Iakovo kalumo mulutu sou mulai e lexe anu ulilivu ulai no anu. Mumuamua'i xe mulai la ta angelo noxou Lataua mixalisou. ² Xe Iakovo mumaisi'a la muvikala aloxo 'o, "Tuala ano 'o noxou Lataua." La sou anu mumoxo'u lia xalee ane ne, lexe Maanaimu. ³ Xe Iakovo muavuti la mupalusi'a ta mitema se'i sou milai noxou vimou Esau no tuala vile ilemolu lexe ne Seiru no xalee lia ne Edomu. ⁴ Milutu sou milai, la anu mulosi'a vaivaikala aloxo 'o, "Ngalai xe ngaxali noxou Esau itema tila noxilo la ngavikalanu lexe eni Iakovo, elai exolu maxuvee misevile noxou Lavani, mo ane mune'e mutalo vaimomo 'o. ⁵ Ngavikalanu kalumo lexe eni alivu unene'e 'o eni anene'e vitanisi uasi, eni ta mitema mo ta sema sou xaixai noxilo a noxi'a tanene'e 'o. Mo ta kauxeni ilo'a ta mee mo ta donki mo ta sipsip kalumo. Eni ekanu anaxo une'e noxine nini tatila noxilo lexe eni ane'e axali noxine la nini opoone laixeilosi."

⁶ Xe ta mitema ane anu Iakovo mupalusi'a ne milai xe milivu mixali, la mivikalanu aloxo 'o, "Nexi telailixu vaikalameni noxou vivine Esau, la muvikalanexi lexe anu une'e sou ualaxene

no vote'i. Ilo'a ta mitema itemaxu mavulovexa tamei (400).” ⁷ Iakovo mulomu aloxo ne la mu-mama'u misevile la tanu kalaua mo xavutalau ne laixe uasi. Xe muavuti la mukalipala'ane'i ta mitema noxou sou xaixai ilo'a ta sipsip mo ta mee mo ta kau mo ta kameli ilo'a ta donki la'oluxa'a tamei. ⁸ Ka muvikala aloxo 'o, “Lexe Esau une'e xe umasaxa lexe uxalixu 'oto'oto vile, la anu ilo'a ta mitema noxilo la'oluxa'a ano 'o i'oto ia, ane'i la'oluxa'a ano 'o i'ume.”

⁹ Xe muavuti la mukilaka aloxo 'o, “Lataua noxou Avalaamu, eni xasilo mo nini Lataua noxou Aisaki, eni mamilo, nalomusou linga noxilo. IAUE, nini nevikalaleli lexe eni alivu ulai noxi'a ta milemileli no tualasilo ne, la nini naalusilo sou eni axali itema sou lavuluti. ¹⁰ Lataua eni amitema sou xaixai noxine. Ia eni amitema vile laixe uasi. Ia nini tanenixo la ne'oxo laixe noxilosi. No voxo ane eni exisa'isie lexa Ioridani sou elai exoo noxou Lavani ne, la ano'u mii vile no avolo sou elai ne uasi. Vilaxoxosi 'a ane eni enono'u sou evilaxoxu. Ia ane 'o ne, eni ane alivu une'e 'o noxi'a ta mitema xuxulusi'a tamei 'o. ¹¹ Eni alingaine lexe nini nasu'ulileli mo sou mamu vivilo Esau une'e ualivulanexi. Eni amama'u misevile xo loxo io anu une'e usokou 'oto'oto vile, la uvexevexe ukalusi, la uve'a ta sema ilo'a ta 'ili'ili'a 'o kalumo. ¹² ✧ Nexavutalanu vaikala e nini mene nevikalalelixu. Nevikala lexe nini naxoo noxilo mo naalusilo sou eni ta xasixasilo ilo'a ta 'ilusulusuleli ixali tavu'alo ili'i loxo io'ii'o'i no tasi'i, ia evile umomomo sou uitisi'a uasi.”

¹³ 'Olovoxo la Iakovo ena miai xe loxo ne'ieia, la anu Iakovo musosovosi'a ta kau ilo'a ta mee mo ta sipsip mo ta kameli mo ta donki se'i sou

✧ 32:12: Tav 22:17

iu vimou Esau. ¹⁴ Itiitisi'a ta mimii ne aloxo 'o ta mee ta sema ne muno'a itemaxu mavulovexa vile (200). Xe ta mulu, la muno'a itemaxu vile. Ta sipsip ta sema la muno'a itemaxu mavulovexa vile (200) xe ta mulu la muno'a itemaxu vile (20). ¹⁵ Xe ta kameli ane misulu mo ta 'ili'ili'a a no tava'a ne, muno'a mavulovexa tatalu (30). Xe ta kau la muno'a mavulovexa tami'a (40) ane sema, xe ta mulu mavulovexa. Ta donki la muno'a ta sema itemaxu vile (20) xe ta mulu mavulovexa (10). ¹⁶ Xe muavuti la musosovosi'a ta mitema sou xaixai noxou sou vilevilesi isaxila'a ta mee ilo'a ta sipsip mo ta kameli mo ta kau ilo'a ta donki e anu Iakovo musosovosi'a sou lexe uitiu vimou Esau. Mu'italone'i ta mitema vilevile sou isaxila'a ta mimii la'oluxa'a vilevilesi ne mukalu la muvikalane'i aloxo 'o, "Maasi xe nenge'a talutu sou talai, la ngingi ngauli, ia ngasaxila'a Esau ta miu ne mo sou mamu imua'i ipita. Ngamuxaxu taitaiinu. Nini ane nasaxila'u la'oluxa'a vile, la nauli, ioxe anu ane uno'a noxou sou umulineni, la umuxaxu taiinu o ka sou uili'i no tumaline. Nga'oxo aloxo ne, la ulai utalo noxou ane sou uili'i." ¹⁷ Xe muavuti la mulosi'a vaikala tamei sou. Muvikalanu itema sou xaixai noxou ane sou uulaxune'i aloxo 'o, "Nauli xe eni vivilo Esau uala xe une'e uxalisine xe utali'i lexe, 'Nini namitema sou xaixai noxou ene'ei? Ia nalalai ne'ei 'o? Ta mimii te naoolene'i ne 'ena'ei ta miu?' ¹⁸ Ioxe nini naavuti la navikalanu lexe, "Ta mii 'o, itema sou xaixai noxine Iakovo anu musovane'i mine'e noxine nini tila noxou lexe nini ta miimeni. Anu muitimeni vitanisi. Ia anu Iakovo a uili'i sio.'" ¹⁹ Musuku mune'e noxou itema sou xaixai noxou tamei sou mo tatalu sou la mulosi'a vaikala vilesisi aloxo ne. Mo ane'i ane tavu'alo mo mulai upee noxou ane ili'i ne, vaikala vilesisi

anesi, ane anu muvikalane'ixu sou ikolinu tali'i noxou vimou Esau. ²⁰ Xe muavuti la muvikalane'i la, "Vaikala vilesi anesi, lexe uxalisine xe utali'i aloxo ne la, ngakoli vilesisi aloxo ne. Ngaxavutalanu sou ngavikalanu lexe, 'Ani, itema sou xaixai noxine a uili'i sio.'" Xe muavuti la muvikala lexe, "Male no anu xavutala ano 'osi la sou eni axolixoli no anu, la sou anu uxiunu tumalouxu 'ilixu masua e eni e'oxo noxou la sou anu la'iaxuiilo no anu." ²¹ Xe muavuti la musova iu vimou mimii muuli mulai noxou ia anu muxolu sou muai 'olovoxo vile la.

Iakovo Ilou Lataua Mi'oto'oto

²² No 'olovoxo la Iakovo muavuti la muno'a ta semasemau tamei ne ilo'a ta sema sou xaixai noxou tamei mo ta 'olu mulelia vile (11) milai mixisa'isou lexa Iavoku. ²³ Mulailixa'a no lexa no xalee vile xe mukalu, la mulivu mune'e sou uvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou sou itavulenu miumiu ulai no xalee lexa noxi'a ane'i ane miuli 'ole, ²⁴ ✧ia anusisi muxoxoo ne, xe no 'olovoxo la itema vile mune'e muxali noxou sou ilou mi'oto. Ilou mi'oto xoo mole lamana mukea. ²⁵ Xe itema ne muxamuli loxo 'o la anu a xavixavinu ua, xe muavuti la mu'otunu Iakovo tanga'u no avolu la tanga'u muxatele. ²⁶ Xe itema ne muavuti la muvikalanu Iakovo aloxo 'o, "Naxexeenu avone mo eni alai xo anu asou lamana ukea." Iakovo muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Eni umomomo sou eni axexeenu avolo uasi. Lexe nini naalusilo 'o, la sou eni axexee avolo." ²⁷ Xe anu itema ne, muavuti la mutali'isou Iakovo aloxo 'o, "Ualasmine loxovaa?" Xe Iakovo muavuti la mukolinu lexe, "Eni ualasilolexe Iakovo." ²⁸ ✧Xe anu itema ne muavuti la

✧ 32:24: Ose 12:3-4 ✧ 32:28: Tav 35:10

muvikalanu Iakovo, “Tava'u xo ngingi ngongou Lataua nge'oto mo ngongi'a ta mitema kalumo la nini netaloxolixa'a, la ualasmine lexe Iakovo ne usu'a, ia ualasmine lexe Isilaeli.” ²⁹ ✧ Iakovo muxiu vaxa la mutali'isou itema ne lexe, “Nini ualasmine 'ena'ei? Nalemolu noxilo.” La anu itema ne, mukolinu lexe, “Tava'u loxovaa la nini nemasaxa lexe nalavusou ualasilou?” Xe muavuti la mualusou Iakovo. ³⁰ Xe Iakovo muavuti la muvika lexe, “Vaimomo 'o eni emaisou Lataua iou, ia eni asoli uasi.” La sou mumoxo'u lia xalee se ane ne, lexe Penuelu. ³¹ Aso muxali mutelo, la Iakovo mulutu sou musukusou lia xalee ne sou mulukeluke mulai xo tanga'u mupee. ³² La sou musoko ane tatei ne mole ane mune'e mutalo vaimomo 'o ne, Iakovo ta 'olu'olu ilo'a ta xasox-asou mo ta 'ilusulusunu ne i'ou mii xiasinu no tesusou 'o uasi xo itema e ane'i ilou mi'oto, la mu'otunu ane no tanga'u ne.

33

Iakovo Mualaxu Vimou Tila Esau

¹ Xe Iakovo muavuti la mulutu sou mulai mux-isa'isou lexa lavoku sou mumuline'i ta semase-mau ilo'a ta 'olu'olu mo ta mitema sou xaixai noxou sou ilo'a misolonu muamua'i noxi'a ulai ne Kanani. Ilo'a mimuamua'i xoo xe, anu Iakovo musu'a iou loxo 'o, la vimou Esau ane ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou itemaxu mavulovexa tamei (400) imumuamua'i inene'e. Ia uao no paxa sio. Xe aliku 'o muavuti la mupalusi'a ta 'olu'olu milailai noxi'a ta neneni'a sou mitulu no tavatava'a. ² Lea ta na'e milai noxie, xe Lakeli noxie milai xe ta sema sou xaixai noxou tamei ne, ta noxi'a milai noxi'a ilou kalumo. Xe muavuti

✧ 32:29: Kis 13:17-18

la muvikalane'i ta sema sou xaixai noxou ilo'a ta 'ili'ili'a sou miulaxune'i. Ka Lea ilo'a ta 'ili'ilie. Ka Lakeli ilou 'ilie Iosepu sou miili'i no tumali'a. ³ Ioxe, anu Iakovo mumomomo sou muamua'ixa'a aloxo ne, mukalu io sou anu mulai sou muulaxune'i sou ilo'a milai. Ilo'a milalai xoo xe, ane'i asou ilo'a ixali alaalai, la Iakovo muxola'u tava'u sou mutulu no tava'u vo'uxu sou mutangatulu mulu'elai sou mutaxanu vimou. Anu mu'oxonu aloxo ne alaxu muxatele tamei xoo mole mulai muxali 'alai noxou vimou. ⁴ Xe vimou muiave mune'e la mua'ulaxu ka mutimunu xalenu, la sou ilou mitama. ⁵ Xe Esau musu'anu iou la mumaisi'a ta sema ilo'a ta 'ili'ili'a, la mutali'isou Iakovo aloxo 'o, "Ia ta'ei ngongi'a ngakekei 'o?" Xe Iakovo muavuti la mukolinu vimou lexe, "Ta molomolo ane ne Lataua tanuxo musuku la sou muitixeni eni amitema sou xaixai noxine." ⁶ Xe ta sema sou xaixai noxou tamei ne ilo'a ta 'ili'ili'a miavuti la mimuamua'i mulai no talaxu Esau sou mitangatulu mulu'elai sou mitaxanu. ⁷ Ka Lea ilo'a ta 'ilie, ka Lakeli ilou 'ilie Iosepu. ⁸ Xe Esau muavuti la muvikalanu vimou lexe, "Eni exalisi'a ane'i e nepalusi'a sou miuli no vote'i. Ia nepalusi'a sou miulilixa'a ta mimii ne mine'e noxilo sou ma'ia?" Xe anu Iakovo muavuti la mukolinu vimou lexe, "Tatila, a eni e'oxo loxo ne sou lexe nini opoone laixeilosu." ⁹ Xe Esau muavuti la mukolinu vaikalau vimou aloxo 'o, "Vivilo, eni mixemixe tavu'alo misevile. Ta miimene ne, anu laixe lexe nalivulixa'a." ¹⁰ Ia Iakovo ne pekia'u misevile. Muavuti la mukolinu vimou vaikalau lexe, "Lexe nini oponeni laixeilo mo lexe nemasaxailo manina, la nini oponeni usexelasi mo nano'a ta mimii e eni eitimeni ne. Xo eni emaisine la loxo eni emaisou Lataua iou,

tava'u xo nini opoone laixeilosi mo nemasaxailo manina. ¹¹ La sou ane vaimomo 'o eni emasaxa lexe ta mimii e eni eitimeni ne namulesi'a mamu nano'asi, xo eni Lataua tanuxo misevile la muitix-eni mii piena misevile.” Anu Iakovo kapia'u aloxo ne, la sou vimou Esau ne, opoonu musexela sou muno'asi.

¹² Xe ili'i la, la Esau muvikalanu vimou aloxo 'o, “Alalae 'o eni emasaxa lexe nenge ta'iti mo tatavuevule mimii mo nenge'a talai, eni aulax-unenge nenge'a.” ¹³ Ia Iakovo muavuti la muvikala lexe, “Tatila, nini nelavu lexe ta molomolo 'o ne xavine'i sou ipalepalea uasi. Mo ta sipsip ilo'a ta kau mo ta mee ta 'ili'ili'a e uao i'o'ou susu 'osi. Xo Maasi xe nenge taiavelixa'a no voxo vile-sisi 'o sou talai taxali no tuala ane alalae oosi 'o, la ane'i isoisoli ukalusi xo xavine'i uasi. ¹⁴ La sou tatila noxilo, eni emasaxa lexe nini naulaxuleli mo nauli, ia eni aili'i se'isisi sou apalalaxa'a. Xe ili'i la sou eni alai axalisine ne Edomu.” ¹⁵ Xe Esau muavuti la muvikalanu vimou Iakovo ne aloxo 'o la, “Toxe, la eni asosovosi'a ta mitema noxilo 'o se'i sou ngongi'a ngaxolu 'o sou ino'inge ine'engengi.” Ia Iakovo muavuti la mukolinu vimou vaikalau lexe, “Itema tila, nini oponeni laixeilo misevile, ia mii vile uasi, ta mitema sou xaixai noxilo me'a ipalalanexe la sou ixalinexe.” ¹⁶ Xe Esau muavuti la no voxo ane anu mune'e muxalisou vimou sou ilou mivikala ne la mulivu sou mulai ne Edomu. ¹⁷ Xe Iakovo muavuti la mulai loxo ne Sukoti. Mulai xe muxali la mutulusou taasou xe taasi'a ta mee ilo'a ta sipsip mo ta kau mo ta kameli mo ta donki. La sou ane'i milemolu tuala se ne lexe Sukoti.

¹⁸ No tauu ie ane anu Iakovo mu'umesou tuala

ne Mesopotamia sou mulivu mulai no liaxu ne Kanani, la mii vile masua uxalisou uasi. Anu mulai ne Sikemu sou mu'iliu tualasou ane. ¹⁹ ✧Xe ili'i la sou, ulotonu lia xalee ane ne noxi'a Sikemu ilo'a ta vimovimou ane'i ta mitemasie Amolu. Lia ne, mulotonu no anu lamoli siliva alelaxu itemaxu ta'uve (100). ²⁰ Xe ili'i la, la sou mutulusou valovalo sou u'elaxu ta mii no anu ulai noxou Lataua kalumo lai ne no tualasou alavua ne. La mumoxo'u tani ne lexe “Elu, Lataua noxi'a ta Isilaeli.”

34

Sikemu Mu'oxonu 'Ilixo Masua Mulai Noxie Tina

¹ No voxo vile la eiae Tina e, Iakovo ilee semau Lea 'ili'a, milai mixixaoxao sou mimaisi'a ta sema no tuala tila ne Sikemu. ² Amolu anu itema vile tila no anu mata Ivi, anu tatananu tani no xalee lia ne Kanani ne, 'olu mulu ualasou lexe Sikemu. Mumaisie Tina la mulapune sou mulai noxie. ³ Mulai noxie mukalu la mu'unanu tanu noxie mo sou lexe ane imasaxau. ⁴ Xe ili'i la sou mulai movikalanu momu lexe, “Mamilo, eni emasaxa lexe nano'e sema 'o ine'e mo a'uluxe!” ⁵ Xe Iakovo mulomu lexe 'olu Tina ane Sikemu mu'oxonu 'ilixo masua noxie ne, la uvikala vile uasi xo ta 'olu ta mulu ane mikei milai sou milailixa'a ta sipsip sou iiene'i xe i'ani ia'eia'e. Muxoomaie'i mo lexe ixali la sou uvikalane'i. ⁶ Amolu, Sikemu momu muavuti la mulutu mulai noxou Iakovo sou ilou mivivikalasou masaxa noxou 'olu. ⁷ No voxo ane Amolu mune'e sou ilou Iakovo mivivikala ne, la anu Iakovo ta 'olu milivu mixali. Mixali xe milomusou a'alosie

✧ **33:19:** Ies 24:32; Ioa 4:5

vimo'a Tina lexe Sikemu mulapune sou mulai noxie, la mitamasie xe la'iaxa'a misevile, xo 'ilixo masua ane Sikemu mu'oxonu noxie Tina ne, anu masua misevile no ie'i ane'i ta Isilaeli. Ite ma vile ulai noxie sema aloxo ne, ane'i imama'u no anu misevile xo anu susu taxoxa'a ane.

⁸ Xe Amolu muavuti la muvikalane'i Iakovo ilo'a ta 'olu aloxo 'o, “Eni 'alixeni Sikemu ne, tanu mutulu pekia'u noxie Tina ne misevile, la sou ane eni atali'isinge lexe ngamasaxa la iengi uvaxaieisi mo u'uluxe. ⁹ Anu laixe lexe nenge nenge'a tataula'inenge nenge'a ngato'o mo sou xoluxolunenge nenge'a laixesi. Ta 'ilinge ta sema ine'e i'ulunexe, xe nexi ta 'ilixe ta sema ilai i'ulungenge. ¹⁰ Ngemasaxa lexe ngaxoo no lia xalee anevaa ne la mii noxingesi. Ngamasaxa lexe nga'oxomengi vote'i se'i sou mimii se'i uxali no anu, sou usu'ulingengi no anu xoluxolunenge mo ngingi mengesi ngasaxila'u, la anu mii vile uasi.” ¹¹ Xe Sikemu muavuti la muvikalane'i Tina mamie ilo'a ta 'olu aloxo 'o, “Lexe ngingi opongengi u'osasou masaxa noxilo sie Tina, la mii ma'ia ane ngingi ngamasaxau ne, eni alosingesi. ¹² Ia ngasosovosou 'ulusie mo ngavikalaleli lamana no anu mimii lailaixe ane ngemasaxau lexe eni alosinge. Mimii ma'i ane ngemasaxau ne, eni alosingesi, ia lexe ngano'e Tina ne ine'e mo a'uluxe.”

¹³ Ioxe, tava'u xo Sikemu mu'oxonu 'ilixo masua noxie Tina sou mulapune sou mulai noxie, la ta vimovimoe mixalixu xavutala vile sou ikalavoine'i Sikemu ilou momu Amolu. ¹⁴ Ta motu miavuti la mivikalane'i Sikemu ilou momu aloxo 'o, “Nexi umomomo sou ta'italone vivixe

sou i'uluxu itema vile ane xooxoo ungaasou uao uasi. Xo maasi xe nexi ta'oxo aloxo ne la, anu mii sou maela toxoxa'a noxixe. ¹⁵ La sou lexe ngingi nga'oxo mii toxoxa'a 'o tei, ta mulu sou tualasinge ne lexe xooxoo ungasi'a ukalusi aloxo nexi 'o. ¹⁶ Lexe ngingi nga'oxo aloxo nexi telemolu ne, la sou nexi iexi uvaxaingé sou nga'uluxa'a ta 'ili'ilixe ta sema xe nexi ta'uluxa'a noxingé. La sou nenge nenge'a taxolu tapita sou taxali loxo ta mitema sou tuala vilesisi. ¹⁷ Ia lexe ngingi ngamulinu masaxa noxixe aloxo telemolu lamana 'o uasi, la nexi tano'e vivixe sema 'o mo noxi'a talivu.”

¹⁸ Xe Amolu ilou 'olu Sikemu milomusou vaikalai'a Iakovo ta 'olu ne la tu'umaxu xe mutama laixe misevile no sangali'a ilou, la mimasaxa lexe ilai i'oxo aloxo milomusou noxi'a Iakovo ta 'olu ne. ¹⁹ Sikemu ne anu mauu vile e ta mauu ilavusou imasaxau mo itoxonu misevile. Anu momu ta minuminu. Anu mulomusou vaikala ane ne, la umasaxa lexe uvoovoxo la uasi, xo anu tanu u'elaie Tina lexe u'uluxesi. ²⁰ Xe ilou momu milomu aloxo ne, xe miavuti la ilou milai no tilovolovo 'alai no aitengaxu vimelu sou tualasi'a tila ne sou mivikalane'i ta mulu sou tuala ne. ²¹ Vaikala e mivikalane'ixu aloxo 'o, “Ta mitema e nexi telai sou noxi'a tevivikala ne, ta laixe misevile. Mo mimasaxa lexe ine'e nenge'a taxolu tapita. Nenge lia nenge toxoxa'a misevile. Lexe nenge tamasaxai'a, la ane'i ine'e mo nenge'a taxolu tapita ano 'o, mo mii ma'ia ane ane'i imasaxa lexe i'oxonu ne, ane'i i'oxonusi, xo nenge lianenge toxoxa'a misevile. Lexe ane'i ine'e nenge'a taxolu tapita maninasou ane lai 'o, la sou nenge ta'uluxa'a ta 'ili'a ta sema xe

ane'i i'uluxa'a ta noxinge. ²² Ia masaxa noxi'a vilesisi e ane'i mitulu pekia'u no anu ane lexe, ta mulu sou tuala tila noxinge 'o lexe xooxoo ungaasi'a ukalusi aloxo ane'i. Lexe nenge ta'oxo aloxo ane'i milemolu ne, la sou ane'i opon'e'i u'osa sou nenge'a taxolu, ²³ la sou male ta sip-sipi'a ilo'a ta kau mo mi'ami'a tavu'alo ne nenge miimenge kalumo. Ia tamulinu masaxa noxi'asi mo sou ine'e nenge'a taxolu.” ²⁴ Ta mulu tavu'alo mukalusi e milai mipita no aitengaxu vimelu sou tuala pa'umolu ne, milomu noxi'a Amolu ilou 'olu Sikemu aloxo ne, la ane'i latala ne, mimasaxa lexe i'oxo aloxo ane'i ilou milemolu noxi'a ne. Mole ta mulu sou tuala tila ne xooxoo mungaasi'a mukalusi, ia vile pa'usou uasi.

²⁵ Ta motu ixoxolixu xalexalevine'i voxo vile, mo tamei sou mo tatalu, mo navunavuxa'a 'ole ukalu uao, ia Iakovo ta 'olu tamei e, eiae Simeoni ilou Levi, Tina ta vimovimoe, ilou mino'u viso ka mitoke mimuamua'i miali no nano no tuala tila ne Sikemu ne, sou mixali'a. Ilou mive'ave'a ta mulu e ixoxolixu xooxoo anaxu tanixu ne mukalusi. ²⁶ Miavuti vaxa la mive'a Amolu ilou 'olu Sikemu ne kalumo. Xe mitokine vimo'a Tina e ixoxoo no tani noxou Sikemu ne sou ilo'a milai. ²⁷ Simeoni ilou Levi mive'a ta mulu sou tuala ne Sikemu ne mukalu, xe ta vimovimo'a ane ilo'a mami'a mixolu 'ole, milutu sou milai mi'unalai no tuala tila ne sou mipakali mimii. Mimii piena lailaixe ne, mitavule mulai mukalusi. Ane'i mi'oxo loxo ne sou lexe ikolinu 'ilixo masua e Sikemu mu'oxo noxie vimo'a Tina. ²⁸ Xe miavuti vaxa la mino'a ta sipsip ilo'a ta kau mo ta donkii'a ne mukalusi. Mimii iouiou no nano mo no ale no tuala ne mino'u mukalusi. ²⁹ Mimii iouiou

e 'ulusou toxotoxoxa'a ne mino'u mukalusi. Ta sema sou tuala tila ilo'a ta 'ili'ili'a ne mino'a mukalusi kalumo. Mo mi'amila no taataasi'a ne mitaxusou mukalusi sou mitavule mulai. ³⁰ Xe Iakovo muavuti la movikalane'i Simeoni ilou Levi aloxo 'o, “Ngingi ngongou nge'oxo 'ilixano ano 'o, la mulosilo tu'umaxu toxoxa'a misevile. Ta mitema latala e ixoxolu no lia xalee ano 'o, loxo ta Kanani mo ta Peresi. Maasi xe ipita sou imasaxa lexe ialivulaleli, la umomomo sou ikalusixe noxi'a ta 'alixenisi, xo nexi tapiena uasi.” ³¹ Xe ane'i ilou miavuti la mikolinu vaikalau mami'a aloxo 'o, “Xo ma'i, nexi noxou iexi uvaxaie vivixe loxo nesi, mole ane'i i'oxone loxo sema sou vote'i loxo ne mole loxovaa?”

35

Iakovo Mulivu Mulai ne Veteli

¹ ✧Xe Lataua muavuti la movikalanu Iakovo aloxo 'o, “Nalutu mo navulasou tuala ano 'o, ia nalai mo naxolu ne Veteli mo natulusou valoalo sou na'elaxa'a ta sipsip utelo noxilo. Eni Lataua e epala'a noxine no voxo ane nini ne'umolu vivine Esau la nene'e netatalume.” ² Iakovo mulomu noxou Lataua aloxo ne xe mukalu, la movikalane'i ta 'olu ilo'a ta semasemai'a mo ta 'ili'ili'a mo ane'i ta mitema latala e ilo'a ikekei ne aloxo 'o, “Ngingi latala 'o ne maasi la ngaxexene'i ta maliava sou kalavoi noxinge latala ne ukalusi, mo ngaxali malemalenga ukalusi mo ngatokolomo no anu tokolomo alavua ukalusi, ³ xo nenge asou tasuku sou tuala ano 'o ia talai ne Veteli sou eni atulusou valoalo sou a'elaxa'a ta sipsip ilai noxou Lataua no anu. Lataua e

✧ 35:1: Tav 28:11-17

musu'ulileli no anu tu'umaxu ane muxali noxilo xe muxolu noxilo sou musaxila'ilo no xalexalee tuatuala ane eni emumuamua'i no anu.”⁴ Xe ta motu miayuti la milai mitavulene'i ta mali-avai'a sou milailixa'a noxou Iakovo. Mo paxoxo sou sangasangali'a kalumo ne milaxalaxalixu sou milosou sou mi'asixa'a no ovu tavuna tava'u 'alai ne Sikemu.⁵ Xe mukalu la sou ane'i Iakovo ilo'a ta 'olu milutu sou milai. Milutu sou milai, la Lataua muxalixu 'ume toxoxa'a noxi'a ta mitema ane mixolu no nano no tuala tatatila 'alai ne Sikemu, opone'i mole ilelemuline'i ua.⁶ Mimuumua'i xoo, la milai mixali ne Lusu. Vaimomo 'o ane'i ilemolu tuala ane ne lexe Veteli. Anu tuala ane ne muxolu no xalee lia ne Kanani.⁷ Milai mixolu ane sou anu mutulusou valovalo sou u'elaxa'a ta sipsip ane. La sou mulemolu lia xalee ane Veteli ne lexe, “Lataua sou Veteli” Xo Lataua mupala'a noxou no voxo ane anu mu'umolu vimou Esau la mulai mutalume no anu.⁸ Milai mixolu ane, la sou Debora sema tila e misusune Liveka no molomoloxe misoli ane. La sou mi'asixe no ovu tavuna tava'u no xalee mulai ili'i ne Veteli. La sou mimoxo'u ovu ne lexe, “Ovu Tavuna Sou Tama”.

⁹ No tauu ie ane Iakovo molu ne Mesopotamia sou mulivu mune'e ne Kanani, la Lataua mupala'a noxou la. Xe muavuti la mualusou aloxo 'o,

¹⁰ ✧ “Ualazine lexe Iakovo, ia usokou ane vaimomo 'o mo ulai avile ili'i ne, imoxoine lexe Isilaeli.”

La sou mumoxo'u lexe Isilaeli.

¹¹ ✧ Xe Lataua muavuti la muvikalanu aloxo 'o la,

“Eni Lataua, eni xavileli misevile.

Eni emasaxa lexe napalaane'i ta 'iline tapi-
ena,

mo sou nini naxali loxo ta mitema tapiena
'ilusune'i

mo ta tatila sou xalexalee tuatuala kalumo.

¹² Lia ano 'o eni elosi'a Avalaamu ilou Aisaki tei,
ia vaimomo 'o eni a'italonu ulai noxine.

Mo ta 'iline ilo'a ta xasixasine mo ta
'ilusulusuneni ane ipaa ili'i ne,

eni aitixa'a lia ano 'o kalumo.”

¹³ Lataua muvivikalanu aloxo ne, xe mukalu la
sou mulai. ¹⁴ *Xe Iakovo muavuti la mutulusou
lavo'o vile veveeni ane ilou Lataua mitutulu
mivivikala ne. Xe mukalu la munixi'u uaini ilou
ovu vile lexaxu teitexi no latanu lavo'o ne, sou
Lataua miu. ¹⁵ La sou xalee lia se ane ane'i Lataua
ilou Iakovo mitutulu sou mivivikala no anu ne,
anu Iakovo mumoxo'u lexe Veteli.

¹⁶ Xe ili'i la sou anu Iakovo ilo'a ta minuminu
mivulasou tuala ne Veteli ne sou lexe isuku ulai
no tuala tila ne Epurata. Milutu mo a imumua-
mua'i sou ilalai ne Epurata mo ixali uao, ia voxo
sou lavulo'o noxie Lakeli sou ivo'o muxalisie. No
voxo ane ne, ane mixamuli navunavu toxoxa'a
misevile. ¹⁷ Xe sema e mine'e sou mipaipixone
ne, mivikalane aloxo 'o, “Taneni kalaua mo
na'ume mamu xo 'iline mulu vile la 'a.” Sema ne
imasaxa lexe ixolixoline Lakeli aloxo ne la ua, ane
misuxula'e sou soli. ¹⁸ Xe misuxula'e kaluxusou
ne la, ane mimoxo'u 'ilie keakea ne ualasou.
Mimoxo'u lexe Beni-Oni. Xe ili'i la, la momu
mumoxo'u ualasou lexe Beniamini. ¹⁹ Mino'e
Lakeli milai sou mi'asixe no vote'i pa'umolu ulai
ne Epurata ne. Vaimomo 'o ne ilemolu tuala

* **35:14:** Tav 28:18-19

ne Epurata ne lexe Vetiliemu. ²⁰ Xe ili'i la sou mulue mutulusou lavo'o vile veveeni no lousie ne. Mo lavo'o ne a uai sio, mo mutalo vaimomo 'o. ²¹ Mi'asixe Lakeli mo mitulusou lavo'o vile veveeni no lousie loxo ne xe mukalu, la misolo muamua'i noxi'a mulai sou milai mixali ne Migudalu Ederu. Xe misuku mulai sevile la, la sou milai mi'ilii tuala sou mitulu tani sou mixolu no anu. ²² ✧No tauu ie ane Iakovo muxolu no lia xalee ane ne, la Luven anu Iakovo 'olu vile mulai noxie Vila anu Iakovo semau vile. Xe ili'i la sou ane'i mia'alou momu.

Ioxe, anu Iakovo ta 'olu mavulovexa mulelia tamei.

²³ Ta 'olu ane noxie Lea ualaualasi'a ano, lapolaxu ane Luven ka Simeoni, ka Levi, ka Iuda, ka Isikali, ka Sevulon. ²⁴ Xe ta 'olu ane noxie Lakeli ualaualasi'a ane, Iosepu ilou Beniamini.

²⁵ Xe ta 'olu ane noxie Vila, sema sou xaixai noxie Lakeli, ualaualasi'a ane Den ilou Napitali.

²⁶ Xe ta 'olu ane noxie Silipa, sema sou xaixai noxie Lea, ualaualasi'a ane Xati ilou Aselu. Ane'i Iakovo ta 'olu 'o ne ta neni'a mivo'one'i ane ne Mesopotamia.

²⁷ ✧Mixoxoolu ne xe Iakovo muavuti la mulai noxou momu Aisaki ne Mamule. Tuala ne Mamule ne 'alai ne Ebulon tualasi'a Avalaamu ilou 'olu Aisaki mixolu no anu tei. ²⁸ Aisaki mumaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tatalu (180). ²⁹ Xe no voxo anu sou usoli la sou mulapunu tauuxu alaxu vilesisi loxo 'osi, la musivita. La uleenu mulu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. Xo anu aululu mine manina. La sou ta 'olu Esau ilou Iakovo mi'asixu.

36

Esau ta 'Olu Mo ta Xasoxasou Ilo'a ta Tlu'ilusunu

¹ Nanasi'a ta mitema ane Esau muxalixa'a aloxo 'o. Anu Esau ne ilemolu ualasou vile kalumo lexe Edomu.

² ✧ Anu mu'uluxa'a ta sema ne Kanani. Vile ualasie lexe Ada, eiae Eloni 'olu. Eloni anu itemasie Ketí. Vile ualasie lexe O'olivama, eiae Ana 'ilie. Ana mamie ualasou lexe Sibeoni, anu itemasie Ivi. ³ ✧ Xe vile ualasie lexe Basemati, Isimaeli 'olu. Vimoe mulu ualasou lexe Navaiote. ⁴ Ada opoone la sou mivo'onu Elipasi. Xe Basemati mivo'onu Leuelu ⁵ xe O'olivama mivo'onu Ieusu ilou Ialamu mo Kola. Esau ta 'olu ane ne anu mupalaane'i mine ane'i mixoxoolu ne Kanani.

⁶ Xe Esau muavuti la muno'a ta semasemau ilo'a ta 'ili'ili'a mo ta mitema noxou mo ta mee mo ta kau mo ta donki mo ta kameli mo ta mimii iouiou ne muno'a mukalusi sou ilo'a misuku milai no xalee lia vile va'axu no paxa.

⁷ Milai mixolu va'axu noxou vimou Iakovo, xo ilo'a mixolu mipita la ilou vimou mi'ami'a ilou mixamixa'a piena misevile la umomomo sou ilou ixolu ipita uasi xo tanixa'a uasi. Lia xalee se ane ilo'a mixolu no anu ne umomomo sou ilo'a ixolu ipita la uasi, xo ta sipsip ilo'a ta mee mo ta kau mo ta donki noxi'a ilou tapiena misevile mole lia xalee vile pa'usou la uasi. ⁸ La sou Esau musuku sou mulai muxolu no laxalaxa'ilu ne Seiru. Esau anu mutu'u ovuxa'a ta mitema ne Edomu ane mixolu no laxalaxa'ilu ne Seiru.

⁹ Ta 'olu ualauulasi'a aloxo 'o, ¹⁰ Elipasi, nenu ualasio lexe Ada, Leuelu nenu ualasio lexe Basemati. ¹¹ Xe Elipasi mupalaa la ta 'olu ualauulasi'a aloxo 'o, eiae Teman ilou Omaru mo Sepo mo Xatamu ilou Kenisi. ¹² Xe Timuna, Elipasi semau ane vile mipalaa eiae Amaleki. Ane'i ta mitema ane ne, Esau ta xasoxasou. ¹³ Xe Leuelu ta 'olu ta mulu ualauulasi'a aloxo 'o, Nakati ilou Sela mo Sama mo Misa. Ane'i ta molomolo ane ne, Esau ilee semau Basemati ta xasixasi'a ane. ¹⁴ Xe O'olivama e Esau semau, nenie ualasio lexe Ana. Ana mamie ualasio lexe Sibeoni, O'olivama xasio. Ane O'olivama mipalaane'i ta 'ilie ane eiae Ieusu ilou Ialamu mo Kola.

¹⁵⁻¹⁶ Ta mitema ano 'o, ane'i ta tatila ane, Esau 'olu lapolaxu Elipasi muxalixa'a ualauulasi'a ano 'o, eiae Teman, Omaru, Sepo, Kenisi, Kola, Xatamu mo Amaleki. Ane'i e teitiitiso ualauulasi'a ne Elipasi ta 'olu. Ane'i ta tatila sou tuala tila ne Edomu, ane'i Ada ta xasixasio. ¹⁷ Ane'i ta tatila ano Esau 'olu e ualasio lexe Leuelu muxalixa'a. Ualauulasi'a ano 'o, eiae Nakati, Selau, Sama mo Misa. Ane'i ta tatila ane teitiso ualasio 'o la ne Leuelu muxalixa'a. Basemati, Esau semau ane tatalusi'a ta xasixasio. ¹⁸ Ane'i ta tatila sou tuala tila ne Edomu kalumo. Xe ane'i ane noxie O'olivama ane Ieusu ilou Ialamu mo Kola. Ane'i ta tatila ane ne O'olivama e Esau semau ane tameisi'a mixalixa'a. O'olivama nenie ane Ana. ¹⁹ Ane'i ta mitema ane nenge teitiso ualauulasi'a mukalu ne Esau e ualasio vile lexe Edomu muxalixa'a. Ane'i mixali ta tatila sou tuala tila noxi'a la.

²⁰ Xe Seiru ta 'olu ta mulu ualauulasi'a aloxo 'o. Seiru anu itemasio Xoli, ia anu muxolu no tuala tila ne Edomu. Ta 'olu ualauulasi'a ano 'o,

vile ualasu lexe Lotan mo Sobalu mo Sibeoni mo Ana ²¹ mo Disoni mo Eseru mo Disan. Ane'i ane ualaualasi'a mupala'a 'o ne, anu Seiru ta 'olu. Ane'i ta tatilasi'a ta mitema ne Xori no nano no tuala tila ne Edomu. ²² Seiru 'olu vile e ualasu lexe Lotan muxalixa'a ta 'olu ta mulu ane, eiae Xori ilou Koman. Lotan vimou sema ualasi lexe Timuna. ²³ Sobalu ta 'olu ta mulu ualaualasi'a ane Aluvani ilou Manakati mo Ebalu mo Sepo mo Onamu. ²⁴ Xe Sibeoni ta 'olu ta mulu ualaualasi'a ane Aia ilou Ana. Ana e mia'aloxu lexe mulai musaxila'a momu Sibeoni ta donkiuu la mumaisou tivula taxataxasou. La tivula uopuopu utetelo no taxataxa ne. ²⁵ Xe Ana mulai xe mupalaa, la mupalaane'i ta 'olu ane, Disoni ilee O'olivama. ²⁶ Xe Disoni la muxalixa'a ta 'olu ane, Emudan ilou Esuban mo Itiran mo Keran. Ane'i ta mulu mukalusi. ²⁷ Xe Eseru ta 'olu ta mulu ualaualasi'a aloxo 'o, eiae Bila ilou Savani mo Akan. ²⁸ Xe Disan ta noxou ane, Usu ilou Aran. Ane'i ta mitema ano 'o ane'i ta tatilasi'a ta mitema ne Xori. ²⁹⁻³⁰ Ualaualasi'a ano 'o, Lotan ilou Sobalu mo Sibeoni mo Ana mo Disoni mo Eseru mo Disan.

³¹ Xe no tauutauu ie ane ta Isilaeli'a tila vile sou usaxila'a uasi, la ane'i ta mitema ano 'o, ane'i mixali ta tatila sou tuala xalee ne Edomu. ³² Ite ma ane musaxila'u tuala xalee ne Edomu tei ane Bela. Momu ualasu lexe Beori. Anu muxolu sou musaxila'u tuala tila ne Dinava. ³³ Xe Bela musoli, la Iovavu muno'u tanixu. Iovavu momu ualasu lexe Selau. Selau anu sou tuala tila ne Bosura. ³⁴ Xe Iovavu musoli, la Usamu anu sou xalee lia ne Teman muno'u tanixu. ³⁵ Xe Usamu musoli, la Kadati muno'u tanixu. Kadati momu ualasu lexe Bedati. Xe Kadati mulutu sou mulai ne Moabu sou mu'oto ne Midiani,

la mutaloxolixa'a. La sou mulai muxolu ne Aviti sou musaxila'a ta mitema ne Aviti. ³⁶ Xe Kadati musoli, la Samula anu sou tuala ne Ma-sureka muno'u tanixu. ³⁷ Xe Samula musoli, la Saulo itemasie Leovotia muno'u tanixu. Tuala ne Leovotia ne, muxolu 'alai no lexa tila ne Iupileitisi. ³⁸ Xe Saulo musoli, la Balukanan muno'u tanixu sou muxali tila noxi'a. Balukanan momu ualasou lexe Akuboru. ³⁹ Xe Balukanan musoli, la Kadati muno'u tanixu. La sou anu muxolu sou musaxila'u tuala tila ne Pau. Semau ualasio lexe Me'etavelu. Momu ualasou lexe Matele, xe Matele mamie ualasou lexe Mesaapu. ⁴⁰⁻⁴³ La sou ta mitema ta tatila ane noxou Esau ualaulasi'a aloxo 'o, Timuna ilou Aluva mo Ieteti mo O'olivama mo Ela mo Pinon mo Kenisi mo Taman mo Mipusalu mo Makadielu mo Iramu. Ane'i ta mitema ane ne ane'i ta mitema ta tatila noxi'a ta mitema noxou Edomu. Edomu ne Esau ualasou vile aloxo ne. Anu Esau ne ta mitema ne Edomu xasi'a. Ane'i ta tatila vilevilesi no tualasi'a mo ta mitema sou isaxila'a a ixolu.

37

Aipiepiena Noxou Iosepu

¹ Ia Iakovo ne u'umesou tuala ne Kanani e momu Aisaki muxoxoo no anu ne uasi. ² Muxoxoo ane, la sou nanasi'a ilo'a ta 'olu mikaukavunu muxolu aloxo 'o. Iosepu anu Iakovo 'olu mauu tauu iexu mumomomo loxo mavulovexa vile mo mulelia ta'uve mo movaxa simi tamei (17). Anu ulavusou sou usaxila'a ta sipsip ilo'a ta mee noxou momu ilo'a ta vimovimou noxi'a Vila ilee Silipa. Ane'i ta sema tamei ne, momu ta semasemau. Ia anu mulai noxou

momu la mua'alouxu 'ili'ilixone'i ta vimovimou e i'oxo'oxonu masumasua.

³ Iosepu ne, momu Iakovo ualasou vile lexe Isilaeli, anu umasaxai'a ta 'olu ia umasaxau Iosepu misevile mu'oki noxi'a. Xo nenu mivo'onu no mine anu Isilaeli ne aululu manina. Tava'u aloxo ne la sou momu mu'oxonu iu tokolomo vile lailaixe, utaa la ulai uxali no lia no tava'u, xe avolu veveeni. ⁴ Xe ta vimovimou milavu lexe mami'a anu umasaxau 'olu Iosepu misevile mu'oki noxi'a Iosepu ta vimovimou, la ane'i oponi'e masuau vimo'a ne misevile mo ivivikala lailaixe ulai noxou uasi.

⁵⁻⁷ No 'olovoxo vile, la Iosepu muaipiepiena la mulai mua'aloi'a ta vimovimou aloxo 'o, “Ngalomu une'e noxilo mo aa'alomengixu aipiepiena noxilo 'o. Nenge'a telai no xai sou nenge'a tevovotu uiti tavatavalanu. Xe noxilo tavalanu muavuti la mutulu mulapu. Ia ta noxinge miavuti la mitulu mixaliliu noxilo ka mitangatuluou.” Xe ane'i milomu aloxo ne la la'iaxa'a misevile.

⁸ Xe miavuti la mitali'isou aloxo 'o, “Loxovaa, nini xavutalamenti lexe nini sou naxali tila sou nasaxila'ixe?” Ane'i la'iaxa'a mu'oki'oki xo milomusou aipiepiena noxou xe vaivaikala ane anu mulemolusi'a.

⁹ Xe ili'i la Iosepu muaipiepiena alaxu vile la. Xe muavuti la muvikalane'i ta vimovimou aloxo 'o, “Eni eaipepiena la, la emaisou aso xe so'io ilo'a ta oto mavulovexa mo mulelia vile mitulutulu no talaxo ka mitangatulu mulu'e noxilo.”

¹⁰ Xe muavuti la mulai noxou momu kalumo sou mua'aloxu aipiepiena noxou ne. Xe momu muavuti la mukaitolonu la muvikalanu lexe, “Aipiepiena ma'i to axoo ne? Loxovaa, nini

nemasaxa lexe nexi noxie nenine mo ta viivine tane'e taxola'u tava'ixe mo tatangatulu sou tadoxoneni?" ¹¹ ✧ Ta vimovimou ne, opone'i masua misevile ia mami'asi ne iou si'isou aipiepiena ne uasi, uxoxoolu la uxavuxavutalanu.

¹² No voxo vile, la Iosepu ta vimovimou milailixa'a mami'a ta sipsipu ilo'a ta meeou ne Sikemu sou mi'ani ia'eia'e xe miie lexa. ¹³ Xe Iakovo muavuti la muvikalanu 'olu Iosepu aloxo 'o, "Alixeni, eni emasaxaine lexe nalutu mo namuline'i ta viivine ulai ne Sikemu." Xe Iosepu muavuti la muvikalanu momu lexe, "Ani, eni asou alutu alai."

¹⁴⁻¹⁵ Xe momu muavuti la muvikalanu aloxo 'o la, "Nalai mo namaisi'a ta viivine lexe ane'i a laixene'isi. Mo namaisi'a ta sipsipxeni kalumo lexe laixene'isi. Nalai mo nakilisi'a lexe laixene'isi la sou nalivu une'e sou naa'aloxeni." La sou momu mupalusou sou mulai mukilisi'a ta vimovimou. Ia momu ne, anu muxoxoo no vanunu ne Ebulon. Iosepu mumuamua'i xe mulai muxali ne Sikemu, la mulai muxixaoxao no lia xalee ane ne, la sou mumaisou itema vile la itema ne mutali'isou aloxo 'o, "Nakakamuli ma'ia?"

¹⁶ Xe Iosepu muavuti la muvikalanu lexe, "Eni akakamuline'i ta viivilo e mine'ene'i mamilo ta sipsipou sou ikamulixa'a lexa sou iixeu xe ia'eia'e sou i'ou. Nemaisi'a a ne'ei la napela'ilo mo amuline'i."

¹⁷ Xe itema ne, muavuti la muvikalanu Iosepu lexe, "Ane'i a milutu mo milai. Elomusi'a mi-vivikala lexe ilai loxo ne Dotani." La sou anu mumuline'i la mulai muxalisi'a ne Dotani. ¹⁸ Xe anu a uao no paxa, ia ane'i mimaisou mine anu

umuamua'i ulai noxi'a, la ane'i mipotoxu sou lexe ivau usoli.

¹⁹ Ta motu miavuti la mivikalane'i ngato'lo lexe, “Anu, itema sou aipiepiena a uxali 'o. ²⁰ Tapalea mo tava'u soxu mo tasu'anu ulu'elai no lexa taxasou vile musii 'o. Ia talai la taa'alo lexe mii vile loxo laeoni movau. La sou nenge tamalei lexe mii ma'ia ane uxali no anu aipiepiena noxou ne.”

²¹ Xe Luven mulomusi'a mivikala aloxo ne, la mukamuli vote'i sou upamaulinu Iosepu no anu. Muavuti la mivikalane'i aloxo 'o, “Nenge'a tava'u mamu. ²² Tateteliousi ka talea ulu'elai no taxa sou lexa 'o no xalee lia vitanisi, ia ta'oxo masua loxo 'o uasi.” Anu mulosi'a vote'i ane ne xo anu mumasaxa lexe anu molu ulivu une'e sou ulivunoxu vimou utelo sou upalusou ulivu ulai noxou momu.

²³ Iosepu mumuamua'i xe mune'e muxali noxi'a ta vimovimou ne, xe ane'i miavuti vaxa la miteteliousi ka milulusou tokolomo lailaixe e mutaanu, ²⁴ ka sou miavuti la mi'itinu ka mileanu mulu'elai no lexa taxasou vile musii.

²⁵ Mileanu maulamenge soxu loxo ne mukalu, ia ane'i milai mita'olu sou mi'ani. Mi'ani'ani ia mimalei la ta Isimaeli se'i ilo'a ta kamelii'a me'a loxo ne Xileati ia ilalai loxo ne Aixiputo. Ta kamelii'a mitavule mimii lailaixe loxo mii ane tuma'u laixe sou la'ilali mo lamalasile mo ovu vile lexaxu ane tuma'u laixe.

²⁶ Xe Iuda muavuti la mivikalane'i ta vimovimou aloxo 'o, “Taemoso, lexe nenge tava'u vivinge usoli ka tatalumeiou, la mii ma'ia laixe ane nenge nenge'a taxalisou no anu xavutala ane ne? ²⁷ Nenge'a tano'u mo talosi'a ta mitema e inene'e 'o mo ilotonu. Mo sou mamu nenge ta'oxo masuanu. Xo nenge vivinge maninasou

ane. Nenge xiasinenge ilou sialunenge ane.” Xe ta vimovimou miavuti la mivikala lexe, “Ioxe, nenge tamulinu aloxo nelemolu ne.”

²⁸ ✧Xe ta mitema sou ivaivalo sou ino'u lamoli e mimaisi'a minene'e 'ole mine'e mixali 'alai noxi'a manina, la sou Iosepu ta vimovimou ne milai milaanu sou milosi'a. Ta Midiani milotonu Iosepu mulai noxi'a ta vimovimou no anu lamoli siliva alelaxu mavulovexa tamei. Milotonu mukalu, la sou mino'u milailixu ne Aixiputo.

²⁹ Xe ili'i, la Luven mulivu no taxa e ane'i misu'anu vimo'a Iosepu no anu ne la umaisou vimou uasi. Xe muavuti la musinasinanu tokolomou no vasimolu ne xo tanuxu vimou misevile.

³⁰ Xe mulivu mulai noxi'a ta vimovimou, la muvikalane'i lexe, “Ae, molomolo soxu 'ole a tasiauxu! Ka eni anavaa maasi?”

³¹ Xe ta motu miavuti la mivau mee vile ka mino'u sialuxu sou mi'unanu Iosepu tokolomou mulu'e no anu. ³² Xe ili'i la sou mino'u tokolomou ne mulai sou mimaxa'u noxou mami'a. Mixali la mivikalane'i aloxo 'o, “Namaisou mii 'o. Nexi texalisou. Male 'iline miiu.”

³³ Xe Iakovo iou movaxa no anu tokolomou 'olu ne la mutongonu la muvikalane'i lexe, “Ani, 'alixe Iosepu tokolomou ane! Ta mii se'i loxo ta laeoni mivau 'alixeni ne mo mi'ou.”

³⁴ Xe muavuti la musinasinanu tokolomou no vasimolu ne, io mutelonu tokolomo su'i sou tama xo tanuxu 'olu ne misevile. Muxoxoolu tanutanuxu 'olu mo mutatamasou ne maxuvee misevile. ³⁵ Ta 'olu ta mulu mo ane ta sema mine'e noxou sou lexe ixolixolinu, la anu umasaxa lexe ane'i ine'e ixolixoli mamu. La sou muvikalane'i lexe, “Taletaletlixu 'alixeni 'o mo atatamasou

mole eni amulinu 'alixeni ulai no tualasi'a ta mitema sou soli ne ia ukalu uasi.” La sou anu muxolu sou mutamasou 'olu ne voxo se'i la.

³⁶ Ioxe, ta Midiani e milotonu Iosepu noxi'a ta vimovimou ne, milailixu ne Aixiputo, la itema vile ualasou lexe Potipaa mulotonu, anu itema sou xaixai noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Anu tila noxi'a ane'i ane sou isaxila'u taasou tatananu tuala.

38

Juda Ilee Tamari

¹ No tauu ie ane ne, la Iuda mulutu mu'umesi'a ta vimovimou ia mulai muxolu noxou itema vile ualasou lexe Ira. Ira anu itemasie tuala tila ne Adulamu. ² Iuda mulai muxolu ne la mu'uluxe semasie Kanani vile. Mamie ualasou lexe Sua. ³ Ilou mixoxoolu xe opoone, la mivo'onu 'ilie lapolaxu, la mulu. Mimoxo'u ualaosu lexe Eri. ⁴ Xe ili'i la, la ane opoone la. Xe mivo'o, la 'ilie ne mulu la. La mimoxo'u ualaosu lexe Onani. ⁵ Xe ili'i la, la ane opoone la. La sou ane mivo'onu 'ilie mulu vile la. La mimoxo'u ualasou lexe Sela. No voxo ane Iuda semau mivo'onu 'ilie Sela ne la, anu Iuda mulai mo a uxoxoolu no tuala ne Kesipu.

⁶ Mixoxoolu xoo xe, Iuda 'olu e lapolaxu, ualasou lexe Eri muxali itema tila, la sou momu muno'e iu sema vile ualasie lexe Tamari. ⁷ Ia Eri ne, 'ilixonu laixe noxou IAUE iou uasi. La sou IAUE movau musoli.

⁸ Xe Iuda muavuti la muvikalanu 'olu Onani, “Nalai mo ngongie omeni Tamari ngaai xo vivine musoli la ta 'olu uasi. Xoluxolu na'a nenge aloxo 'o, nini nano'e vivine semau sou napalaane'i

vivine ta 'olu mo sou vivine ualasou ne ukalu uasi. La sou ulai ili'i la ta 'ilie ane ane ivo'one'i ne, vivine Eri ta 'olu.”⁹ Ia Onani ne, mulavu lexe ta molomolo ane anu uxalixa'a ne ta 'olu uasi. La sou no voxovoxo ane ane'i ilee Tamari iai sou anu ulai noxie xe 'uve'uve'u sou unixi, la anu uxexee sou unixi ulai va'axu no lia. Anu mu'oxo aloxo ne xo anu umasaxa lexe upalaane'i ta 'olu iu vimou uasi.¹⁰ 'Ilixo ane ne, IAUE mumaisou la laixe no iou uasisi manina, la movau musoli aloxo vimou Eri.

¹¹ Xe Iuda muavuti la movikalane ua'anu Tamari aloxo 'o, “Nalutu mo nalivu ulai noxou mamine mo naxolu aloxo nesi ia nataula'i uasi mole 'alixe Sela uxali itema tila o.” Anu muvikalane aloxo ne xo anu umama'u xo loxo 'o io Sela usoli kalumo loxo ta vimovimou tamei. La sou Tamari milivu milai noxou mamie.

¹² Tauu ie tavu'alo mulai mukalu xe ili'i, la Iuda semau ane Sua 'olu sema misoli. Muxolu sou tamasie semau xo tanuxe misevile. Xe mukalu, la sou ane'i ilou menexu vile ualasou lexe Ira sou tuala ne Adulamu milai ne Timuna sou ilou imaisi'a ta mitema noxou ixoxotosou ta sipsip noxou laxusi'a.

¹³ Xe Tamari milomu lexe ua'ane Iuda a mune'e ne Timuna sou uxotosou ta sipsip laxusi'a ne.

¹⁴ La ane mipasipaa sou mixexeenu tokolomoxe ane ane mitokolomoxu sou mipoulilosou mulue, ia misakii mii vile loxo taunamo o sou mutaluxu iei ia milai mitalupexa no vote'i no iou xalengaxu tuala tila ne Enaimu. Tuala ane ne muxolu no vote'i ane mulai loxo ne Timuna. Xo ane milavu lexe Iuda 'olu e ualasou lexe Sela ne, anu itema tila, ia ane'i ino'u ulai noxie sou i'uluxu uasi.

¹⁵ Iuda mumuamua'i mune'e xe mumaisie, la muloxomale lexe ane sema sou vote'i vile ane xo

ane misu'asou iei. ¹⁶ Ia utongone lexe ane ua'anu Tamari uasi manina. Ioxe, anu muavuti la muamua'i mulai loxo noxie no vote'i pa'umolu, la muvikalane, “Ioxe, nengei taai.” Xe ane miavuti la mikolinu lexe, “Nalosilo ma'ia?”

¹⁷ Xe anu muavuti la muvikala lexe, “Alivu la sou asovanumeni mee 'ilie soxo vile une'e noxine.” Xe ane miavuti la mivikalanu aloxo 'o, “Anu laixe, ia lexe nini nalosilo mii vile sou eni amuxaxu loxo sosovo ulai utalo no voxo ane nini nasovanu mee ne une'e. La sou alivunoxu sosovo ne ulai noxine.”

¹⁸ Xe anu muavuti vaxa la mutali'isie, “Mii ma'ia ane nemasaxa lexe eni alosine?” Xe ane miavuti la mivikalanu lexe, “Nalosilo miimeni e nasosovosou mimii no anu lexe na'a nini ilou lamotasou ulili no xolaneni mo vilaxoxene e natatavulenu ne.” Xe anu muavuti la mulosie mii tamei ne xe mukalu, la sou mulai noxie.

¹⁹ Xe Tamari miavuti la milivu milai no tuala sou mixexeenu mii e misakii sou mitaluxu jei no anu, io sou ane mitelonu tokolomo sou pouliosou mulue 'ole mutelo la. Ane milai mixoxoo ne xe ili'i la sou opoone mupala'a.

²⁰ Ioxe, Iuda muavuti la mupalusou menexu vile ne Adulamu sou ulailixu mee noxie sema 'ole, xe uno'u mimii e ane milingau sou mimuxaxu muai noxie sou umaxa'u vaikala noxou Iuda lexe anu muvikala manina, sou ulivunoxu ulai noxou. Itema ane ne mulutu xe mulai la uxalisie uasi.

²¹ Xe muavuti la mutali'isi'a ta mitema se'i ne Enaimu, “Sema sou vote'i e ilavusou ixoxolu no vote'i 'o 'ava?” Xe ane'i miavuti la mivikalanu lexe, “Nexi sema sou vote'i vile ixolu lai 'o uasi.”

²² Xe itema ne mulomu aloxo ne la, mulutu sou mulivu mulai noxou Iuda la muvikalanu lexe,

“Axalisie sema ne uasi. Ta mitemasie Enaimu ne mivikalaleli lexe ane'i sema sou vote'i vile ixolu noxi'a no tuala ne uasi manina.”

²³ La sou Iuda muavuti la muvikalanu lexe, “Mii vile uasi, mimii e sema ne mino'u ne, uai noxie ne, xo loxo 'o io ta mitema ikekeienge. Eni esova mee vile 'ilie ulai noxie, ia naxalisie uasi ne la, mii vile uasi.”

²⁴ Xe male loxo so'io tatalu mukalu xe ili'i la sou vaikala mune'e muxali noxou Iuda lexe ua'anu Tamari ane mi'oxo loxo sema vile sou vote'i mo ane a o poone. Xe anu Iuda muavuti la mupalusi'a lexe ino'e iuatulailixe mo i'elaxe mo isoli.

²⁵ Mino'e miuatulailixe la ane mivikala lexe, “Ngavikalanu ua'aleli lexe, opo ano 'o itema e miumiu ane uai noxilo 'o, opou. Ngano'u mii 'o ulai noxou mo utongonu.”

²⁶ Mii ne mino'u xe milailixu noxou Iuda, la anu mutongonusi. La sou muvikala lexe, “Susu noxie ne tatila malaxo uasi, ia noxilo ne tatila misevile. Xo ano'e sou i'uluxu 'alixeni Sela la ua.” Xe ili'i, la Iuda ulai noxie la uasi manina.

²⁷ Xe no voxo ane sou ane ivo'o no anu, la milavu lexe ane ivo'one'i ta 'ilie tamei. ²⁸ Xe no mine sema vile mine'e sou ipapaipixone, la 'ilie vile avolu muxali muuatu, la sema e ipapaipixone nenu ne mitetelisu avolu sou misakii no anu lamota lauoinu. Xe miavuti la mivikala lexe, “Ane ulu'e tei a.” ²⁹ La ua. Anu mu'umenu avolu mulivunoxu mulai no nano, ia vimou mulu'e tei. La sou sema e mine'e sou mipaipixone nenu ne mivikala lexe, “Ee, xavineni sou nelu'e la sou ane nelu'e tei 'o!” La sou mimoxo'u ualasu lexe Peresi. ³⁰ Xe ili'i la sou ane misakii avolu no anu lamota lauoinu ne mulu'e. La sou mimoxo'u ualasu lexe Sela.

39

Iosepu Ilee Potipaa Semau

¹ Ioxe, Iosepu e ta Isimaeli mino'u mulai ne Aixiputo ne, mino'u mulai noxou Potipaa sou mulotonu. Potipaa ne, anu itema tila vile. Anu itema sou xaixai noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Anu tila noxi'a ane'i ane sou isaxila'u taasou tatananu tuala ne Aixiputo.

² ✧IAUE uxoo noxou Iosepu, la sou mii ma'ia ane anu u'oxonu ne, uxali laixe misevile. Io, anu Iosepu mulai muxolu noxou Potipaa. ³ Anu uxoxoolu noxou tilasou Potipaa ne la, tilasou mutongonu lexe IAUE a uxoo noxou mole ane xaixai piepiena ne anu mu'oxonu laixe mukalusi.

⁴ Potipaa opoonu usexelaxu Iosepu misevile la sou molu musosoyosou lexe anu uxali loxo itema vile sou uxoo 'alai noxou. La sou mumuxaxu sou usaxila'u taasou mo mixumixu mo miumiu no nano no taasou ne ukalusi. ⁵ Tava'u xo Iosepu ane Potipaa muno'u sou mune'e sou usaxisaxila'u mixumixu ilou miumiu, la sou ane IAUE mualusou tila noxou mo ane'i ane ilo'a ixoxoo no tani noxou ne mo miumiu ilou mixumixu no taasou mo no xaixu kalumo. ⁶ La sou Potipaa mu'italonu mimii tavu'alo ne no avolu Iosepu sou anu molu usaxila'u ukalusi. Ia anu uxavutalanu mii vile la uasi. Anu uxavutalasou la'ilalisi.

Iosepu ne muleme mauu vile xaviinu misevile. Mo iou ne lailaixe misevile. ⁷ La sou maxuvee uasi manina, Potipaa semau miisuxu xe miavuti la ixoloxixiiou. La sou mivikalanu lexe, "Nane'e mo nengei talai taai no luu noxilo."

✧ 39:2: Apo 7:9

⁸ Ia Iosepu mulomu ua la muvikalane lexe, “Tila noxilo musosovosilo mo mumuxaxo lexe eni sou asaxisaxila'u mimii no nano no tani 'o ukalusi. Miumiu mo mixumixu tavu'alo ne anu mumuxaxo lexe enisi melo asaxila'u. ⁹ Tani 'o mo, mimii no nano 'o ne muxolu no anu saxisaxila'u noxilosi aloxo anu, ia mii vile no nano 'o anu uvikalalelixu lexe eni amomomo sou asaxila'u uasi, uasi. Ia nini ne, anu uvikalalelisine uasi, xo anu semau ane nini. Anu umomomo sou eni amulinu masaxa noxine uasi. Xo maasi xe eni amuli masaxa noxine, la loxo eni a'oxo 'ilixo masua manina no iou Lataua.” ¹⁰ Ia ane ilomu uasi manina. No voxovoxo utotomu ne, ane ilai noxou sou ixoloxixiioi sou lexe anu ulai noxie, ia anu ne xaviinu misevile la ulomuxe uasi manina, mo anu muxolu va'axu noxie.

¹¹ Io, no voxo vile la anu Iosepu mulai no nano no taasou tila noxou mo a u'oxo'oxonu xaixai noxou se'i. Ta mitema sou xaixai noxou tila noxou vile noxi'a ne uxolu no nano uasi. ¹² Xe aliku 'o miavuti xe mine'e la miteteli pekia'u vaxa no anu tokolomou veveeni e utataanu ka mivikalanu lexe, “Nane'e mo nengei talai taai.” Xe anu muavuti la mulo'ene sou mu'ume mulai no ale. Miisou e mutataanu ne, muluvu no vasimolu mole ane mitetelisu no avole ne.

¹³ Xe ane mimalei loxo 'o la anu ane u'ume ulai no ale, ia tokolomou ane ane itetelisu 'o xe, ¹⁴ miavuti la mi'ava mulai noxi'a ta mitema sou xaixai noxie lexe, “Ngamaisou mii 'o! Itemasie Evalaio e muluxeni muno'u sou mune'enu muxolu no tani noxixe 'o, utoxonenge uasi. Mulutusi ka mune'e no ano no taasilo e aai no anu sou uexe utetelisiko mo ulai noxilo no anu masaxa noxousi. ¹⁵ Ia eni eunga toxoxa'a sila anu muiave mulai no

ale io mutautalonu tokolomou e mutaanu muai no pa'umelo.”

¹⁶ Ane mimuxaxu muai ne xe mulue muxali, ¹⁷ la sou ane mia'alou, “Itemasie Evalaio e neno'u mune'e muxolu 'o sou napalupalusou, utoxole uasi manina, mune'e mu'una no taasilo e aai no anu sou lexe ulai noxilo, sila ua. ¹⁸ Eni eungaunga sila anu mu'ume muiave mulai no ale ia mutautalonu tokolomo e mutataa no vasimolu no pa'umelo.”

¹⁹ Xe Potipaa mulomu aloxo ne, la la'iaxu mi-sevile. Tanu no nano ne navu ukaakaa. ²⁰ La sou muvikalane'i ta mitema sou 'oto'oto noxou tatananu tuala sou mine'e mitetelisu Iosepu sou milailixu no taasou navunavu noxou tatananu tuala sou uno'u navunavu sou 'ilixu ane anu mu'oxonu ne. Mulai muxolu no taasou navunavu ne ²¹ ✧ ia IAUE muxolu noxou mo mualusou mole mimii e anu u'oxo'oxonu no nano ne u'oxonu laixe ukalusi. La sou itema sou usaxila'u tani ane ne, opoonu usaxelaxu Iosepu misevile. ²² Itema ane ne muavuti la mumuxaxu Iosepu sou usaxila'a ta menexu e ilo'a ixoxoo no nano no taasou navunavu ne mo xaixai piepiena no nano ne anu molu usaxila'u ukalusi. ²³ Mole anu itema ne, umomomo sou usaxila'u xaixai vile la uasi xo xaixai tavu'alo ne uxoo no avolu Iosepusi. Anu molusi u'oxo mimii ne la laixe ukalusi xo IAUE muxoo noxou.

40

Itema sou Usaxila'u La'ilali Ilou Itema sou Usaxila'u Uaini

✧ 39:21: Apo 7:9

1-3 Iosepu mulai muxolu no ano ne maxuvee malaxo uasi, ia mumalei la mino'a ta mitema sou xaixai tamei noxou tatananu tuala ne Aixiputo mine'e mi'unane'i no tani noxou itema sou xaixai uuli noxi'a ta mitema sou 'oto'oto. Anu itema tila ne ilo'a ta mitemau ixoxoo ane sou isaxisaxila'u taasou tatananu tuala ne Aixiputo. Ta mitema sou xaixai noxou tatananu tuala tamei ne, vile anu tila noxi'a ta mitema sou isaxisaxila'u uaini noxou tatananu tuala xe vile ne anu tila noxi'a ta mitema sou isaxisaxila'u la'ilalixu tatananu tuala. Ane'i ilou misusu no anu 'ilixu vile masua la tatananu tuala la'iaxui'a ilou misevile la sou mulai mu'unalailixa'a no taasou e Iosepu mulai mu'unalai no anu. ⁴ Mi'unalai mixoo no ano ne maxuvee misevile mole tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto ne musosovosou Iosepu sou usaxisaxila'a ilou. ⁵ Xe no 'olovoxo vile, la ane'i ta mitema tamei ne ilou miaipiepiena. Aipiepiena noxi'a ilou ne laaxu vilesisi uasi. Vile noxou aipiepiena ne vile mo xe vile noxou ne vile mo.

⁶ Iosepu mulutu no kakau xe mune'e muxali noxi'a ilou, la mumaisou ie'i ne la, ilou ie'i kalauasi. ⁷ Xe muavuti la mutali'isi'a ilou, “Lox-ovaa ane iengi kalaua loxo 'o? Tu'umaxu vile muxali noxinge ngongou vaimomo 'osi?”

⁸ Ane'i ilou miavuti la mivivkalanu aloxo 'o, “Nexi noxou teaipiepiena, la evile sou usu'ulinexi noxou sou ululusou laaxu uasi.” Xe Iosepu muavuti la movikalane'i ilou aloxo 'o, “Lataua anusisi ane anu molu ulosou itema lavulavu sou ululusou aipiepiena. Ioxe, ngongou ngavikalalelixu aipiepiena noxinge ngongou vilevilesi.”

⁹ La sou anu ane sou usaxisaxila'u uaini noxou tatananu tuala ne mua'aloxu noxou tei. Mu-

vikala aloxo 'o, “No anu aipiepiena noxilo, eni eai la emaisou uaini aiinu vile mutulu no tala-xo, ¹⁰ ia avolu tatalusi. Xe alaxu vilesisi 'o la, volovoloxu mupaa vitanisi vaxa no avoavolu ne mo seseseenu kalumo. Xe alaxu vilesisi 'o la, tematemanu mupaa la mumomoxo alaxu vilesisi. ¹¹ Eni a etutulu eteteli sou kapuxu tatananu tuala tila ne Aixiputo no avolo. Xe eavuti la eno'u uaini ngiangiaxu mumomoxo ne ka ekapinu mulu'elai no kapuxu ne ka elosou.”

¹² Xe Iosepu muavuti la muvikalanu, “Aipiepiena noxine ne laaxu aloxo 'o. Uaini avolu tatalu ne voxo tatalu. ¹³ Voxo tatalusi a uxolu sou tatananu tuala ulaalixene sou ulivulixene ulai no anu xaixai noxine la. La sou nini nalosou kapuxu aloxo nini ne'oxo'oxo tei. ¹⁴ Ia ulai xe nini nalivu ulai no ale sou naxoo laixe, la ieni si'isilo uasi, naxavutalaleli lexe xoluxoluxene ne lailaixe ukalusi. Mo lexe tanenixo la naa'aloxo noxou tatananu tuala ne Aixiputo mo nasu'ulileli sou eni kalumo alaa axexesou tani ano 'o. ¹⁵ Xo eni 'o ne mino'ilosi ka misululeli vaxa noxi'a ta mitema no liaxa'a ta Evalaio no voxo ane ane'i ta mitema ane ne mimuamua'i minene'e loxo ne Aixiputo la sou ane'i milotoleli. Xe ene'e exoo ne lai 'o la, asusu no anu 'ilixu vile uasi, ia mino'ilo vitanisi ka ane mine'e mi'unaleli no taasou navunavu 'o.”

¹⁶ Iosepu ululusou aipiepiena noxou itema sou usaxila'u uaini ne, la itema sou usaxisaxila'u la'ilalixu tatananu tuala ne mulolomu vaxa noxou Iosepu, la aipiepiena laaxu e anu ululusou ne, anu tamaxu laixe no anu xavutala noxou. La sou anu muavuti vaxa la muvikalanu Iosepu, “Eni kalumo eaipiepiena lexe, eni evo'utulolixu ti'a sou veleti tatalu no kisilo ia e'ulu'u. ¹⁷ No

nano no ti'a ane muai teitexi ne, la'ilali iouiou ane muxutu a mu'ana'ana no anu. Anu tatananu tuala ne Aixiputo la'ilalixu, ia ta ngiala mine'e mo a i'o'ou.”

¹⁸ Xe Iosepu muavuti la mululusou laaxu aipiepienau ne aloxo 'o. “Ti'a tatalu ne voxo tatalu.

¹⁹ Voxo tatalusi a uxolu sou tatananu tuala ulaalixene. Nalaa ulai no ale la ixotonu xolaneni. Xe ukalu la sou ilaa ovu vile ka ililixene no anu. Io sou ta ngiala ine'e i'ou xiasineni.” ²⁰ Ilo'a

mioxoo no nano ne xe voxo tatalu mukalu la sou tatananu tuala ne Aixiputo ne mu'oxonu la'ilali vile toxoxa'a xa'a ta mitema sou xaixai noxou. Anu mu'oxonu la'ilali ane ne sou uxavutalanu voxo ane nenu mivo'onu no anu. La sou muvikala, la milaalixa'a itema sou xaixai noxou sou usaxisaxila'u uaini xe itema sou usaxisaxila'u la'ilali. ²¹ Xe ilou milaa mukalu, la sou tatananu tuala muvikalanu itema sou usaxisaxila'u uaini ne sou mulivu mulai no anu xaixai noxou. ²² Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou 'oto'oto noxou sou mililixu itema sou usaxisaxila'u la'ilali ne no ovu e milaanu. Mimi ane ne muxali ne aloxo Iosepu mulemolu ne.

²³ Ia itema sou usaxisaxila'u uaini ne iou si'isou Iosepu ne mole uxavutalanu la ua.

41

Tatananu Tuala Muaipiepiena

¹ Xe ili'i no anu tauu ie tamei mukalu, la tatananu tuala ne Aixiputo ne muaipiepiena lexe anu mulai mo a mututulu no lexa Nailu pa'umele, ² la mumaisi'a ta kau muxatele tamei ta toxotoxoxa'a. Vasime'a ne muveli loxo 'o. Mo lovoxa'a misevile. Me'a no lexa mitelo mo a i'ani'ani ia'eia'e no lexa pa'umolu. ³ Xe ili'i la ta

kau muxatele tamei la mitelo. Ane'i ta kau ane ne, alaalamane'isi, mo vasime'a ne mu'ita'itasi. Me'a no lexa xe mixali mutelo, la mitulu no pa'ume'a ane'i ane mixali mitelo tei. ⁴ Xe miavuti vaxa la mi'i'a ane'i ane mixali mitelo tei ne mukalusi. Tatananu tuala mumaisou aipiepiena ane ne xe mukuluke la mutulu.

⁵ Xe ili'i, la mulivu sou muai, la muaipiepiena la. No anu aipiepiena ane tameisou ne, la mumaisou uiti ngiangiaxu palepanu toxotoxoxa'a muxatele tamei no aiinu vilesisi. Uiti ngiangiaxu ne lingamo sou ivalitusou. ⁶ Xe ili'i la, la mumaisou uiti ne ngiangiaxu palepanu muxatele tamei no aiinu vilesisi muxali mutelo la, ia kisou ngialanusu. Palepalepanu ne kitukitusi xo atume ialuxu muili molu loxo no xalee lia ane aso utetelo no anu la muxutuxu. ⁷ Xe ane'i ta uiti ane ne, miavuti la mimalukusi'a ane'i ane ta toxotoxoxa'a e mixali mutelo tei ne. Xe tatananu tuala mukuluke la, la mutulu avile la sou tanu tema. La sou mulavu lexe anu muaipiepiena.

⁸ ☆Xe mutulu no kakau la tanu laixe uasi. La sou mukala anaxu mulai noxi'a ta mitema sou lavulavu no tuala tila ne Aixiputo ne mo ta mitema ane milavu no anu alualu iouiou ne sou mine'e noxou mukalusi. Ta motu mine'e mixali noxou mukalu, la sou anu muvikalane'ixu aipiepiena noxou ne. Ia vile noxi'a ne umomomo sou ululusou aipiepiena tamei ne laaxu ulai noxou uasi.

⁹ Xe itema e sou usaxisaxila'u uaini ne muxavutala, la muvikalanu tatananu tuala ne aloxo 'o, "Vaimomo 'o eni apala'alixu lexe eni e'oxo susu vile. ¹⁰ No voxo ane nini la'iaxenei'a ta mitema

☆ 41:8: Tan 2:2

sou xaixai noxine la mino'ixe noxou itema sou us-axisaxila'u la'ilalixene sou milai mi'unalailinexe no tani noxou itema sou xaixai uuli noxila ta mitema sou 'oto'oto. ¹¹ La nexi noxou teai la teaipiepiena mukei. Ia aipiepiena noxixe noxou ne laaxu vilesisi uasi. ¹² No nano no tani sou navunavu ne, maulusie Evalaio vile a nexi noxi'a texoo no nano ne. Anu uxoxoo noxou tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto sou isaxisaxila'u taasine. Maulu ne a uxoxoo noxou sou anu upalupalu-sou. Nexi noxou tevikalanuxu aipiepiena noxixe noxou, la anu mululusou laaxu aipiepiena noxixe vilevilesi ne mune'e noxixe. ¹³ Xe ili'i, la mimii ne muxali maninasou aloxo anu mulemolu lamana noxixe ne. Nini nelaalinexe noxou, la nelivunixo sou elivu elai no anu xaixai noxilo la, ia nelilixu itema sou usaxila'u la'ilalixene.”

¹⁴ Xe tatananu tuala ne Aixiputo mulomu aloxo ne, la mukalanu anaxuou Iosepu sou une'e noxou. Alaxu vilesisi 'o la milai milaanu Iosepu no nano no tani sou navunavu. Iosepu mulaa mukalu, la mulai sou musala saexu laxusou muxexe xe mutokolomo laixe. Xe ili'i la sou mino'u mulai noxou tatananu tuala.

¹⁵ Mulai muxali noxou, la sou anu muvikalanuxu aipiepiena noxou aloxo 'o, “Eai la eaipiepiena, ia evile sou ululusou noxilo uasi. Eni elavu xo mivikalaleli lexe nini nalavusou nalulusou aipiepiena laaxu.”

¹⁶ Xe Iosepu muavuti la muvikalanu tatananu tuala aloxo 'o, “Toxo tila, eni amomomo uasi, ia Lataua molusi ululusou aipiepiena noxine laaxu.”

¹⁷ Tatananu tuala muavuti la muvikalanuxu Iosepu sou aipiepienau aloxo 'o, “Eni eaipiepiena lexe, eni elai mo a atutulu no lexa Nailu pa'umele,

¹⁸ xe emalei la ta kau muxatele tamei ta toxotoxoxa'a, vasime'a ne muveli mo lovoxa'a misevile. Me'a no lexa mitelo mo a i'ani'ani ia'eia'e. ¹⁹ Xe ili'i la, la ta kau muxatele tamei la mixali mutelo. Ia ta kau ane ne vasime'a ne mu'ita'itasi mo alaalamane'isi. Eni alavusou amaisi'a ta kau seli loxo ne lai 'o ne Aixiputo uasisi manina. ²⁰ Ane'i ta kau ane ne miavuti vaxa la mi'i'a ane'i ane ta toxotoxoxa'a e emaisi'a tei. ²¹ Ia talavusou laixe uasi xo, mi'i'a loxo ne ia vasime'a uxali laixe uasi. Vasime'a mu'ita'ita mo alaalamane'i ne a uxoo nesi. Eaipiepiena aloxo ne xe ekuluke, la etulu.

²² Xe eai mulu'elai la, la eaipiepiena la. No anu aipiepiena ane ne, la emaisou uiti ngiangiaxu palepanu toxotoxoxa'a muxatele tamei no aiinu vilesisi. Uiti ngiangiaxu ne lingamo sou ivalitusou. ²³ Xe ili'i la, la emaisou uiti ngiangiaxu palepanu muxatele tamei la, ia atume ialuxu muili molu no lia xalee ane aso utetelo no anu muxutuxu mole uleme laixe uasi, palepalepanu ne kitukitusi. ²⁴ Xe ane'i ta uiti ane ne miavuti vaxa la mimalukusi'a ane ta toxotoxoxa'a e mixali mutelo tei ne. Ioxe, no kakau xe etulu, la ekalaa anaxoi'a ta mitema ane milavu no anu alu-alu iouiou ne Aixiputo sou mine'e sou ea'aloia'axu aipiepiena noxilo 'o, ia vile noxi'a umomomo sou ululusou laaxu noxilo uasi manina.”

²⁵ Xe Iosepu muavuti la muvikalanu tatananu tuala ne Aixiputo ne aloxo 'o, “Aipiepiena tamei ne laaxu vilesisi. Lataua mulosienixu mimii ane anu u'oxonu uxali ili'i ane nemaisou. ²⁶ Ta kau muxatele tamei ta toxotoxoxa'a mo vasime'a muvelisi mo lovoxa'a misevile ne mo uiti ngiangiaxu palepanu toxotoxoxa'a muxatele tamei nemaisou no aiinu vilesisi ne laaxu vilesisi lexe tauu ie muxatele tamei. ²⁷ Xe ta kau muxatele tamei

ane vasime'la mu'ita'ita mo alaalamane'isi ne mo uiti ngiangiaxu palepanu muxatele tamei ia kisou ngialanusu ne laaxu vilesisi lexe nenge ulai la taxolixu soli toxoxa'a tauu ie muxatele tamei. ²⁸ Nalomu, aloxo elemolu noxine tei, Lataua mulosienixu mimii ane anu u'oxonu uxali ili'i ane nemaisou ne. ²⁹ Ulai, la nenge nenge la'ilali piena misevile sou ta'ou no anu, no anu tauu ie muxatele tamei. Tuala xalee vile no ano no tuala tila ne Aixiputo 'o pa'usou uasi. ³⁰ Xe ili'i no anu tauu ie muxatele tamei ne lexe ukalu, la nenge taxolu no anu tauu ie muxatele tamei sou soli toxoxa'a manina. Umomomo sou evile uxavutalanu tauutauu ie ane xoluxolu lailaixe ta mitema mixolu sou 'osa'ila no anu uasi, xo soli toxoxa'a ano 'o ne utaasinge mo u'oxo masuanenge ukalusi. ³¹ Umomomo sou ta mitema ixavutalanu tauutauu ie ane ane'i mixoxoolu la mi'o'ou la'ilali iouiou piepiena no anu la ua, xo soli toxoxa'a ane uxali noxinge 'o ne, utila manina misevile. ³² Lataua mulosienixu mii vile tatila no anu aipiepiena tamei xo anu umasaxa lexe nini nalavu no anu mii ane sou anu u'oxonu uxali manina. Mii ane ne a 'ala'alai sou uxali.

³³ Ioxe, maasi la nini napasipaa mo nasosovosou itema vile ane xavutalau lailaixe mo mulavu laixe manina sou usaxila'u muamua'ixu xaixai no nano ne Aixiputo 'o. ³⁴⁻³⁵ Mo nasosovosi'a ta mitema se'i sou xaixai kalumo la sou isu'uli sou iavelixu xoluxoluxa'a ta mitema laixe. Navikalane'i pekia'u lexe ino'u la'ilali noxi'a ta mitema no nano no anu tauu ie muxatele tamei ane asou nenge taxoo no anu tei 'o la, ikalipala'anu la'oluxu vile no anu la'oluxu ta'uve ne sou ilai i'unanu no taasou la'ilali no xalexalee tuala tila 'o ukalusi. Ka isaxila'u laixe. ³⁶ La'ilali

ane ne uai sou ta mitema i'ou no nano no tauu ie muxatele tamei sou soli toxoxa'a ane uxali noxinge lexe tauu ie muxatele tamei sou xoluxolu lailaixe mo la'ilali piepiena ukalu. Lexe nenge tamulinu xavutala ano 'o, la umomomo sou ta mitema isolixa'a uasi.”

³⁷ Xe tatananu tuala ne Aixiputo ne, mulomou sou xavutala ane ne la mutama pumuxu laixe no anu xavutalau, la sou ilo'a ta mitema ta tatila sou xaixai noxou mimasaxa lexe imulinu aloxo Iosepu mulemolu ne. ³⁸ Xe anu muavuti la muvikalane'i ta tatila sou xaixai noxou aloxo 'o, “Nenge umomomo sou taxalisou itema vile laixe loxo Iosepu 'o uasi. Itema e Lataua uleenu muxoo noxou.”

³⁹ Xe tatananu tuala muavuti la muvikalanu Iosepu aloxo 'o, “Eni elavu lexe Latauasi ane molu mulosienixu mimii ane nini nelemolu lexe uxali noxinge 'o, la sou anu lamanasi lexe ninisi ane nini namitema vile sou xavutala lailaixe mo nelavu laixe manina. Evile umomomo loxo nini uasi. ⁴⁰ ✧Eni emasaxa lexe eni asosovosine sou nini naxali loxo itema tila sou nasaxila'u taasilo. Mo ta mitema noxilo sou xalexalee tuatuala sou tuala tila 'o ne ilomuxenesi. No anu ualasi, eni tila noxine, ia nini nasaxila'u tuala tila noxilo lai 'o.”

Iosepu Usaxila'u Tuala Tila ne Aixiputo

⁴¹ La sou tatananu tuala ne Aixiputo muavuti la muvikalanu Iosepu aloxo 'o la, “Nalomu, vaimomo 'o eni amuxaxene sou nini naxali itema sou nasaxila'u xalexalee tuatuala no nano no tuala tila ne Aixiputo 'o ukalusi.” ⁴² ✧Xe muavuti la mulaa ring no avolu simisou sou

mulai mukelelixu noxou Iosepu avolu simisou. Ia ring ane ne, sosovo vile noxou tatananu tuala ne a muxolu no anu. Xe muavuti la mutokolomonu no anu tokolomo noxou laixe ka mutaa xapo xoulu vile vaxa no xolanu Iosepu. ⁴³ Xe muavuti la mulosou karisi sou 'oto'oto noxou ane tameisou sou utavulenu. Ta mitema i'ava lexe, “Ngaxexesou vote'i! Ngaxexesou vote'i!” La sou musosovosou Iosepu sou muxali loxo itema sou usaxila'u xalexalee tuatuala no xalee lia tila ne Aixiputo ukalusi.

⁴⁴ Xe tatananu tuala ne Aixiputo ne, muavuti la muvikalanu Iosepu aloxo 'o la, “Enisi eni tatananu tuala. Ia eni avikalaneni aloxo 'o, itema vile lai 'o umomomo sou u'oxonu mii vile no anu masaxa noxou vitanisi uasi manina. Lexe itema vile umasaxa u'oxonu mii vile, la anu utali'isinexu tei o.” ⁴⁵ Xe tatananu tuala muavuti la mumoxo'u Iosepu no anu uala vile noxi'a ta Aixiputo. Mumoxo'u lexe Sopenati-Panea. Xe muavuti la, la muvaitaula'inu Iosepu noxie sema vile ualasie lexe Asenata, eiae Potipera 'olu. Potipera ne anu itema sou uvala suluvixa'a ta maliava no tuala vile ilemolu lexe Eliopolisi. Xe Iosepu ne muavuti la muxixaoxao sou umaisou xalexalee tuatuala ukalusi no nano ne Aixiputo.

⁴⁶ Iosepu ne tauu iexu muxali loxo mavulovexa tatalu, la sou anu musokou sou muxaxai noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Xe muavuti la mulaa no taasou sou mulai mumuamua'i no xalexalee tuatuala no nano no tuala tila ne Aixiputo mukalusi. ⁴⁷ No nano no anu tauu ie muxatele tamei, la la'ilali muxali tavu'alo mo mu'oki'oki tani manina. ⁴⁸ La sou Iosepu mumolo

la'ilali sou mu'unanu no taataasou la'ilali no tuatuala tila vilevilesi no nano no tuala tila ne Aixiputo. No anu tuala tila vilevilesi ne, mu'unanu la'ilali molu no xaixai no pa'upa'umolu tuatuala vilevilesi ne. ⁴⁹ Iosepu mumolo la'ilali tavu'alo misevile loxo io'iio'i no tasi'i. Tavu'alo tavu'alo misevile, la sou anu umomomo sou uitisou uasi.

⁵⁰ Ili'i no anu tauu ie muxatele tamei sou soli toxoxa'a uxalisi'a uao, ia Iosepu ilee Asenata mipalaane'i ta 'ili'a tamei ta mulu. Asenata ane eiae Potipera 'olu. ⁵¹ La sou muvikala lexe, “Lataua musu'ulileli mole eni ieli si'isou tu'utu'umaxu ane muxali noxilo mo ieli si'isi'a mamilo ilo'a ta viivilo mo ta minuminu no tualasixe noxi'a.” La sou mumoxo'u 'olu lapolaxu ne lexe Manase.

⁵² Xe muavuti la muvikala la aloxo 'o, “Tava'u xo Lataua molu muxalixa'a ta 'alixeni tamei no tuala ane eni ene'e exalisou tu'utu'umaxu no anu 'o, la eni amoxo'u 'alixeni ane tameisou 'o lexe Epalaimu.”

⁵³ Tauu ie muxatele tamei sou la'ilali mo xoluxolu lailaixe ne Aixiputo a mune'e muxali no telexu, ⁵⁴ ✧ mo tauu ie muxatele tamei ane sou ane'i ixolixu soli toxoxa'a a musoko aloxo Iosepu mulemolu. Soli toxoxa'a mutaasou xalexalee tuatuala mukalusi, ia no nano no tuala ne Aixiputo mu'isalili no tuatuala no xalee lia ne Aixiputo ukalusi ne la'ilali a uxolu. ⁵⁵ ✧ Ta mitema ne Aixiputo ixoxolu xe isolixa'a, la ilai ikatu noxou tatananu tuala ne Aixiputo, la sou anu molu upalusi'a ilai noxou Iosepu sou anu uvikalane'ixu mii ane ane'i i'oxonu.

⁵⁶ Mixoxoolu xe, soli toxoxa'a ne mu'oki'oki tani mo mutaasou xalexalee tuatuala ne Aixiputo

ne mukalu, la sou Iosepu mukisiinu aiaitengaxu taataasou la'ilali ne mukalusi sou ta mitema mine'e milotoxa'a la'ilali. ⁵⁷ Ta mitema me'a no xalexalee tuatuala mukalusi no paxapaxa ne, mine'e mixali noxou Iosepu ne Aixiputo ne sou ilotoxa'a la'ilali noxou xo soli toxoxa'a ne mu'oki'oki mo mutaasou xalexalee tuatuala ne'ei ne'ei ne mukalusi.

42

Iosepu ta Vimovimou Ilai ne Aixiputo

¹ Ioxe, Iakovo ilo'a ta 'olu ixoxolu no tualasi'a ne Kanani xe anu mami'a mulavu lexe la'ilali tavu'alo a uai ne Aixiputo, la anu muavuti la muvikalane'i ta 'olu aloxo 'o, “Ngananavaa e ngata'ota'olu vitani 'o, ngaavuti mo nga'oxo mii vile uasi? ² ✧Ngalomu! Eni elomu lexe ta mitema a ilalai ne Aixiputo sou ilolotoxa'a la'ilali. Ngalai ane mo ngalotonenge, ua tasoisoli sou soli maasi.”

³ Xe ane'i milomu vaxa noxou mami'a aloxo ne, la sou ane'i Iosepu ta vimovimou mavulovexa vile milutu sou milai ne Aixiputo sou ilotoxa'a la'ilali, ⁴ ia mami'a upalusou vimo'a soxu e kitu'a, Iosepu vimou maninasou sou ilo'a ilai uasi. Vimou soxu ne ualasou lexe Beniamini. Mami'a umasaxa lexe umuline'i uasi xo loxo 'o io, male mii vile u'oxo masuanu no vote'i. ⁵ Ta mitema sel'i ne Kanani ne milutu sou milai milotoxa'a la'ilali, la ane'i Isilaeli ta 'olu mavulovexa ne milutu sou mimuline'i, xo soli tila ne mulai mutaasou xalee lia ne Kanani mukalu.

⁶ Iosepu ne, anu muxali itema sou usaxila'ua tuala tila ne Aixiputo, mo ta mitema no xalee

✧ 42:2: Apo 7:12

xalee tuatuala ne'ei ne'ei ne a ilalai noxou sou ilolotoxa'a la'ilali. Xe anu ta vimovimou mine'e mixali noxou, la mixola'u tava'a sou mitulu no tava'a vo'uvo'uxu ka sou mitangatulu mulu'elai no talaxu sou mitoxonu. ⁷ Anu Iosepu ne, mu-maisi'a ta vimovimou ne ka mutongone'i, ia anu muavuti la muvivikalane'i loxo anu ulavusi'a uasi. Muavuti la mutali'i xatixati vaxa noxi'a aloxo 'o, "Ngingi minge ne'ei e ngene'e 'o?" Xe ane'i miavuti la mivikalanu lexe, "Nexi mexe no xalee lia ne Kanani ane tene'e 'o, xo temasaxa lexe talotonexe la'ilali."

⁸ Anu mulavusi'a xo mutongone'i, ia ane'i ne itongonu uasi. ⁹ ✧ Mumaisi'a mine ane'i mine'e sou mixola'u tava'a sou mitulutulu no tava'a vo'uxu sou mitangatulu mulu'elai no talaxu, la anu muxavutalanu aipiepiena noxou e muai la mumaisou, ia anu muavuti la muvikalane'i lexe, "Ngingi ta mitema ano 'o, ngingi ngene'e 'o sou ngatulunexe sou ngalavu lexe tualasixe xalee anevaa ane pekia'u uasi."

¹⁰ Xe ane'i miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, "Tila, uasi! Nexi tene'e 'o loxo nexi ta mitema vitanisi sou lexe talotonexe la'ilali. ¹¹ Nexi latala 'o ne, itema vilesisi ta 'olu, ia nexi tene'e sou tatulungenge uasi, xo nexi ta mitema ano ne, nexi ta mitema sou vaikala manina. Takalavoi uasi."

¹² Ia anu Iosepu muavuti la muvikala kiipali vaxa noxi'a, "Uasisi manina! Ngingi ngene'e 'o sou ngatulunexe sou ngalavu lexe tualasixe xalee anevaa pekia'u uasi."

¹³ Xe ane'i miavuti la, la mivikalanu la aloxo 'o, "Tila. Nexi 'o ne nexi itema vilesisi ta 'olu. Nexi itiitisixe muxali loxo mavulovexa mo

✧ 42:9: Tav 37:5-10

mulelia tamei. Mo nexi sou xalee lia ne Kanani. Vivixe vile ne musoli, xe soxu e kaluxusixe a ilou mamixe mixolu.”

¹⁴ “Uasisi! Ngingi ngene'e sou ngatulunexesi!” Anu Iosepu muavuti la movikalane'i aloxo ne la. ¹⁵ “Ia eni amasaxa lexe alavusinge manina no anu vote'i vile aloxo 'o. Eni atulu no xavi noxou tatananu tuala lai ne Aixiputo, la sou eni avikala manina aloxo 'o, umomomo sou ngingi ngalivu ulai no tualasinge uasi manina. Mole vivinge soxu e kaluxusinge ne lexe une'e 'o mo eni amaisou no ieli maninasou. ¹⁶ La sou emasaxa lexe vile noxinge ne ulivu mo ulai uno'u une'e, ia ngingi tavu'alo ne ngane'e ngaxoo no anu taasou navunavu 'o mo nexi takamuli mo talavu manina lexe ngingi ngevikala maninasou. Xe uasi, la eni atulu no xavi noxou tatananu tuala ne Aixiputo, la sou eni avikala manina lexe, ngingi ngene'e 'o sou ngatulunexe manina.” ¹⁷ Muvivikalane'i aloxo ne xe mukalu, la muno'a sou mulai mitatuxa'a sou mixolu no nano no taasou navunavu voxo tatalu.

¹⁸ Xe no voxo tatalusou, la anu Iosepu mulai sou movikalane'i aloxo 'o, “Ngalomu, eni 'o ne, eni alavusou ataxaanu Lataua misevile. La sou eni emasaxa lexe apamaulingengi no anu vote'i vile aloxo 'o. ¹⁹ Lexe ngingi ta mitema sou ngavikala manina, la eni emasaxa lexe vile noxingesi ane maasi la ulivu mo ulai uxolu no nano no taasou navunavu e ngingi ngongi'a ngelai ngexoo no anu, ia ngingi muxatele tami'asi ne, ngano'u la'ilali e ngelotonu ne mo ngalivu ulai noxi'a maminge ilou 'olu mo ta mingemingengi e ixolu sou soli no tuala. ²⁰ Ngalailixu la'ilali 'o no tuala

ukalu, la sou ngatilo vivinge soxu e kaluxusinge ne une'e noxilo. Xo lexe eni amaisou no ieli maninasou, la sou eni alavu manina lexe ngingi ngevikala manina. La sou umomomo sou ngingi ngaulua uasi.” Ane'i milomu noxou aloxo ne xe mukalu la sou mimasaxa lexe imulinu aloxo anu mulemolu noxi'a ne.

²¹ Xe ane'i miavuti la mivikalane'i ngato'o lexe, “Ngamaisou, nenge te'oxo masuanu vivinge la sou ane vaimomo 'o nenge texalisou tu'umaxu ano 'o lakoli 'ilixo ne. Nenge nenge'a temaisou tu'umaxu toxoxa'a ane muxali noxou ne mo, anu soxu mutama mune'e noxinge sou tasu'ulinu ne, ia nenge texiunu tumalingeusi. La sou ane nenge nenge'a talu tu'umaxu ano ane mune'e musu'asinge 'o.”

²² ✨Xe Luven muavuti la mukoline'i ta vimovimou aloxo 'o, “Eni evikalangengi laixe lexe mamu nga'oxo masuanu maulamenge soxu, ia ngingi ngalomuxo uasi, la sou ane nenge taxalisou tu'umaxu ano 'o lakolisou soli noxou ne.”

²³ Ia Iosepu ta vimovimou ne ilavu lexe Iosepu mulavu no anu vaivaikala noxi'a e i'oxo'oxonu uasi, xo anu uvivikalane'i no anu vaikala noxi'a ta Aixiputo ia, itema vile a sou uxiuxiunu ulai noxi'a no anu vaikalai'a. ²⁴ Muvivikalane'i aloxo ne xe tamaxu mulokolaxu, la mulai mutalume no nano mo mutama o. Xe mutama mukalu, la sou anu muuatulai noxi'a sou muvivikalane'i la. Xe ili'i la sou mupalusi'a ta mitema sou xaixai noxou sou mitila'u Simeoni mulai loxo noxi'a sou misakisakiinu no ie'i ta vimovimou ne.

²⁵ Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou sou mitataa la'ilali mu'unalai no

tivativaxa'a ta vimovimou ne, xe muvikalane'i sou itataa lamoli'a ulivu no tivativaxa'a vilevilesi kalumo. Mo mino'uxa'a la'ilali ane muxutu kalumo sou i'ou tuxane'i no vote'i. La ane'i mi'oxonu aloxo anu mulemolu noxi'a ne. Xe ta mitema sou xaixai noxou mi'oxonu aloxo anu mulemolu ne mukalu, ²⁶ la sou ane'i Iosepu ta vimovimou ne mitelotelo tivativa sou la'ilalixa'a e milotonu ne mutelo noxi'a ta donkii'a vilevilesi sou milutu milai.

²⁷ Milutu milai xoo xe, 'olovoxo la mita'olu sou miai. Xe vile noxi'a muavuti la mululusou tivaxu sou lexe ulaanu la'ilali se'i sou ua'anu donki noxou sila, mumaisou lamoliu e mulotonu la'ilali no anu ane uai no latanu la'ilali no tiva anaxu 'o. ²⁸ Xe aliku 'o muavuti la muvikalane'i ta vimovimou, "Ae, taemoso! Lamoli noxilo e elotonu la'ilali 'o no anu ane mulivu mune'e noxilo 'o. Ngamalei, ane uai no la'ilali 'o latanu no nano no tiva 'o." Xe ta motu mimalei loxo 'o, la manina. Ka inavaa. 'E'ene'i ne mutelo mulokolaxa'a manina. Tane'i kalaua sou u'umesi. Xe miavuti la mitalitali'isi'a ngatongato'o, "Lataua mu'oxonu 'ilixu ma'ia ane loxo 'o noxinge 'o?"

²⁹ Milutu sou mimuamua'i ilalai xoo xe, milai mixali noxou mami'a Iakovo ne Kanani, la mia'aloxu mimii e muxali noxi'a ne Aixiputo ne aloxo 'o, ³⁰ "Telutu e nepalusixe sou telai, xe texali ne Aixiputo, la itema tila ane usaxila'u tuala ne Aixiputo ne, muvikala pekia'u noxixe mo mukalavoisixe lexe nexi telai ne sou tatuluxa'a. ³¹ Xe nexi teavuti la tevikalanu lamana lexe, 'Nexi ta mitema sou tatulungenge uasi, nexi 'o, nexi ta mitema sou vaikala manina. ³² Mo nexi 'o, nexi itema vilesisi ta 'olu. Nexi itiitisixe mulai muxali loxo mavulovexa mo mulelia tamei. Ioxe,

ili'i, la vile musoli, xe soxu anu kaluxusixe a ilou mamixe mixolu no tualasixe.' ³³ Xe itema tila ane usaxila'u tuala ane ne muavuti la muvikananexi aloxo 'o la, 'Ngalomu, eni emasaxa lexe alavu manina lexe ngingi vaikalamengi 'o manina, la vile noxinge ne une'e mo noxou taxolu, ia ngingi ane muxatele tami'a ne ngatavule la'ilalixa'a maminge ilou 'olu, mo ta mingemingengi no tuala mo ngalai. ³⁴ Xe ngalivu une'e la, ngatilo vingige soxu ane kaluxusinge sou ngane'e noxilo. Lexe eni amaisou soxu ne, la sou eni alavu manina lexe ngingi ngane'e sou ngatulunexe uasi mo lexe ngingi ngamitema sou kalavoi uasi. La sou eni alivunoxu vingige ane uxoo noxilo 'o sou ulivu ulai noxinge. La sou ngingi ngane'e ngaxoo lai 'o sou ngavaivaoli sou ngano'u lamoli.' ”

³⁵ Mixali mia'alou mami'a aloxo ne xe mukalu la sou ane'i vilevilesi ne milulusou tivativaxa'a sou milaasou la'ilali e milai miloto ne, xe ie'i movaxa loxo 'o la, lamoli'a soxisoxisou kalumo ane muai no nano no tivativaxa'a 'o, la mi-mama'u misevile. Mami'a kalumo ne mumama'u misevile. ³⁶ Xe muavuti la muvikanane'i ta 'olu ne lexe, “Nga'oxole mole eni ta 'alixeni tasitasi- auxa'a noxilo ukalu io? Iosepu tasiauxu tei mo musu'a ne. Ka Simeoni ane kalumo tasiauxu ne. Ia ngingi a ngevikala lexe ngano'u Beniamini kalumo sou ngalailixu la. Ia talu la axoo laixe.”

³⁷ Xe 'olu Luven muavuti la muvikananu momu aloxo 'o, “Ano'u mo alailixu, xe namalei lexe eni alivu uxali noxine ia, anu uasi, la sou eni melo ano'a ta 'alixeni ta mulu tamei ine'e noxine sou nave'a isoli. Na'italonu Beniamini no avolo mo eni melo asaxila'u sou alailixu ka alivunoxu une'e noxine.” ³⁸ Ia momu ne, pekia'u misevile.

Muavuti la muvikalane'i ta 'olu, “Alixeni 'o umomomo sou umulingengi uasi manina, xo vimou ane musoli ne, ia anusisi soxusi ane noxou taxolu 'o. Ngailixu uasi xo loxo 'o io, mii vile uvau no vote'i. Ngamalei, eni soxu ane a aululu manina mukalu, lexe mii vile masua uxali noxou la eni talelixu misevile mole eni asoli mo alu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli.”

43

Ane'i Ilai ne Aixiputo La

¹ Ioxe, soli toxoxa'a muxali ne mulai mutaasou xalexalee tuatuala no lia ne Kanani mukalusi mole mu'oki'oki tani manina. ² Iakovo ilo'a ta 'olu mi'ou la'ilali e ta 'olu milai milotonu ne Aixiputo ne mole mukalu. La sou mami'a muavuti la muvikalane'i, “Ta molomolo, ngalutu mo ngalai ngalotonenge la'ilali se'i la.”

³ Xe 'olu Iuda muavuti la muvikananu aloxo 'o, “Ani, nexi talai. Ia aloxo nexi tevikalanenixu ne. Itema ne muvikala pekia'u noxixe lexe anu umomomo sou umaisixe lexe nexi tano'u Beniamini ulai sou umaisou, xe uasi, la anu umomomo sou nexi talai taxali noxou uasi. ⁴ Ia, lexe nini oponeni u'osasi mo na'italonu Beniamini ne une'esi mo noxi'a talai, la sou nexi talai sou talotonuxene la'ilali. ⁵ Xe uasi, la nexi umomomo sou talai uasi. Xo aloxo nexi tevikalaneni ne. Itema ne muvikala pekia'u noxixe misevile lexe anu umomomo sou umaisixe lexe nexi tano'u Beniamini ulai sou umaisou, xe uasi la anu umomomo sou nexi talai taxali noxou uasi.”

⁶ Xe Isilaeli muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, “Ngingi nge'oxonu tu'umaxu ano 'o musu'asilo

manina. 'Ei muvikalangengi lexe ngavikalanu itema ne lexe ngingi vingenge a muxolu no tuala?"

⁷ Xe ane'i miavuti la mikolinu aloxo 'o, "Ua anu umolo tali'i misevile. Mutali'isi'a ta mineminexi, xe mutali'i lexe, 'Maminge a uxoxoolusi 'o? Mo vingenge vile la uasi?' La sou nalomu, anu molusi mutali'isixe aloxo ne, la sou ane nexi tekolinu tali'i iou ne mukalusi. Nexi talavusou lexe anu uvikalanexi sou tano'u vivixe soxu 'o ulai sou noxi'a talai noxou uasi."

⁸ Iuda muavuti la muvikalanu momu la, "Na'apixu mamu! Na'italonusi une'e noxilo mo noxi'a talai ane alalae 'osi xo loxo 'o io, nini mo nexi mo, ta 'ili'ilixe mo ta semasemamexi kalumo ne massi la nenge nenge'a tasoisoli ukalusi no 'a soli ane 'o. ⁹ Une'esi mo noxi'a talai. Naxavutala piena uasi, eni melo asaxila'u. Ia ulai xe namalei lexe eni alivunoxu une'e noxine uasi, la susu ane ne anu susu noxilo. Ulai la vaikalasou utelo noxilosi mole maulixo ukalu. ¹⁰ Lexe nini opoone u'osasi sou na'italonu Beniaminisi mo noxi'a talai palea, la male ano 'o ne nexi telai mo telivu mune'e alaxu tamei mukalu."

¹¹ Xe mami'a Isilaeli muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Toxe, nenge vote'i vile la sou tamulinu uasi, ia lexe nenge tamulinu aloxo ngelelemolu ne, la anu laixe musuku lexe ngingi ngalai, la ngatavule mimii se'i ane lailaixe musuku molu no lialia nenge 'o loxo lamalasilu mo unuxu lexaxu mo mii ane tuma'u laixe sou la'ilali mo ovu vile lexaxu tuma'u lailaixe mo la'uele lailaixe mo ngataataa no tivativangenge ulai xou itema tila ne loxo lolovolo noxinge ulai noxou. ¹² Mo ngano'u lamoli ane sou ngaloto no anu xe ane mulivu muai no nano no tivativangenge. Xo loxo

'o io male, ane'i ie'i si'isou la mitaataa mulivu la. ¹³ Ngatila'u vivinge soxu 'o mo ngapasipaa ngalivu ulai. ¹⁴ Lataua anu xaviinu musuku, molu u'oxonu itema sou anu tanungenge la, ulivunoxu Beniamini ilou Simeoni ine'e noxinge. Ia lexe Lataua umasaxa lexe eni axovulaune'i ta 'alixeni, la eni axovulaune'isi."

¹⁵ Xe ane'i miavuti 'o la, mimolo mimii e mami'a muovikalane'ixu lexe ino'u ne mo mino'u lamoli ane sou iloto la'ilali no anu xe ane mulivu 'ole. Xe mikasi vaxa noxou Beniamini 'o la, milai ne Aixiputo. Milai xe mixali, la milai mipala'a avile noxou Iosepu iou. ¹⁶ Xe anu Iosepu mumaisou Beniamini no taine'i, la muovikalanu itema vile sou xaixai noxou e sou usaxisaxila'u taasou ne aloxo 'o, "Nano'a ta mitema 'o mo nalailixa'a no tani noxilo, xo noxi'a ta'ani no aso lixinu. Ka nalai nasa'avunoxu kau vile mo navau. Navau ukalu, la sou ulai uxutu. Xe nalalaxii la'ilali se'i sou noxi'a ta'ou ilou."

¹⁷ Itema sou xaixai mulomu aloxo ne xe mukalu, la sou anu muno'a Iosepu ta vimovimou ne sou mulailixa'a no tani noxou vimo'a ne. ¹⁸ Muno'a sou mulailixa'a no tani, ka ane'i ne tane'i kalaua sou 'ume, tane'i mukuni lexe, "Anu a une'enenge 'o, xo tava'u no anu lamoli e mulivu mune'e no tivativanenge loxo tene'e tei. Xe, la sou itetelisinge ka ino'a ta donkimenge ilai'a. Io sou ane'i ino'inge sou i'oxonenge taxali loxo ta mitema sou upalupalusinge sou ta'oxo'oxo mixumixu."

¹⁹ Xe mimalei loxo 'o la itema sou xaixai noxou Iosepu e uxoxoolu no taasou sou usaxisaxila'u ane mune'e mutulu no aitenga, la sou ane'i miavuti vaxa la mivikalanu lexe, ²⁰ "Ae, tila. Nexi

tene'e alaxu vile tei sou telotonexe la'ilali lai 'o.
²¹ Ia telivu, la telai tema'ila no vote'i. Xe telulusou tivativanexe vilevilesi sou lexe tamaisou la'ilali e, mitaataanexe ne, la tekuluke xo lamoli e nexi vilevilesi telosi'a lapee sou la'ilali nexi teno'u 'o, ane mulivu mune'e muai no tivativanexe ne. La sou nexi tene'e 'o sou talivunoxu lamoli ane ne,
²² xe teno'u ane sou nexi talotonexe la'ilali se'i la no anu. Nexi tanexi liliu lamoli ane mulivu 'o xo, nexi talavusou itema ane mulivunoxu uasi manina.”

²³ Xe anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, “Ngaxavutala piena uasi. Mo nga'ume uasi. Male Lataua noxinge, anu Lataua noxou mamingesi ane mulivunoxu lamolimengi ne. Ia mii vile uasi, xo lamoli ne a eno'u.” Xe ili'i la sou mulai muno'u Simeoni sou mune'enu noxi'a.

²⁴ Muno'u Simeoni mune'e noxi'a mukalu, la sou muolene'i sou mu'unalailixa'a no nano no tani noxou vimo'a ne. Xe muavuti la mulai mutau lexa mulailixu noxi'a sou mi'uinu tavatava'a no anu, xe mukalu la mulai mu'a'ane'i ta donkii'a.
²⁵ Mixoxoo no nano ne sou mixoxoomaiou Iosepu sou une'e sou ilo'a i'ani, la ane'i mipitanu mimii se'i lailaixe ane ane'i mino'u no tualasi'a mune'e sou ilolovoloxu no anu.

²⁶ Mixoxoo xe aso lixinu la anu Iosepu mune'e muxali noxi'a 'o. Xe ane'i mipasipaa 'o la, milai noxou sou milolovoloxu no anu mimii se'i e mino'u no tualasi'a mune'e. Xe miavuti la mitulutulu no tava'a vo'uvo'uxu no talaxu sou mitangatulu mulu'elai noxou sou mitoxonu. ²⁷ Xe anu muavuti la mutali'isi'axu maulixa'a, lexe ane'i laixene'isi. Xe muavuti la muvikala lexe, “Ngene'e tei, la ngea'aloxenixu aululu maminge

soxu lexe anu a uxoxoolu no tuala, la loxovaa noxou? Anu a uxoxoolu laixenusi?"

²⁸ Xe ane'i miavuti mivikalanu vimo'a ne lexe, "Tilasixe, mamixe ne anu soxu a uxoxoolu mo laixenusi." Xe miavuti la mitulutulu no tava'a vo'uvo'uxu mulu'e no talaxu la, sou mitangatulu mulu'elai noxou sou mitoxonu la.

²⁹ Xe Iosepu iou movaxa la mumaisou vimou soxu e ualason lexe Beniamini anu vimou manina ilou neni'a vilesisi la sou mutali'isi'a lexe, "Vivinge sou ane kaluxusinge e, ngevikalalelixu ano 'o?" La sou iou mulai noxou Beniamini sou mivikalanu lexe, "'Ei soxu, Lataua uxoo noxine mo ualusine." ³⁰ Xe muavuti no lia noxi'a ta vimovimou ne la mulai avile no nano no taasou xo mumaisou vimou Beniamini la tanuxu misevile. La 'ala'alai sou utama no ie'i. La sou ane anu mulai mutalumeiou tamaxu no anu sou mutama.

³¹ Mutama mukalu, la mulai mu'uinu iou. Ka sou muuatulai no ale ne la tamaxu mulokolaxu ne ia pekia'usi sou mivikalane'i ta mitema noxou sou ino'u la'ilali une'e sou ulosi'a.

³² Ane'i mino'u la'ilali ne mukalu la sou Iosepu ne, milai mimuxaxu na'u no luu vile va'axu sou anusisi mulai muxolu sou muno'u. Xe ta vimovimou ne, milai mikaline'i sou mi'ani no luu vile va'axu mo. Xe ta mitema sel'i ne Aixiputo e ilo'a Iosepu ixoxolu no tani noxou ne, mi'ani va'axu mo, xo ta Aixiputo ne, ilavusou ilo'a ta Evalaio ixolu ipipita sou i'ani'ani uasi.

³³ Ane'i ilo'a ta Evalaio ixolu ipita la, ane ne masua misevile noxi'a ta Aixiputo. Xe ane'i ta vimovimou mimaisou mine ane'i mixoluxolu loxo no talaxa'a mulai noxou, la mikuluke, la ie'i mukaai'a ngatongato'o. Xo ane'i mita'olu sou mi'ani ne la, vimo'a ane lapolaxu muxolu

tei, ka sou vimo'a ane tameisi'a ka tatalusi'a xoo la sou mulai mutalo noxou Beniamini. ³⁴ Xe ta mitema sou xaixai noxou anu Iosepu miavuti la, ivavauxa'a ta vimovimou la'ilali ne molu loxo no luu sou na'u la'ilali ne, ulalai loxo noxi'a. Vimo'a soxu e Beniamini ne, mivau xou la'ilali piena misevile loxo umomomo noxi'a ta mitema ta'uve sou i'ou. Ane'i ilo'a Iosepu mi'ani mo miie.

44

Iosepu Siliva Kapuxu

¹ Xe ilo'a mi'ani mukalu, la sou Iosepu muvikalanu itema e sou usaxila'u taasou ne aloxo 'o, “Nalai mo namoloxa'a ta mitema 'o la'ilali mo nataataa u'una no tivativaxa'a vilevilesi mo u'ana'ana manina. Nataataa e piena. Xe ukalu la, nataataa lamoli'a vilevilesi ne ulivu ulai no nano no tivativaxa'a vilevilesi. Namuxaxu teiteixi no tivativaxa'a anaanaxu. ² Ia vimo'a soxu e kaluxusi'a ne, nano'u kapuxo siliva 'o, ka nataanu ilou lamoli ulai no nano no tivaxu.” Xe anu itema ne muavuti la, alaxu vilesisi. Mu'oxonu mimii ne mukalusi aloxo tatilasou mupela'uxu ne.

³ Ilo'a miai xe mitulu no kakau manina, la ta mitema sou xaixai noxou Iosepu ne misaxane'i ilo'a ta donkii'a sou milai. ⁴ Milutu mo mi'umesou tuala tila ne mo ilai no paxa uao ia, Iosepu muavuti la muvikalanu itema sou xaixai noxou e usaxisaxila'u taasou ne aloxo 'o, “Nalutu mo namuline'i ta aliku e milivu alalae 'o mo lexe naxalisi'a la natali'isi'a aloxo 'o, ‘Loxovaa ane nexi te'oxo laixe noxinge ia, ngingi ngekoli no anu masua 'o la ngepakalinu tila noxilo siliva kaluxu o?’ ⁵ Kapu ane ne anu uie no anu xe

sou ulavu no anu sou umaisou mii ane utalume kalumo. Susu ane ngingi nge'oxonu 'o anu mutila misevile!”

⁶ Xe anu itema sou usaxisaxila'u taasou Iosepu ne muavuti 'o la mumuline'i anu Iosepu ta vimovimou ne xoo la, mulai muxalisi'a. Xe muavuti la, muvikalane'i aloxo tila noxou mu-pela'u ne. ⁷ Xe ane'i miavuti la mikolinu, “Ae, tila. Tali'imeni ne laaxu loxovaa? Nexi tanexi lili. Nexi telavu lexe nexi ta'oxo 'ilixu vile loxo ne uasi manina. ⁸ Namaisou, nini nelavu lexe nexi mexe no lia xalee ane ne Kanani sou telivu tene'e 'o la nexi teno'u lamoli e texalisou no tivativanexe anaanaxu vilevilesi sou telivunoxu mune'e. Ia nexi tapakalinu xoulu ilou siliva no taasou tila noxine loxo ne mole loxovaa o?”

⁹ Xe miavuti moso la misolonu vaikalai'a mulai noxou itema ne aloxo 'o la, “Ae, tila. Lexe nini naxalisou vile noxixe 'o muno'u kapu ne, la uulua avilesi. Ia nexi latala 'o, nexi taxolu noxine sou napalupalusixe sou ta'oxo'oxo mixemixene.”

¹⁰ Xe anu muavuti la muvikalane'i lexe, “Ua ma'i, eni emasaxa aloxo ne. Anu ane lexe eni axalisou kapu noxousi, ane eni ano'u sou ulai ux-olu noxilo sou eni apalupalusou sou u'oxo'oxonu mixomixo, ia ngingi latala nesi ngalivulivu ulai no tualasinge.”

¹¹ Xe ane'i milomu aloxo ne, la mita'olunu tivativaxa'a no lia alaxu vilevilesi. Ka me'a milulusou tivativaxa'a ne anaxu vilevilesi. ¹² Xe milulusou mukalu, la sou anu itema ne molu mune'e sou mukamuli kapu ne no nano no ti-vativaxa'a. Uxilexilenu tivativa ne laixe loxo 'o. Musoko noxou vimo'a ane laposalaxu xoo la sou, mulai musivitanoxu noxou soxu e kaluxusi'a. La sou muxalisou siliva kapu tila noxou ane noxou

Beniamini no tiva. ¹³ Ta vimovimou mimalei loxo 'o la manina. Xe miavuti la misinasinanu tokolomoi'a no vasime'a vilevilesi ne mukalu. Xo tane'ixu misevile. Xe miavuti no lia 'o la, mitelo mixamixa'a no latane'i ta donkii'a alaxu vilesisi, xe miavuti la milivu mulai ne Aixiputo.

¹⁴ Milivu xe milai mixali no tani noxou Iosepu ne, la anu Iosepu a uxoxoolu no taasou nesi o. Iuda ilo'a ta vimovimou mi'unalai no taasou la mitulutulu no tava'a vo'uvo'uxu sou mitangatulu mulu'elai no talaxu vimo'a sou mitoxonu ne. ¹⁵ Xe anu muavuti la mutali'isi'a, “Ngingi nge'oxonu 'ilixo ma'i ane loxo 'o? Ngalavu lexe itema vile loxo eni umomomo sou ulavu mii ane utalume uasi?”

¹⁶ Vimou Iuda muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Tila, nexi talemolu mii ma'ia la ulai noxine? Mo nexi tavikala piepiena sou taxilili lexe nexi ta'oxonu mii ano 'o uasi, loxovaa e Lataua molusi mupala'alixu susu noxixe 'o io. Maasi la nexi latala ukalusi 'o ne, nini nano'ixe sou nexi taxolu noxine sou napalupalusixexu mixemixene sou nexi ta'oxo'oxonu. Ia anu ane muno'u kapuxe-nesi uasi. Nexi noxi'a ukalusi.”

¹⁷ Xe Iosepu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Uasi manina! Umomomo sou eni a'oxonu loxo ne uasi! Anu ane muno'u kapusi ane anu uxolu noxilo sou apalupalusou sou u'oxo'oxo mixomixo. Ia, ngingi latala nesi mii vile noxinge uasi. Tangengi uai laixesi mo ngalivu ulai noxou maminge.”

¹⁸ Xe Iuda muavuti la musuku mulai 'alalai noxou Iosepu ka muvikalanu aloxo 'o, “Tatila noxilo. Eni emaisine la nini aloxo tatananu tuala ne

Aixiputo manina. Ia na'apixo mamu, ieni uvax-ailosi mo avivikalaneni 'o. Ia la'iaxene'ilo mamu. ¹⁹ Nalomu, no voxo ane loxo nexi tene'e tei, la nini netali'isixe lexe, 'Maminge a uxoxoolu mo vivinge vile la uasi?' ²⁰ La sou nexi tevikalaneni lexe, 'Ua ma'i, mamixe soxu ne aululu. Anu a uxoxoolu. Ilou vivixe soxu ane kalusixe. Anu mamixe soxu ne, aululu ia, anu mupalaa vivixe soxu ne. Mo vimou vile kalumo, ia vimou ne musoli. Ane'i ilou neni'a vilesisi, ia anu vimou soxu nesi ane umauli uxolu ne. Momu tanuxu mo usaxila'u laixe misevile.'

²¹ Ia tatila, nini nevikalanexi lexe nexi talai tano'u mo tane'enu noxine mo namaisou. ²² Xe nexi teavuti la tevikalaneni lexe anu umomomo sou u'umesou momu uasi, xo maasi xe anu u'umesou la momu soxu ne anu ukalu. ²³ Xe nini neavuti la nevikala toxoxa'a noxixe lexe nexi umomomo sou namaisixe lexe nexi tano'u vivixe ane kaluxusou une'e noxine. Xe uasi, la umomomo sou nexi tane'e taxali noxine uasi. ²⁴ Nexi telomu noxine aloxo ne xe mukalu, la sou nexi telutu sou telivu mulai noxou mamixe la tea'aloxu vaivaikalameni e nevikalanexixu.

²⁵ Xe anu muavuti la mupalusixe sou talivu une'e 'o la sou taloto la'ilali sevile la. ²⁶ Xe nexi teavuti la tevikalanu lamana aloxo 'o, 'Nexi umomomo sou talai uasi. Xo maasi xe nexi talai, la umomomo sou tila opoonu usexelaixe sou nexi talai noxou uasi manina. Ia lexe nexi tano'u vivixe ane kaluxusou 'o ulai, la sou anu opoonu usexelanexe sou nexi talai taxali noxou aloxo anu molu mulemolu noxixe ne.'

²⁷ Anu mamixe soxu muavuti la mukolinu vaikalamexi ne aloxo 'o, 'Ngingi ngelavu lexe semaxeni mivo'one'i ta 'alixeni ta mulu tamei.

²⁸ Vile ane mu'umesilo tatei mo ne. Male ta mii sel'i mivau ne, xo amaisou uasi xoo mole ane mune'e mutalo vaimomo 'o. ²⁹ Ia maasi xe ngingi ngano'u soxu 'o sou ngalailixu xe mii vile uvau no vote'i, ka eni asolisi mo alu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. Xo eni soxu ane aaululu ukalu 'o. La tu'umaxu ane ne umomomo sou ukalusou maulixosi.'

³⁰⁻³¹ Ia vaimomo 'o, tatila nalomu lexe eni alivu ulai noxou mamilo xe anu umaisou mauulu 'o no tava'ilo uasi, la anu ukalu soxu. Xo 'olu nesi ane anu 'e'enu manina ane. Mamixe soxu ne anu aululu maninanu. Ia lexe nexi talivunoxu 'olu ne uasi, la nexi mexe taolexu soxusi la, anu usoli mo ulu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. ³² Anu mamilo ne mu'apixu 'olu ne pekia'u misevile. Ia eni melo eavuti la epala'alixu masaxa noxilo maninasou mulai noxou aloxo 'o, 'Naxavutala piena uasi, une'e la sou eni melo asaxila'u. Ia ulai xe namalei lexe eni alivunoxu une'e noxine uasi, la tu'umaxu ano 'o ne, vaikalasou utelo ane noxilo 'osi mo ulai utalo lexe eni akalu.'

³³ La sou nalomu, eni emasaxa aloxo 'o, eni ano'u tanixu mauulu 'o mo axoo noxine 'o sou napalupalusilo sou a'oxo'oxonu mixemixene, ia na'italonu soxu mo ulai noxi'a ta vimovimou mo ilo'a ilivu. ³⁴ Lexe mauulu 'o nexi noxou talivu ulai noxou mamixe uasi, la enisisi alai axali noxou loxovaa o? Xo eni amasaxa lexe amaisou tu'umaxu ano 'o uvila'isou mamilo uasi."

45

Iosepu Mupala'alixu Mulai Noxi'a Lexe Anu Vimo'a

1 ✨Iuda uvivikalanu aloxo ne la Iosepu ne tamaxu mulokolaxu mukalu sou lexe utama. La sou movikalane'i ta mitema sou xaixai noxou sou milaalaa mulai no ale ia anusisi ilo'a ta vimovimousi mixolu no nano ne sou anu mupala'alixu mulai noxi'a lexe anu Iosepu, vimo'a.

2 Xe mutaloxu iii mie 'olu'olu uasi manina la ta mitema ne Aixiputo ilo'a ta mitema sou ixoxolu no taasou tatananu tuala ne milomusou.

3 Iosepu muavuti la movikalane'i ta vimovimou aloxo 'o, “Eni Iosepu a, loxovaa, mamilo a uxoxoolu laixesi?” Xe ta vimovimou milomu vaxa noxou aloxo ne, xe mi'ume misevile la milemolu ma'ia.

4 Anu muavuti la movikalane'i, “Ngasuku une'e 'alai noxilo.” La ane'i misuku mulai noxou. Xe anu muavuti la movikalane'i la, “Eni vingge Iosepu a, ngingi minge ngeno'ilo ka nge'italoleli no avo'a ta mitema ne Midiani sou milotoleli, la sou mino'ilo mine'eleli ne Aixiputo 'o. 5 Ia mamu ngaxavutala piena mo mamu ngamaela no anu 'ilixo ane nge'oxo noxilo ne uasi, xo eni elavusou lexe Latauasi ane Anu molu mupalusilo sou eni euli mune'e 'o sou apamauline'i ta mitema. 6 Soli toxoxa'a te muxali 'o, uao tauu ie sou tamei ano 'o. Ia tauu ie tau've a uao uxolu 'o. Umomomo sou evile uxaxai mo ukookooli la uasi manina. 7 Lataua molusi mupalusilo sou euli ene'e 'o sou apamaulingengi ngongi'a ta xasixasinge ilo'a ta 'ilusulusungengi mo sou mamu ngasoisoli. Vote'i ane Lataua mu'oxonu 'o iou vile mo.

8 La sou eni emasaxa lexe ngingi ngalavu lexe ngingi ngapalusilo une'e 'o uasi. Lataua ane anu molu mupalusilo ene'e 'o. Anu mu'oxole

exali loxo tatananu tuala ne Aixiputo momu loxo molomolo vile momu usaxila'u mo asaxila'a ta mitema no taasou ne ukalusi mo amitema sou saxisaxila'u si'a ta mitema no xalexalee tuatuala no nano ne Aixiputo ukalusi. ⁹ ✨Ia alalae 'osi 'o, ngapalea mo ngalivu ulai noxou mamilo mo ngavikalanu aloxo 'o, 'Vaikala ano 'o molu noxou 'iline Iosepu, muvikala aloxo 'o. Lataua muno'ilo mune'eleli ne Aixiputo 'o mole mu'oxole exali loxo itema sou saxisaxila'usi'a ta mitema no xalexalee tuatuala lai 'o. Ia naxoxoolu la uasi, napalea une'e noxilo. ¹⁰ Nane'e la sou naxolu ne Xosen 'alai noxilo. Ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine mo ta sipsipmengi ilo'a ta mee, mo ta kau mo lavulavulutimengi tavu'alo ukalusi ne. ¹¹ Nane'e naxolu ne Xosen 'o mo sou eni asaxila'ine, xo soli tila e muxali 'o ne, tauu iexu ta'uve a uao. Eni emasaxa aloxo ne, xo emasaxa lexe ngingi ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine mo ta minemine latala ilo'a ta sipsipmeni, mo ta mee ilo'a ta kau ne mamu ngaxolu sou soli lai ne.' ”

¹² Xe muavuti la muvikalane'i ta vimovimou aloxo 'o la, “Emasaxa lexe ngingi mo vivilo Beniamini 'o, ngamaisilo mo ngalavusilo. Evile uasi, eni Iosepusi ane avivikalangengi 'o. ¹³ Ngalai mo ngavikalanu mamilo lexe eni ene'e exolu ne Aixiputo 'o la, mi'oxole exali itema tila vile manina. Mo ngavikalanuxu mimii tavu'alo e ngemaisou lai 'o. Ioxe ngapalea ulai mo ngano'u mamilo une'e 'o.”

¹⁴ Muvivikalane'i aloxo ne xe mukalu, la sou muavuti sou mulai mu'aulaxu vimou Beniamini

la mutama. Xe anu Beniamini kalumo mu'aulaxu vimou la mutama. ¹⁵ Xe muavuti la musuku mulai noxi'a ta vimovimou 'ole sou mutimunu xalexalene'i. La tama 'a ululu'e noxi'a. Ilo'a mitama mukalu, la sou ta vimovimou tane'i laixe sou ilo'a mivivikala.

¹⁶ Xe ili'i xe a'alosi'a anu Iosepu ne ilo'a ta vimovimou mulai muxali noxou tatananu tuala ne Aixiputo ilo'a ta tatila sou xaixai noxou, la oponē'i mu'osa misevile. ¹⁷ Xe anu tatananu tuala ne Aixiputo ne muavuti la muvikalanu Iosepu aloxo 'o, “Navikalane'i ta viivine mo itelo tivativasou la'ilalixa'a noxi'a ta donkii'a mo ilivu ulai no xalee lia ne Kanani, ¹⁸ mo ino'u maminge ilo'a ta mingemingengi ane mixoluxolu 'ole mo ilivu ine'e noxilo. La sou eni a'italonu lia xalee vile ane laixe mo lovoxu misevile lai 'o sou nga'ani laixe.

¹⁹ Navikalane'i mo ino'u karisi se'i ne Aixiputo 'o kalumo sou itelone'i ta 'ili'ili'a ilo'a ta semase-mai'a mo maminge ngongi'a mo ino'a ine'ene'i 'o. ²⁰ Ixavutala no anu mimii e i'umesou ne Kanani ne uasi, xo mimii ane lailaixe lai 'o ne, ane'i na'asi.”

²¹ Ioxe, ane'i Isilaeli ta 'olu miavuti la mi'oxo aloxo tatananu tuala mulemolu noxi'a ne. Iosepu mulosi'a karisi aloxo tatananu tuala mulemolu ne mo la'ilali kalumo sou i'ou tuxane'i no vote'i. ²² Mulosi'a ta vimovimou ne tokolomo vilevilesi, ia vimou Beniamini ne, mulosou ta'uve xe lam-oli siliva alelaxu itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve (300). ²³ Xe muavuti la musovane'i iu momu ta donki ta mulu mavulovexa vile la mutelonu mimii lailaixe ne Aixiputo noxi'a, xe ta donki ta sema mavulovexa vile kalumo la mutelonu momu la'ilalixu mo la'ilali se'i kalumo

sou vote'i. ²⁴ Mulosi'a mimii ne mukalu, la sou mupalusi'a sou milivu milai, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalai ia nga'oto'oto no vote'i uasi."

²⁵ La sou ane'i milutu ne Aixiputo ne sou mite-lai ne Kanani sou milai noxou mami'a Iakovo.

²⁶ Milai mixali la mia'alou mami'a aloxo 'o, "Iosepu usoli uasi! Anu a uxoxoolu! Anu muxali loxo itema sou saxisaxila'u sou xalexalee tuatuala no nano ne Aixiputo mukalusi!" Xe mami'a mulomu aloxo la mukuluke la ulee muvava avile, ia anu muloxomale lexe ane'i ikakalavoynusi. ²⁷ Ia ane'i mivikalanuxu vaivaikala e anu Iosepu muvikalane'ixu, xe mumaisou karisi e anu musova mune'e sou uno'u ulai ne Aixiputo, la tanu ne muai se'isisi loxo 'o. ²⁸ Xe Isilaeli muavuti la muvikala aloxo 'o, "Manina musuku! Eni elavu lexe 'alixeni Iosepu usoli uasi. Anu laixe lexe eni alutu mo alai amaisou tei 'o, ka sou asoli."

46

Iakovo Ulai ne Aixiputo

¹ Isilaeli mulomu aloxo ne xe mukalu, la mutaxusou miumiu sou ilo'a ta 'olu ilo'a ta semasemai'a mo ta 'ili'ili'a mo ta minemine'i latala ne mivula sou milai ne Aixiputo. Milutu xe milai mixali ne Beru-seva, la anu mu'elaxa'a ta sipsip se'ilai ne mulai noxou Lataua. Anu Lataua noxou momu Aisaki.

² Xe no 'olovoxo, la Lataua muxali noxou la mumaisou loxo ta mitema imaisou mii no anu aipiepiena. La mu'avalou, "Iakovo! Iakovo!" Xe Iakovo muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Ma'ia ne! Eni 'a!"

³ Xe Lataua muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Eni Lataua, Lataua noxou mamine. Nalutu mo nalai ne Aixiputo, ia na'ume mamu, xo eni axalixa'a ta 'iline mo ta xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni sou ixali ta mitema tavu'alo sou tuala vile toxaxa'a manina lai ne. ⁴Eni amulineni sou nengei talai taxolu ne Aixiputo ne. Xe ili'i, la eni ano'a ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni sou alivulixa'a ine'e no liangenge ngongi'a ne la. Nalai naxoo ne xe, no voxo ane sou nasoli, la Iosepu uxoo alai noxine.”

⁵ Ioxe, Iakovo mulutu sou mu'umesou tuala ne Beru-seva la, Iakovo ta 'olu mitelonu anu mami'a ne ilo'a ta xasoxasou ilo'a ta neeni'a no anu karisi e tatananu tuala ne Aixiputo musova mulai sou milailixa'a. ⁶ ✧Mino'a ta kaui'a ilo'a ta sip-sipi'a mo ta meei'a mo lavulavuluti'a tavu'alo ne Kanani ne sou milai ne Aixiputo. Ta minuminu latala ne muno'a sou ilo'a milailai. ⁷ Muno'a ta 'olu ta mulu mo ta xasoxasou ta mulu mo ta 'olu ta sema ilo'a ta xasoxasou ta sema sou ilo'a milai.

⁸ Ane'i anu Isilaeli muno'a sou milai ne Aixiputo ne, ia ta 'olu ta mulu ualauualasi'a aloxo 'o. Luven, anu 'olu laposalaxu, ⁹ ilo'a ta 'olu. Ta 'olu ualauualasi'a ane, Kanoko ilou Palu mo Esuloni ilou Kami. ¹⁰ Simeoni xe ta 'olu. Ta 'olu ualauualasi'a ane, Iemuelu ilou Iamin mo O'adi ilou Iakin mo Sokaru mo Saulo. Saulo ne, sema vile ne Kanani 'ilie. ¹¹ Levi kalumo ilo'a ta 'olu. Ta 'olu ualauualasi'a ane, Xeson ilou Koati mo Merari. ¹² Iuda ilo'a ta 'olu kalumo. Ta 'olu ualauualasi'a ane, Peresi ilou Selau. Ta 'olu tamei la ane, Eru ilou Onani. Ia ilou misoisoli ne Kanani. Iuda 'olu vile e ualasu lexe Peresi mupalaane'i ta 'olu la

✧ 46:6: Apo 7:15

ualaualasi'a ane, Esuloni ilou Amulu. ¹³ Isikali ilo'a ta 'olu. Ta 'olu ualaualasi'a ane, Tola ilou Pua mo Iasupu mo Simuron. ¹⁴ Sevulon ilo'a ta 'olu. Ta 'olu ualaualasi'a ane, Sereti ilou Eloni mo Ialelu.

¹⁵ Ane'i ane ne, anu Iakovo ta 'olu e semau ualasio lexe Lea, ilou anu Iakovo mixalixa'a ne Mesopotamia. Lea mivo'one 'ilie sema vile kalumo, ualasio lexe Tina. La sou anu Iakovo ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ane Lea mixalixa'a itiitisi'a muxali loxo mavulovexa tatalu mo tatalu (33).

¹⁶ Ioxe, Iakovo ta 'olu se'i la ano 'o. Vile ualasio lexe Xati. Xati ta 'olu ualaualasi'a ane, Seponi ilou Axi mo Suni mo Esubon mo Eri mo Arodi mo Areli. ¹⁷ 'Olu vile la ane, Aselu. Aselu ta 'olu ta mulu ane, Imuna ilou Isiva mo Isivi mo Beria. Xe vimo'a sema ane Sela. Aselu 'olu vile e ualasio lexe Beria, mupalaane'i ta 'olu ane, Eberu ilou Malakieli.

¹⁸ Ane'i ane ne anu Iakovo ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ili'ilusunu ane anu ilee Silipa mipalaane'i ane. Silipa ne ane sema e Lavani muno'e sou milai mixoo noxie 'olu Lea sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo mixemixe ane. Itiitisi'a muxali loxo, mavulovexa vile mo mulelia ta'uve mo muvaxa simi vile.

¹⁹ Ioxe, Iakovo semau ane ualasio lexe Lakeli, ane mivo'one'i ta 'ilie noxou mulue ne ane, Iosepu ilou Beniamini. ²⁰ ✧Xe Iosepu mu'uluxe Potipera 'olu ualasio lexe Asenata ne Aixiputo ne, la sou ilou mupalaane'i ta 'ili'a ta mulu tamei. Vile ualasio lexe Manase, xe vile ualasio lexe Epalaimu. Potipera ne anu aili'i ne Eliopolisi.

✧ 46:20: Tav 41:50-52

21 Xe Beniamini la mupalaane'i na'u ta 'olu ane, Bela ilou Beke mo Asibelu mo Xera mo Naamani mo Eki ilou Rosi mo Mupimu mo Upimu mo Ati. 22 Ane'i ane ne anu Iakovo ilee Lakeli ta 'ili'ili'a ilo'a ta xasixasi'a. Itiitisi'a muxali loxo, mavulovexa vile mo mulelia tami'a.

23 Iakovo 'olu vile la ane Den. Den mupalaanu 'olu vilesisi ane ualasou lexe Usimu. 24 Xe 'olu ane ualasou lexe Napitali, mupalaane'i ta 'olu ane Iakusielu ilou Xuni mo Ieseru ilou Silemu. 25 Ane'i ane muxatele tamei ne, Iakovo ilee Vila e Lavani muno'e sou mulosie 'olu Lakeli sou ixolu noxie sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo mixemixe mipalaane'i.

26 Itiitisi'a Iakovo ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu e milai sou mixolu ne Aixiputo ne ane, mupita la muxali loxo mavulovexa muxatele vile mo muxatele vile. Ia ta 'olu ta semasemai'a ne iitisi'a ipitane'i uasi. 27 ✧Iosepu mupalaane'i ta 'olu tamei lai ne Aixiputo ne, la sou itiitisi'a mutelai muxali loxo mavulovexa muxatele tamei.

28 Ilo'a mimuamua'i xoo xe milai, la Iakovo mupalusou 'olu Iuda muuli sou ulai uvikalanu Iosepu une'e ualaxa'a ne Xosen. Xe ane'i mine'e mixali ne Xosen, 29 la Iosepu mutelo no anu karisi sou 'oto'oto noxou sou mune'e muxali noxou momu Isilaeli. Mune'e xe muxali noxou momu ka mu'aulaxu la utatama xoo mole, maxuveeni loxo 'o.

30 Xe momu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Eni a'osa sou soli, xo eni a ene'e mo emaisine 'o mo elavu lexe nini a naxoxoolu.”

31 Xe Iosepu muavuti la muvikalane'i ta vimovimou ilo'a momu ta minuminu ane ilo'a mine'e

ne lexe, “Eni alai mo avikalanu tatananu tuala ne Aixiputo lexe eni ta vivilo mo mamilo ta minuminu e ilo'a mixoo ne Kanani ane mine'e mixali noxilo 'o. ³² Avikalanu lexe ngingi ne ngingi ta mitema sou saxisaxila'a ta sipsip. Mo avikalanu kalumo lexe ngingi ngen'e 'o la, ngeno'a mine'e kalumo. Mo ngetavuevule lavulavulutimengi piena misevile kalumo mune'e. ³³ Lexe u'avalinge sou utali'isinge mo lexe ulavu no anu xaixai noxinge, ³⁴ la ngavikalanu lexe ngingi ne ngingi ta mitema sou saxisaxila'a ta sipsip ne tatei mo, loxo ta xasixasixe tatei. Lexe ngapalomatananu aloxo ne, la anu upelemasaxainge sou ngaxolu no xalee lia ne Xosen.” Iosepu muvikalane'ixu vote'i ane ne xo ta Aixiputo ne imasaxai'a ta mitema sou isaxila'a ta sipsip ne uasi.

47

¹ Xe Iosepu muavuti la muuoloi'a ta vimovimou ta'uve sou ilo'a milai mixali noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Ilo'a milai xe mixali noxou la Iosepu muvikalanu aloxo 'o, “Mamilo ilo'a ta viivilo mo ta sipsipi'a ilo'a ta kaui'a mo ta kamelii'a mo ta donkii'a mo ta meei'a me'a ne Kanani mo a mine'e mo a ixoo ne Xosen. Mitavule lavulavulutii'a piena misevile kalumo mune'e.”

² Xe muno'a ta vimovimou ta'uve e muiloi'a ne sou milai noxou tatananu tuala.

³ Xe anu tatananu tuala muavuti la mutali'isi'a, “Xaixai ma'i ane ngingi ngaxoxoo la nga'au'ausou sou nga'oxo'oxonu?” Xe ane'i miavuti la mikolinu aloxo 'o, “Tatila, nexi ta mitema vitanisi 'o, nexi ta mitema sou tasaxisaxila'a ta

sipsip aloxo ta xasixasixe tatei.” ⁴ Xe miavuti la mivikalanu aloxo 'o la, “Nexi tene'e 'o xo soli tila 'o mulai mutaasixe mo mu'oki'oki tani no xalee noxixe ne Kanani mo nexi ia'eia'e sou ta sipsipmexi ilo'a ta kaumexi uasisi manina. La sou ane nexi tene'e 'o sou taxolu lai 'o, ia taxolu maxuveeni uasi. Ia tatila, vaimomo 'o, nexi temasaxa lexe nini opoone usexelaixesi mo nexi taxoo ane ne Xosen ne.”

⁵ Xe anu tatananu tuala ne muavuti la muvikalalanu Iosepu aloxo 'o, “Mamine ilo'a ta viivine ane mine'e mo mixali noxine 'o sou ngongi'a ngaxolu lai ne Aixiputo 'o. ⁶ Na'italone'i mo ixolu no xalee lia vile ane lailaixi misevile. Ieni uvaxai'asi mo ilai ixolu ne Xosen, xo anu lia xalee ane ne anu laixe musuku. Xe lexe nelavu lexe, se'i no nixi noxi'a ne milavu lailaixi musuku no anu xaixai ane sou isaxisaxila'a ta sipsip ilo'a ta kau lailaixi misevile, la mene nasosovosi'a ka nalai na'italone'i sou isaxisaxila'a eni ta na'axeni ta sipsip ilo'a ta kau.”

⁷ Xe ili'i la, la sou Iosepu muno'u momu Iakovo sou mune'enu noxou tatananu tuala ne. Xe Iakovo muavuti la mualusou lexe, “Lataua uxoo noxine mo ualusine.” ⁸ Xe tatananu tuala muavuti la mutali'isou Iakovo aloxo 'o, “Tauu iexene ta'ei?”

⁹ Xe Iakovo muavuti la muvikalalanu lexe, “Maulixo sou xoluxolu mo xixaoxao no lia 'o muxali loxo tauu ie itemaxu ta'uve mo mavulovexa tatalusi. Tauu ie piena uasi, ia tu'utu'umaxu piena misevile muxalisilo. Ta xasixasilosi ne mixolu mo mimauli maxuveeni misevile mo tauu iexa'a ne veveeni misevile no anu ane noxilo.” ¹⁰ Ilo'u muvivikala aloxo ne xe

mukalu, la sou Iakovo mualusou ka muioonu io sou mulivu mulai.

¹¹ Ilo'a tatananu tuala mivivikala aloxo xe mukalu, xe ili'i la sou Iosepu mulai sou mu'oxo loxo tatananu tuala muvikananuxu sou musu'uline'i momu ilo'a ta vimovimou sou mu'italone'i no lia xalee vile ne Aixiputo ne. Mulai mu'italone'i no anu lia no tuala ne Lamesesu. Lia sou tuala xalee ane ne laixe misevile. Muuli no anu lialia ne Aixiputo mukalusi. ¹² No voxo sou soli toxoxa'a ane ane'i ixoxolixu ne, la Iosepu iou si'isi'a momu ena uasi, la'ilali a ulalai noxi'a sou i'o'ou. Momu mo ta vimovimou mo, momu ta minuminu mo moso ane ta molomolo ne ukalusi.

Ta Mitema Milotoxa'a La'ilali Noxou Iosepu

¹³ Soli toxoxa'a e muxali ne, muxoo maxuveeni mole mu'oki tani mole la'ilali sevile uxolu no xalee lia sevile loxo uasi manina. Ta mitema sou tuala ne Aixiputo mo ne Kanani ne misoisolixa'a mole xavine'i la uasi manina. ¹⁴ Ta mitema ine'e sou iloto la'ilali, la Iosepu utaxusou lamoli ne sou ulai umuxaxu noxou tatananu tuala ne Aixiputo taasou. ¹⁵ Xe ta mitema ne Aixiputo mo ne Kanani ilai ilotoloto la'ilali xe lamoli'a ukalu manina, la ane'i ilai noxou Iosepu la ivikalanu aloxo 'o, "Naitinexe la'ilali, xe uasi la nexi tasoisoli sou soli avile. Nasu'ulinexi no anu vote'i vile mo nexi tamauli xo nexi lamolimexi ane mukalukalu ne."

¹⁶ Xe Iosepu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Lexe ngingi lamoli sou ngalotongenge la'ilali no anu uasi, la ngano'a ta sipsipmengi ilo'a ta kaumengi ine'e noxilo la sou eni aitingenge la'ilali." ¹⁷ La sou ane'i mino'a ta mii loxo ta oosii'a ilo'a ta sipsipi'a mo ta meei'a mo ta kaui'a

mo ta donkii'a ne sou milosou Iosepu, la sou anu muitixa'a la'ilali. Ane'i mi'oxo'oxonu aloxo ne mole tauu ie ano 'o ukalu.

¹⁸ Xe no tauu ie ili'i, la ta motu mine'e noxou Iosepu la, la mivikalanu aloxo 'o, “Tila, nexi tamomomo sou tatalumeiou tu'umaxu noxixe noxine uasi, nexi tene'e 'o sou tavikalaneni manina lexe, nexi lamolimexi ane mukalu ne, mo ta sipsipmexi ilo'a ta kaumexi, mo ta donkimexi mo ta meemexi mo ta kamelimeixi ane milaimeni mukalu ne. Mii vile la sou nexi talosine la uasi. Nexi vasimexe ilou lialianexesi a uxolu. ¹⁹ Ia ieni uvaxaixesi mamu, xo maasi la nexi tasoisoli ulu'e no ieni 'o mo lialianexe uxali masua ukalusi. Nalotonexi mo lialianexe no anu la'ilali mo sou taxali loxo ta mitema sou palupalusou noxou. Ia tila, anu laixe lexe nini naitinexe la'ilali toxosou sou tatounu mo sou temanu la ta'ou, xe uasi, la nexi tasoisolisi. Nexi tamasaxa lexe nexi taxolu laixe mo lialianexe uxali masua uasi.”

²⁰ Anu aloxo ne la sou Iosepu mulotonu lialia ne Aixiputo ne mukalusi xou tatananu tuala to ne. Ta mitema ne Aixiputo vilevilesi ne mulotonu lialiaxa'a mukalu, xo soli u'oki'oki tani manina avile. Lialiaxa'a ne mulai tatananu tuala tila na'u mukalu ne. ²¹ Iosepu muvikalane'i lexe ta mitema ne Aixiputo no xalexalee tuatuala ukalusi ne, mi'umesou liaxa'a mo misuku milai mixolu no tuala tila se'i. ²² Ia Iosepu ulotonu lia xalexalee noxi'a ta aili'i uasi, xo tatananu tuala ulolosi'a lamoli la sou ane ane'i ilotoloto la'ilali no anu ne. La sou ane lialiaxa'a muxolusi ne.

²³ Xe Iosepu muavuti la muvikalane'i ta mitema aloxo 'o, “Ngalomu, vaimomo 'o eni elotongengi iu tatananu tuala, mo elotonu lialiangenge kalumo ne lexe xou, ia la'ilali ngiangiaxu,

ngano'u mo ngatootou ulu'e no lia 'o. ²⁴ Ia ulai ili'i xe unene'a xe tematemanu, la ngano'u la'oluxu vile no anu la'oluxu ta'uve ulai noxou tatananu tuala. Xe la'oluxu tami'a ne ngamuxaxu, se'i sou ngatounu xe se'i sou ngongi'a ta 'ili'ilinge mo ane'i ane ngongi'a ngaxoxoo ne nga'ou.”

²⁵ Xe ta mitema ne miavuti la mivikalanu Iosepu, “Laixe musuku xo nini nepamaulinexi mole ane nexi latala 'o temauli laixe 'o. Mo ane nexi taxolu loxo ta mitema noxou tatananu tuala sou upalupalusixexu mixumixu sou ta'oxo'oxonu.”

²⁶ La sou Iosepu muxalixu vote'i vile no nano ne Aixiputo ne lexe, ta mitema itootou la'ilali xe ulai ili'i xe temanu xe lingamo, xe imolou la la'oluxu vile no anu la'oluxu ta'uve ne ino'u ulai noxou tatananu tuala. Vote'i ane ne, a uxoxoolu sio mo a imumulinu mo mutalo vaimomo 'o. Ia ta alili'i ne, lialiaxa'asi 'a Iosepu ulotonu ulai xou tatananu tuala uasi.

²⁷ Io, ta Isilaeli e mine'e mixolu ne Aixiputo no xalee lia ne Xosen ne, mipalaa ta 'ili'a mole mixali tavu'alo misevile, mo mi'ami'a ilou mixamixa'a kalumo ne tavu'alo misevile.

²⁸ Iakovo e mune'e kalumo sou ilo'a mixolu ne, mune'e muxolu mole tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa mo mulelia ta'uve mo muvaxasimi tamei. La sou tauu iexu maulixu mutelai loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa tami'a mo muxatele tamei (147). ²⁹ ✧Xe voxo a 'ala'alai sou Isilaeli usoli, la mu'avalou 'olu Iosepu sou muvikalanu aloxo 'o, “Lexe nemasaxailo manina, la namuxaxu avone no laaxu poxo'ilo mo

✧ 47:29: Tav 49:29-32; 50:6

napala'alixu taneni lexe nini namaxa'u alauna noxine noxilo mo lexe eni asoli, la na'asixo lai ne Aixiputo 'o uasi, ³⁰ ia lexe eni ieli uvuvu sou alai noxi'a ta xaxixasilo ane'i ane misoisoli la natavulenu xalusilo uuatulai no ale ne Aixiputo sou nalai na'asixo ane no pa'ume'a ne.” Xe Iosepu muavuti la mukolinu momu lexe, “Eni amuli masaxa noxine mo a'oxo aloxo nini mene nelemolu ne.”

³¹ Xe Iakovo muavuti la muvikala la lexe, “Eni amasaxa lexe nini navikala maninasou lexe nini na'oxo aloxo nelemolu ne.” Xe Iosepu muavuti la, la mupala'alixu tanu maninasou noxou momu, la sou momu Iakovo mutangatulu no luusou sou mulotu noxou Lataua.

48

Manase Ilou Epalaimu

¹ Ilo'a mixoxoo xe ili'i, la vaikala lamana mune'e muxali noxou Iosepu lexe momu a pipiena mu'oxonu. La sou anu muno'a ta 'olu tamei, eiae Masase ilou Epalaimu sou ilo'a milai mikilisu. ² Xe anu Iakovo mulomu lexe 'olu Iosepu a mune'e la anu mupulili sou molu muavuti sou mutulu mutalupexa no luusou ne.

³ ✨Xe muavuti la muvikalanu 'olu Iosepu, “Lataua ane xaviinu misevile mupala'a noxilo ne Lusu no xalee lia ne Kanani, la mualusilo ane. ⁴ Muvikalaleli aloxo 'o, ‘Eni axalixa'a ta 'iline tavu'alo misevile mo sou itiitisinge utelai, la sou ngingi ngaxali ta mitema tavu'alo manina ili'i. Mo eni a'italonu lia ano 'o lexe ta 'iline ilo'a ta

✨ **48:3:** Tav 28:13-14

xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni liaxa'a ulai avile ili'i mo kaluxu uasi.' ”

⁵ Xe musolonu vaikalau la muvikalanu 'olu aloxo 'o la, “Ta 'iline ta tamei e nepalane'i ne Aixiputo 'o ka sou eni ene'e ne, eni ta 'alixeni. Emasaxa lexe Manase ilou Epalaimu ne, eni ta na'axeni ta 'alixeni, aloxo 'o Luven ilou Simeoni.

⁶ Ia ulai ili'i xe male nini napalaane'i ta 'iline se'i la, la nini ta na'a nini ane. Xe ulai ili'i xe ikalaa pilipilixasou lialiaxa'a sou i'ita'italonu noxi'a vilevilesi, la ane'i ta 'iline ane nini napalaane'i no tumali'a Manase ilou Epalaimu ne ane'i imoxo'u liaxa'a no anu ualasi'a tamei.

⁷ ✧Eni e'oxo xavutala ano 'o xo taleli utamasie nenine Lakeli misevile. Ane misoli no xalee lia ne Kanani no voxo ane nexi tevulasou tuala ne Mesopotamia sou tasuku ulai ne Epurata. Misoli, la e'asixe no vote'i pa'umolu ulai ne Epurata. (Vaimomo 'o ne ilemolu tuala ne Epurata ne lexe Vetiliemu.)”

⁸ Xe Isilaeli mumaisi'a Iosepu ta 'olu tamei e ilo'a mine'e ne la mutali'isou aloxo 'o, “Ta molomolo ta 'ei moso ne?” ⁹ La anu muvikalanu momu lexe, “Eni ta 'alixene e Lataua mulosilo lai ne Aixiputo 'o ane.” La sou momu muvikalala lexe, “Nano'a ine'e noxilo mo aalusi'a ilou.”

¹⁰ Isilaeli ne iou isiisivoxo mo umalei laixe la uasi, xo anu itema tila manina. La sou 'olu Iosepu muno'a ta 'olu tamei ne milai 'alai manina noxou momu sou momu mu'aulaxa'a ilou ka mutimunu xalene'i ilou.

¹¹ Xe Isilaeli muavuti la muvikalanu 'olu Iosepu, “Eloxomale lexe umomomo sou amaisou

✧ 48:7: Tav 35:16-19

ieni la ua, ia vaimomo 'o Lataua molu mumasaxa la sou emaisou ieni xe emaisi'a ta 'iline kalumo.”

¹² Xe momu muvikala aloxo ne xe mukalu, la sou anu mutila'a ta 'olu sou muxexene'i noxou momu tava'u, ia anu mutangatulu mulu'elai no talaxu momu. ¹³ Xe muavuti la muno'a ta 'olu tamei ne ka mutulusi'a no pa'umolu. Epalaimu no avolu tema sou musaxi mulai loxo noxou Isilaeli avolu ae, xe Manase ne mutulusou no pa'umolu no avolu ae sou musaxi mulai loxo noxou Isilaeli avolu tema. Io sou musukune'i ilou milai sou mitulu 'alai manina noxou momu talaxu. ¹⁴ Ia Isilaeli muxiunu la muno'u avolu tema, ka mutelo sou mumuxaxu noxou ane kitu'a Epalaimu kisou, xe muno'u avolu ae, la mutelo mumuxaxu noxou ane lapolaxu, Manase kisou.

¹⁵ Io sou mualusou Iosepu la muvikala aloxo 'o, “Nini Lataua e xasilo Avalaamu ilou mamilo Aisaki mimuamua'i noxine
maninanu mo nini Lataua sou saxisaxila'u
noxilo tatei
mo mune'e mutalo vaimomo 'o.

¹⁶ Mo nini Lataua e nene'e nexali noxilo loxo angelo sou
nesaxila'ilo mo nepamaulileli no anu
tu'utu'umaxu ane lexe ukalusou maulixo.
Amasaxa lexe nini naalusi'a ta molomolo
tamei 'o.
Ipalaane'i ta 'ili'a tavu'alo mo sou ta 'ili'ili'a
ilo'a ta xasixasi'a ixali tavu'alo manina
sou i'ana'ana no xalexalee tuatuala ukalusi
ili'i.

La sou eni ualasilu mo xasilo Avalaamu ilou mamilo Aisaki ualasi'a kalumo
ne uxexee no anaxa'a ta mitema uasi.”

¹⁷ Xe Iosepu iou muvaxa la mumaisou momu mine mumuxaxu avolu tema no latanu Epalaimu

kisou, la opoonu u'osa uasi manina. Xe muavuti la mukasi vaxa noxou momu avolu sou muxexeenu noxou Epalaimu kisou sou mumuxaxu noxou Manase kisou, ¹⁸ ia muvikalalanu lexe, “Ane nemuxaxu avone no kisou ne uasi, anu ane lapolaxaxu ano 'o. Namuxaxu avone tema no kisou.”

¹⁹ Ia momu umasaxa uasi, la muvikalalanu lexe, “‘Alixeni, eni elavusou. Manase ne ulai la ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ne ixali tavu'alo misevile sou tuala vile. Ia kitu'a 'o anu ulai la utila musuku noxou. Ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ne ixali ta mitema sou xavi, mo ixali tavu'alo loxo ta mitema sou xalexalee tuatuala piena.” ²⁰ ✧ La sou no voxo ane ne, Isilaeli mualusi'a la muvikala aloxo 'o, “Ulai ili'i, la ta Isilaeli imoxo'u ualasinge ngongou no voxo ane lexe ane'i ilingau Lataua sou ualusi'a se'i. Ivikala aloxo 'o, ‘Lataua molu ualusinge loxo mualusi'a Epalaimu ilou Manase.’”

Anu aloxo ne la sou ane anu Isilaeli muxiune'i ilou sou mumuxaxu Epalaimu muuli noxou Manase.

²¹ Xe muavuti la muvikala vaxa noxou 'olu Iosepu, “Eni asou asoli, ia Lataua uxolu noxinge. Mo anu molu uno'inge sou ulivulingenge ulai no liaxu xasine ilou 'ilusuneni. ²² Lia e no tuala ne Sikemu ne, anu lia xalee ane ne laixe misevile. Tatei la eni eno'u viso ilou pasiko sou noxi'a ta Amolu te'otosou la eni eno'u e'umenu noxi'a. La sou, tava'u xo ninisi ane nini tila noxi'a ta viivine, la ane eni a'italonu lia ane ne noxine.”

✧ **48:20:** Eva 11:21

49

Iakovo Mualusi'a ta 'Olu Vilevilesi

¹ Xe Iakovo muavuti, la mu'avali'a ta 'olu sou mine'e noxou mukalusi sou muvikalane'i,

“Ngata'olu ngaxalili no pa'umelo mo eni avikalangengixu mii ane sou uxali noxinge mo noxi'a ta 'ili'ilinge mo ta xasixasinge ilo'a ta 'ilu'ilusungengi no voxovoxo ane unene'e ili'i.

² Ta 'alixeni, ngingi ngane'e ngapita mo ngalomu. Ngalomu noxilo maminge Isilaeli.”

³ Xe mita'olu mukalu, la anu musokou sou muvikalanu Luven tei,

“Luven, nini 'alixeni laposalaxu ane, eni xavileli ane nini.

Eni no mine xavileli ia epalaaneni.

Nini itema vile tatila misevile mo xavineni misevile kalumo.

⁴ Nini loxo lexa u'ani la evile umomomo sou utalutaluxene uasi.

Ia umomomo sou nini naxali itema vile tila la ua,

xo nelai ngongie sema noxilo vile ualasio lexe Vila ngeai,

la nexomaulaleli la nepamaelaleli sou ne'oxo 'ilixo masua no luusilo.”

⁵ Xe mukalu la musuku mulai noxi'a Simeoni ilou Levi.

“Simeoni ilou Levi ne ngingi ta taumetali.

Ngingi ngalavusou nga'oxo masuane'i ta mitema sou ngave'a

no anu mimii sou 'oto'oto noxinge.

⁶ Umomomo sou eni alai axolu no taingengi,

mo alai nenge'a taxolu no anu xolu pita
 noxinge sou vaivaikalasou mimii uasi,
 xo ngingi la'iangenge la ngalavusou ngave'a
 ta mitema,
 xe loxo ngingi la'iangenge uasi ia ngaxoxoo
 lailaixesi,
 la ngingi ngamulinu masaxa noxinge sou
 ngaxoxolasou
 ta kau tavatava'a vitavitanisi.

⁷ Tava'u xo ngingi ngongou ta mitema sou la'ia,
 la tu'umaxu uxolu noxinge ngongou,
 xo opongengi e ututulu palepalea sou la'ia ne
 masua manina misevile.
 Eni avelune'i ta xasixasinge mo ta
 'ilu'ilusungengi sou
 ilai ixolu va'ava'axu no xalexalee lia ne Isi-
 laeli
 mo ilai ixolu no nixi noxi'a ta minemine'i mo
 sou xavine'i uasi.”

⁸ Muvikalane'i ta tamei ne mukalu, la musuku
 mulai noxou Iuda.

“Iuda, nini ne ta vivine i'iti ualasmine.

Ta uluameni ne ulai la nakapilaxa'a.

Ta viivine 'o ulai la ixola'u tava'a ka itulu no
 tava'a vo'uxu sou
 itangatulu ulu'e no talaxene sou itoxoneni.

⁹ ✧ Iuda, nini ne, loxo laeoni 'olu. Nini xavineni
 misevile.

O! Iuda, 'alixeni. Nini loxo laeoni anu uvau
 xou mii sou u'ou

ka uliyu une'e sou uai no taasou se'isisi.

Umeximexi tava'u ilou avolu ka ulivu sou uai
 no lia la.

Evile umomomo sou utulusou uasi xo i'ume
 noxou.

✧ 49:9: Iti 24:9; Pal 5:5

- 10 Iuda ne, anu uxolu aloxo tatananu tuala vile,
 mo utetelisou vilaxoxu ane sosovosou lexe
 anu tatananu tuala.
 Ia tatananu tuala noxou manina uxali,
 la anu usaxila'a ta mitema no xalexalee tuat-
 uala ukalusi.
- 11 Ovu uaini uleme tavu'alo la sou utali'isou
 donkiuu,
 la ulai usakii no ovu uaini aiinu mo utali'isou
 oosiu
 la ulai usakii no anu uaini avolu laixe.
 Xe uaini lexaxu tavu'alo misevile
 la sou uno'u uaini lexaxu ane sou u'uinu
 tokolomou,
 xe uno'u uaini lexaxu lauoinu sou u'uinu
 toloomou laixe no anu.
- 12 Iou lavo'nu ne lauoinu u'okinu, xo uiexu uaini
 lexaxu tavu'alo.
 Anaxu ilanu ne ukea u'okinu, xo uiexu kau
 susu tavu'alo.”
- 13 Xe muavuti la muvikalanu Sevulon.
 “Sevulon ne ulai la uxolu no luaki pa'umolu.
 Xalee tuala ane anu ulai uxolu no anu ne,
 luaki laluxu mo lautuxu lailaixe sou lasi-
 lasipi u'una utulu no anu.
 Pilixasou liaxu ulai utalo ane ne Saidoni.”
- 14 Muvivikalanu Sevulon aloxo ne mukalu la
 musuku mulai sou muvikalanu Isikali.
 “Isikali ne anu xaviinu loxo donki,
 utavule tavuevule ia utalupexa sou uma'ila.
- 15 Ia lexe umaisou tilovolovo sou lexe lailaixe mo
 lexe lialiaxu kalumo ne lailaixe,
 la utangatulu ulu'elai sou ususunu laxisou
 sou utavulenu tavuevule.
 Xe ipalupalusou sou uxaxai u'okinu.
- 16 Xe Den ne, anu ulai la anu itema vile tila sou
 usaxila'a ta mitema noxou sou

ulosieixu 'ilixu ane mulapu sou imulinu.

Ta mitema noxou ne, ulai la ane'i aloxo ane'i ta mata ne Isilaeli ane se'i.

17 Den ulai la, anu loxo sinana veveeni uai no vote'i pa'umolu.

Sinana veveenu vile masua manina no pa'umolu vote'i.

Oosi uiave umulinu vote'i la, ungaasou tava'u ulu'u

la sou uleanu tatananu e mutelo noxou ne ulai ili'i.

18 'IAUE, eni axoomaieni sou napamaulileli.' ”

19 Xe muavuti la muvikalanu Xado.

“Xado ne ulai ili'i la ta mitema sou pakali ilooxu sou ivau.

Ia anu uxiu ulai noxi'a sou umuline'i mo uve'ave'a.

20 Aselu ne, ulai la liaxu uxalixu la'ilai lovolovoxu lailaixे misevile.

Anu uxutuxu la'ilaili tuma'u mo tu'axu lailaixे loxo tatananu tuala la'ilalixu.

21 Napitali ne ulai la anu loxo mee.

I'italonu la uxixaoxao no anu masaxa noxousi.

Xe uxalixa'a ta 'olu la ta lailaixे misevile.”

22 Xe musuku mulai noxou 'olu Iosepu la muvikala aloxo 'o,

“Iosepu nini ovu uaini vile ne nene'axu lailaixे misevile.

Ovu uaini ane ne, uleme no pa'umolu lexa luuxu uopuopu utetelo no anu.

Ukalakala avoavolu utelo umulinu tani kakapisou.

23 Ta uluameni ixaline la ivene no anu tavi.

'Oto'oto ane ne 'olu'olu uasi.

- 24 Ia nini Iosepu pasikomeni ne utalivimi uxolu aloxo ne xo Lataua noxilo, eni Iakovo anu ulosine xavi. Avone ne pekia'u misevile.
Lataua ane ne, anu usaxisaxila'a ta Isilaeli, mo kulu noxi'a sou italume no anu.
- 25 Anu Lataua noxilo, eni mamine Iakovo mo anu Lataua xaviinu misevile.
Anusi ualusine no anu la'iua molu teitexi no loxotolo, mo lexa molu no lia tanu, mo ualusine sou napalaane'i ta 'iline tavu'alo.
- 26 Ualusine sou nini mii piena.
Alualu noxilo, eni mamine ne, anu mutila musuku mo uva'usou xii laxalaxa'ilu ne ukalusi, mo mutila no anu mimii lailaixe e ta xasixasilo mino'u sou mimuxaxu no taataasi'a tatei.
Alualu latala ne ulai ili'i la uxali noxine nini Iosepu manina no ieni nini tila no taine'i ta viivine.
- 27 Beniamini ne anu a'aa vova toxoxa'a.
No kakau xe no 'olo'olovoxo, anu u'i'a ta mii anu muve'a mo ukalipala'ane'i.”
- 28 Ane'i ta mitema ane ne, ane'i mata mavulovexa mo mulelia tamei noxi'a ta Isilaeli ane. Mami'a vaivaikalau sou mualusi'a no anu ane telomusou mo mune'e mutalo noxou Beniamini. Alualu ane anu mualusi'a no anu ne, mumomomo manina no anu maulixa'a vilevilesi.

Iakovo Musoli

29 Xe muavuti la mupela'a aloxo 'o, “Eni asou alai noxi'a ta milemileli tapita no tuala sou soli. La sou emasaxa lexe nga'asixo ane ta xasixasilo

miai no anu. Mi'asixa'a no taxa no lia noxou Epulon anu itemasie Keti. ³⁰ ✧Taxa ane ne, muxolu no xalee lia ne Makapela 'alai ne Mamure, no xalee lia tila ne Kanani. Avalaamu mulotonu taxa ane ne noxou Epulon itemasie Keti no lia xalee ane ne kalumo. ³¹ ✧Mi'asixu Avalaamu ilee semau Sala mo Aisaki ilee semau Liveka mo eni e'asixe Lea kalumo ane 'olele. ³² Lia xalee ane ne, mo taxa sou ta'asixa'a ta mitema no anu ne, Avalaamu muloto noxi'a ta Keti.”

³³ ✧Xe Iakovo mupela'a ta 'olu aloxo ne xe mukalu, la sou mutelailixu tava'u no luusou sou muai mulu'elai, xe musuxula'e alaxu vilesisi ne la, musoli. La mulai sou ilo'a ta minuminu ane misoli tei mipita no tuala noxi'a ta mitema sou soli.

50

¹ Xe Iosepu mumalei loxo 'o la, momu ane musivita ne. Xe muavuti la muai mutelo noxou momu latanu sou utamasou xe utitimunu momu xaleenu. ² Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou lavulavu sou ipamaulinenge no anu pipiena iouiou sou mine'e mi'uinu vasimolu no anu lamalasile se'i iouiou sou mamu u'ui palea.

³ Ta mitema ne mine'e mi'uinu vasimolu voxo mavulovexa tami'a. Xo anu xaixai ane ne, voxosou umomomo aloxo ne. Xe ta Aixiputo mine'e la itatamasou itatamasou xoo mole, voxo mavulovexa muxatele tamei.

⁴ Xe voxo sou mixoxolixu sou mitatamasou mukalu, la Iosepu mulai muvikalane'i ta tatila sou xaixai noxou tatananu tuala aloxo 'o, “Lexe eni amitema vile laixe no iengi, la emasaxa lexe

✧ 49:30: Tav 23:3-20 ✧ 49:31: Tav 25:9-10; 35:29 ✧ 49:33: Apo 7:15

ngano'u anaxo ulai noxou tatananu tuala mo ngavikalanu lexe, ⁵ ✧mamilo a alalali sou usoli la muvikalaleli lexe eni apala'alixu taleli manina noxou lexe anu usoli, la eni amulinu masaxa noxou maninasou sou alai a'asixu no taxa e anu mu'asou no xalee ne Kanani. Alalae 'osi lexe eni atelaixu mamilo mo a'asixu ane, ka sou alivu une'e."

⁶ Xe vaikalau Iosepu mulai muxali, la tatananu tuala muvikala lexe, "Nalai mo na'asixu mamine ane, aloxo anu mupala'alixu tanu lexe nini na'oxonu."

⁷ La sou Iosepu mutelai sou mu'asixu momu. Ta tatila sou xaixai noxou tatananu tuala ilo'a ta tatila sou xaixai no anu taasou lolomu sou vaivaikala sou tu'utu'umaxu mo ta tatilasi'a ta Aixiputo ⁸ mo anu Iosepu ilo'a ta mitemau mo ta vimovimou mo momu ta tamitemau ne mimulinu, ia ta 'ili'ili'asi ilo'a ta sipsipi'a ilo'a ta kaui'a mo ta meei'a mo ta kamelii'a mo ta donkii'asi mixoluxolu ne Xosen. ⁹ Ta mitema sou mitelotelo no anu karisi sou 'oto'oto mo ane'i ane sou mitelotelo noxi'a ta oosi kalumo ne milailai mukalusi sou mimulinu Iosepu. Ta mitema tavu'alo misevile ane milailai ne.

¹⁰ Ilo'a milalai xoo xe, milai mixali ne Atade no xalee mulai loxo aso uxaxali utetelo no anu, anu xalee lia ane ne latia sou ane'i ipaupaunoxou uiti palepalepanu no anu. Atade ne muxolu 'alai no lexa Ioridani. Milai xe mixali ane la mixolu sou mimatengaleisou Iakovo ane. Iosepu mumuli loxo ane'i maulixa'a sou tane'ixu itema usoli, la muxoo mutatama voxo muxatele tamei ane.

¹¹ Xe ta Kanani e mixoxoo ne, mimaisi'a ane'i e mine'e mixoo ne Atade sou mimatengaleisou

✧ 50:5: Tav 47:29-31

Iakovo ne, la mivikala lexe, “Ta Aixiputo ane mine'e imamatengalei sou soli 'osi.” La sou ane ane'i mimoxo'u lia xalee se ne lexe, Aveli Misiraimu.

¹² Iakovo ta 'olu mimulinu aloxo 'o anu muvikalane'ixu lexe i'oxonu. ¹³ ✧ La sou mitavulenu mami'a vasimolu ne mitelailixu no lia tila ne Kanani sou mi'asixu no taxa no xalee lia ne Makapela. Makapela ne mixolu 'alai ne Mamule. Taxa ane ne Avalaamu mulotonu lexe sou i'asixa'a ta mitema no anu. Mulotonu noxou Epulon anu itemasie Keti. Avalaamu mulotonu lia xalee ane taxa muxolu no anu kalumo. ¹⁴ Ilo'a mi'asixu mukalu, la Iosepu ilo'a ta vimovimou mo ane'i ta mitema latala e ilo'a milailai sou mi'asixu momu ne, milivulivu milai ne Aixiputo.

Iosepu Muxolixolinu ta Vimovimou Tane'i

¹⁵ Iosepu momu musoli, ia ta vimovimou miavuti la mivikala aloxo 'o, “Maminge nenge'a musoli, ia male vingine Iosepu xavutalau a uxoxoolu no anu 'ilixu masua e nenge te'oxo noxou la ukolinu.” ¹⁶ La sou mikalaa anaxa'a mulai noxou Iosepu sou mivikala aloxo 'o, “Maminge mu'italonu peletoto noxou mine usoli uao aloxo 'o, ¹⁷ ‘Lexe ulai ili'i la nexi tavikalaneni lexe anu muvikala lexe anu mumasaxa lexe laixe nini naxiunu tumalineu 'ilixu masua ane nexi te'oxo masuaneni no anu.’ La sou vaimomo 'o, nexi ta mitema vitanisi Lataua noxou maminge nenge'a Iakovo talingaine lexe laixe nini naxiunu tumalineu 'ili'ilixu masumasua noxixe ne.” Xe anaxa'a mulai muxali noxou vimo'a Iosepu la mutama.

✧ 50:13: Apo 7:16

¹⁸ Xe ane'i milutu xe mine'e mixali noxou la mitangatulu mulu'e no talaxu, xe miavuti la mivikalanu lexe, “Nexi vaimomo 'o nexi tene'e noxine sou tavikalaneni lexe, nexi taxoo no laaxene sou napalupalusixe sou ta'oxo'oxo mixemixene.”

¹⁹ Ia anu Iosepu mukolinu vaikalai'a aloxo 'o, “Opongengi kalaua mo nga'ume vitanisi mamu. Loxovaa, eni loxo Lataua sou akolinu 'ilixu masua noxinge ne? ²⁰ Anu manina lexe ngingi ngetovo mo lexe nga'oxo masualeli sou ngakalusou mauxixo, ia Lataua iou muxaxainge sou nge'oxonu 'ilixu ane ne, xo muxavutala lexe anu umasaxa lexe upamauline'i ta mitema tavu'alo. ²¹ Ia mii vile sou ngingi nga'umolu uasi. Eni ano 'o sou asaxila'inge ngongi'a ta 'ilinge.” La sou vaikalau muxavulala mo muxolixoli tane'i xe muvikala lailaixe mulai noxi'a.

Iosepu Musoli

²² Iosepu ilo'a ta vimovimou mo momu ta minuminu mixoo ane ne Aixiputo ne, mole anu tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa (110). ²³ Mo mumaisi'a 'olu Epalaimu ta 'olu mo ta xasoxasou ta 'ili'ili'a 'o. Mo xasou Makiru e Manase 'olu ne, semau mivo'one'i ta 'ilie la milailixa'a noxou mo muvo'one'i ka mumuxaxa'a mulu'e no tava'u.

²⁴ Xe muavuti la muvikalane'i ta vimovimou lexe, “Eni asou asoli. Ia ngaxavutala piena uasi, xo Lataua molusi usaxila'inge. Xe ili'i la sou Anu uuatulailingenge no ale sou ngaxexesou tuala ane nenge'a taxoxoo no anu 'o, sou ulailingenge no lia ane, Anu molusi muvikalane'i Avalaamu

ilou Aisaki mo Iakovo tatei lexe ulosi'a maninasou.” ²⁵ ✧Xe muavuti la muvikalane'i ta vimovimou ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu aloxo 'o la, “Eni emasaxa lexe ngingi ngapala'alixu tangengi noxilo mo ngavikalaleli maninasou lexe, Lataua molu usu'ulingengi mo sou lexe ngingi ngavulasou tuala ano 'o la ngatavulenu xileli ulai no tuala ane Lataua molu ulailingenge sou ngalai ngaxolu no anu.”

²⁶ Iosepu tauu iexu muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa vile (110), la sou anu musoli ne Aixiputo. Musoli la mi'uinu vasimolu no anu lamalasile iouiou sou mamu vasimolu u'ui palea. Mi'oxo aloxo ne xe mukalu la, miluvonu ka miasou no nano no anu luvo.

✧ **50:25:** Mul 13:19; Ies 24:32; Eva 11:22

CXCV

Vaikala Noxou Lataua
The New Testament plus Genesis and Jonah in the Ata
language of West New Britain, Papua New Guinea
Buk Stat, Jona, na Nupela Testamen long tokples
Pele-Ata long Niugini

Copyright © 2009 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Pele-Ata

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

4bfa18b4-9930-59a7-95c7-466b1629bee3